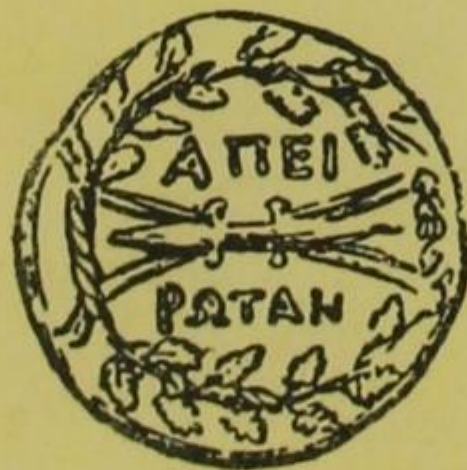

ΙΕΡΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑ·Ι·ΣΙΟΥ

ΜΙΚΡΑ ΣΥΜΒΟΛΗ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

1969

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΙΕΡΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΑΡΙΘ. ΜΗΤΡ. *D. 13719/71*

281.94953 ΠΑΙ | κωδ. εγγ. 1060

ΜΙΚΡΑ ΣΥΜΒΟΛΗ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

*Τῶς ἑλληγορέμα Δοδαδονάγω
κ. Ευαγγελίου Κρούδα
Τεμῆ ἐνεκεν.*

Δ. Γεωργιοπούλου

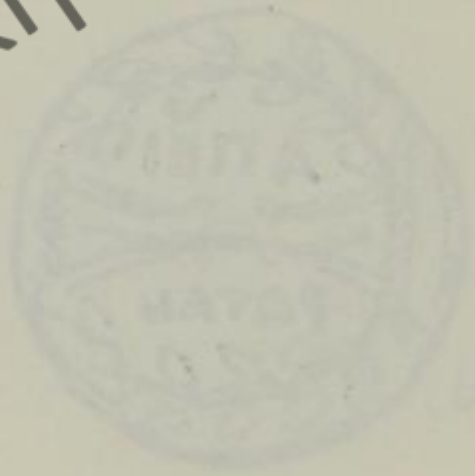
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

1969

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΙΤΙΝ ΕΡΑ

ΜΙΛΥΡΑ ΣΥΜΒΟΛΗ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Κόνιτσα
1981
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1981

Ἀφιεροῦται τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ ἀειμνήστου Μητρο-
πολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτισης κυροῦ Ἰωάννου Βα-
σιλικοῦ, τοῦ καὶ ὑστάτου ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ
ταύτῃ Ἐπαρχίᾳ μέχρι τῆς καταργήσεώς της ἀρχιε-
ρατεύσαντος, εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ ἕνεκεν.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κονίτισας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
Μητροπολίτης Βελλᾶς και Κονίτσης
1926 — 1936

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ
ΕΠΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ

Ἐπιθυμοῦντες ὅπως διασώσωμεν ἐκ τῆς βεβαίας καὶ ἀνεπανορθώτου καταστροφῆς ὑπὸ τοῦ Πανδαμάτορος χρόνου μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐναπομείναντα ἱερὰ κειμήλια τῶν μακαρία τῇ μνήμῃ Πνευματικῶν ἡμῶν Πατέρων καὶ Προγόνων, καὶ διαβλέποντες ὅτι μὲ τοῦτο προσφέρομεν ποιᾶν τινα ὠφέλειαν εἰς τὴν καθαρῶς νοουμένην στενὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τοῦ τόπου μας, χαράττομεν τὰς γραμμὰς αὐτὰς καὶ παρουσιάζομεν εἰς τὸ Ἡπειρωτικὸν κοινὸν καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἐπαρχίας Κονίτισης τὴν ἐργασίαν μας ταύτην, τὴν ὁποίαν ἐτίτλοφορήσαμεν μὲ τὰς λέξεις «Μικρὰ συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης».

Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἡ ἐργασία αὕτη τυγχάνει πενιχρὰ καὶ μηδαμινή. Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὴν ἱερότητα, τὴν ὁποίαν κέκτηνται τὰ κειμήλια αὐτά, ἡ λοιπὴ ἐργασία στερεῖται τῆς καλαισθησίας ἐκείνης ἢ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποκινήσῃ ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον τῆς καρδίας τοῦ Ἡπειρώτου ὄργανον ἢ ἐλατήριον. Ξηρὰ καὶ ἄχαρις ὡς εἶναι αὕτη, τὴν ἀποστροφὴν μᾶλλον ἐμπνέει τοῖς ἀναγνώσταις, παρὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν.

Ἀλλά ὅσον μηδαμινὴ καὶ ἐὰν εἶναι ἡ ἐργασία αὕτη ἀπὸ λογοτεχνικῆς ἀπόψεως, ὅσον πενιχρὰ καὶ ἐὰν εἶναι ἀπὸ ἀπόψεως ὄγκου, ἐπὶ τοσοῦτον ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον καθρέπτην τῆς θρησκευτικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς συνδυασμένης πολιτικῆς τοιαύτης τῶν Πνευματικῶν ἡμῶν Πατέρων καὶ Ἀρχηγῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης κατὰ τὰ ἔτη τῆς δουλείας, καὶ συμπληροῖ μερικὰ κενὰ ἐκ τῆς Ἱστορίας αὐτῆς καὶ ἰδίως κενὰ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ποιμαγάντων αὐτὴν Ἐπισκόπων. Ἐντεῦθεν ὁ λόγος ὁ ὁποῖος ὤθησεν ἡμᾶς ἵνα προβῶμεν μετὰ θάρρους καὶ τόλμης εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς ἐργασίας ταύτης, πεπεισμένοι ὄντες ὅτι ἡ χρησιμότης αὐτῆς τυγχάνει ἀναμφισβήτητος.

Ὁμολογοῦμεν προσέτι, ὅτι ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀπασχόλησις Κληρικοῦ, κάθε ἄλλο παρὰ ὁ προσορισμὸς αὐτοῦ εἶναι. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ θεραπεία ἐνὸς κακοῦ δὲν πρέπει οὐδέποτε καὶ κατ' οὐδένα λόγον νὰ παρεμβάληται ὡς πρόσκομμα εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ ἄλλου, καὶ ἐπειδὴ, σὺν τοῖς ἀνωτέρω λόγοις, συντρέχει πρὸς τοῦτο καὶ ὁ τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου «Βελλᾶς», διὰ ταῦτα, λόγῳ καὶ τῆς ἱερότητος τῶν ἐγγράφων καὶ τῆς εἰς ἡμᾶς ἐπιβαλλομένης ἐναντι τῆς Ἱστορίας τοῦ τόπου ἱερᾶς ὑποχρεώσεως, ἐκρίναμεν ὠφέλιμον καὶ συγχρόνως ἐπάναγκες, ὅπως ἀσχοληθῶμεν ἐν ὀλίγοις περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐργασθῶμεν ὅπως παρουσιάσωμεν, ὡς κατωτέρω ἐμφαίνεται, τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουσι τὸν τίτλον τῆς παρούσης, ἵνα ἴδωσι τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, καὶ ἀποτελέσωσιν οὕτω τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς τοπικῆς—οὕτως εἰπεῖν—Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἡπειρωτικῆς ταύτης Ἐπαρχίας.

Τρεφόμενοι δὲ μὲ τὴν παρήγορον ἐλπίδα, ὅτι πολλὰ τέκνα ἐκ τῆς Ἐπαρχίας θὰ φιλοδοξήσωσι νὰ ἀσχοληθῶσιν ἐπὶ τὸ εἰδικώτερον εἰς τοιαύτας καὶ παρομοίας μελέτας διὰ τὴν ἀνάδειξιν καὶ ἀνύψωσιν τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν ἰδιαίτερας πατρίδος, καὶ βασιζόμενοι πρὸς τοῦτο εἰς τὰ διακρίνοντα τὸν Ἡπειρώτην εὐγενῆ καὶ φιλοπάτριδα αἰσθήματα, περαίνομεν τὴν παροῦσαν καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς κ. κ. ἀναγνώστας ὅπως κρίνωσιν ἡμᾶς μὲ ἐπιείκειαν διὰ τὰς ἐν τῇ παρούσῃ

παρατηρουμένας ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν πρὸς τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἀσθενὲς τοῦ καλάμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν κύκλον εἰς τὸν ὁποῖον διαβιοῦμεν καὶ τὰ πενιχρὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτομεν.

Ἐν τέλει δέ, ἀφ' οὗ ἀναπέμψωμεν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν τῷ Ὑψίστῳ καὶ Παναγᾷ Θεῷ, καὶ προσφέρωμεν σεβασμὸν καὶ υἱικὴν προσκύνησιν τοῖς Πνευματικοῖς ἡμῶν Πατράσι, ὑποσημειούμεθα, δίδοντες ἀσπασμὸν μὲν τοῖς ἐν Χριστῷ ἀγαπητοῖς ἡμῖν ἀδελφοῖς, ἀπείρους δὲ εὐχὰς τοῖς ἐντιμωτάτοις ἀναγνώσταις, καὶ λοιποῖς Πνευματικοῖς ἡμῶν τέκνοις.

Παπᾶ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑ·Ι·ΣΙΟΣ

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΜΙΚΡΑ ΣΥΜΒΟΛΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Διεπεξερχόμενοι τοὺς Ἐπισκοπικοὺς καταλόγους τῶν ἐν Ἠπειρῷ καὶ Ἀλβανίᾳ Ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, τοὺς ὁποίους ἐδημοσίευσεν κατὰ τὸ ἔτος 1937 ἐν τῷ 12ῳ τόμῳ τῶν ἐν Ἰωαννίνοις ἐκδιδομένων Ἠπειρωτικῶν Χρονικῶν ὁ ἀείμνηστος σήμερον Μητροπολίτης Σάρδεων Γερμανός, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τηρουμένων ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικῶν Κωδίκων, παρετηρήσαμεν ὅτι καὶ οἱ Κατάλογοι αὐτοὶ παρουσιάζουσι κενὰ διάφορα, ἐν πολλοῖς δὲ σκοτεινὰ καὶ δυσαναπλήρωτα. Κενὰ τὰ ὁποῖα διάφοροι κατὰ καιροὺς δυσμενεῖς διὰ τὴν Ἱστορίαν τοῦ τόπου περιστάσεις ἐδημιούργησαν.

Ἐνεκα λοιπὸν τῶν κενῶν τούτων, προήλθομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ χαράξωμεν τὰς γραμμὰς ταύτας, χωρὶς οὐδόλως καὶ νὰ σκοπῶμεν νὰ ἐξετάσωμεν σήμερον ἐδῶ καὶ τὰ αἷτια τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν τὰ κενὰ αὐτά.

Ἡμᾶς ἐνδιαφέρει μόνον τὸ ζήτημα τῆς συμπληρώσεως κατὰ τὸ δυνατόν τῶν κενῶν τούτων καὶ ἰδίως ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ δυνηθῶμεν νὰ συμπληρώσωμεν αὐτά. Καὶ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὅπως δήποτε ὁ σκοπὸς οὗτος, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ προστρέξῃ κανεὶς εἰς τὰς διαφόρους κατὰ καιροὺς ἐπιγραφὰς καὶ ἐνθυμήσεις ἐκ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, Ναῶν καὶ βιβλίων τῶν Ἐπαρχιῶν, καθὼς καὶ εἰς ὅ,τι ἄλλο τὸ προσμαρτυροῦν καὶ ἐπιβεβαιοῦν τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, διότι ἀπ' αὐτὰ καὶ μόνον θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀρυσθῶμεν τὰς σχετικὰς πηγὰς, καὶ νὰ φέρωμεν εἰς φῶς ὅ,τι ἀκόμη ἐξακολουθεῖ νὰ καλύπτῃ τὸ σκότος.

Πέντε τοιαῦτα κενὰ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, παρατηροῦνται καὶ εἰς τοὺς Καταλόγους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, μεταξὺ διαφόρων χρονικῶν διαστημάτων, περὶ ὧν κατωτέρω πραγματευόμεθα.

Πρὶν δὲ προβῶμεν εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ πρὶν ἢ ἀναφέρωμεν τὰς πηγὰς ἐκ τῶν ὁποίων ἠρύσθημεν τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα, ἐκρίναμε καλὸν ν' ἀποσπάσωμεν καὶ νὰ ἀναδημοσιεύσωμεν ἐδῶ ἐκ τοῦ Τόμου αὐτοῦ τῶν Ἠπειρ. Χρονικῶν τοὺς Ἐπισκοπικοὺς Καταλόγους τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτσης.

Πράττοντες τοῦτο, φρονοῦμεν ὅτι· πληρέστερον ἐπιτυγχάνομεν τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκομεν, καὶ ἀπαλλάσσομεν ἐν μέρει τὸν ἀναγνώστην ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνατρέχῃ καὶ νὰ ἀναζητῇ ἀλλαχοῦ τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐννοήσῃ πλερέστερον τὰ ἐν τῇ παρούσῃ ἀναφερόμενα. Ὁ Κατάλογος οὗτος, μετὰ τινῶν ἀσημάντων προσθηκῶν, ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Βελλᾶ Κόνιτσα»

Δοσίθεος ἀναφερόμενος τὸ 1546.

Ἀντώνιος κατὰ Ἰανουάριον 1565.

Μανασσῆς τὸ 1604¹.

Ἰωάσαφ τὸ 1610 καὶ 1620².

Σωφρόνιος.

Νεόφυτος τὸ 1626.

Παρθένιος τὸ 1640.

.

.

Φιλάρετος τέλη ιζ' ἢ ἀρχὰς ιη' αἰῶνος.

Ἰωαννίκιος ὁ κατόπιν Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης 1722.

.

Νικόδημος τὸ 1760.

.

Θεοδόσιος ὁ κατόπιν Λαρίσσης τὸ 1790—1818.

.

Ἰωσήφ τὸ 1822—1840, ἀπὸ δὲ τοῦ 1834, Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς.

Ἱερόθεος πρῶην Σμύρνης 1840—1842 Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς.

Ἐνωσις τῆς Ἐπαρχίας μετὰ τῆς τῶν Ἰωαννίνων 1842—1863.

Γερμανὸς Τσενίδης 1863—1876.

Βασίλειος Τζανόπουλος (κοινῶς Ἀσβεστᾶς) 1876—1899.

Κωνσταντῖνος Ἀράβογλου 1899—1906, ἀποθανὼν ὡς ἐξόριστος Οἴκουμ.

Πατριάρχης ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος 1930.

Σπυρίδων Βλάχος 1906—1917, ὁ κατόπιν Ἰωαννίνων, καὶ ἀπὸ τοῦ 1949

Ἀθηνῶν

Πανάρετος Ξανθόπουλος 1922—1926.

Ἰωάννης Βασιλικὸς 1926—1936.

Δυστυχῶς οὗτοι καὶ μόνοι ἀναφέρονται εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς Κώδικας ὡς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, ἂν καὶ αὕτη ἀριθμεῖ βίον 700 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα.

Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, Καταλόγους τῶν Ἐπισκόπων Βελλᾶς, ἐξ ὧν ἡμεῖς εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν, ἔγραψαν α') ὁ Ἀραβαντινὸς ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἠπείρου τοῦ 1856 Τόμ. β' σελ. 31, καὶ β') ὁ Νικ. Γ. Μυστακίδης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 19 φύλλον τῆς ἔφημερίδος «Κόνιτσα» τοῦ 1915. Οἱ Κατάλογοι οὗτοι, ἂν καὶ ἐκ τῶν πολλῶν ἐν αὐτοῖς σφαλμάτων κρίνονται ἀτελέστατοι, ἐν τούτοις, χάριν λεπτομερειῶν τινῶν, καταχωροῦμεν αὐτοὺς ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης, ἵνα οἱ κ. κ. ἀναγνῶσται ἔχωσι καὶ τούτους προχείρους.

Ἐπὶ πλέον δὲ τούτων, κάμνομεν μνεῖαν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ Ἐπαρχία Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, κατὰ ὠρισμένα χρονικὰ διαστήματα τῶν τελευταίων αὐ-

1. Ἐπιγραφή ἐπὶ πλακὸς ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Σωσίνου Πογδόριανης, ἀναφέρει τὸν Μαννασῆ τὸ 1598, ἂν μὴ καὶ πρότερον. (Βλέπε Λ. Ἱ. Βρανούση «Ἡ ἐν Ἠπείρῳ Ἱερὰ Μονὴ Σωσίνου», Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐπετηρίδος Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου» 1957.)

2. Ἐπιγραφή ἐν τῷ Ναῶ ἀγ. Ἀθανασίου Λιατονιαβίστης τοῦ ἔτους 1616 ἀντὶ Ἰωάσαφ, ἀναφέρει Ἰωσήφ. (Βλέπε Ἠπειρ. Χρονικὰ 1934 τόμος 9ος σελ. 87.)

τῆς ἐτῶν, ἐποιμάνθη καὶ διὰ τῆς Τοποτηρητείας τῶν : Νύσσης Παΐσιου καὶ Ἰωαννίνων Σπυρίδωνος³.

Τὰ δὲ ὡς ἄνωθεν ἐν τῷ Καταλόγῳ τούτῳ παρατηρούμενα εἰς πέντε γραμμὰς ἀποσιωπητικά, ἀνήκουσιν εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐπισκόπων ἐκείνων περὶ τῶν ὁποίων ἡμεῖς παρακατιόντες θὰ ὁμιλήσωμεν.

Ἐπὶ πλεον δὲ τούτων, συμπεριελήφθησαν τῇ παρούσῃ κεχωρισμένως εἰς Κεφάλαια καὶ διάφορα Ἐκκλησιαστικὰ Ἐγγραφα, σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν κίνησιν τῆς Ἐπαρχίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1836 ἕως τοῦ 1912, τὰ ὁποῖα καὶ καταχωροῦμεν ἐν τῷ οἰκείῳ αὐτῶν τόπῳ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ τάξιν.

Καὶ πρὶν ἢ ἀρχίσωμεν τὴν κατάταξιν ἐδῶ τῶν διαφόρων Κεφαλαίων τῆς ἐργασίας ταύτης, κρίνομεν ἀπαραίτητον ὅπως ἀναφέρωμεν συνοπτικῶς καὶ τὰς γνωστὰς ἡμῖν ἐκ διαφόρων πηγῶν μεταβολάς, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ Ἐπισκοπὴ αὕτη, μέχρι τῆς τελείας καταργήσεώς της, ὡς ἐξῆς :

Ἡ Ἐπισκοπὴ Βελλᾶς ἀναφαίνεται εἰς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν ὀρίζοντα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1223 ἂν μὴ καὶ πρότερον, μὲ Ἐπίσκοπον ὀνόματι Μανουήλ⁴, ὑποκειμένη τῇ Μητροπόλει Ναυπάκτου⁵. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1285 καὶ ἐφεξῆς, ἡ Ἐπισκοπὴ Βελλᾶς ὑπήχθη μετ' ἄλλων Ἐπισκοπῶν ὀριστικῶς καὶ ἀδιαχωρίστως εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἰωαννίνων μέχρι τοῦ ἔτους 1834⁶.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Βελλᾶς ἠνώθη διὰ Πατριαρχικοῦ Τόμου καὶ ἡ Ἐπαρχία Πωγωνιανῆς, καὶ ἀπετελέσθη ἡ Μητρόπολις Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς, καὶ διετέλεσεν ὡς τοιαύτη μέχρι τοῦ 1842⁷. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἡ μὲν Ἐπαρχία Πωγωνιανῆς ἀπετέλεσεν ἰδίαν Μητρόπολιν, ἡ δὲ Ἐπαρχία Βελλᾶς συνηνώθη μετὰ τῆς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων, ὑπὸ τὸν τίτλον Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς⁸ καὶ διετέλεσε μέχρι τοῦ 1863, ὅποτε κατὰ Μάϊον τοῦ ἔτους τούτου ἡ Ἐπαρχία Βελλᾶς καὶ Κονίτσης ἀπεσπάσθη τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἀνέκαθεν αὐτῆς Ἐπισκοπικὴν τάξιν⁹.

Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1895, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Ἀνθίμου Ζ' τοῦ Τσάτσου,

3. Σημειωτέον ὅδε ὅτι μετὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς Ἐπισκοπῆς Βελλᾶς εἰς Μητρόπολιν, καὶ μετὰ τὸ ἔτος 1895 ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ τότε Ἀρχιερέοντος κυροῦ Βασιλείου, προσελήφθη ὡς βοηθὸς Ἐπίσκοπος αὐτοῦ ὁ Νικόδημος, φέρων τὸν τίτλον Μυριοφύτου καὶ Περιστασεως—ἂν δὲν ἀπατῶμαι—καὶ διετέλεσεν ἐπὶ ἓν ἔτος σχεδόν. Τοῦτο μοὶ ἐδήλωσεν ὁ γηραιὸς ἐφημέριος Τουρνόβου αἰδ. παπᾶ Θεμιστοκλῆς Στεφάνου, ὡς καὶ ὁ ἐν Κονίτση ἐφησυχάζων αἰδ. παπᾶ Θωμᾶς Γκότζος. Ὁ δὲ Ν. Μυστακίδης, τοῦ ὁποίου τὸν κατάλογον βλέπε εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης, σὺν τῷ Νικοδήμῳ, ἀναφέρει καὶ τὸν Βενέδικτον Γεωργιάδην.

4. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου Μανουήλ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ ἀναφέρει ὁ Ἀραβαντινὸς ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἠπείρου τόμ. β' σελ. 30 κατὰ τὸ ἔτος 1233, καὶ ὁ Μυστακίδης εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 19 φύλλον τῆς Ἐφημερ. «Κόνιτσα» τοῦ 1915, ἀλλὰ ἀναφέρει τοῦτο καὶ ἕτερα ἐνθύμησις, διατυπωμένη ἔσωθεν ἐπενδύσεως βιβλίου «Βίοι ἁγίων» Τρύφωνος Εὐαγγελίδου κατὰ τὸ ἔτος 1234 ὡς ἐξῆς : «Ὁ Ἐπίσκοπος Βελλᾶς Μανουήλ Δρυϊνουπόλεως Θωμᾶς καὶ Βουθρωτοῦ Δημήτριος, κατὰ τὸ ἔτος 1234 ὑπέκειντο εἰς τὴν Μητρόπολιν Ναυπάκτου».

5. Ἠπειρωτικὰ Χρονικὰ 1937 τ. 12ος σελ. 19.

6. Αὐτόθι σελ. 19,

Λαμπρίδου Ἠπειρωτ. Μελετήματα τευχ. Α' σελ. 58—59, καὶ Ἀραβαντινοῦ Χρονογραφία τόμ. β' σελ. 231, 236, καὶ 237.

α. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἀνήκε εἰς τὸν ἐκ Βησσάνης Χρ. Δάλμαν.

7. Ἠπειρ. Χρονικὰ τόμ. 12ος σελ. 19, 83—84, 86—88.

8. Ἠπειρ. χρονικὰ 1937 σελ. 19, 23—24,

Ἰωάν. Λαμπρίδου Ἠπειρ. Μελετήματα Τευχ. Γ' σελ. 60—61,

Ἀραβαντινοῦ Χρονογραφία Τόμ. Β' σελ. 30 καὶ 237.

9. Ἠπειρ. Χρονικὰ 1937 Τόμ. 12ος σελ. 19, 25—26.

Ἡπειρώτου τὴν καταγωγὴν, προήχθη καὶ αὖθις εἰς Μητρόπολιν καταλαβοῦσα τὴν 78ην θέσιν ἐν τῷ Συνταγματικῷ τῶν Μητροπόλεων¹⁰.

Ἡ Ἐπισκοπὴ Βελλᾶς, κατὰ τὸν Ἰωάννην Λαμπρίδην¹¹, ἡ κατόπιν ἀναδειχθεῖσα εἰς Μητρόπολιν, ἔχουσα πληθυσμὸν κατοίκων χριστιανῶν 39 000, συνέκειτο μέχρι τοῦ ἔτους 1916 ἐκ τεσσάρων κυρίως διαμερισμάτων. α') τῆς Κονίτισης, β') τοῦ Πωγωνίου, γ') τῶν Κουρέντων, καὶ δ') τοῦ Ζαγορίου, μὲ συνολικὸν ἀριθμὸν χωρίων 126¹².

Μὲ τὴν σύστασιν ὅμως τοῦ Ἀλβανικοῦ Κράτους, ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως ταύτης ὠρισμένα χωρία, ἐν οἷς καὶ τὸ Λεσκοβίκιον, καὶ προσηρτήθησαν ὡς ἦτο ἐπόμενον τῇ Ἐπαρχίᾳ Κορυτσᾶς.

Ἀργότερον—δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τοὺς λόγους—ὁ Ἰωαννίνων Μητροπολίτης Σπυρίδων κατώρθωσε καὶ ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν ἀτυχῆ ταύτην Ἐπαρχίαν, τὴν ὁποίαν προηγουμένως ἐπὶ δεκαετίαν ὀλόκληρον ἐποίμανεν, τὰ τοῦ Ζαγορίου χωρία καὶ σημαντικὸν ἀριθμὸν ἐκ τῶν χωρίων τῶν Κουρέντων, ἐν οἷς καὶ τὴν Ἱερὰν Μονὴν Βελλᾶς.

Μετ' οὐ πολὺ, πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ, δι' ἐθνικοῦς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λόγους ἀναγκασθέντος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐν Ἀργυροκάστρῳ ἔδραν τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως κυροῦ Βασιλείου, ἀπεσπάσθησαν ἐκ τῆς πανταχόθεν πολεμουμένης ἀτυχοῦς ταύτης Ἐπαρχίας καὶ τὰ τοῦ Πωγωνίου χωρία, καθὼς καὶ τὰ ἐναπομείναντα ἐκ τοῦ διαμερίσματος Κουρέντων τοιαῦτα, καὶ οὕτω ἡ Ἐπαρχία αὕτη ἐκολοβώθη σημαντικῶς, ἀπομείνασα ἀπὸ τοῦ 1924, μὲ μόνον 45 χωρία. Κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ ἔτος, δύο ἕτερα αὐτῆς χωρία, Σελάτινα (νῦν Χρυσῆ) καὶ Βίσαντσκον (νῦν Πευκόφυτον), ὑπήχθησαν καὶ αὐτὰ εἰς τὴν Μητρόπολιν Καστορίας.

Καὶ ὡς νὰ μὴν ἔφθανε τέλος πάντων ἡ πανταχόθεν ἀδυσώπητος αὕτη κολόβωσις τῆς πολυπαθεστάτης Ἐπαρχίας ταύτης, ἔρχεται καὶ ἡ Σύνοδος τοῦ 1936 καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 826/1038 τῆς 10ης Μαρτίου ἀποφάσεώς της, καταργεῖ τελείως καὶ ἀφανίζει τὸν τίτλον τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς, καὶ καταδικάζει οὕτω ἀνοικτιρμόνως τοὺς κατοίκους τοῦ διαμερίσματος Κονίτισης, καὶ τοὺς ἀναγκάζει ὅπως, δι' οἴαν δήποτε αὐτῶν Ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸ ἐντελῶς ἀπόκεντρον καὶ ἀπομεμακρυσμένον δι' αὐτοὺς Δελβινάκιον, ὅπου καὶ ἡ ἔδρα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν συνεχωνεύθη, τῇ ἀπαιτήσῃ τῶν ἰσχυρῶν, καὶ ἡ καταργηθεῖσα Ἐπαρχία τῆς Βελλᾶς.

Αὐταὶ εἶναι αἱ ἐν συντόμῳ ἀναφερόμεναι ἐδῶ μεταβολαί, τὰς ὁποίας ὑπέστη μέχρι σήμερον ἡ ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀρίζοντος ἐκλείψασα ἀτυχῆς αὕτη Ἐπαρχία.

Ὅμως!, ἄς μὴ χάσωμεν τὰς ἐλπίδας μας. Μίαν ἡμέραν, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ θελήσῃ νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ ἀδίκημα, τὸ ὁποῖον διέπραξε εἰς βᾶρος τῆς ἀτυχοῦς ταύτης Ἐπαρχίας, καὶ θὰ ἐπανιδρύσῃ τὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς καὶ Κονίτισης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπὸ καρδίας τὸ εὐχόμεθα.

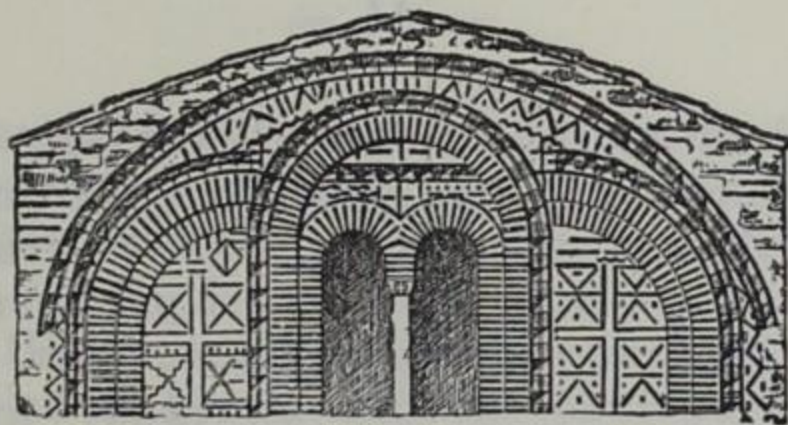
Καὶ αὐτὰ μὲν, ἐν ὀλίγοις, περὶ τῶν διαφόρων κατὰ καιροὺς μεταβολῶν τῆς ἐν λόγῳ Ἐκκλησιαστικῆς ταύτης Ἐπαρχίας.

Τώρα δέ, ἐπανερχόμενοι καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ κυρίου θέματος ἡμῶν, ἦτοι περὶ τῶν ἱστορικῶν κενῶν περὶ τῶν ὁποίων πραγματευόμεθα, κατατάσσομεν ὡς κατωτέρω ἐμφαίνεται τὰ διάφορα αὐτὰ Κεφάλαια κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, τὴν ἀρχὴν ποιούμενοι ἀπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Παχωμίου.

10. Αὐτόθι σελ. 19, 27—28.

11. Ἰ. Λαμπρίδου «Περὶ τῶν ἐν Ἡπείρῳ Ἀγαθοεργημάτων» 1880 Μέρος Β' Κεφάλ. πέμπτον σελ. 183.

12. Βλέπε Κατάλογον τούτων, εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης.

Α'

Παχώμιος

Ἐπίσκοπος Βελλᾶς

1656

Συντάσσοντες σήμεραν τὴν παροῦσαν περὶ τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Παχωμίου πραγματείαν, εἴμεθα πρωτίστως ὑποχρεωμένοι νὰ συμπεριλάβωμεν ἐν αὐτῇ καὶ τὴν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ζέρμας κτιτορικὴν ἐπιγραφὴν, τὴν ὁποίαν ἀπαντῶμεν ἐπὶ τῆς Δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ κυρίως Ναοῦ, ἂν καὶ αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Ἑπειρωτικοῖς Χρονικοῖς τοῦ 1930.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἀναφέρει ὡς ἀρχιερατεύοντα, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἱστορήσεως τῆς Μονῆς, ἥτοι κατὰ τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτος ςρξδ=1656¹, τὸν θεοφιλέστατον Παχώμιον, χωρὶς δυστυχῶς ν' ἀναφέρῃ καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἐπισκοπῆς αὐτοῦ.

Ἄλλη πάλιν ἐπιγραφὴ εἰς τὰ ἐκ σανίδος Δίπτυχα τῆς Μονῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο φύλλα ἐλλείπουσι, ἡμικαταστραμμένη ὅμως καὶ εἰς σημεῖα τινὰ δυσανάγνωστος, ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἐπισκοπῆς Βελλᾶς διὰ Κεφαλαίων Βυζαντινῶν Γραμμάτων ὡς ἑξῆς:

«...Τ(ῆς) ΑΓΙΟΤΑΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΙΣ ΒΕΛΛΑ...κ.τ.λ.».

Ἐκ τῶν δύο τούτων ἐπιγραφῶν, τὰς ὁποίας κατωτέρω παραθέτομεν, ἡ μὲν πρώτη ἐν τῷ Ναῷ μᾶς φέρει εἰς δύσκολον θέσιν νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ Ζέρμα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπήγετο εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς, ἡ δὲ ἐν τοῖς Διπτύχοις τοιαύτη μᾶς λύει κάθε ἀπορίαν σχετιζομένην μὲ τινὰς παραδόσεις περὶ τοῦ ἐναντίου².

Διὰ τὸν λόγον λοιπὸν τούτον, κρίνομεν ἐπάναγκες ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου, ὅπως τὰ ἐν λόγῳ Δίπτυχα αὐτὰ μερίμνη τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ πονούντων διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Μονῆς, φωτογραφηθῶσιν ἐγκαίρως καὶ μελετηθῶσι παρ' εἰδικῶν πρὶν ἢ ὁ χρόνος προφθάσῃ καὶ ἐξαλείψῃ ἀπ' αὐτῶν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ φέρῃ εἰς φῶς ἔστω καὶ μίαν ἀπὸ τὰς διαφόρους πτυχὰς τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ταύτης Ἐπαρχίας.

Τὰ Δίπτυχα ταῦτα τὰ ὁποῖα διέφυγον τὴν προσοχὴν τοῦ ἀειμνήστου σήμεραν Χαραλάμπους Ρεμπέλη κατὰ τὴν ὄλην τῆς Μονῆς μελέτην, ἡ ὁποία καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Ἑπειρωτικοῖς Χρονικοῖς τοῦ 1930, τὰ Δίπτυχα λέγω αὐτά, ὡς ἐκ τῆς ξυλογλύπτου κορωνίδος αὐτῶν ἐν ἡ εὔρηται καὶ ἡ ἐπιγραφὴ, καὶ γενικῶς ἐκ τοῦ ὅλου τύπου αὐτῶν, δύνανται νὰ κριθῶσιν ὡς σύγχρονα τῆς ἔσωθεν τοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς ταύτης κτιτορικῆς ἐπιγραφῆς.

Ὡς ἐκ τούτων ὅλων ἡμεῖς ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰ ἐν λόγῳ

1. Οὐχὶ ςρξδ'=1164 ὡς διευκρίνηται ἐν τοῖς Ἑπειρ. Χρονικοῖς.

2. Ὅτι δῆθεν ὑπήγετο εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Λινοτοπίου.

Δίπτυχα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ φυσικὰ ὄρια τῆς Ἐπαρχίας, ὡς καὶ ὠρισμένας ἄλλας ἀναμφισβητήτους ἀποδείξεις ὅτι ἀνέκαθεν ἡ Ἐπισκοπὴ Βελλᾶς ἐπεξετείνετο καὶ πέραν τῆς Ζέρμας καὶ ἔφθανεν, ὡς εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι, μέχρι τῶν χωρίων τῆς Μακεδονίας Σελάτινα (νῦν Χρυσῆ) καὶ Βίσαντσκον (νῦν Πευκόφυτον)³, δεῖγμα δὲ πρὸς τοῦτο φέρομεν καὶ ὅτι τὰ Μακεδονικὰ αὐτὰ χωρία μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1924—ἂν δὲν ἀπατῶμαι—ἀπεσπάσθησαν ἐκ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης καὶ ὑπήχθησαν τῇ Ἐπαρχίᾳ Καστορίας, δυνάμεθα ὀριστικῶς καὶ ἀνεπιφυλάκτως νὰ παραδεχθῶμεν καὶ νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι ἡ Ζέρμα ἀνέκαθεν ὑπήγετο ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς.

Κατὰ συνέπειαν, ὁ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς ἱστορήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζέρμας ἀναφερόμενος Παχώμιος ἀνήκεν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν ταύτην, καὶ δέον ὅπως συγκαταλεχθῆ καὶ οὕτως μεταξὺ τοῦ Καταλόγου τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1656, ὡς διαδεχθεῖς τὸν τοῦ 1640 Παρθένιον.

Τὸν Παχώμιον τοῦτον ἀναφέρει ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς καὶ ὁ Ν. Μυστακίδης εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 19 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος «Κόνιτσα» τοῦ ἔτους 1915, κατὰ τὸ ἔτος 1164. Οὗτος, ἡ ἐξ ἐσφαλμένων πληροφοριῶν ἔγραψε τὴν χρονολογίαν αὐτήν, ἢ ἂν μετέβη ἐπιτοπίως, ἐπλανήθη ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς ἱπερθύρου ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ ἐπιγραφῆς, ἐκλαβὼν τὸ ἀρχικὸν ψηφίον τῆς ἀπὸ κτίσεως κόσμου χρονολογίας ὡς 1=1164, ἀντὶ τοῦ πραγματικοῦ 7164, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὸν ἀειμνηστον Χαράλαμπον Ρεμπέλην⁴. Ὡς ἐξῆς δὲ ἀναφέρει ὁ Μυστακίδης εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐφημερίδα περὶ τοῦ Παχωμίου καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζέρμας.

«1164—1170 Παχώμιος Βελλᾶς, ἀνὴρ φιλότιμος καὶ φιλόκοσμος, ἐφ' οὗ τὰς ἡμέρας ἰδρῦθησαν Μοναὶ τινες ὡς καὶ ἡ τῆς Ζέρμας»⁵.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἡμεῖς οὐδεμίαν εἰδικότητα ἔχομεν νὰ κρίνωμεν διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐγράψαμε καὶ γραφομεν ἐδῶ ὠθούμενοι ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι, οὕτω πράττοντες, παρέχομεν μικρὰν τινα ὠφέλειαν εἰς τὴν καθόλου ἱστορίαν τοῦ τόπου μας, καὶ οὐδὲν πλέον.

Παραθέτοντες δὲ κατωτέρω τὰς ἐν τῷ Ναῷ καὶ ἐν τοῖς Διπτύχοις ἐπιγραφάς, παραθέτομεν καὶ τὴν ἐν τῇ Λειψανοθήκῃ, καθὼς καὶ τὴν ὑπέρθυρον λελαξευμένην ἐπὶ πέτρας ἐξωτερικὴν τῆς Μονῆς ἐπιγραφὴν, διότι καὶ αὗται ἐσφαλμένως διευτυπώθησαν ἐν τοῖς Ἡπειρ. Χρονικοῖς τοῦ 1930 σελ. 24, 26, 28 καὶ 29, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Χαρ. Ρεμπέλη⁶. Ὁ ἐκ Πυρσόγιαννης Ἱερομόναχος Παρθένιος, ὡς καὶ ἐξ ἄλλης ἐν Τριωδίῳ τοῦ 1770 ἐνθυμήσεως ἀποδεικνύεται, ἐχρημάτισε Ἡγούμενος κατὰ τὸ ἔτος 1800, ὅτε ἐλαξεύθη ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιγραφὴ τῆς Μονῆς, ἴσως καὶ ὀλίγον ἐνωρίτερον, οὐχὶ δὲ τὸ 1310.

Καὶ ἡ μὲν ἐπιγραφὴ, ἡ σχετιζομένη μὲ τὸν Ἐπίσκοπον Παχώμιον ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ, ἔχει ὡς ἐξῆς:

«† Ἀνηγέρθη κ(αὶ) ἐθεμελυόθη ἐκ βάθρου κ(αὶ) ἀνεστωρίθη οὗτος ὁ

3. Τὰ χωρία ταῦτα ἀναφέρει καὶ ὁ Ἀραβαντινὸς ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἡπειρου τόμ. Β' σελ. 339—340, ὡς ὑπαγόμενα εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς.

4. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἀρχικῶν ψηφίων τῆς Ἐπιγραφῆς εἶναι ὅτι τὸ πρῶτον φέρει ἐν τῷ μέσῳ μικρὰν ὀριζόντιον γραμμὴν. Ἐπομένως, εἶναι 7 καὶ οὐχὶ 1. Ἡ δὲ χρονολογία ἀντὶ 1164, ν' ἀναγνωσθῆ 7164.

5. Βλέπε καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης τὸν Κατάλογον τοῦτον.

6. Μετὰ τὴν ἀντιγραφὴν ὑφ' ἡμῶν τῆς ἐν λόγῳ ἐπιγραφῆς αὐτῆς, ἐγένετο σχετικὴ συζήτησις μετὰ τοῦ ἀειμν. Ρεμπέλη, καὶ εἶπεν ὅτι διὰ τὸ ὀλιγόωρον τῆς παραμονῆς αὐτοῦ ἐν τῇ Μονῇ, βεβιασμένως πῶς ἐπῆρε τὰ στοιχεῖα αὐτὰ καὶ μάλιστα τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἀνεχώρησε, διότι ὁ ἀγωγιότης μεθ' οὗ εἶχε μεταβῆ ἐκεῖ, ἐβιάζετο νὰ ἐπιστρέψῃ.

θδος κ(αι) πάνσεπτ(ος) Ναός τῆς παν. υπευρευλογημέν(ης) ἐνδόξου Δεσπίνης ἡμ(ῶν) Θεοτόκου κ(αι) ἀηπαρθένου Μαρί(ας) διὰ σινδρωμῆς κόπου κ(αι) ἐξόδου δαπάνης τοῦ τιμηοτάτου κ(αι) εὐγενεστάτου ἀρχώντου κτητίτορος κύρ Ἰω(άννου) Νικολάου ἐκ κόμης Λινοτόπη ἡγουμενεύωντος τοῦ Πανοσιοτάτου κύρ Μανασί Ἀρχιερατεύωντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Κυρίου Κυρίου Παχωμίου ἐν ἔτει ζρξδ' Ἰνδικτιῶν Θ'.

Ἱστορίθου διὰ χειρὸς τοῦ ταπινοῦ ἱστοριογράφου Νικολάου κ(αι) Γεωργίου ἀδελφῶν τοῦ κτίτορος κ(αι) ἐτελιόθη ἐν μην(ὶ) Σε(π)τεμβρίου ε'».

Ἡ δὲ ἐν τοῖς Διπτύχοις ἔχει ὡς ἐξῆς :

«ΜΑ.....ΖΕΡΜΑ.....ΡΧΑΑ Τ(ΗΣ) ΑΓΙΟΤΑΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΙΣ ΒΕΛΑ.....
ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΟΤΑΤΟΥ ΚΕ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ.....».

Ὁμοίως ἡ ὑπέρθυρος ἐν πέτρα λελαξευμένη ὡς ἐξῆς :

«† Ἀνακενήσθι οὗτος ὁ θῖος καὶ πάνσεπτος Ναός τῆς ὑπεραγίας τοῦ Θεοῦ ἐν ἔτι 7164 καὶ ἀνακενίστι ἐκ δευτέρου ἐν ἔτι 7310 καὶ ἰγουμενεύωντος τοῦ Πανοσιοτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κυρίου Παρθενίου ἐκ κόμης Πρισόγ(ι)ανίς κέ ἴνε ἰ κτίτορες ἐκ κόμης Βούρμπιανίς κέ Πρισόγ(ι)ανίς ρίζο ἱερέος Γεωργίου Πα(πα)ιοάνου κέ Κώστα Σούρλα κέ ἰ προτομαστό(ροι) ἐκ Κόμης Βούρμπιανίς Κόστα δῖμο κέ σῖμο Κοτοῦλι Πο.....ἐν ἔτη 1800⁷».

Ὁμοίως καὶ ἡ ἐν τῇ Λειψανοθήκῃ ἔχει ὡς ἐξῆς :

«Ἀνικενήστη τὸ ἡερὸν κέ σεβάσμιον κουτῆ τῆς ὀνπεραγῆας ος οὐ⁸ ἐκόμ(ης) Ζέρμας ἡπὸ πατρὸς Παρθενίου Ἱερομονάχου ἡ κόμης Πηρσόγιανη.

Μη(νὸς) Ἀπρηλήου 10 ἔτος 180».

Λόγου δὲ γενομένου ἀνωτέτω περὶ μιᾶς ἐνθυμήσεως ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου τοῦ 1770, γραφείσης κατὰ τὸ ἔτος 1778 ὑπὸ τοῦ ἐκ Πυρσογιάννης Ἱερομονάχου Παρθενίου, κρίνομεν καλὸν ὅπως καὶ ταύτην διατυπώσωμεν ἐδῶ, ὡς ἀνταποκρινομένην πλήρως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παρούσης, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναγνώστας διευκολύνουσα αὕτη, εἰς τὸ ὄλον ἐκ τῆς μελέτης συμπέρασμα. Ἡ ἐνθύμησις αὕτη ἔχει ὡς ἐξῆς :

«ἐτοῦτο τὸ παρὸν Τρηόδηον τὸ ἀφῆροσεν ὁ Παρθένιος ἡς τὴν ἡπεραγίαν θεοτόκον.....τολμήση κέ τὸ πάρη νὰ ἔχη τὰς ἀράς τὸν ἀγῆων..... καὶ νὰ τοῦ κόψη ἡ Παναγία τὴν ζωὴν κέ κακὸν κέ ἄγουρον θάνατον κέ προκοπή..... ἐπὶ ἔτους 1778.

Παρθένιος ἡερομόναχος ἐκ κόμης Πηρσόγιαννης».

Σ η μ ε ί ω σ ι ς

Μὲ βαρεῖαν τὴν θλιψίν χαράσσομεν σήμερον τὰς κατωτέρω γραμμάς ταύτας, ἐκ μόνης τῆς αἰτίας ὅτι παμφάγος πυρκαϊὰ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον τῆς 1ης Μαρτίου τοῦ 1947, ἀπετέφρωσε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Μονῆς ταύτης. Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο κειμήλιον τῆς Ἐπαρχίας μας κατέστη (κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος) παρανάλωμα τοῦ πυρός. Τέμπλος, εἰκόνες, τοιχογραφίαι, βιβλία κ.λ.π. ἠφανίσθησαν διὰ παντός.

7. Εἰς τὸ Σωτήριον ἔτος 1800 ἀντιστοιχεῖ τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου 7308, καὶ οὐχὶ τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ 7310.

8. Νὰ ἀναγνωσθῇ Θεοτόκου.

Τὰ Δίπτυχα περί τῶν ὁποίων ἐν τῇ παρούσῃ ὡς ἀνωτέρω πραγματεία ἀναφέρομεν, κατέστησαν καὶ αὐτὰ τέφρα ἐπὶ τέφρας. Ὁ φόβος ἡμῶν μήπως ὁ χρόνος καὶ αἱ ἄλλαι περιπτώσεις ἀφανίσωσιν ἐξ αὐτῶν πᾶν ἶχνος σχετιζόμενον μὲ τὴν Ἱστορίαν τῆς Μονῆς, μὲ ἠνάγκασαν κατὰ τὴν ἐκεῖ διὰ δευτέραν φοράν μετάβασίν μου κατὰ Μάρτιον τοῦ 1946, νὰ μεριμνήσω ὅπως τοποθετήσω ταῦτα εἰς μέρος ἀσφαλέστερον.

Δυστυχῶς, ὁ φόβος οὗτος ἐπαλήθευσεν. Τὰ Δίπτυχα ἐκάησαν, καὶ δὲν ὑπάρχουν πλέον.

Αἱ βιοτικάι ἡμῶν συνθῆκαι, αἱ τότε ἐσωτερικάι τοῦ Ἔθνους ἡμῶν διαταραχαί, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει τὸ ἀνώμαλον τῶν περιστάσεων, δὲν ἐπέτρεψαν εἰς ἡμᾶς νὰ φροντίσωμεν ὅπως φωτογραφηθῶσι ταῦτα εἰδικῶς. Ἐχάθη διὰ παντὸς μία τοιαύτη εὐκαιρία, ἡ ὁποία θὰ διηλώνιζε τὰ Δίπτυχα αὐτά, καὶ πολὺ περισσότερον τὴν πολύτιμον ἐν αὐτοῖς ἐπιγραφὴν.

Καὶ τώρα; τώρα, μαζὺ μὲ ὅλα τὰ ἄλλα ἀπωλεσθέντα ἱστορικὰ καὶ ἀγιογραφικὰ βυζαντινὰ κειμήλια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης, ἅς θρηνήσωμεν καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν Διπτύχων, καὶ ἅς κλίνωμεν εὐλαβῶς τὸ γόνυ ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἱερὸν χῶρον τῆς Μονῆς καὶ τὴν ἐναπομείνασαν τέφραν τῶν Ἱστορικῶν αὐτῆς κειμηλίων, ὡς τελευταῖον αὐτῶν προσκύνημα!

Ἄς παραδειγματισθῶμεν δὲ ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου, καὶ ἅς φροντίσωμεν νὰ περισώσωμεν καὶ ἀπὸ τὰς διαφόρους ἄλλας αἰτίας, πάντα ἐκεῖνα τῆς Ἐπαρχίας τὰ κειμήλια τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ περισωθῶν ἐφ' ὅσον τὸν καιρὸν ἔχομεν, ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴ θρηνήσωμεν καὶ ἄλλα παρόμοια.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Β'

Ἰωαννίκιος

Ἐπίσκοπος Βελλᾶς

1673—1688¹

Περὶ συλλέξαντες ἐκ τῶν διαφόρων τόμων τῶν Ἡπειρωτικῶν Χρονικῶν τὰ σποράδην περὶ τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Ἰωαννικίου ἀναφερόμενα ἀποδεικτικά, ἀναμφισβήτητα καὶ μὴ, ἐκρίναμεν ἀπαραίτητον ὅπως καταχωρίσωμεν ταῦτα τῇ παρούσῃ χωρὶς ποτὲ καὶ κατ' οὐδένα λόγον νὰ ἔχωμε καὶ τὴν ἀξίωσιν, ὅτι πάντα ταῦτα εἶναι ἀτομικά μας κατορθώματα, καὶ ν' ἀπαιτήσωμεν αὔριον διαφόρους τίτλους καὶ τιμὰς.

Πράττομεν τοῦτο, κινούμενοι ἀφ' ἐνός μὲν ἐκ τῆς γνώμης τὴν ὁποίαν ἐσχηματίσαμεν ὅτι πρόκειται περὶ δύο Ἐπισκόπων φερόντων τὸ ἴδιον ὄνομα, ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅπως παρουσιάσωμεν τὴν ἐργασίαν ταύτην ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς στενῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης πληρεστέραν, συγκεντροῦντες ἐδῶ—ὅσον τὸ δυνατόν—κάθε λεπτομέρειαν ἀφορῶσαν τὸν Ἐπίσκοπον τοῦτον, καὶ δυναμένην νὰ συντείνῃ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τὸν ἐν γένει σκοπὸν τῆς παρούσης.

Διὰ τοῦτο, εἰς τοὺς ὡς εἴρηται Ἐπισκοπικοὺς Καταλόγους τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης μετὰ τὸν Παρθένιον, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται κατὸ τὸ ἔτος 1640, ἢ μᾶλλον μετὰ τὸν Παχώμιον ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ζέρμας κατὰ τὸ ἔτος 1656, ἄς προστεθῇ ὡς Ἐπίσκοπος Βελλᾶς κατὰ 1673—1688 καὶ ὁ Ἰωαννίκιος.

Τὸ ὅτι ἀναμφισβητήτως ὑπῆρξεν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ὁ Ἰωαννίκιος κατὰ τὸ ἔτος 1673—1688, τοῦτο μαρτυρεῖ ἀφ' ἐνός μὲν ἀδιάψευστος ἐπιγραφή ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ἀρτισίστης Ζαγορίου, δημοσιευθεῖσα ὑπ' ἀρ. 32 ἐν τοῖς Ἡπειρ. Χρονικοῖς τοῦ 1934 σελ. 92 τὴν ὁποίαν καὶ κατωτέρω παραθέτομεν, ἀφ' ἑτέρου δέ ἔγγραφον κατεστρωμένον ἐν τῷ Κώδικι τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως δημοσιευθὲν εἰς τὸ διπλοῦν τεῦχος τῶν Ἡπειρ. Χρονικῶν τοῦ ἔτους 1930 σελ. 93—94.

1. Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα Ἰωαννίκιος, ἀναφέρεται εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς Κώδικας καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1722, ὡς προαχθεὶς εἰς Μητροπολίτην Ναυπάκτου. Προσεκτέον ὁμως καὶ τὰ ἐξῆς ἐν παρενθέσει ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Εὐλογίου Κουρίλα ἀναφερόμενα ἐν τοῖς Ἡπειρ. Χρονικοῖς τοῦ 1930 σελ. 138. (ἐνταῦθα δημοσιεύεται καὶ ἐπιστολὴ ἑτέρα ἀπὸ Δεκεμ. 1723 ὑπογεγραμμένη ὑπὸ δύο Ἰωαννικίων, τοῦ Βελλᾶς, καὶ Νυαπάκτου καὶ Ἄρτης).

Ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ εὐρίσκομεν Ἐπίσκοπον Βελλᾶς Ἰωαννίκιον κατὰ τὸ ἔτος ,αχπῆ (=1688) ἐπιβεβαιοῦντα μετὰ τοῦ Ἰωαννίνων Κλήμεντος, ἴσον ἀναφορᾶς καὶ μαρτυρίας τῶν κατοίκων δύο χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Δρυϊνουπόλεως (=Δρόβιανης καὶ Λεσινίτσας), περὶ μιᾶς διαφορᾶς ἐπὶ τῶν συνόρων τῶν Ἐπαρχιῶν Δρυϊνουπόλεως ἀφ' ἑνός, καὶ Βουθρωτοῦ καὶ Γλυκέως ἀφ' ἑτέρου. Περὶ τῆς διαφορᾶς αὐτῆς, φαίνεται ὅτι ὁ Ἰωαννίνων Κλήμης καὶ ὁ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος ἐκλήθησαν ἵνα γνωματεύσωσι καὶ ἀποφανθῶσιν κατόπιν περὶ αὐτῆς.

Ἰωαννίκιος ἐπίσης ὡς Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ἀναφέρεται εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς Κώδικας καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1722 ὡς προαχθεὶς εἰς Μητροπολίτην Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης κατὰ μῆνα Δεκέμβριον. Τοῦτο ἀφήνει τὸν ἀναγνώστην νὰ ὑπονοῇ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Ἐπίσκοπον καὶ κατὰ τὰς δύο αὐτὰς χρονικὰς περιόδους. Τὸ χρονικὸν ὁμῶς διάστημα ἀπὸ τοῦ 1673 ἕως τοῦ 1722 ἐκ πενήκοντα σχεδὸν ὀλοκλήρων ἐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἐκλογή τοῦ Ἰωαννικίου κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ εἰς τὴν Μητρόπολιν Ναυπάκτου, δὲν ἐνισχύει τὸ γεγονός ὅτι ὑπῆρξεν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς Ἐπίσκοπος Βελλᾶς Ἰωαννίκιος, μετὰ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1673 τοιούτου, ἔστω καὶ ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ἀρχιεράτευσεν τὸ δεύτερον μετὰ τὸν Φιλάρετον, ἀλλὰ ἄλλος συνώνυμος τοῦ κατὰ τὸ 1673 ἀρχιερατεύσαντος Ἰωαννικίου διετέλεσε κατὰ τὸ 1722, ὁ ὁποῖος καὶ προήχθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς Μητροπολίτην Ναυπάκτου.

Τὸν Ἰωαννίκιον τοῦτον ἀναφέρει ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1679 καὶ ὁ Ἰ. Λαμπρίδης εἰς τὰ Ἑπειρωτικὰ αὐτοῦ Μελετήματα Τεῦχ. Γ' σελ. 61, καθὼς καὶ ὁ Ν. Μυστακίδης εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 19 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος «Κόνιτσα» τοῦ 1915 καὶ τὸν ὁποῖον ἀποκαλεῖ ἄνδρα ἀγαθὸν καὶ ἱεροπρεπῆ².

Ὁ δὲ Ἀραβαντινὸς οὐδόλως ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου τούτου ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἑπείρου. Τοῦναντίον ἀναφέρει ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς κατὰ τὸ 1720 τὸν Νικόλαον. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Μυστακίδης, ἄνευ οὐδεμιᾶς περὶ αὐτοῦ παραπομπῆς.

Ἐξ ἄλλου, ἀτελὲς καὶ ἀχρονολόγητον Πατριαρχικὸν ἐγγράφον, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν IB' τόμον τῶν Ἑπειρ. Χρονικῶν σελ. 21—23, διὰ τοῦ ὁποίου προτρέπονται οἱ ἐν Κονίτση χριστιανοὶ ὅπως ἀνεγείρωσι κατοικίαν μόνιμον διὰ τὸν Ἀρχιερέα αὐτῶν, ἵνα οὗτος μὴ ταλαιπωρεῖται ἐνθεν κακεῖθεν κ.τ.λ., ἀναφέρει ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς Ἰωαννίκιον, ἐπιμελεία καὶ μερίμνη τοῦ ὁποίου ἐτέθησαν αἱ θεμελειώδεις βάσεις τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ κτιρίου τούτου ἐν Κονίτση.

Τοῦτο μᾶς φέρει εἰς ἀμφιβολίαν νὰ παραδεχθῶμεν ἂν ἢ ὄχι, καὶ εἰς ποίου Ἰωαννικίου τὴν Ἀρχιερατείαν ἔλαβε χώραν ἢ Πατριαρχικῇ αὕτῃ προτροπῇ πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ κτιρίου τοῦ Ἰωαννικίου τοῦ 1673—1688; ἢ τοῦ Ἰωαννικίου τοῦ 1722;

Ἐκ τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων, δεόν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ 1673—1688 Ἰωαννικίου ἐθεμελιώθη τὸ πρῶτον ἢ ἐν Κονίτση Ἐπισκοπῇ, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κατὰ τὸ 1722 τοιούτου.

Ἰσχυριζόμεθα τοῦτο, βασιζόμενοι εἰς ἑτέραν ἐπιγραφὴν ἐν τῷ αὐτῷ Ἐπισκοπικῷ Μεγάρῳ, ἢ ὁποία ἀναφέρει ὅτι ἀνωκοδομήθη ἢ Ἐπισκοπῇ αὕτῃ

2. Βλέπε κατάλογον ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης.

κ.τ.λ. κατὰ τὸ ἔτος 1791³ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Θεοδοσίου. Ἄρα λοιπὸν ἐν τοιοῦτον κτίριον, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καταστῆ ἐτοιμόρροπον ἐντὸς ἑβδομήκοντα μόνον ἐτῶν καὶ νὰ χρήζη ἀνοικοδομήσεως, ἀλλ' ἀσφαλῶς τοῦτο εἶχεν ἀνεγερθῆ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ 17ου αἰῶνος, καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κατὰ τὸ 1673—1688 Ἰωαννικίου, ὅποτε δικαιολογεῖται ὅπως δῆποτε ἡ ἀνοικοδόμησις αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1791⁴.

Ὅθεν ἐξ ὄλων τούτων, ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ διαπιστώσῃ ὅτι δύο Ἐπίσκοποι Βελλᾶς ἔφερον τὸ αὐτὸ ὄνομα Ἰωαννίκιος. Ὁ ἀναφερόμενος κατὰ τὸ 1673—1688, ὡς καὶ ὁ προαχθεὶς κατὰ τὸ 1722 εἰς Μητροπολίτην Ναυπάκτου. Οὐδόλως δὲ θεωρεῖται παράτολμον τὸ νὰ προστεθῆ εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον ὡς ἄλλος συνώνυμος καὶ ὁ Ἰωαννίκιος τοῦ 1673—1688.

Γενομένου δὲ λόγου ἀνωτέρω περὶ τοῦ ἐν Κονίτση Ἐπισκοπικοῦ κτιρίου, κρίνομεν καλὸν νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ καὶ περὶ τῆς ἑδρας τῆς Ἐπισκοπῆς Βελλᾶς, τὸ πότε αὕτη μετετέθη εἰς Κόνιτσαν.

Πρὸς τοῦτο ἀκριβῆ χρονολογίαν δὲν ἔχομεν δυστυχῶς. Ὅπως δὲ συμπεραίνομεν ἐξ ἑτέρου Πατριαρχικοῦ Συγκιλίου τοῦ ἔτους 1626 δημοσιευθέντος ἐν τῷ IB' Τόμῳ τῶν Ἡπειρ. Χρονικῶν σελ. 20—21, ἡ ἑδρα μετετέθη εἰς Κόνιτσαν πιθανώτατα κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1626—1650, καὶ οὐχὶ ὡς ὁ Ἀραβαντινὸς ἀναφέρει ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἠπείρου Τόμ. Β' σελ. 30 ὅτι «μετὰ τὴν παντελῆ ἐρήμωσιν τῆς Βελλᾶς μετετέθη ὁ Ἐπίσκοπος εἰς Κόνιτσαν πρὸ μιᾶς περίπου ἑκατονταετηρίδος», ἐννοῶν μὲ τοῦτο τὸ ἔτος 1750.

Ἐπίσης ἀνακριβὲς καὶ ἀβάσιμον καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Μυστακίδου ἀναφερόμενον ἐν τῇ Ἐφημερίδι «Κόνιτσα» ὅτι μετεφέρθη ἡ ἑδρα εἰς Κόνιτσαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Νικολάου κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1720—1723⁵.

Ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ὡς ἀνωτέρω Πατριαρχικῶν Ἐγγράφων, ἀποδεικνύονται ἐσφαλμέναι αἱ γνώμαι τῶν Ἀραβαντινοῦ καὶ Μυστακίδου, διότι ἡ Βελλᾶ, σύμφωνα μὲ τὸ ὡς ἄνω Πατριαρχικὸν Συγκίλιον, εἶχεν ἐρημωθῆ πρὸ τοῦ ἔτους 1626, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἐρήμωσιν, ὡς ἑδρα τῆς Ἐπισκοπῆς ἐλογίζετο ἡ Μπογδοριανή, ἐνθα καὶ οἱ κατὰ καιροὺς Ἀρχιερεῖς διέμενον⁶.

Φαίνεται ὅμως ὅτι μετὰ τὸ 1626 ἡ ἑδρα τῆς Ἐπισκοπῆς δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Μπογδοριανήν⁷, ἀλλὰ μετετέθη εἰς Κόνιτσαν.

Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ἀχρονολόγητον Πατριαρχικὸν Ἐγγραφοῦν, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει ὅτι καὶ εἰς Κόνιτσαν ὁ Ἐπίσκοπος ἠναγκάζετο νὰ περιέρχεται ἀπὸ ἓνα μέρος εἰς ἄλλο, καὶ νὰ μὴ ἀπολαμβάνει ἀνεσιν καὶ ἡσυχαστικὴν κατοίκησιν.

3. Δεξιὰ τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ Μητροπολιτικοῦ κτιρίου ἐπὶ πλακὸς ἐντετοιχισμένης ἀνωθεν τοῦ γεφυρώματος.

Κεφ. Βυζ. Γράμμασιν.

«Ἀνοικοδομήθη ἡ Ἐπισκοπὴ αὕτη Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Βελλᾶς καὶ Κονίτζης Κυρίου Θεοδοσίου τοῦ ἐκ τῆς Νήσου τῶν Ἰωαννίνων 1791 9 Μαΐου».

4. Ἐπισκευὴ τις ἢ μάλλον προσθήκη πτέρυγος ἐγένετο καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1858, ὡς ἐπὶ πλακὸς ἐν τῇ δεξιᾷ Βορειοδυτικῇ γωνίᾳ τοῦ κτιρίου ἐμφαίνεται.

5. Πρὸς τοῦτο, περισσότερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν πλησιάζει ἡ γνώμη τοῦ Ἰωάν. Λαμπρίδου, ὁ ὁποῖος εἰς τὰ Ἡπειρωτικὰ αὐτοῦ Μελετήματα τευχ. Γ' σελ. 60 ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ἐδρεύει ἐν Κονίτση ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος.

6. Ἡπειρ. Χρονικὰ 1937 σελ. 20—21.

7. Ἡ Μπογδοριανὴ εἰς ὠρισμένα χρονικὰ διαστήματα ὑπήγετο καὶ εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἱερᾶς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Σωσίνου, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ἔστερεῖτο τῆς μονίμου αὐτοῦ κατοικίας.

Ταύτην δὲ τὴν ἀνάγκην κατιδὼν ἀργότερον ὁ Ἐπίσκοπος Βελλᾶς Ἰωαννίκιος, ἐμερίμνησε καὶ ἔθεσε τὰς θεμελιώδεις βάσεις καὶ ἀνήγειρε τὸ ἐν Κονίτῃ Ἐπισκοπικὸν κτίριον, τὸ ὁποῖον ἀνωκοδομήθη κατὰ τὸ ἔτος 1791.

Αὐτὰ ἐν ὀλίγοις, φίλοι ἀναγνῶσται, γράφομεν σήμερον περὶ τοῦ Ἰωαννικίου καὶ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ κτιρίου, χωρὶς βέβαια νὰ ἔχωμε καὶ τὴν ἀξίωσιν ὅτι ἐλύσαμε καθ' ὀλοκληρίαν τὸ ζήτημα.

Τώρα δὲ παραθέτομεν κατωτέρω καὶ τὴν σχετιζομένην μὲ τὸν Ἐπίσκοπον τοῦτον ἐπιγραφὴν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Σπηλαιωτίσσης Ἀρτισίστης Ζαγορίου ἢ ὁποῖα ἔχει ὡς ἑξῆς :

1

«Οὗτος ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος Ναὸς ὑπάρχει τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Σπηλαιώτισσας ἀνωκοδομήθη ὑπὸ τῶν ὀσιωτάτων ἐν Ἱερομονάχοις Ἰωακείμ καὶ Σοφρονίου ἐπὶ ἔτους ΑΧΞΕ' (=1665) μετὰ δὲ εἰς τοὺς χιλίους ΑΧΟΓ' (=1673)... Παρθένιος Ἱερομόναχος ὅστις ἱστόρησεν οὗτον τὸν θεῖον ναὸν ὡς ὄραται τὴν σήμερον ἀρχιερατεύοντος τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Κυρίου Κυρίου Κυρίλλου ἐν δὲ τῇ Ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς Ἰωαννικήου καὶ τούτῳ ἐτελειώθη διὰ χηρὸς τῶν ταπεινῶν δούλων Ἰωάννου καὶ Γεωργίου καὶ Δημητρίου. Νοεμβρίου Θ'».

2

Ἐπίσης τὰς ὑπογραφὰς τῶν ὡς ἄνω Ἀρχιερέων Ἰωαννίνων Κλήμεντος καὶ Βελλᾶς Ἰωαννικίου τὰς ὁποίας ἀπαντῶμεν εἰς τὸν Κώδικα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως καὶ ἀναφερομένης εἰς τὸ ἔτος ,σχηη' (=1688), παραθέτομεν καὶ αὐτὰς ἐδῶ, ὡς ἀκριβῶς ἔχουσιν :

«† Ὁ Ἰωαννίνων Κλήμης βεβαιοῖ τὸ παρὸν ἴσον ἀπαράλακτον εἶναι τῷ πρωτοτύπῳ γράμματι».

«† Ὁ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος μαρτυρεῖ τὸ παρὸν ἴσον εἶναι τῷ πρωτοτύπῳ».

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κονίτσας

Γ'

Φιλάρετος

Ἐπίσκοπος Βελλᾶς

1695—1711

Τὸν Ἐπίσκοπον τοῦτον οἱ Πατριαρχικοὶ Κατάλογοι ἀναφέρουσι ἀορίστως περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' ἢ ἀρχᾶς ΙΗ' αἰῶνος.

Κοὶ τὴν ἀοριστίαν ταύτην ἔρχεται νὰ καθορίσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν μία ἐνθύμησις ἡ ὁποία ἀπαντᾶται ἔσωθεν τῆς ἐπενδύσεως παλαιᾶς ἐκδόσεως Ἀνθολογίου τῆς Ἱ. Μονῆς Μολίστης, ἐναποκειμένου ἐν τῷ παλαιῷ Ναῷ ἀγίου Ἀθανασίου συνοικίας Μποτσιφαρίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ πρῶην Λεοντοπόλεως Σωφρόνιος, μὲ ὅσα περὶ αὐτοῦ ἔγραψεν ἐν τῷ Περιοδικῷ «Θεολογία» τοῦ 1936, καὶ «Ὁρθοδοξία» τοῦ 1941/16.

Καὶ κατ' ἀρχὴν παραθέτομεν ἐδῶ πρῶτην τὴν ἐν λόγῳ ἐνθύμησιν τοῦ Ἀνθολογίου ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς:

«εἰς τὶ κερὸν ἐχειροτωνήθηκα ἐγὼ ὁ πα(πᾶ) καλήνικως Ἱερομόναχος εἰς τοὺς ,αψη' καὶ ἤμουν χρονὸν 15 τὸ(ν) κερὸ(ν) ὅπου ἐγγενίασαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἦταν (ἡ)μέρα παρασκευῆ καὶ ἦταν ἀρχιε(πίσκοπος Φι)λάρετος».

Ἡ ἐνθύμησις αὕτη ἂν καὶ δὲν εἶναι καὶ τόσο σαφής, ἐν τούτοις μᾶς δίδει νὰ ἀννοήσωμεν ὅτι ὁ Φιλάρετος διετέλεσεν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς καὶ ἐνωρίτερον τοῦ 1708.

Πρὸς τοῦτο ἔχοντες σαφῆ τὴν χρονολογίαν τῆς χειροτονίας τοῦ Ἱερομόναχου Καλλινίκου τὸ ἔτος 1708=,αψη' κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐνθύμησις αὕτη ἐχαράχθη, καὶ γνωρίζοντες ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐγκαινίων τῆς Ἐκκλησίας ὁ Καλλίνικος οὗτος ἦτο ἡλικίας 15 ἐτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ἀχειροτόνητος, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Φιλάρετος εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος, 15 ἔτη πρὸ τῆς χειροτονίας τοῦ Καλλινίκου, καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκκλησίας ἐτέλεσε ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῶν ἐτῶν 1693—1695, καὶ τὴν χειροτονίαν τοῦ Καλλινίκου κατὰ τὸ ἔτος 1708, ἔχοντας τότε τὴν ἡλικίον τῶν 28 ἢ 30 ἐτῶν, συμφώνως πρὸς τὰ τῶν περὶ χειροτονίας Ἐκκλησιαστικῶν Κανόνων ὀριζόμενα.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει συμφώνως μὲ τὴν ἐνθύμησιν αὕτην παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Καλλίνικος οὗτος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἐγκαινίων τῆς Ἐκκλησίας ἦτο οὐχὶ ἡλικίας 15 ἐτῶν, ἀλλὰ χειροτονημένος πρὸ 15 ἐτῶν, τότε κατ' ἀνάγκην φθάνομεν εἰς τὸ ἔτος 1723, ὅποτε ἀπαντῶμεν ἄλλους Ἐπισκόπους Βελλᾶς εἰς τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα. Τὸν Ἰωαννίκιον τοῦ 1722 καὶ Γερμανὸν τοῦ 1723, καὶ οὐχὶ τὸν Φιλάρετον.

Ἐπομένως, δὲν εἶναι συγχωρητέον εἰς ἡμᾶς νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Ἱερομόναχος Καλλίνικος ἦτο χειροτονημένος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐγκαινίων. Τὰ ἐγκαινία ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Φιλαρέτου πρὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ, ἦτοι πρὸ τοῦ 1708, ὅπως ἄλλως τε ρητῶς ὁμιλεῖ περὶ αὐτῶν καὶ ἡ ἐνθύμησις.

Ἡ φράσις «ἤμουν 15 ἐτῶν ὅταν ἐγκαινίασαν τὴν Ἐκκλησίαν», δὲν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν. οὐδὲ καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ ἄλλως.

Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, ἀλλὰ καὶ πρὸς πληρεστέραν ἐπιβεβαίωσιν τῶν ἰσχυρισμῶν μας περὶ τοῦ Φιλαρέτου, παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην καὶ εἰς τὸ ἐν λόγῳ περιοδικὸν «Θεολογία» Ἰούνιος 1936 τεύχ. ΝΔ' καὶ «Ὁρθοδοξία» 1941/16 σελ. 179 εἰς τὰ ὁποῖα ὁ πρῶην Λεοντοπόλεως Σωφρόνιος ἐδημοσίευσε μελέτας ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀρχιερατικὰ Γράμματα» κ.τ.λ.

Εἰς αὐτὰ ἀναφέρεται ὁ Ἐπίσκοπος Φιλάρετος ὡς ἀρχιερατεύσας ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1700—1711. Τοῦτον κατόπιν διεδέχθη ὁ Ἰωαννίκιος ὁ καὶ Χατζῆς ἐπωνυμούμετος μέχρι τοῦ 1722, ὁ καὶ προαχθεὶς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς τὴν Μητρόπολιν Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης.

Τὰ περιοδικὰ αὐτὰ δυστυχῶς ἡμεῖς, ἐδῶ εἰς τὸν στενὸν κύκλον εἰς τὸν ὁποῖον διαβιοῦμεν, δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας, ἂν καὶ προσετρήσαμεν εἰς τὰς τοῦ τόπου τούτου βιβλιοθήκας καὶ ἰδίως εἰς τὴν τῶν Ἰωαννίνων Ζωσιμαίαν Βιβλιοθήκην, εἰς τὴν ὁποῖαν μόνον αἱ νεώτεραι ἐκδόσεις εὐρίσκονται.

Κατὰ συνέπειαν, ἡμεῖς ἐγράψαμεν ἐδῶ βασιζόμενοι εἰς παραπομπὰς ἄλλων, καὶ ἰδίως εἰς τὴν τοῦ Γιάννη Λυμπεροπούλου ἐν τῷ περιοδικῷ Κόνιτσα τεύχ. 2ον 1962 «Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Κονίτισης» σελ. 8 ὁ ὁποῖος μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει καὶ τὰ ἑξῆς:

«...ὁ Ἰωαννίκιος ὁ Χατζῆς διετέλεσεν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ἀπὸ τοῦ 1711—1722, διαδεχθεὶς τὸν Φιλάρετον (1700—1711)».

Περὶ τοῦ Φιλαρέτου δὲν γνωρίζομεν· ἐξήντηλυσεν ἄρα γε ὁ Λεοντοπόλεως τὸ θέμα; καὶ ὅτι μόνον 11 ἔτη ἀρχιεράτευσεν ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Βελλᾶς ὁ Φιλάρετος; Τοῦτο μᾶς τὰ λυεῖ, ἀγαπητοί, ἢ ὡς ἄνω ἐνθύμησις μὲ τὴν περίπτωσιν τῶν ἐγκαινίων τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο 15 ἔτη πρὸ τῆς χειροτονίας τοῦ Καλλινίκου.

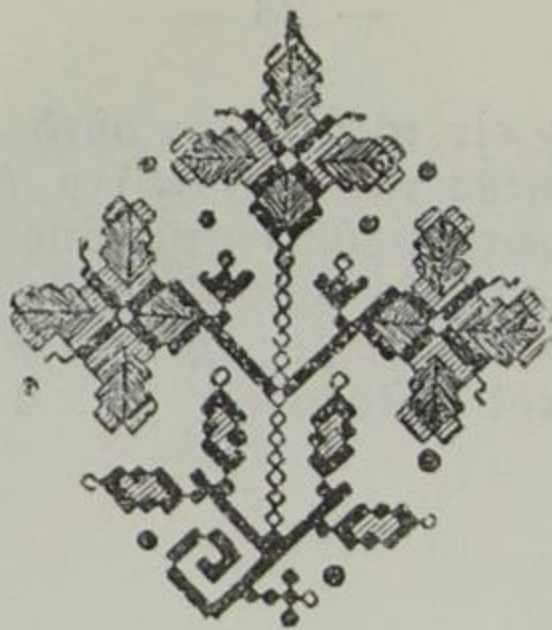
Ὅθεν ἐξ ὅλων τούτων τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ὄντως ὁ Φιλάρετος διεδέχθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Βελλᾶς τὸν τοῦ 1673—1688 Ἰωαννίκιον, ἀρχιερατεύσας ἐν αὐτῇ μέχρι τοῦ 1711. Πότε ἴσως τὸ πρῶτον ἐξελέγη, τοῦτο μᾶς εἶναι ἄδηλον.

Μέχρις ὅτου δὲ ἔλθωσιν εἰς φῶς καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὁμιλοῦσαι περὶ αὐτοῦ σαφέστερον, δυνάμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ὀρίσωμεν τὴν ἀρχιερατείαν τοῦ Φιλαρέτου ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1693 ἢ 1695 ἕως τοῦ 1711. Τοῦτο ἐνισχύει καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ διορισμοὶ καὶ αἱ τοποθετήσεις τῶν Ἐπισκόπων ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακροχρόνιοι καὶ οὐχὶ ὀλιγοετεῖς, ὡς συμβαίνει σήμερον.

Ἐπὶ πλέον δὲ σημειοῦμεν ἐδῶ ὅτι καὶ ὁ Ν. Μυστακίδης ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 19 φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος «Κόνιτσα» τοῦ ἔτους 1915, καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Ἐπισκόπων Βελλᾶς, τὸν ὁποῖον βλέπε εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης, ἀναφέρει Ἐπίσκοπον Φιλάρετον, μόνον κατὰ τὰ ἔτη 1630—1632, καὶ τὸν ὁποῖον ἀποκαλεῖ ἄνδρα ἐνάρετον. Δυστυχῶς οὗτος οὐδαμοῦ μᾶς παραπέμπει. Ποῦ βασιζόμενος συνέταξε τὸν Κατάλογον τοῦτον καὶ πόθεν ἠρύσθη τὰς πληροφορίας ταύτας, οὐδόπως ποιεῖται μνεῖαν. Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡμεῖς ἀμφιβάλλομεν εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐφημερίδι «Κόνιτσα» περὶ Φιλαρέτου διαλαμβανό-

μενα, δι' ὃ καὶ σταματῶμεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἀφήνοντας τὸ θέμα τοῦτο εἰς τοὺς ἱστορικοὺς ἐρευνητὰς τῆς αὔριον ἵνα ἀποφανθῶσιν πληρέστερον περὶ αὐτοῦ. Ὑποθέτομεν ὅμως ὅτι ὁ Μυστακίδης ἐσφαλμένως τοποθετεῖ τὸν Φιλάρετον τοῦτον εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1630—1632, ἀντὶ εἰς τὸ τοιοῦτον τῶν ἐτῶν 1693—1711, πρὸς τὸ ὁποῖον ἄλλως τε συμφωνοῦν πληρέστατα καὶ οἱ Πατριαρχικοὶ Κατάλογοι.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δ'

Γερμανός

Ἐπίσκοπος Βελλᾶς

1723—1744

Γράφοντες περί τοῦ Ἐπισκόπου τούτου, εἴμεθα πρωτίστως ἠναγκασμένοι νὰ προτάξωμεν καὶ μερικὰς γραμμὰς περί ἑνὸς ἀχρονολογήτου δυστυχῶς Καταστίχου τῆς Ἱ. Μονῆς Μολίστης, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου Γερμανοῦ, ἐξιστορήσωμεν δὲ κατόπιν καὶ τὰ ἄλλα ἐπιχειρήματα ἡμῶν, ἵνα δι' αὐτῶν ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ κρίνῃ ἢ ἐπικρίνῃ κατὰ τῆς γνώμης ἡμῶν ὅτι ὁ Γερμανός οὗτος διετέλεσεν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς.

Τὸ ἀχρονολόγητον τοῦτο Κατάστιχον τῆς Ἱ. Μονῆς Μολίστης, τοῦ ὁποίου δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ κάμωμεν ἐκτενῆ περιγραφὴν, ἀποτελεῖ τὰ Δίπτυχα τῆς Μονῆς, φέρει ἐπικεφαλίδα «Παρρησία τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τῶν εἰσοδίων τῆς Θεομήτορος» καὶ ἀναγράφονται ἐν αὐτῷ ὀνόματα συνδρομητῶν κατὰ φύλον καὶ κατὰ κατηγορίας ὡς ἑξῆς :

«Γερμανοῦ νικοδήμου

τῶν Ἀρχιερέων».

Ἀκολουθοῦν παρατάσσονται ὀνόματα Ἱερομονάχων, ἀκολουθοῦσι τὰ ὀνόματα τῶν Ἱερέων, τῶν μοναχῶν, τῶν μοναζουσῶν, καὶ ἔπονται τὰ τῶν Χριστιανῶν κατὰ φύλλον χωριστά, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον Κατάστιχον, ἀργότερον, προσετέθησαν ἀφιλοκάλλως διάφορα ὀνόματα καὶ οὕτω συνεπληρώθη. Εἰς τὴν στήλην δὲ τῶν Ἀρχιερέων ἐν ἀρχῇ προσετέθη, δι' ἄλλης χειρός, καὶ τὸ ὄνομα—ἴσως—τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1884 ἀποβιώσαντος πρώην Ἐπισκόπου Βελλᾶς Γερμανοῦ.

Τὸ ἐκ σκληροῦ χάρτου Κατάστιχον τοῦτο εἰς τὸ ὁποῖον—ἄς σημειωθῇ ἐδῶ—ὅτι προσετέθησαν ὡς εἶναι καταφανές καὶ ἄλλαι σελίδες, φαίνεται ὅτι συνετάχθη ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μολίστης ὅταν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς διετέλει ὁ Παῖσιος, ἤτοι μετὰ τὸ ἔτος 1762, ἢ δὲ προσθήκη τῶν σελίδων ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Νικηφόρου τινός, πιθανῶς ἡγουμένου, ὡς τοῦτο δηλοῖ ἕτερα ἀχρονολόγητος καὶ αὐτὴ ἐνθύμησις ἐν τῷ τέλει τοῦ Καταστίχου τούτου ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

«ἐγρᾶφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἀναγνώστου...πούλου (;) ραμαντζᾶ καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τοῦ νικηφόρου τοῦ μοναστηρίου τῆς μόλιστας διὰ νὰ μνημονέβῃ τὰ ὀνόματα».

Καὶ ναὶ μὲν διάφοροι ἄλλαι ἐνθυμήσεις ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μολίστις φέρουσι κατὰ τὸ ἔτος 1757 Αὐγούστου 8 ὡς χειροτονηθέντα Παπᾶ Νικηφόρον τινά, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1780 ἑτέρα ἐνθύμησις ὀμιλεῖ περὶ τῆς ἐπιστροφῆς ἐκ τῆς βασιλευούσης (=ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως) τοῦ Παπᾶ Νικηφόρου, ὅμως ἐκ τούτων δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἐγένετο καὶ ἡ προσθήκη τῶν σελίδων ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ. Τοῦναντίον, ἐκ μιᾶς χρονολογίας εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐν τῇ προσθήκῃ σελίδων κατὸ τὸ ἔτος 1813, καὶ ἐκ μιᾶς ἄλλης τοῦ 1839, ἀποδεικνύεται ὅτι νεώτεραι εἰσὶν αἱ προσθήκαι καὶ νεώτερος ὁ Νικηφόρος οὗτος καὶ οὐχὶ ὁ τοῦ 1757¹.

Τὸ ὅτι τὸ Κατάστιχον τοῦτο συνετάγη ἀρχικῶς ὅταν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς διετέλει ὁ Παῖσιος, συμπεραίνομεν ἐκ τῆς ἀναγραφῆς εἰς αὐτὸ τῶν ὀνομάτων τῶν δύο πρὸ αὐτοῦ Ἀρχιερέων Γερμανοῦ καὶ Νικοδήμου.

Καὶ διὰ μὲν τὸν Νικόδημον, οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ἀμφιβολίας ὅτι εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον οἱ Πατριαρχικοὶ Κατάλογοι φέρουσιν ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς τὸ 1760.

Διὰ δὲ τὸν ἕτερον τίθεται τὸ ἐρώτημα: τίς ἄρα νὰ διεδέχθη τὸν τοῦ 1722 Ἰωαννίκιον; ὁ ἐν τῷ Καταστίχῳ ἀναφερόμενος Γερμανός, ἢ ὁ Νικόδημος; καὶ τίς οὗτος ὁ Γερμανός;

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, τρία ἄλλα ἀποδεικτικὰ ἔχομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ παρουσιάσωμεν. Πρῶτον ὅτι ὁ Ἀραβαντινὸς ἀναφέρει τοῦτον ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἡπείρου τοῦ 1856 Τόμ. β' σελ. 31 ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Ἐπισκόπων Βελλᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1729. Δεύτερον ὁ Μυστακίδης ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 19 φύλλον τῆς ἐφημερίδος «Κόνιτσα» τοῦ ἔτους 1915 κατὰ τὰ ἔτη 1723—1728 μὲ τὴν προσθήκην ὅτι οὗτος ἀναφέρεται καὶ κατὰ τὸ 1742, καὶ τρίτον, τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου τούτου ἀναγράφεται μεταξὺ ἄλλων καὶ ἐν τῷ κεντρικῷ Ναῷ Κοιμήσεως Θεοτόκου τοῦ χωρίου Βουρμπιάνης ἐν τῇ Πρασκομιδῇ ὡς ἑξῆς: «Γερμανοῦ Νικοδήμου Παῖσιου καὶ Θεοδοσίου τῶν Ἀρχιερέων»², ἀντιγραφέντα ἐκ τῆς παλαιᾶς Ἐκκλησίας ἢ ὁποῖα κατεδαφίσθη καὶ ἀνηγέρφη ἐκ νέου, ὡς τοῦτο μοὶ ἐδήλωσεν ὁ ἄλλοτε Ἐφημέριος Βουρμπιάνης ἀειμνηστος Παπᾶ Βασίλειος Αρχιμανδρίτης.

Κατόπιν τῶν δύο τούτων μαρτυριῶν, δηλαδή, τῆς ἀναγραφῆς αὐτοῦ ἐν τῷ καταστίχῳ τῆς Ἱ. Μονῆς Μολίστις πρὸ τοῦ Νικοδήμου, καὶ τῆς ἀναγραφῆς αὐτοῦ ἐν τῇ Πρασκομιδῇ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Βουρμπιάνης καὶ πάλιν πρὸ τοῦ Νικοδήμου, ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδόλως σφάλλουσιν οἱ Ἀραβαντινὸς καὶ Μυστακίδης ἀναφέροντες τοῦτον ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς κατὰ τὰ ἔτη 1723—1729. Οὐδὲ καὶ ἐντελῶς τυχαῖον ἦτο δυνατόν νὰ εὑρεθῇ τὸ ὄνομα τούτου ἐν ταῖς δύο ὡς ἄνω περιπτώσεσιν ἀναφερόμενον. Συνεπῶς, ὑπάρχει μεγάλη δόσις ἀληθείας, καὶ ὡς ἐκ τούτου, δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ κρίνωμεν, καὶ νὰ παραδεχθῶμεν ἀδιστακτως, ὅτι τὸν προαχθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1722 εἰς Μητροπολίτην Ναυπάκτου καὶ Ἀρτης Ἰωαννίκιον διεδέχθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν ταύτην ὁ Γερμανός καὶ τοῦτον ἀργότερον ὁ Νικόδημος μέχρι τοῦ

1. Θὰ ἠδυνάμεθα, συμφώνως τῶν ἐνθυμήσεων τούτων, νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Νικηφόρος οὗτος πιθανῶς νὰ διετέλεσεν ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ εἴτε ὡς Ἱερομόναχος εἴτε ὡς Ἡγούμενος ἐπὶ σειρὰν 56 ὀλοκλήρων ἐτῶν, ἂν ἄλλαι ἐνθυμήσεις ἐν τῇ αὐτῇ Μονῇ δὲν ἔφερον κατὰ τὰ ἔτη 1781 καὶ 1807 ἕτερον Ἡγούμενον ὀνόματι Μελέτιον.

2. Ὡς ἑξῆς δυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν τὴν Ἀρχιερατείαν τῶν Ἐπισκόπων τούτων ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς. Α') Γερμανός τὸν ὁποῖον ἀναφέρουσιν οἱ Ἀραβαντινὸς καὶ Μυστακίδης κατὰ τὰ ἔτη 1723—1729, διαδεχθεὶς τὸν τοῦ 1722 Ἰωαννίκιον. Β') Νικόδημος τὸν ὁποῖον οἱ Πατριαρχικοὶ Κατάλογοι ἀναφέρουσιν τὸ 1760. Γ') Παῖσιος, τὸν ὁποῖον ἀπαντῶμεν εἰς ἐπιγραφὰς διαφόρων Μονῶν καὶ Ναῶν τὸ 1762—1788, καὶ Δ') Θεοδόσιος τὸ 1790—1818 προαχθεὶς κατόπιν εἰς Μητροπολίτην Λαρίσσης.

1762. Πρὸς τοῦτο συνηγορεῖ καὶ τὸ ἐκ 38 ὀλοκλήρων ἐτῶν κενὸν τὸ ὁποῖον οἱ Πατριαρχικοὶ Κατάλογοι παρουσιάζουσι.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐγράφομεν περὶ τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου Γερμανοῦ, ὅταν τὸ πρῶτον κατηρτίζετο ἡ παροῦσα ἐργασία.

Ἀργότερον ὅμως (1957) ἤλθον εἰς φῶς α') ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Βρανούση δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν Ἐπετηρίδα Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου ἐργασία «Περὶ τῆς ἐν Ἡπείρῳ Ἱ. Μονῆς Σωσίνου»³, καὶ β') ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Στεφ. Μπέττη εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις ἐκδιδόμενον Περιοδικὸν «Ἡπειρωτικὴ Ἑστία» 1962 τεύχος 117 δημοσιευθεῖσα ἕτερα ἐργασία ἀφορῶσα τὴν ἐν Ἡπείρῳ Ἱ. Μονὴν Παλιουρῆς.

Ἡ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Σωσίνου ἐπιγραφή ἢ ἀναφέρουσα τὸν Ἐπίσκοπο Βελλᾶς Γερμανὸν εἶναι δυστυχῶς ἀχρονολόγητος. Ἀναφέρεται ὅμως ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Παΐσιου. Καὶ ὡς ἐξάγεται ἐξ ἐνὸς Συγκιλίου ἀφορῶντος τὴν Ἱερὰν αὐτὴν Μονήν⁴, ὁ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενος Πατριάρχης εἶναι ὁ Παῖσιος ὁ Β', ὁ καὶ ἐκδώσας τὸ Συγκίλιον κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1744.

Περὶ τοῦ Παΐσιου τούτου, ἄς μὴ ἀμφιβάλη ὁ ἀναγνώστης ποσῶς, καὶ ἄς μὴ σχηματίσῃ τὴν γνώμην ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου τούτου, τὸ ὁποῖον ἀπαντῶμεν εἰς τὴν ἀχρονολόγητον ἐπιγραφὴν ἐν τῷ ἐξωνάρθηκι τῆς Μονῆς Σωσίνου, ἀνήκει εἰς τὸν συνώνυμον αὐτοῦ ἕτερον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Παῖσιον τὸν Α'.

Συμφώνως μὲ τὴν μελέτην τοῦ κ. Βρανούση, ὁ μὲν Παῖσιος ὁ Α' ἐπατριάρχευσε τὸ 1651—1652, καὶ 1654—1655, Παῖσιος ὁ Β', τὸ 1726—32, 1742—43, 1744—48, καὶ 1751—52, ἤτοι 70 ἔτη ἀργότερον τοῦ Α'.

Ἄρα λοιπὸν καὶ ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἢ διαλαμβάνουσα τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Γερμανοῦ, ἀναμφισβητήτως ἀνήκει εἰς μίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω χρονικῶν περιόδων τῆς Πατριαρχείας Παΐσιου τοῦ Β'. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλη κανεὶς. Πρὸς πληρεστέραν δὲ κατανόησιν τῶν ἐδῶ περὶ τοῦ Γερμανοῦ ἀναφερομένων, παραθέτομεν καὶ ὀλόκληρον τὴν ἐν τῷ ἐξωνάρθηκι τῆς Ἱ. Μονῆς Σωσίνου ἐπιγραφὴν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς :

«† ἔτεληώθη ἡ ἡκοδομὴ τοῦ μοναστηρίου ἀρχιερατεῦβοντος τοῦ τότε κερὸ Παῆσιος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντήνου Πόλεως Νέας Ρώμης κ(αὶ) ἡκουμενικὸς π(ατ)ριάρχης· ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφλεστάτου κῦ κῦ Βελλᾶς Γερμανός· ἡγουμενέβοντος κῦ Νικυφόρου ἐκ τὴν αὐτοῦ χορήου Πογδόρηανις διὰ ἐξόδος κ(αὶ) δαπάνις τῆς ἀγίας Μονῆς ταύτης τῆς στοβροπιγιακῶς κ(αὶ) π(ατ)ριάρχικῆς * * Θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ».

Ἐπίσης παραθέτομεν καὶ τὴν δευτέραν περὶ τοῦ Ἐπισκόπου Γερμανοῦ γραπτὴν μαρτυρίαν, τὴν δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Μπέττη εἰς τὴν Ἡπειρ. Ἑστίαν τοῦ 1962 τεύχ. 117 σελ. 5—8. Καὶ ἡ μαρτυρία αὕτη ἀπαντᾶται εἰς ἐν ἐνυπόγραφον ὑποσχετικὸν καὶ συμφωνητικὸν Γράμμα ἀφορῶν τὴν Ἱ. Μονὴν Παλιουρῆς. Εἰς τὸ συμφωνητικὸν αὐτό, εὕρισκομεν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐν λόγῳ Ἐπισκόπου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης κατὰ τὸ 1733, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς :

«(ὁ) Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Γερμανὸς βεβαιοῖ.
ἀψλγ' (=1733) Μαΐου 15».

Καὶ ἐφ' ὅσον αἱ δύο αὐταὶ γραφαὶ καὶ ἀναμφισβήτητοι μαρτυρίαι ἀναφέρουν ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς τὸν Γερμανὸν κατὰ τὰ ἔτη 1733 καὶ 1744, καὶ

3. Ἐξεδόθησαν καὶ Ἀνάτυπα.

4. Ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ τοῦ Βρανούση ἐργασίᾳ σελ. 125—128.

ἐφ' ὅσον τὸ ὑπὸ τοῦ Μυστακίδου ὑποστηριζόμενον ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος οὗτος ἀναφέρεται καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1742⁵, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ἀδιστακτῶς ὅτι ὁ Γερμανὸς οὗτος ὄντως διετέλεσεν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ ὅτι ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀμφιβολίας δεόν νὰ συγκαταλεχθῆ καὶ οὗτος εἰς τοὺς καταλόγους τῶν Ἐπισκόπων Βελλᾶς κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1723—1744 ὡς διαδεχθεὶς τὸν τοῦ 1722 Ἰωαννίκιον, χωρὶς βέβαια νὰ ἀποκλείωμεν καὶ τὴν ἀρχιερατείαν αὐτοῦ καὶ πέραν τοῦ 1744.

Σ η μ ε ί ω σ ι ς.

Σχετικῶς μὲ τὰς ὑπογραφὰς ἐν τῷ ὑποσχετικῷ καὶ Συμφωνητικῷ Γράμματι τῆς Ἱ. Μονῆς Παλιουρῆς, ὡς μᾶς ἐπληροφόρησεν ὁ κ. Μπέττης δι' ἐπιστολῆς του, αὗται εὐρίσκονται εἰς δύο στήλας. Καὶ ἡ μὲν δεξιὰ φέρει τὰς ὑπογραφὰς τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1733 ὑπογραψάντων τὸ ὑποσχετικὸν αὐτὸ γράμμα, ἐν αἷς καὶ τὴν τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Γερμανοῦ, ὡς καὶ τὴν τοῦ Νικοδήμου κατὰ τὸ ἔτος 1755, ἡ δὲ ἀριστερὰ τὰς ὑπογραφὰς τῶν κατόπιν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ὑπογραψάντων αὐτὸ, ἐν αἷς καὶ τὴν τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Κωνσταντίου κατὰ τὸ ἔτος 1750. Ποῖος δὲ εἶναι ὁ Κωνσταντῖος οὗτος, πότε ἐξελέγη καὶ ἐπὶ πόσον παρέμεινεν ὡς Ἐπίσκοπος Βελλᾶς, ἡμεῖς, ὡς στερούμενοι ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν περισσότερα.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

5. Βλέπε Ἐφημερίδα «Κόνιτσα» τοῦ 1915, ἀρ. φύλλου 19.

Ε'

Παῖσιος

Ἐπίσκοπος Βελλᾶς

1762 — 1778

Συλλέγοντες πρὸ ἐτῶν ἐκ τῶν διαφόρων Ναῶν καὶ Μονῶν τῆς Ἐπαρχίας ταύτης ἐπιγραφάς, ἀναφερομένας εἰς τοὺς ἐκ Χιονιάδων ἀγιογράφους, ἀντεγράψαμεν καὶ διαφόρους ἄλλας ἐπιγραφὰς καὶ ἐνθυμήσεις σχετιζομένας μὲ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τοῦ τόπου.

Ἐκ τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων τεσσάρων ἐπιγραφῶν, αἵτινες τυγχάνουσι κύρους ἀναμφισβητήτου, μαρτυρεῖται καὶ ἀποδεικνύεται πληρέστατα ὅτι μετὰ τὸν Ἐπίσκοπον Βελλᾶς Νικόδημον, ὅστις κατὰ τὸ 1760 ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκλογήν τοῦ Ἐπισκόπου Δρυϊνουπόλεως Δοσιθέου¹, Ἐπίσκοπος Βελλᾶς καὶ Κονίτισης ἐξελέγη ὁ Παῖσιος Ἡπειρώτης καὶ αὐτός, καὶ ἐκ τῆς Ὀσδίνης Παραμυθίας καταγόμενος.

Τοῦτον ἀπαντῶμεν πρῶτον ἐν τῇ κτιτορικῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ἐν Μολίστη Κονίτισης Ἱ. Ναοῦ ἁγ. Ἀθανασίου (παλαιοῦ) συνοικίας Μποτσιφάρι (νῦν Μοναστηρίου) τὸ ἔτος 1769. Δεύτερον ἐν τῇ κτιτορικῇ ἐπιγραφῇ τῆς ἐν Βησσάνη Πωγωνίου Ἱ. Μονῆς Ἀβελ κατὰ τὸ ἔτος 1770, τρίτον ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ τοῦ Τέμπλου τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἁγ. Νικολάου Γκριζμπανίου (νῦν Ἐλευθέρου)² κατὰ τὸ ἔτος 1778, καὶ τέταρτον ἐν ἰδιοχείρῳ καὶ αὐτογράφῳ σημειώσει ἐν τῇ 2ᾳ σελίδι ἐξαφύλλου Πεντηκοσταρίου τοῦ 1757 τῆς Ἱ. Μονῆς Στομίου Κονίτισης κατὰ τὸ ἔτος 1778.

Ἐκ τῆς ἰδιοχείρου ταύτης ἐνθυμήσεως ἀποδεικνύεται ὅτι οὗτος κατήγετο ἀκ τῆς Ὀσδίνης, χωρίου τῆς τότε Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας Ἐλαιῶνος³, ὅτι ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ἐκεῖ, ὅτι ὁ πατήρ του ὠνομάζετο Νικόλαος καὶ ἦτο Ἱερεὺς, καὶ ὅτι εἶχε θεῖους δύο Ἀρχιερεῖς, τὸν τοῦ Μεγάλου Τυρνόβου καὶ τὸν τῆς Κορίνθου.

Ἐπίσης ἐκ τῆς σημειώσεως ταύτης, ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι «ἔχει ἀφ' ὄτου ἀρχιεράτευσεν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν χρόνους 16», δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν καὶ τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξελέγη οὗτος Ἐπίσκοπος Βελλᾶς, καὶ αὕτη εἶναι τὸ ἔτος 1762. Κατὰ τὸ ἔτος λοιπὸν τοῦτο, διεδέχθη ὁ Παῖσιος, εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Βελλᾶς, τὸν Νικόδημον.

Ὑποστηρίζομεν τὴν γνώμην αὐτὴν, λαμβάνοντες πρὸς τοῦτο ὑπ' ὄψιν καὶ ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ πρωτόγραφον τῆς ὡς ἄνω ἐνθυμήσεως, τὸ ὁ-

1. Βλέπε Ἡπειρ. Χρονικά 1937, σελ. 57.

2. Δυστυχῶς ὁ Ναὸς οὗτος ἐκάη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τὸ 1943.

3. Ὁ Ἀραβαντινὸς ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἡπείρου ἀναφέρει—ἂν δὲν ἀπατώμαι—Ἐπισκοπὴν Ἐλαίας.

ποῖον πάνυ εὐγενέστατα μοὶ παρεχώρησε πρὸς ἀντιγραφὴν ὁ τότε Γραμματεὺς τῆς Κοινότητος Κονίτισης ἀείμνηστος σήμερον Ἀλέξανδρος Οἰκονομίδης, παρ' οὗ τοῦτο καὶ ἐφυλάσσετο.

Ἡ ἐνθύμησις αὕτη, ἐδημοσιεύθη καὶ ὑπὸ Δ. Σάρρου ἐν τῷ 12ῳ Τόμῳ τῶν Ἑπειρ. Χρονικῶν, σελ. 114, πλημμελῶς πως καὶ ἀνυπόγραφος.

Δὲν γνωρίζομεν βέβαια ὑπὸ ποίας συνθήκας ἀντέγραψεν οὗτος τὴν ἐνθύμησιν αὐτήν, τῆς ὁποίας τὴν εἰς τὸ τέλος ὑπογραφὴν τοῦ Ἀρχιερέως παρουσιάζει ὡς δυσξύμβλητον. Αὕτη, ἀπλουστάτη οὖσα καὶ ὅπως δῆποτε δῆποτε εὐανάγνωστος, ἀλανθάστως διακρίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν Παῖσιον.

Τώρα, τὸν τῆς Βελλᾶς Ἐπίσκοπον τοῦτον Παῖσιον, δὲν πρέπει νὰ συγχέη κανεὶς μὲ τὸν σύγχρονον ἐν ὀρισμένῳ χρονικῷ διαστήματι Μητροπολίτην Ἰωαννίνων Παῖσιον ὑπὸ τοῦ ὁποίου τὴν ὑψηλὴν κυριαρχίαν ὁ Ἐπίσκοπος Βελλᾶς ὑπήγετο, διότι ὁ Ἰωαννίνων Παῖσιος ἐξελέγη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1773 καὶ διετέλεσε μέχρι τοῦ 1780, ὦν πρότερον Πρωτοσύγκελος τῆς Μητροπόλεως ἐκείνης⁴.

Ἐξ ἄλλου δὲ καὶ ὁ Ν. Μυστακίδης εἰς τοὺς Καταλόγους τῶν Ἐπισκόπων Βελλᾶς (Ἐφημερὶς Κόνιτσα 1915, ἀρ. φύλλου 19), ἀναφέρει Ἐπίσκοπον Παῖσιον καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1782.

Οὗτος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, διετέλεσε μέχρι τοῦ 1788 καὶ εἶτα ἐξελέγη ὁ Θεοδόσιος, ἐκ τῆς Νήσου Ἰωαννίνων καταγόμενος, προαχθεὶς κατόπιν εἰς Μητροπολίτην Λαρίσσης κατὰ τὸ ἔτος 1818.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν γνώμην τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρώην Παραμυθίας Ἀθηναγόρα, τὴν ὁποίαν διετύπωσεν εἰς τὸν 3ον Τόμον τῶν Ἑπειρ. Χρονικῶν τοῦ 1928, σελ. 39, περὶ τῆς Ἐκκλησίας Ἰωαννίνων, ὅτι κατὰ τὴν ἐν Ἀραχωβίτσει⁵ ἐπιγραφὴν ἐν τῷ Ναῷ Πέτρου καὶ Παύλου ἀπαντᾶται Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κατὰ τὸ ἔτος 1778 ὁ Παῖσιος, αὕτη ἀποδεικνύεται ἐσφαλμένη. Ἡ ἐπιγραφὴ ἀνήκει εἰς τὸν Βελλᾶς Παῖσιον καὶ οὐχὶ εἰς τὸν Ἰωαννίνων. Ἡ Ἀραχωβίτσα, διοικητικῶς μόνον ὑπήγετο εἰς Ἰωάννινα. Ἐκκλησιαστικῶς δέ, εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς.

Ὑποστηρίζομεν καὶ αὐτὴν τὴν γνώμην ταύτην, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς στατιστικoὺς πίνακας τοῦ Ἀραβαντινοῦ, τοὺς ὁποίους ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἑπείρου 1856, Τόμ. 2ος, σελ. 329. Ἐξ αὐτῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὄχι μόνον ἡ Ἀραχωβίτσα, ἀλλὰ καὶ 35 ἄλλα χωρία τῆς Ἐπαρχίας Κουρέντων, εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς ὑπήγοντο καὶ τὰ ὁποῖα μόλις πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἀπεσπάσθησαν ἐξ αὐτῆς, καὶ ἄλλα μὲν ὑπήχθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπαρχίαν τῶν Ἰωαννίνων, ἐν οἷς καὶ ἡ Ἀραχωβίτσα, ἄλλα δὲ εἰς τὴν νεοσυσταθεῖσαν τότε Ἰ. Μητροπολὶν Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς. Ὡς ἐκ τούτου, ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν, ὅτι ἡ γνώμη τοῦ πρώην Παραμυθίας Ἀθηναγόρα, ἀποδεικνύεται ἐσφαλμένη.

Αὐτὰ, ἐν ὀλίγοις, φίλοι ἀναγνώσται, περὶ τοῦ Ἐπισκόπου Παῖσιου, τοῦ ὁποίου ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν οὔτε τὸν χρόνον τῆς γεννήσεώς του, οὔτε ποῦ ἐμορφώθη, οὔτε καὶ πότε ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος.

Δεδομένου δὲ ὅτι εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐνθύμησιν αὐτὴν ἀναγινώσκομεν, ὅτι ὁ Παῖσιος εἶχε δύο θεῖους Ἀρχιερεῖς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον φανερῶνει ὅτι οὗτος κατήγετο ἀπὸ λαμπρὰν καὶ ἐπιφανῆ οἰκογένειαν, εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι ὄχι μόνον παραδόσεις θὰ σώζωνται καὶ τῶν θείων του Ἀρχιερέων, ἀλλὰ καὶ ἔγγραφοι ἴσως μαρτυρίαι. Διὰ τοῦτο καὶ παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς πονοῦν-

4. Βλέπε Ἑπειρ. Χρονικά 1937, Τόμ. 12ος, σελ. 69.

5. Χωρίον τῆς Ἐπαρχίας Κουρέντων.

τας καὶ ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν Ἱστορίαν τοῦ τόπου, καὶ ἰδίως τοὺς ἐκ τῆς τῆς περιφέρειας ἐκείνης καταγομένους, ὅπως ἐρευνήσωσιν—ἕκαστος ἐν τῷ μέτρῳ τῆς δυνάμεώς του—τὰ διάφορα οἰκογενειακὰ ἀρχεῖα τῆς Ὀσδίνης, καὶ συλλέξωσι τὰς περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν θείων του Ἀρχιερέων παραδόσεις καὶ λοιπὰ ἀποδεικτικά, καὶ φέρωσι κατόπιν εἰς δημοσιότητα, ἵνα, διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, ὀλοκληρωθῆ κατὰ τὸ δυνατόν τὸ θέμα τοῦτο ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Εἶναι ἐπιτακτικὸν καθῆκον ὄλων μας νὰ μὴ ἀφήσωμεν νὰ τοὺς σκεπάσῃ ἢ λήθῃ διὰ παντός. Ἀκόμη καὶ τὸ ἐλάχιστον ἱστορικὸν στοιχεῖον καὶ ἂν προέλθῃ ἐκ τῆς ἐρέυνης καὶ περισυλλογῆς αὐτῆς, θὰ εἶναι πολὺ μέγαλον καὶ εἰς ἄκρον ἐπωφελὲς διὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἠπείρου. Ἄς ἐργασθῆ λοιπὸν ἕκαστος μετὰ ζέσεως καὶ φιλοτιμίας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ. Ἡ πατρίς αὔριον θὰ τὸν εὐγνωμονῆ.

Ἐν τέλει δὲ ἡμεῖς, ἀποβλέποντες πάντοτε εἰς τὸ σύντομον τῆς παρουσίας, καταχωροῦμεν κατωτέρω τὰς ὡς ἄνωθεν ἀναφερομένας ἐπιγραφὰς καὶ προσεπιδηλοῦμεν, ὅτι, κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν αὐτῶν, διετηρήσαμεν τὴν διακρίνουσαν αὐτὰς ὀρθογραφίαν καὶ διάταξιν, ἐκτὸς—ἐννοεῖται—τῶν τόνων καὶ διαλυτικῶν.

1

Ἐπαρχία Κονίτισης

Χωρίον Μόλιστα (συνοικία Μποτσιφάρι)

Ἱ. Ναὸς ἁγ. Ἀθανασίου (Παλαιός).

Ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς παλαιᾶς κακκλεισμένης εἰσόδου τοῦ κυρίως Ναοῦ ἔσωθεν, χρώματι καὶ Κεφαλ. Βυζαντινῆς Γράμμασιν :

«Ἀνηγέρθῃ ἐκ βάθρου καὶ ὑστορίθῃ ὁ θῆος καὶ πάνσεπτος Ναὸς οὗτος τοῦ ἐν Ἀγίῳ Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου Πατριαρχὸν Ἀλεξανδρίας Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου καὶ λογιωτάτου Κυρίου Κυρίου Παΐσιω κὲ εὐημερεύοντος κὲ ἐπιτροπεύοντος Παναγιότι ὑερέος κὲ διὰ σινδρομῆς κὲ ὑπερμαχοῦντος Ἀδάμι».

μικροῖς γράμμασιν :

«σοτίριον ἔτος 1769 νοεμβρίου 9»⁶.

2

Ἐπαρχία Πωγωνίου

Χωρίον Βήσσανη

Ἱερὰ Μονὴ Ἀβελ.

Ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς Δυτ. πλευρᾶς τοῦ κυρίως Ναοῦ ἔσωθεν, χρώματι καὶ Κεφ. Βυζαντ. Γράμμασιν :

«† Ἀνηγέρθῃ ἐκ βάθρου κὲ ὑστορίθῃ ὁ θῆος κὲ πάνσεπτος Ναὸς τῆς ἡπεραγίας ἐνδόξου Δεσπίνης ἡμῶν Θ(εοτόκ)ου κὲ ἀυπαρθένου Μαρίας Ἀβελη ὀνόματι. Ἀρχιερατεύοντος Κυ(ρίου) Κυ(ρίου) Παῦσιου κὲ διὰ συνδρομῆς Νηκοδήμου ὑερομονάχου Ἡγουμένου. Σεραφὶμ Ἡερομονάχου Ἀνθίμου Ἱερο-

6. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη καὶ τὸ 1956 εἰς τὸν Ε' Τόμον τῆς «Ἠπειρ. Ἑστίας», σελ. 39, ἀλλ' ἐκεῖ ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας, παρέλειψαν τὴν χρονολογία τοῦ 1769.

μονάχου Θεοφάνη Ἡερομονάχου κὲ διὰ ἐξόδου Δεονησίου Ἡερομονάχου τοῦ ποτὲ Ἡγουμένου

Διὰ χειρὸς Κωνσταντίνου Μιχαῦλ Μηχαῖλ ἐκ (κ)όμης Χ(ι)ονάδους».

μικροῖς γράμμασιν :

«κατὰ τὸ 1770 ἰουνίου 25»⁷.

3

Ἐπαρχία Κονίτισης

Χωρίον Γκριζμπάνι (νῦν Ἐλεύθερον)

Ἱ. Ναὸς ἁγ. Νικολάου

Ἐπὶ τοῦ Τέμπλου ἀριστερὰ καὶ ἐπὶ τῆς σειρᾶς τοῦ Ἐορτολογίου χρώματι καὶ Κεφαλ. Βυζαντ. Γράμμασιν.

«† Ἱστορίθη ὁ θῦος κὲ πάνσεπτος Τέμπλον τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀρχιερατεύοντος Παῦσίου τῆς Ἀγιοτάτης Ἐπισκοπῆς Βελᾶς ἔτι 1778 μηνὶ Σεπτε(μ)βρίου 18».

4

Ἐπαρχία Κονίτισης

Πόλις Κόνιτσα

Ἱ. Μονὴ Στομίου.

Ἐπὶ τῆς 2ας σελίδος ἐξωφύλλου Πεντηκοσταρίου τοῦ 1759 τῆς Ἱ. Μονῆς κατὰ τὸ ἔτος 1778.

«Ἀποη' μαΐου κθ' ἤλθαμε καγὼ ὁ ἀρχιερεὺς Βελᾶς καὶ Κονίτιζης ὁμοῦ μετὸς εὐγενεστάτους ἄρχοντας κὺρ Μιχάλη Παναγιώτον Πότιζιον καὶ κὺρ μ καὶ κὺρ Ἰωάννην Διαμαντίου μήνου εἰς ἔτοῦτο τὸ σεβάσμιον μοναστήριον τῆς ὑπ(εραγίας Δε)σποίνης ἡμῶν Θε(οτόκ)ου γενέσιον τοῦ ὀνομαζομέν(ου) στομί(ου) καὶ ἡγουμενεύων (ὁ ὄσι)ώτατος Παῖσιος τοῦ ποτὲ γεωργίου βόντα παπουτζῆ τοῦ ἐκ μποράτζανης. ἔχομεν ἀφ' οὗ ἀρχιερατεύσαμεν ἕως τὴν σήμερον χρόνους δέκα ἕξ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν ἡμουν ἐκ τῆς ὀσδήνης Ἐλαιῶνος γέννημα καὶ θρέμμα υἱὸς Πα(πα)νικολάου ἔγγονος γεωργίου μιλήτση καὶ ἀνεψιὸς τῶν θείων ἀρχιερέων τοῦ Μεγάλου Τυρνόβου⁸ καὶ Κορίνθου καὶ ἔστω εἰς μνήμην παντοτεινή.

ὁ Ἀρχιερεὺς Βελᾶς καὶ Κονίτιζης Παῖσιος ἔγραψεν».

Σημείωσις.

Τὴν περὶ τοῦ ἐν λόγῳ Ἐπισκόπου Παῖσιου ἐργασίαν ταύτην παρεδώσαμεν καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1939 εἰς τὸν τότε Μητροπολίτην Ἰωαννίνων Σπυρίδωνα ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἐργασιῶν, χωρὶς βέβαια νὰ γνωρίζωμεν σήμερον καὶ ποία ὑπῆρξεν ἡ τύχη των.

Ἀργότερον δὲ ἡμεῖς ἐδημοσιεύσαμεν ταύτην εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Ἡπειρωτικὴ Ἐστία» (74—75 τεύχ. Ἰουνίου—Ἰουλίου, σελ. 457), προσθέσαντες ἐν αὐτῇ καὶ ὀλίγας γραμμάς ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς παρούσης.

7. Ὅμοίως καὶ ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν 4ον Τόμον τῆς «Ἡπειρ. Ἐστίας», Ἰούλιος 1955, σελ. 637.

8. Οὗτος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἦτο Συνοδικὸς τὸ 1791. Μετὰ τούτου ὡς Ἡπειρώτου, ἴσως καὶ συμμαθητοῦ του εἶχεν ἀγαθὰς σχέσεις ὁ ἐπίσης Ἡπειρώτης Ἐπίσκοπος Καμpanίας Θεόφιλος, καὶ μέσον τούτου ἐνήργει ὁ Καμpanίας ἐν Κωνσταντινουπόλει δι' ὑπόθεσιν τῆς Ἱ. Μονῆς Βλατέων, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπέτυχε. α.

α. Σωφρ. Εὐστρατιάδου «Ὁ Καμpanίας Θεόφιλος» Ἡπειρ. Χρονικὰ 1927, σελ. 93—94.

ΣΤ'

Λεόντιος

Ἐπίσκοπος Βελλᾶς 1822

Μετὰ τὸ ἔτος 1818, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἐπίσκοπος Βελλᾶς Θεοδόσιος προήχθη εἰς Μητροπολίτην Λαρίσσης, ἀγνοοῦμεν ἂν καὶ ποτε ἀκριβῶς ἐξελέγη ἕτερος Ἐπίσκοπος Βελλᾶς.

Μίαν καὶ μόνην ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναμφισβήτητον ἐπιγραφὴν περὶ τούτου ἔχομεν, ἡ ὁποία μαρτυρεῖ σαφῶς, ὅτι ὡς τοιοῦτος κατὰ τὸ 1822 διετέλει ὁ Λεόντιος.

Καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην εὐρίσκομεν ἐγκεχαραγμένην ἐπὶ μιᾶς λιθίνης πλακός, ἀνηκούσης ἴλλοτε εἰς τὸ κατεδαφισθὲν κατὰ τὸ ἔτος 1891¹ παλαιὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου Βησσάνης Πρωγώνιου καὶ ἡ ὁποία σήμερον εὐρίσκεται ἐντετοιχισμένη εἰς τὸ περιτειχισμὰ Νεκροταφείου Ἱερέων ἔξωθεν τοῦ Ἁγίου Βήματος Ἱ. Ναοῦ ἀγ. Νικολαίου, συνήθους τόπου ταφῆς τῶν ἱερέων τὸ πάλαι.

Ὁ Ἀραβαντινός, ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἠπειροῦ Τόμ. Β' σελίς 31, ἀναφέρει ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς κατὰ τὸ 1822 Ἰωσήφ τὸν Νάξιον ὡς ἐξωσθέντα, κατὰ δὲ τὸ 1823 ἀναφέρει τὸν Λεόντιον, τὸν ὁποῖον ἀποκαλεῖ ὡς Ζαγορίσιον.

Ἐπίσης, ὁ Ν. Μυστακίδης εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 19 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος «Κόνιτσα» τοῦ 1915, ἀναφέρει τοῦτον κατὰ τὰ ἔτη 1823—1824 σὺν τῇ πληροφορίᾳ ὅτι οὗτος κατήγετο ἐκ Σουδενῶν Ζαγορίου².

Ὁ δὲ Μητροπολίτης Σάρδεων Γερμανός, εἰς τοὺς Ἐπισκοπικοὺς ὡς ἄνω Καταλόγους τῶν Ἐπαρχιῶν Ἠπειροῦ καὶ Ἀλβανίας, οὐδόπως ἀναφέρει τὸν Λεόντιον, ἀλλ' ἀορίστως μόνον τὸν Ἰωσήφ πρὸς τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Πατριάρχης Χρῦσανθος ἀπὸ 4ης Ὀκτωβρίου 1824 ὅτι «προστασία καὶ ἐπεμβάσει τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ εἰσεπήδησεν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Βελλᾶς, παροραθέντων ἀξιοτέρων»³.

Σημειωτέον, ὅτι τὸ 1824 ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς δὲν εὐρίσκετο ἐν τῇ ζωῇ. Ἡ Πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Βελλᾶς Ἰωσήφ εἶναι κατὰ πολὺ

1. Περὶ ταύτης μοὶ ἐβεβαίωσεν ὁ κατὰ τὸ ἔτος 1938 ὀγδοηκοντούτης κτίστης ἐκ Πυρσόγιαννης Νικόλαος Δούμας, ὁ ὁποῖος εἰργάσθη εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου Σχολείου καὶ τοῦ ἐν λόγῳ περιτειχίσματος.

2. Βλέπε Κατάλογον Μυστακίδου ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης, ὡς καὶ Ἱ. Λαμπρίδου «Περὶ τῶν ἐν Ἠπειρῷ Ἀγαθοεργημάτων» 1880, σελ. 14.

3. Ἠπειρωτικὰ Χρονικὰ 1937, σελ. 29—30.

μεταγενεστέρα τοῦ φόνου τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἔλαβε χώραν τὴν 24ην Ἰανουαρίου τοῦ 1822.

Διατί, λοιπόν, καὶ ἐκ τίνων λόγων ἐβράδυνε τόσον ἡ ἐπέμβασις τῶν Πατριαρχείων, εἰς μίαν τοιαύτην αὐθαίρετον ἐνέργειαν τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Ἰωσήφ;

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ βραδύτης αὕτη τῶν Πατριαρχείων δικαιολογεῖται ἐκ δύο κυρίως περιστατικῶν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἡ τότε ἑλληνικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1821, τὸ δὲ δεύτερον ἡ στάσις καὶ διαγωγή τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ ἐν Ἠπείρῳ κατὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης.

Ἐκ τῆς αἰτίας τῶν δύο τούτων σοβαρῶν γεγονότων, ἐδημιουργήθη δυσμενῆς καὶ ἀνώμαλος ἡ ἐν γένει κατάστασις διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ κατέστη, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἀδύνατος πᾶσα ὁμαλὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν ἐν Ἠπείρῳ ἰδίως Ἐπαρχιῶν καὶ τῶν Πατριαρχείων. Ἀπότοκος δὲ μιᾶς τοιαύτης καταστάσεως ὑπῆρξε καὶ ἡ ὑπ' ὄψιν μας ὑπόθεσις, ἡ βραδύτης δῆλον ὅτι τῆς Πατριαρχικῆς πρὸς τὸν Ἰωσήφ ἐπιστολῆς.

Ἄλλ' ἡμᾶς ἐδῶ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν καὶ τόσον οἱ λόγοι τῆς βραδύτητος τῆς Πατριαρχικῆς πρὸς τὸν Ἰωσήφ ἐπιστολῆς, ὅσον μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ περιεχόμενον αὐτῆς. Ἐκ τούτου ἀποδεικνύεται ὅτι, κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1824, Ἐπίσκοπος Βελλᾶς διετέλει ὁ Ἰωσήφ. Ἐπίσης ἐκ μιᾶς ἐπιγραφῆς ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ Θεοτόκου (= Παναγιοπούλα) τοῦ χωρίου Πληκάδες—Κονίτισης⁴, ἀποδεικνύεται καὶ πάλιν ὅτι, κατὰ τῆς ἐποχῆν τῆς ἱστορήσεως τοῦ Παρεκκλησίου τούτου ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος 1822, Ἐπίσκοπος Βελλᾶς διετέλει ὁ Ἰωσήφ. Ἄρα λοιπόν σήμερον ἡμεῖς ταῦτα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, δεόν νὰ παραδεχθῶμεν ὅλως τὰ ἀντίθετα τῶν ὅσων ὁ Ἀραβαντινὸς γράφει, καὶ ὅτι ὁ Λεόντιος μᾶλλον ἐξώσθη κατὰ τὸ 1822 περὶ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, καὶ οὐχὶ ὁ Ἰωσήφ.

Ἐκ παραλλήλου δέ, βασιζόμενοι καὶ εἰς τὴν ἐν Βησσάνη Πωγωνίου σωζομένην καὶ ἀφορῶσαν τὸν Λεόντιον ἐπιγραφὴν, ὡς καὶ εἰς τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται ἀπὸ τοῦ 1818—1822, ἐξάγομεν τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸν προαχθέντα κατὰ Μάρτιον τοῦ 1818 εἰς Μητροπολίτην Λαρίσσης Θεοδόσιον διεδέχθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Βελλᾶς ὁ Λεόντιος καὶ διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1822, ὅποτε καὶ ἐξώσθη. Κατόπιν εἰσέπηδησεν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν ταύτην ὁ Ἰωσήφ τῆ ἐπεμβάσει τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ καὶ διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1840, ὡς τοῦτο ὑποδεικνύεται ἐκ διαφόρων ἄλλων κατὰ καιροὺς ἐπιγραφῶν καὶ λοιπῶν ἐγγράφων περὶ αὐτοῦ μαρτυριῶν. Ἐσφαλμένως λοιπόν ὁ Ἀραβαντινὸς καὶ Μυστακίδης φέρουσι τὸν Λεόντιον κατὰ τὰ ἔτη 1823—1824.

Ἄλλὰ τίθεται καὶ τοῦτο τὸ ἐρώτημα :

Ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς, πολιορκημένος ὢν ὑπὸ τῶν Σουλτανικῶν στρατευμάτων καὶ διαβλέπων καθημερινῶς τὸν κίνδυνον, εἶχεν ἄραγε τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ ἐνδιαφερθῆ διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης;

Περὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου οὐδὲν θετικὸν δυνάμεθα σήμερον ν' ἀπαντήσωμεν.

Ἴσως αὔριον ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῆς Ἐπαρχίας ταύτης νὰ σταθῆ κατὰ πολὺ τυχεροτέρα τῆς σήμερον καὶ νὰ φέρῃ εἰς φῶς ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ καλύπτῃ ἀκόμη τὸ σκότος, ἂν φιλότιμα καὶ φιλόστορα τέκνα τῆς

4. Τοῦτο ἀνεκαινίσθη τῆ συνδρομῇ τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν τοῦ χωρίου καὶ τῆ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου ἐν Ἱερομονάχοις Γερασίμου Στώγια.

Ἐπαρχίας ταύτης, ἐκ τῶν δυναμένων νὰ ἐργασθῶσι, θελήσωσι νὰ ἐρευνήσωσι διάφορα Ἀρχεῖα, ἰδιωτικά τε καὶ ἐπίσημα καὶ ἀντιγράψωσι διαφόρους ἐπιγραφὰς καὶ ἐνθυμήσεις ἐκ τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἐλπίς νὰ χυθῆ ἄρκετὸν φῶς εἰς τὴν Ἱστορίαν ταύτην. Τοιαῦτα Ἀρχεῖα καὶ ἄλλα διάφορα Ἐγγραφα, φέροντα ὑπογραφὰς Ἀρχιερέων, ὑπάρχουσι—νομίζω—πολλὰ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ ταύτῃ.

Κατωτέρω δὲ παραθέτομεν τὴν ἐν λόγῳ ἐπιγραφὴν τὴν ἀφορῶσαν τὸν Ἐπίσκοπον Βελλᾶς Λεόντιον, τὴν ὁποίαν ἀντιγράψαμεν ἰδίαις χερσίν.

1

Ἐπαρχία Πωγωνίου
Χωρίον Βήσσανη

Ἐπὶ πλακῶς ἐντετοιχισμένης εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ περιτειχίσματος Νεκροταφείου Ἱερέων ἔξωθεν τοῦ ἁγ. Βήματος Ἱ. Ναοῦ ἁγ. Νικολάου Κεφ. Βυζαντ. Γράμμασιν:

«Ἐπ(ισκοπή) Βελλᾶ

Πρόσδεξαι ἅγιε Ἱεράρχα τοῦ Χριστοῦ Νικόλαε τὰς δεήσεις τῶν κεκοπιακῶν γενέσθαι δαπάνη τε καὶ σπουδῇ τὸν οἶκον σου τοῦτον Πάνου Ἱερέως ἐπιτρόπου Βελλᾶ τοῦ ἐκ Κακσιᾶς(;) καὶ πάντων τῶν κατοικούντων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Χριστιανῶν. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου κὺρ Λεοντίου καὶ πρωτοστατοῦντος κὺρ Ἀναστασίου Τόλη. Διὰ χειρὸς Κωνσταντίνου Παπαρούσου 1822 Ἰανουαρίου 8»⁵.

Ἐπίσης παραθέτομεν καὶ τὴν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ χωρίου Πληκάδων—Κονίτσης σωζομένην καὶ ἀφορῶσαν τὸν ἕτερον Ἐπίσκοπον Βελλᾶς Ἰωσήφ ἐπιγραφὴν ὡς ἀκολουθῶς:

2

Ἐπαρχία Κονίτσης
Χωρίον Πληκάδες
Παρεκκλήσιον Θεοτόκου (Παναγιοπούλα).

Ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου ἔσωθεν τοῦ κυρίως Ναοῦ καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς χρώματι καὶ Κεφαλ. Βυζαντ. Γράμμασιν:

«† Ἀνιγέρθη ἐκ βάθρων κατὰ τὸ 1811 καὶ ἐστορίθη ὑπὸ τοῦ Ἱερέως ὁ Νιὸς τῆς Ἡπεραγίας Δεσπίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Βελλᾶς Ἰωσήφ. Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ ἐντιμωτάτου Χρήστου Κωνσταντίνου Γέργκου.

Ἐστορίθη δὲ διὰ χειρὸς Γεωργίου καὶ Ζήκου Χιονιαδίτων ἔτος 1822 Ἰουλίου 5».

Σ η μ ε ί ω σ ι ς.

Ἴδου δὲ περὶ τοῦ Λεοντίου τί γράφει ὁ Ἱ. Λαμπρίδης εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ

5. Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ κειμένου τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης δύναται τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι πρόκειται περὶ Ναοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ ὅτι εἰς τοιοῦτον Ναὸν ἀναφέρεται καὶ ἀνήκει ἡ πλάξ αὕτη καὶ οὐχὶ εἰς τὸ Σχολεῖον, προσεπιδηλοῦμεν, ὅτι ὁ Ναὸς ἁγ. Νικολάου ἀνιγέρθη κατὰ τὸ ἔτος 1791 ἐπὶ Ἐπισκόπου Βελλᾶς Θεοδοσίου, ὡς τοῦτο ἕτερα πλάξ ἐντετοιχισμένη ἐν τῇ Νοτ. πλευρᾷ τοῦ Ναοῦ μαρτυρεῖ. Τὸ Σχολεῖον δὲ εἶναι ἐκτισμένον εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ ἐν λόγῳ Ναοῦ.

κατὰ τὸ 1880 ἐκδοθὲν β βλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ τῶν ἐν Ἡπείρῳ Ἀγαθοεργημάτων» σελ. 14—15. «Ὁ ἐκ Κάτω Σουδενῶν Ἐπίσκοπος Λεόντιος (1844) κατάλιπεν ὑπὲρ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἐκκλησίας τοῦ Ἀρχιμανδρείου ἐν ἐργαστήριον μετ' ἀχυρίου ἢ ἀχουρίου (ἐκποιηθέντων ἀντὶ λιρῶν 18)».

Ἐπίσης εἰς σελ. 22 Μέρος Β'. εἰς μετρητά.

«Ὁ Ἐπίσκοπος Λεόντιος (1844) μετὰ τῶν ἱερῶν ἀμφίων αὐτοῦ τὰ δικήρια, τρικήρια καὶ τὴν ποιμαντορικὴν αὐτοῦ ῥηβδον ἀντὶ 1446 γροσίων ἐκποιηθέντα».

Καὶ αὐτὰ μὲν ἐγράφομεν ἐδῶ, ὅταν τὸ πρῶτον κατηρτίζετο ἡ παροῦσα περὶ τοῦ Λεοντίου ἐργασία. Μὲ τὴν πάροδον δὲ τοῦ χρόνου, ἦλθον εἰς φῶς καὶ ἄλλα στοιχεῖα περὶ αὐτοῦ, καὶ οὕτω εἴμεθα σήμερον ὑποχρεωμένοι νὰ συνεχίσωμεν τὴν ἐξιστόρησίν των.

Ἄν καὶ—ὅπως βλέπομεν ἀνωτέρω—ὁ Λαμπρίδης ἀποκαλεῖ τὸν Λεόντιον μόνον Ἐπίσκοπον, χωρὶς νὰ προσδίδῃ εἰς αὐτὸν καὶ τὸν τίτλον τοῦ «Πρώην» τοῦλάχιστον, ἂν καὶ ὁ κατὰ τὸ ἔτος 1836 ὑπὸ τοῦ Λεοντίου χειροτονηθεὶς Ἱερομόναχος Χρῦσανθος ὁ Λαϊνᾶς εἰς μίαν του ἐνθύμησιν εἰς παλαιὸν Εὐαγγέλιον τοῦ Μητροπ. Ναοῦ ἁγ. Νικόλαου Κονίτσης⁶ ἀναφέρει μόνον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὡς Ἐπισκόπου, ἐν τούτοις, εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Δ. Σαλαμάγκα ἐκδοθὲν κατὰ τὸ 1954 βιβλίον «Ὁ Νεομάρτυς Γεώργιος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων» εἰς ὠρισμένα σημεῖα τῶν σελίδων αὐτοῦ ἀναφέρεται ὁ Λεόντιος οὕτως ὡς «Πρώην Βελλᾶς».

Καὶ ὡς τοιοῦτον ἀπαντῶμεν αὐτόν:

α') εἰς σελ. 97 ὡς ἐξῆς:

«..... καὶ στὲς ἀρχὲς τοῦ 1839 ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεώς του πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον 7 ὑπογεγραμμένης καὶ ὑπὸ τοῦ πρώην Βελλᾶς Λεοντίου».

β') εἰς σελ. 116.

«...† Ὁ πρώην Βελλᾶς Λεόντιος μάρτυς τούτων ἀπάντων»⁸.

γ') εἰς σελ. 119.

«.....ἐνυπόγραφον Γράμμα τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ἰωαννίνων κὺρ Ἰωαννικίου... κατασφαλισμένον ἰδίαις ὑπογραφαῖς καὶ τῶν Θεοφιλεστάτων ἐκεῖσε Ἀρχιερέων τοῦ πρώην Βελλᾶς Λεοντίου καὶ τοῦ Περιστερᾶς Σεραφείμ.....».

δ) εἰς σελ. 143 καὶ 150 τοῦ αὐτοῦ βιβλίου εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 9 ὑποσημείωσιν.

«Ὁ πρώην Βελλᾶς ὁ ὁποῖος προσυπέγραψε τὴν ἐκθεσιν τῆς ἀγιοποιήσεως τοῦ Νεομάρτυρα. Στὰ 1840 ὁ ἴδιος (δηλαδὴ ὁ Λεόντιος) ἐμφανίζεται ὡς Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων ὑπογράφοντας πάγκοινο πρὸς τὸν Ζωσιμᾶ ἔγγραφο τῆς Κοινότητος τῆς πόλεως Ἰωαννίνων. (δὲς Φ. Σεγκούνη ἀνέκδοτη ἀλληλογραφία Ζωσιμάδων Ἡπειρ. Χρονικὰ 1933 σελ. 7). Πέθανε στὰ 1841.....»⁹.

6. Ἐδημοσιεύθη αὕτη εἰς τὸ ὑπ' 64—65 Διπλοῦν Τεῦχος τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις περιοδικοῦ «Ἡπειρ. Ἔστια» 1957, σελ. 628—629.

7. Δηλαδὴ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Μητροπ. Ἰωαννίνων περὶ τῆς ἀγιοποιήσεως τοῦ Νεομάρτυρος Γεωργίου.

8. Μὲ ὑποσημείωσιν τοῦ Σαλαμάγκα «...βοηθὸς τοῦ Ἰωαννίνων ἀπὸ τοῦ 1828».

9. Μᾶλλον τὸ 1844 ἀπέθανεν οὕτος. Διότι, κατὰ τὸν Λαμπρίδην, τότε ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχιμανδρείου τὸ ἐργαστήριον καὶ τὰ χρηματικὰ ποσά.

ε') εἰς σελ. 161 ὑποσημ. 6.

«.....Σὲ μιὰ ἀπὸ τὲς εἰκόνες εἰκονίζονται : Ὁ Νεομάρτυρας νεκρὸς ἐπάνω σὲ φορεῖο, τέσσερις Ἀρχιερεῖς ὁ Ἰωαννίνων, ὁ Γρεβενῶν, ὁ Ἄρτης καὶ ὁ πρῶην Βελλᾶς Λεόντιος.....»¹⁰.

στ') Ὁμοίως εἰς σελ. 216 τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἀναφέρονται περὶ τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῆς ταφῆς τοῦ Ἁγίου.

Καὶ τέλος εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία», τεύχος Ἰουλίου 1955, ὑπὸ Δ. Σαλαμάγκα, σελ. 665.

«.....ὁμοῦ μὲ τὸν Λεόντιον τὸν δὲ καὶ γέροντά μου.....»,

καὶ εἰς σελ. 667 ὑποσημείωσιν 20,

«Ὁ στιχοπλόκος ἀποκαλεῖ ἐδῶ γέροντα τὸν Λεόντιο, τὸν πρῶην Ἐπίσκοπον Βελλᾶς».

Αὐτὰ ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Σαλαμάγκα εἰς τὸ ὡς εἴρηται βιβλίον τοῦ Νεομάρτυρος Γεωργίου.

Τώρα δὲ ἡμεῖς, μεταξὺ ὄλων τούτων τῶν ἐδῶ ἐκτεθέντων, θὰ καταχωρήσωμεν καὶ δύο ἐνθυμήσεις ἐκ τοῦ παλαιοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ἱ. Νάνου ἁγ. Νικολάου Κονίτσης. Ἡ δευτέρα ἐξ αὐτῶν φέρει τὰ ὀνόματα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος Ἐπισκόπων α') Βελλᾶς Ἰωσήφ, καὶ β') τοῦ πρῶην Βελλᾶς Λεοντίου, καὶ εἶναι ἀμφότεραι τοῦ γραφικοῦ χαρακτήρος τοῦ Ἱερομονάχου Χρυσάνθου τοῦ Λαῖνᾶ, ἔχουσι δὲ ὡς ἐξῆς :

Ἐνθύμησις α'

«.....ἐφιμερεύοντος ἧς αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν κυρίου παπαγεώργη νάνου Χρυσάνθου Ἱερομονάχου Λαῖνᾶ Παπαχρίστου ἐς Ὀστανίτζης καὶ εὐταξία κωνσταντὶ γόση.

(1)843 σεπτεμβρίου 30 Χρῦσ(άνθος) ὁ Λαῖνᾶς».

Ἐνθύμησις β'

«1820 Ἰανουρίου 31 ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ὁ κύρ Παπαγεώργης νάνη διὰ χιρὸς θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Βελλᾶς καὶ κονίτσης κυρίου Ἰωσήφ ὁ δὲ Χρῦσανθος ἱερομόναχος ὁ Λαῖνᾶς ἐχειροτονήθη 1836 Ἰουνίου 6 διὰ χιρὸς θεοφιλεστάτου κυρίου Λεοντίου ἐκ Ἰωαννίνων»¹¹.

Ἡ ἐνθύμησις, αὕτη καθ' ἡμᾶς, εἶναι λανθασμένη ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν τοῦ 1820. Καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἐπιτρεπτόν εἰς ἡμᾶς νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὴν ἐνθύμησιν αὐτὴν ἐκ μόνου καὶ μόνου τοῦ λόγου ὅτι αὕτη δὲν ἐγγραφή ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου Παπαγεώργη Νάνου, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Χρυσάνθου τοῦ Λαῖνᾶ, ἔπειτα ἀπὸ 23 σχεδὸν ἔτη ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος 1843, ὁ ὁποῖος δυνατὸν καὶ νὰ ἠπατήθη ὑπὸ τῆς μνήμης τοῦ κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην.

Καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐγγραφή ἀπὸ τὸν Παπαγεώργη Νάνη, ὁ ὁποῖος ἀσφαλέστατα θὰ ἐγνώριζε τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς χειροτονίας του, δικαιολογούμεθα ἡμεῖς σήμερον νὰ ἀμφιβάλωμεν διὰ τὴν χρονολογίαν τοῦ 1820 ἂν καὶ κατὰ πόσον ἀνταποκρίνεται αὕτη πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ πραγματικότητα.

Καὶ ἐφ' ὅσον—ἂς ὑποθέσωμεν—ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἦτο Ἐπίσκοπος Βελλᾶς

10. Εἰς τὴν εἰκόνα ἀνωθεν τῶν κεφαλῶν τῶν ἀναγράφονται : ὁ Ἰωαννίνων, ὁ Γρεβενῶν, ὁ Ἄρτης, ὁ Λεόντιος.

11. Βλέπε περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» ὑπ' ἀριθ. 64—65 Διπλοῦν Τεύχος 1957, σελ. 628 καὶ 629.

τὸ 1820, καὶ ἐφ' ὅσον—ὡς εἶναι ἀποδεδειγμένον ἐκ διαφόρων ἄλλων πηγῶν—ὅτι διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος συνεχῶς μέχρι τοῦ 1840, ποῖον χρονικὸν διάστημα νὰ ὀρίσωμεν διὰ τὸν Λεόντιον ὡς Ἐπίσκοπον Βελλᾶς, τοῦ ἔχοντος κατόπιν τὸ ἀναφαίρετον δικαίωμα νὰ ὑπογράφεται ὡς «Πρώην»; Τὸ 1818 καὶ 1819; Ἄλλ' ἔχομεν ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τὴν ἀναμφισβητήτου κύρους ἐπὶ πλακὸς ἐπιγραφὴν τῆς Βησσάνης τοῦ 1822, ἡ ὁποία ρητῶς ἐμίλει περὶ τοῦ Λεοντίου.

Πῶς λοιπὸν νὰ ἐξηγήσῃ κανεὶς τὸ πρᾶγμα αὐτό; Μήπως ἄραγε νὰ πρόκειται περὶ ἀλλεπαλλήλων ἐξώσεων καὶ μεταθέσεων; Ἄλλὰ καὶ τοῦτο εἶναι πρᾶγμα ἀπίθανον.

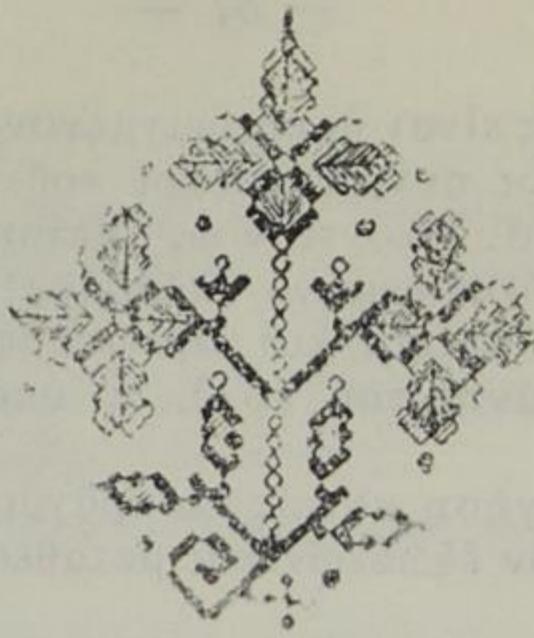
Πάντως ὅμως ἡμεῖς θεωροῦντες ὡς ἀνακριβῆ τὴν χρονολογίαν τῆς χειροτονίας τοῦ Παπαγεώργη Νάνου, ἡ ὁποία πιστεύομεν θὰ εἶναι πέραν τοῦ 1822 (καὶ ἴσως τὸ 1826), ὁπότε συνεχῶς Ἐπίσκοπος Βελλᾶς διετέλει ὁ Ἰωσήφ, δυνάμεθα ὡς χρονικὸν διάστημα τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Λεοντίου ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς νὰ ὀρίσωμεν τὸ ἀπὸ τοῦ 1818—1822 τοιοῦτον.

Ἐξωσθεὶς φαίνεται, τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, παρέμεινεν ἔκτοτε ὡς «Πρώην».

Κατ' ἀκολουθίαν, δέον ὅπως καὶ οὗτος συγκαταλεχθῆ εἰς τοὺς Ἐπισκοπικοὺς Καταλόγους τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης, κατὰ τὸ ὡς ἄνωτέρω χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1818 ἕως 1822, ὡς διαδεχθεὶς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ ταύτῃ τὸν εἰς Μητροπολίτην Λαρίσης προαχθέντα Θεοδόσιον τὸν ἐκ τῆς Νήσου Ἰωαννίνων καταγόμενον.

Ἐν τέλει δὲ παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς ἔχοντας περισσότερα γραπτὰ στοιχεῖα περὶ αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἐπισκόπων Βελλᾶς, ὅπως συμπληρώσωσι καταλλήλως τὰς ἐν τῇ παρούσῃ παρατηρουμένας ἐλλείψεις, σφάλματα καὶ ἀτελείας.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κονίτισης

Ζ'

Ἐκκλησιαστικά Ἐγγραφα
1836—1869

Εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ μακαρία τῆ λήξει Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαϊνᾶ, τοῦ κατὰ κόσμον Χριστοδούλου, χειροτονηθέντος κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1836, εὐρέθησαν, ἐκτὸς τῶν ἰδιωτικῶν αὐτοῦ ἐπιστολῶν, καὶ διάφορα ἄλλα ἔγγραφα ἀφορῶντα τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐπαρχίας ταύτης, καὶ τὰ ὁποῖα πάνυ εὐγενέστατα μοὶ παρεχώρησε τότε (1939), ὁ ἐκ Κονίτισης ἀείμνηστος σήμερον Χριστόδουλος Παπαδημούλης.

Τὰ περισσότερα ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων ἀνάγονται εἰς τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐπαρχία Βελλᾶς καὶ Κονίτισης ὑπέστη διαφόρους μεταβολάς, καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἐποχὴν ὅπου αὕτη ἦτο συνηνωμένη μετὰ τῆς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων.

Εἰς τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἀπαντῶμεν Μητροπολίτας α') τὸν Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς Ἱερόθεον πρῶην Σμύρνης¹, β') τοὺς Μητροπολίτας Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιον² καὶ Παρθένιον, καὶ γ') Ἐπισκόπους: τὸν Ἀπολλωνιάδος Χριστοφόρον³, τὸν Ξανθουπόλεως Καισάριον, ὁ ὁποῖος τὸ 1861 ἐξελέγη Πισσιδεΐας⁴, τὸν Ἅγιον Ἀρίστης Γεράσιμον Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον ἐν Κονίτιση κατὰ τὰ ἔτη 1853—1854⁵, καὶ τὸν Βελλᾶς καὶ Κονίτισης Γερμανόν⁶.

α. Καθηγητὴς τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως ἐν Λαμῖα διωρίσθη ὁ ἱεράρχης οὗτος.

1. Ἱερόθεος Μπάνιος ἐξ Ὀστανίτισης (βλέπε Ἡπειρωτικὸν Ἀστὲρα Λεων. Βασιλειάδου 1904. «Ἀρχιεπίσκοποι Πωγωνιανῆς» ὑπὸ Ν. Μυστακίδου, σελ. 134.

2. Ὁ Ἰωαννίκιος κατήγετο ἐκ Μακρίνου Ζαγορίου.

3. Ἐκ Γρεβενετίου Ζαγορίου καταγόμενον.

4. Ἐφημερίς «Ἡ Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας» ἀρ. φύλλου 218 τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1940 σελ. 3 «Ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου» ὑπὸ Ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου Ζαχοπούλου.

5. Βλέπε Ἱερέως Γεωρ. Παΐσιου «Γεράσιμος Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Ἀρίστης» περιοδ. «Ἡπειρ. Ἔστια» 1953 σελ. 354.

6. Ἴδου καὶ περὶ τῆς δράσεως τοῦ Ἱεράρχου τούτου τί γράφει ὁ ἀείμνηστος Ι. Λαμπρίδης εἰς τὸ βιβλίον του «Περὶ τῶν ἐν Ἡπείρῳ Ἀγαθοεργημάτων» 1880 Μέρος Α' σελ. 124 καὶ 125.

«Εἰ καὶ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Βελλᾶς δημογεροντία δὲν ὑφίσταται ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ πρῶην αὐτῆς ἱεράρχου Γερμανοῦ ἐν τούτοις τοιοῦτου εἴδους πρόσοδοι παρ' αὐτοῦ μόνον εἰσπραττόμεναι ἄνευ οὐδεμιᾶς διατιμῆσεως ἐχρησί-

Τὰ διάφορα ταῦτα ἔγγραφα, ἂν καὶ δὲν θεωροῦνται καὶ τόσον ἄξια λόγου, ἐν τούτοις, περικλείουν ἐν ὀλίγοις τὴν ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν τῆς Ἐκκλησίας Βελλᾶς μιᾶς τριακονταετίας περίπου καί, ὡς τούτου, πρέπει νὰ ἔλθωσι εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

Ἡμεῖς δημοσιεύοντες ταῦτα οὐδένα τίτλον ἐπιδιώκομεν. Ὁμολογοῦμεν καὶ πάλιν ὅτι δὲν εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἐνδεδειγμένοι διὰ τοιαῦτα. Πράττομεν ὅμως τοῦτο ἀφ' ἐνός μὲν ἐξ ἱερᾶς ὑποχρέωσως πρὸς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐπαρχίας μας, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἵνα μὴ ὁ χρόνος καὶ ἡ ἄγνοια καὶ αἱ διάφοροι ἄλλαι περιπτώσεις καταστρέψωσι καὶ ἀφανίσωσι πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν.

Καὶ πρὶν ἢ καταχωρήσωμεν κατωτέτω τὰ ἔγγραφα ταῦτα, καθήκον ἐθεωρήσαμεν νὰ μὴ παραλείψωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ διατυπώσωμεν ἐδῶ τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν καὶ νὰ ἐξυμνήσωμεν τὸν ἐνάρετον βίον τοῦ μακαρία τῆ λήξει ἐπὶ πεντηκονταετίαν σχεδὸν ὑπηρετήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν Κονίτισης Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαϊνᾶ⁷, ὅπως τοῦτο ἄλλως τε καὶ ἐκ τῶν παρατιθεμένων ἐγγράφων ἀποδεικνύεται.

Οὗτος, ὡς εἶναι μεμαρτυρημένον καὶ βέβαιον, διὰ τῆς ἐν γένει πολιτείας του σεμνός, ἐλεήμων καὶ καλοκάγαθος, ἀνεδείχθη ὑπερασπιστὴς τῶν πτωχῶν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος. Συλλέγων καθημερινῶς ἐράνους εὐηργετῆ τοὺς πάντας ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκευματος. Ἀδιαφορῶν διὰ τὰ περὶ ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἔχων οὐδὲ καλύβην τινὰ ἰδίαν, ἐπιμελεῖτο καὶ προΐστατο εἰς πᾶν τὸ χριστιανικὸν καὶ θεάρεστον καὶ κοινωνικῶς ὠφέλιμον. Ὅπου καὶ ἂν στρέψη κανεὶς τὸ βλέμα του, εἰς τὴν Κόνιτσαν, εἰς τὰ Καβάσιλλα, εἰς τὸ Παλιοσέλι καὶ ἀλλαχοῦ, θὰ ἀντικρῦση ἔργα τὰ ὅποια τῆ ἐπιμελείᾳ τοῦ Χρυσάνθου ἐγένοντο. Ὡς ἐκ τούτων ὅλων, εἶχεν ἀποκτήσῃ ἐξαιρετικὴν φήμην,

μενον ὡς τὰ πολλὰ πρὸς ἔργα ἐπιφέλῃ κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπισκοπὴν. Ὁ πρῶην Βελλᾶς ἀπὸ τοῦ 1868—1875 οὐ μόνον 4,000 γρ(όσια) ἐτησίως πρὸς διατήρησιν τῆς δημοτικῆς Σχολῆς ἐν τῇ Ἄνω τῆς πνευματικῆς ἑδρας συνοικία ἐχορήγει, καὶ δύο ὑποτρόφους ἐκ πάσης αὐτοῦ τῆς ἐπαρχίας ἐν Ἰωαννίνοις ἀξιοπρεπῶς διετῆρει, καὶ τὰ Σχολεῖα Δεπαλίτισης, Κουρέντων καὶ Τσιαρκοβίστισης συνέντρεχεν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἅπαξ ὑπὲρ μὲν τῆς συστάσεως Παρθεναγωγείου ἐν Κονίτιση 10 λίρας ὀθωμ(ανικᾶς) προσήνεγκεν, ὑπὲρ δὲ τῆς ἐν Βυσσάνη (1873) λίρας 15 καὶ πρὸς βοήθειαν τοῦ ἐν Λιασκοβίκῳ Σχολείου (1875) λ. ὀθ. 20. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς κατασκευὴν ἢ ἀνακαίνισιν γεφυρῶν συνεβάλετο, χορηγήσας ὑπὲρ μὲν τῆς παρὰ τῷ χωρίῳ Περσογιανῆ γρ. 300 (1872), ὑπὲρ δὲ τῆς ὑπὸ τοὺς πρόποδας τῆς Μονῆς Ἀρτισίστις γρ. 500 καὶ ὑπὲρ τῆς παρὰ τὴν Κόνιτσαν γρ. 5.000. Πού δὲ καὶ πῶς ὁ διάδοχος αὐτοῦ τὰ τοιαῦτα εἰσοδήματα διατίθησιν; Οὐχ ἦτον ἂν ὁ προκάτοχος αὐτοῦ εἶχε θεσπίσει, ὅπως ἀπὸ τὰ περισσεύματα τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ταμείου βοηθῶνται τὰ ἐκπαιδευτήρια μάλιστα τῆς Κονίτισης, βεβαίως καὶ οὗτος θὰ ἠναγκάζετο νὰ ἐργασθῆ ἵνα μὴ τὸ δένδρον τῆς Παιδείας ἐν τῇ ἑδρᾷ αὐτοῦ ἀποξηραίνηται...».

Σημείωσις.

Τὸν ἅγιον ἐν πολλοῖς καὶ ἀληθῆ πατέρα καὶ προστάτην Ἀρχιερέα τοῦτον ἐτόλμησαν νὰ συκοφαντήσουν—κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος—μερικοὶ συμφεροντολόγοι ἀλλαζόνες καὶ ἐγωῖσταί. Οὗτος, συνοδικῆ ἀποφάσει, ἐξέπεσε τοῦ Θρόνου του καὶ ἀπελθὼν ἐντεῦθεν διωρίσθη Καθηγητὴς ἐν Λαμῖα ὅπως καὶ ὁ Ἰατρὸς Λαμπρίδης ἀναφέρει. Μὴ ἔχων δὲ τὰ ἀναγκαίουντα ἐξοδα τοῦ ταξειδίου πρὸς ἀναχώρησιν ὁ ἀοίδιμος οὗτος Ἱεράρχης, ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὴν μόνην περιουσίαν ποῦ εἶχε τὸν ἵππον του, διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ χρειώδη τοῦ ταξειδίου του. Οὗτος κατήγετο ἐκ Βερροίας. Ὡς δὲ ἐπληροφορήθημεν, ὅλοι οἱ ἰσχυροὶ αὐτοῦ συκοφάνται κακοὶ κακῶς ἀργότερον ἀπώλοντο ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, αἱ δὲ ἐπαύλεις αὐτῶν σήμερον εἰσὶν ἐρημωμέναι.

7. Βλέπε Ἱερέως Γεωργ. Παῖσιου «Χρυσάνθος Ἱερομόναχος ὁ Λαϊνᾶς» περιοδικὸν «Ἠπειρωτικὴ Ἑστία» 1957 τευχ. Αὐγούστου—Σεπτεμβρίου σελ. 581.

ἄκραν ἐμπιστοσύνην τῶν προΐσταμένων του, ἀπεριόριστον σεβασμὸν καὶ ἐκτίμησιν τῶν Τουρκικῶν ἐν Κονίτῃ Ἀρχῶν καὶ λοιπῶν κατοίκων Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν τυφλὴν ὑπακοὴν τῶν ἐνοριτῶν του.

Δὲν λέγομεν ὑπερβολάς. Τὸ ὁμολογοῦν ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν, καὶ ὅσοι εὐηργετήθησαν. Καὶ οἱ λίθοι ἀκόμη ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ὁμιλήσουν, καὶ αὐτοὶ θὰ ἐβροντοφώνουν τὴν ἀλήθειαν.

Ἀλλά, ἕως ἐδῶ. Ἄλλος πρέπει νὰ σκιαγραφήσῃ τὸν καλὸν τοῦτον Σαμαρείτην. Ταπεινοὶ καὶ ἀνάξιοι σήμερον, τρέμομεν πρὸ τῆς σκιᾶς τοῦ ἁγίου τούτου Πρεσβύτου. Διὰ τοῦτον παραιτοῦμεν τὴν γραφίδα, παραχωροῦμεν τὴν θέσιν εἰς ἄλλους, καὶ εὐχόμεθα ὅπως πολὺ ταχέως παρουσιασθῇ ὁ πραγματικὸς βιογράφος αὐτοῦ. Τοιοῦτοι Κληρικοί, δὲν πρέπει νὰ παραμένωσιν ἐν τῇ σκοτίᾳ.

Μὲ ἄκρον δὲ σεβασμὸν πρὸς τὴν μνήμην αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἀναφερομένων Μητροπολιτῶν, Ἐπισκόπων καὶ ἄλλων Κληρικῶν, παραθέτομεν ἐδῶ τὰ ἔγγραφα ταῦτα καὶ τὰς ἐπιστολάς κατὰ τὴν χρονολογικὴν αὐτῶν σειράν, ὡς καὶ μερικὰ ἄλλα ἐξ ἄλλων ἀρχείων προσερχόμενα, τὰ ὅποια καὶ σημειοῦμεν δι' ἀστερίσκου.

1

«Οἱ τὰ θεῖα καλῶς διαταξάμενοι θεοκήρυκες Ἀπόστολοι καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῶν Θεοφόρων Πατέρων σύλλογος, κανονικῶς ὥρισαν, μηδένα τοῦ θείου βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης καταξιοῦσθαι δίχα πολλῆς ἐρεύνης καὶ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως, ἵνα μὴ ὑπὸ ἀναξίων τὰ θεϊότατα τελεσιουργοῦνται. Προσελθὼν τοίνυν ἐμοὶ καὶ ὁ κατὰ πνεῦμα μοι υἱὸς Χριστόδουλος Δημητρίου Λαϊνᾶ ἐκ χώρας Κονίτζης ἐζήτησε λαβεῖν τὸ μέγα τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα. ὄν καὶ στήσας ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς εἰκόνης τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐρευνήσας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλων ἀξιοπίστων ἀνδρῶν πληροφορηθεὶς τῶν εἰδότων τὴν αὐτοῦ πολιτείαν, καὶ μηδὲν εὐρῶν ἐν αὐτῷ κατὰ κανόνας κωλύον, μαρτύρομαι αὐτὸν ἄξιον τῆς Ἱερωσύνης, ὄντα καὶ τέλειον τῇ ἡλικίᾳ, καθὼς οἱ αὐτοὶ κανόνες διακελεύονται. ὅθεν καὶ ἐδόθη αὐτῷ τὸ παρὸν εἰς ἔνδειξιν, κεκυρωμένον ἰδίᾳ υπογραφῇ καὶ μαρτυρίαις ὧν προείρηκα ἀξιοπίστων προσώπων.

1836 Μαΐου 30.

Ἰωάννης Ἱερεὺς καὶ πνευματικὸς πατήρ μαρτυρῶ αὐτὸν ἄξιον τῆς Ἱερωσύνης».

2

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ νεοφωτίστῳ καὶ ἐν Ἱερομονάχοις ἀρίστῳ
Κυρίῳ Χρυσάνθῳ
εὐ διατρίβοντι
εἰς Κόνιτζαν».

Τῷ νεοφωτίστῳ καὶ ἀξιοθέντι τοῦ ἱεροῦ ἐπαγγέλματος Κυρίῳ Χρυσάνθῳ Ἱερομονάχῳ. Χαίρειν.

Τζαραπλανὰ Ἰουνίου 20.

† Ἀγάλλεται ὁ χορὸς τῶν θείων πατέρων ὅτι ἐπλούτισαν καὶ ἕναν συγκάτοικον. ὑπεραίρεται τὸ στοιχεῖον—Χ—(=Χριστοῦ) ὅτι Χρυσάνθον πεπλούτηκεν. Εὐγε ὦ καλὲ εὐγε. Χαῖρε καὶ εὐφραίνου ὅτι ἠξιώθης νὰ συνεορτάσῃς μετὰ Ἀντωνίου(ου) καὶ λοιπῶν πατέρων ἐν τῇ ἄνω Ἱερουσαλήμ, κα-

λὸν ἔργον ἐδιάλεξες, καὶ ἐσήκωσες τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου(ου) εἰς τοὺς ὤμους σου ἠνοιχθῆ ἢ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. τὰ τῶν ἀγγέλων στρατεύματα προσμένουσί σε ἵνα συγχορεύης μετ' αὐτῶν. ὁ ἴδιος Χριστὸς προσκαλεῖ τὰς φύλας δυνάμεις ὅτι εὔρε τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον. λοιπὸν χαῖρε καὶ σκίρτα. Ὅτι στενὴ καὶ τεθλημένη ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν. καὶ ἀγωνίζου εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς καὶ τεθλημένης ὁδοῦ. καὶ πολλοὶ ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. πρόσεχε σὲ αὐτὸ καὶ φεῦγε τὰς αἰτίας ὅπου ἐμποδίζουν τὴν στενὴν ὁδόν. μὴν θαρρήσης εἰς τὸν ἑαυτὸν σου καθὼς καὶ πρῶτον, ὅτι ὁ πτερνιστῆς καὶ πολύβουλος ἕως τοῦ νῦν δὲν σὲ παρεβίαζε, προσμένωντάς σε νὰ ἔλθῃς ἕως αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ ἔχῃς τὸν τρόπον εὐκόλον νὰ φύγῃς τοὺς βρόχους καὶ τὰ ἔνεδρα. φεῦγε τὴν παρρησίαν ἣτις ἐστὶ μήτηρ πάντων τῶν παθῶν. τώρα ὅπου ἀνέβῃς εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ἱεροῦ, μὴ σὲ βάλλῃ κάτω. ὅτι εἰ τὸν Κύριον ἐπιβουλεύθῃ, πόσον μᾶλλον τοὺς δούλους. οὐκ ἔστι δούλος μείζων τοῦ Κυρίου(ου) αὐτοῦ. οὐ παύεται ὁ δολίας στίλβων διὰ παντὸς τὰ βέλη αὐτοῦ, ρίπτωντας κατ' ἐπάνω ἡμῶν τῶν ἀθλίων, πότε τὸ ἓνα καὶ πότε τὸ ἄλλο, καὶ μάλιστα μὲ τὰς τρεῖς σαῖτας ἔχει καταπληγῶσει τὴν σήμερον ὄλους τοὺς ἀνθρώπους φηληδονίαν, φηλοσαρκίαν, φηλαργυρίαν, καὶ τὸ περισσότερον τὸ Ἱερατεῖον. τίς μὲ ρύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου, βοᾷ Παῦλος.

Τὸν Κύριον Παρθένιον καὶ σύγκελον ἄσπασαι ἐκ μέρους μου. καὶ εὐχαριστῶ ὅπου δὲν εἰσηκούσθην. Πρὸς ὀφέλειάν μου ἐστίν. οὐχὶ ὅτι εἶχον ἐγὼ καμμίαν κλίσιν παρὰ ὅτι βλέπωντάς με νὰ ὀμιλῶ ἐλευθέρως μὲ αὐτὸν ἐθάρρουν ὅτι ἔχω καμμίαν εἰλικρινῆ φηλίαν μὲ αὐτὸν καὶ μὲ ἐβάρουναν εἰς τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ τόσον μισῶ τὰ παρόμοια ὡς ἄλλος οὐδεὶς. καὶ νὰ ἐμποδίζω θέλω. οὐχ ὅτι φθονῶ, ἀλλὰ λυποῦμαι τὸν ἑαυτὸν μου ὅτι θέλουν μὲ στενοχωρήσῃ μέσα εἰς τὸν ἄδην οἱ τὰ τοιαῦτα μετερχόμενοι ἐξάπαντος. ὅμως ἐλυπήθην τὸ ἄθλιον διακονάκι(;) ὅτι δὲν ξεγίνεται καὶ διὰ τοῦτο ἐπέπραξα τὸν σύγκελον, καὶ ἄς ἔχω συγνώμην. τίς εἰμί ἐγὼ ὁ βορβορώδης, καὶ θέλω νὰ ἀνακατώνομαι εἰς παρόμοια. ὁμοίῳ γὰρ τὸ ὅμοιον ἀγαπᾷ. βουλή πτωχοῦ ἐκ πάντων καταισχύνεται. Κύριος ὁ Θεὸς δώσει σοι σύνεσιν ἐν πᾶσι. εὐχου καὶ δι' ἡμῶν. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς. τὸν Κύριον Πᾶνον ἀδελφὸν σας καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ σου, εὐχομαι.

Ταπεινὸς καὶ ἀνάξιος τοῦ Ἱεροῦ ἐπαγγέλματος

Βασίλειος

ἐκ τοῦ μονηδρί(ου) Κ(ωνσταντίνου) καὶ Ἑ(λένης)».

3

«Οσιώτατε Κύριε Χρύσανθε.

Οἱ χριστιανοὶ κατ' αὐτάς ἔχουν ἀνάγκην διὰ νὰ ἐξομολογηθοῦν. διὸ διορίζεσαι ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως νὰ ἐξομολογήσῃς ὄλους τοὺς χωριανοὺς τῆς χώρας Παλιοσέλι καὶ ὅσοι δὲν ἔλθουν παρακίνησέ τους ἢ ὀσιότης σου διὰ νὰ μὴν μεταλαμβάνουν ἀδιόρθωτοι καὶ μὴν κάμῃς διαφορετικὰ καὶ ὑγίαινε.

1837 ἀπριλίου 15.

Ἅγιος τοῦ ἀγίου βελλᾶς Παρθένιος⁸».

8. Τοῦτον ἀπαντῶμεν ἀλλαχοῦ Πρωτοσύγκελλον ὑπογραφομένον. Καὶ εἶναι βέβαιον

«Οἱ τὰ θεῖα καλῶς διαταξάμενοι ἅγιοι ἀπόστολοι, καὶ μετ' αὐτοὺς ἅπας ὁ ἱερὸς σύλλογος τῶν θεοφόρων πατέρων, ἐθέσπισαν ἵνα μηδεὶς ἐπὶ τὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν ἔλθῃ ἀνεξετάστως, ἀλλὰ διὰ καθαρᾶς ἐξομολογήσεως, ὅπως μὴ πράττειν τὸ παραλόγως τὰ θεῖα. Ὅθεν καὶ τὸν κατὰ πνεῦμα μοιυῖὸν ἀναστάσιον⁹ μέλλοντα ἱερωθῆναι, παραστησάμενος ἔμπροσθεν τῆς εἰκό- νος τοῦ ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ ἐρευνήσας ἀκρι- βῶς τοὺς λογισμοὺς αὐτοῦ καὶ μὴ εὐρῶν (τι) τὴν ἱερωσύνην κωλῦον πλημ- μέλημα κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν, ὁμολογῶ αὐτὸν ἄξιον τῆς ἱερωσύνης.

1838 : αὐγούστου 31 :

καγὼ πατὴρ πνευματικὸς αὐτοῦ πα(πὰ) γρηγόριος».

5

Ἐπιγρφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ ὀσιοτάτῳ Ἱερομονάχῳ κὺρ Χρυσάνθῳ ἡμετέρῳ Ἐπιτρόπῳ καὶ τέκνῳ ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητῷ. Εὐχετικῶς εἰς Κόνιτσαν».

«Ὅσιώτατε Ἱερομόναχε κὺρ Χρυσάνθε Πατρικῶς ἀπὸ ψυχῆς εὐχόμεθά σε. καὶ διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν Κυριαρχικῆς Ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθά σε ὅπως ἅμα τοῦ λαβεῖν αὐτὴν σὲ διορίζομεν ἐπιτροπὸν μας, ὅπως ἀναδέχεσαι πᾶσαν ἐμπίπτουσαν ὑπόθεσίν μας καὶ ἐπιστατῆς εἰς ὅλα ὡς ἄλλοι ἡμεῖς. σὲ διορίζομεν προσέτι νὰ μὴ ἀκούης κανένα, οὔτε κανεὶς νὰ ἀνακατώνηται εἰς τὰς Κυριαρχικάς μας ὑποθέσεις ἕως οὗ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰ αὐτόθι. προσέτι σὲ ἐπιτάτουμεν σφοδρῶς ἵνα ἐπαγρυπνῆς εἰς ὅλα, καὶ νὰ προσέχῃς ἀπὸ τὴν Μητρόπολίν μας, εἴτε ἀπὸ τὸν ὄνδᾶν τοῦ Παρθενίου, νὰ κοιμᾶσαι εἰς τὴν Μητρόπολίν μας νὰ μὴν ἐξέλθῃ μήτε βελώνη, οὔτε κανένα νὰ ἀφήσης νὰ πάρῃ τίποτε εἴτε πρᾶγμα τῆς Μητροπόλεώς μας, καὶ νὰ ἐπι- τάξῃς τὴν Στάμον γὰ προσέχῃ καλὰ νὰ μὴ σκορπίζῃ τίποτε τὰ χρέη, (;) ἢ

ὅτι οὗτος, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων ἐγγάφων καὶ ἐνθυμήσεων, διετέλεσεν ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα Ἱερομοναχικὸς ἐπίτροπος ἐν Κόνιτση.

⁹Ἐξ ἄλλου, ἄλλη ἐνθύμησις ἐπὶ Εὐαγγελίου τῆς Ἱ. Μονῆς Στομίου κατὰ τὸ ἔτος 1845, ἔχει σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἑξῆς :

«...ἀρχιερατεύοντος κὺρ Ἰωαννικίου καμινιώτη ζαγορέου ἐπιτροπεύοντος κονί- τζις κυρίου Παρθενίου σιφνί(ου;)...».

Ἐπίσης ὁ Λαμπρίδης εἰς τὰ Ἱ. Λαμπρίδης αὐτοῦ Μελετήματα τευχ. Γ' σελ. 70, ἀναφέρει Παρθένιον τὸν Μπατουμᾶνον Ἡγούμενον τῶν ἡνωμένων Μοναστηρίων Ρωμανοῦ καὶ Στρούνη, μετὰ τὴν ἑξῆς ὑποσημείωσιν.

«(1) Ἐχρημάτισεν ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος εἰς Κόνιτσαν, Παραμυθίαν καὶ Ἰωάν- νινα. Ἀναλαβὼν δὲ τὴν διεύθυνσιν τῶν μονῶν τούτων ἀπὸ τοῦ 1856 ἀφιέρωσεν εἰς ἀνά- πτυξιν καὶ σωτηρίαν τῶν ἰδιοκτησιῶν αὐτῶν, αἵτινες ἐκινδύνευον ν' ἀπαλλοτριωθῶσι, πᾶν ὅ,τι μέχρι τῆς στιγμῆς εἶχεν οἰκονομήσει διὰ τῆς τιμίας αὐτοῦ ἐργασίας. Καὶ πάν- τες μὲν εἰσέρχονται εἰς τὰς μονὰς ἵνα σφετεριζόμενοι καὶ κλέπτοντες πλουτίσωσι καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν συνδράμωσιν. οὗτος δὲ εἰσήλθεν εἰς αὐτάς, ἵνα καὶ τὰ ἴδια εἰς ἀγαθοεργίας δαπανήσῃ.

Σημείωσις.

Αὐτά, ἐν ὀλίγοις, γράφει ὁ Ἱ. Λαμπρίδης διὰ τὸν ἀείμνηστον τοῦτον Παρθένιον, ὁ ὁποῖος, συμφώνως μετὰ τὴν ἐνθύμησιν τοῦ 1845 ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Ἱ. Μονῆς Στο- μίου, ἴσως πράγματι νὰ κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Σίφνον.

9) Πρόκειται περὶ τοῦ κατόπιν Οἰκονόμου ἐν Ἱερεῦσιν παπᾶ Ἀναστασίου Καρα- γιάννη ἐκ τοῦ χωρίου Χιονιάδων εἰς οὗ τὸ ἀρχεῖον μόνον ἢ συμμαρτυρία αὕτη εὐρέθη.

ἄλλο τι ὅπου ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν της. καὶ ἐὰν ἰδῆς καὶ δὲν σὲ ἀκούει νὰ πάρης ὅλα τὰ κλειδιά ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ νὰ τὴν ἀποβάλλης ἀπὸ μέσα. Περιττοὺς ἀνθρώπους δὲν θέλομεν. τοὺς περιττοὺς νὰ ἀποβάλλης, καὶ τὸν Κότζον νὰ τὸν διορίσης νὰ κλαδέψῃ τὸ ἀμπέλι, καὶ ὅτι ἄλλην δουλείαν ἔχει. Τὸν Παρθένιον νὰ μὴν ἀκούης τίποτες καὶ ἂν σοὶ γράψῃ, καὶ εἰς τὸν ὄνδᾶν του νὰ μὴν ἀφήσης κανένα νὰ ἔμβῃ οὔτε πρᾶγμα νὰ ἐκβάλλῃ, διότι ἀπόκρισιν δὲν εἴμπορεῖς νὰ μᾶς δώσεις. Εἶναι συμφέρον τοῦ κὺρ Νικόλα Ζήση νὰ στείλῃ τὸ Μουλᾶρι ὅπου τῷ ἔδωσεν ὁ Παρθένιος εἰς τὴν Μητρόπολιν χωρὶς νὰ ἔχωμεν λογοτριβὰς οὔτω εἶπέ του ὃν καὶ εὐχόμεθα. Εὐχόμεθα εἰσέτι καὶ ἅπαντας τοὺς χ(ριστια)νοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους, νέους καὶ Γέροντας ἄνδρας τε καὶ Γυναῖκας. νόει ἃ γράφομεν, καὶ πρᾶττε ὡς σοὶ ἐπιτάττομεν καὶ μὴ ἄλλως. ἐξ ἀποφάσεως, ἵνα καὶ ἡ τοῦ θεοῦ χάρις, καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογία εἶη μετὰ τῆς ὀσιότητός σου.

α ω μ' Ἀπριλλί(ου) κα'

† Ὁ Πωγωνιανῆς καὶ Βελλᾶς Ἱερόθεος
ἐν Χ(ριστῷ αὐτῆς εὐχέτης)».

6

«ἅγιε κύριε οἰκονόμε κύριε Ἰωαννίκιε χαρὶς καὶ εὐλογία τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἀσπάζωμαί σας. κύριε Ἰωάννη λούπα κύριε Τέγο γιώτη καὶ κύριε γιάννη στέριο χωρίου Παλιοσέλι εὐχόμεθά σας. σᾶς εἶδοποιούμεν σήμερον ἐλθὼν πρὸς τὴν Ἱερὰν μητρόπολιν ὁ στίλος ζῆσις ἐκ τοῦ χωρίου σας καὶ μᾶς ἐζήτησεν ἕνα ἐπιτίμιον. λοιπὸν ἡμεῖς μὴ ἠξεύροντας εἰς τί λωγωφέρουντε μετὰ τῆς γιάνενας μίχου, λοιπὸν διορίζεστε ἢ τημιώτη σας ἐροτῶ κριτὲ (=αίρετοὶ κριταὶ) παρὰ τῆς μιτροπόλεως καὶ νὰ κράξετε τὸν ζήσι στίλο καὶ τὴν γιάνενα μίχου παρῶν, καὶ νὰ τοὺς θεωρίσετε αὐτὴν τὴν διαφορὰν ὅπου λωγωφέρουνται. νὰ τοὺς κρίνετε δικέος μὲ φόβον θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς σας καὶ μὲ ὄλην σας τὴν σινίδισιν χωρὶς νὰ ἀδικηθῇ κανεὶς εἰς τὸ παραμικρόν. καὶ ὅτι δίκαιον κρίνετε ὅπου νὰ λάβῃ ὁ ζήσης παρὰ τῆς γιάνενας, νὰ τῆς εἰπῆτε νὰ τὸ δικαιώσῃ. εἰ δὲ καὶ θέλῃ παρακούσῃ τοὺς λόγους σας, νὰ μᾶς φανερώσετε. μὲ δεύτερον θέλομεν τὴν παιδεύσῃ ἐκκλησιαστικῶς, ὁμῶς καὶ μὲ φρικτὸν ἐπιτίμιον. καὶ δι' αὐτὸν τὸν κόπον ὅπου θέλετε κάμη, θέλετε τὸν λάβῃ παρὰ τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ Χριστοῦ. οὔτω ποιήσον. ὑγίαινε.

1844 τῇ 19 ὀκτομβρί(ου)

ὁ τοῦ ἀγίου Ἰωαννίνων καὶ βελλᾶς
ἐπιστάτης παπαχρῖστος».

7

«Ἴσον ἀπαραλακτον

Πανιερώτατε.

κατὰ τὴν ἀπὸ 5 Ἰουλί(ου) τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους διαταγὴν σας ἐν ἣ διατάξατε ἡμᾶς ἵνα θεωρήσωμεν τὴν διαφορὰν Χρυσάνθου Ἱερομονάχου μετὰ τῶν στρατζανήτων πρωτοπαπαδαίων Γεωργί(ου) καὶ Δημητρ(ίου) συνισταμένην ἀπὸ συντριμὸν φορεμάτων προικὸς ἀδελφῆς Χρυσάνθου ἀγγελικῆς, ἀπὸ ἔξοδα τροφῆς εἰς σπῆτι φλώρου καὶ σπῆτι λέγκως (=Ἑλένης) καὶ ἀπὸ ψωνίσματα ὅπου ἔστειλεν ὁ Χρυσάνθος εἰς στρατζανὴν δι' ἐγγράφων ὀρδηνιδῶν

«Οἱ τὰ θεῖα καλῶς διαταξάμενοι ἅγιοι ἀπόστολοι, καὶ μετ' αὐτοὺς ἅπας ὁ ἱερὸς σύλλογος τῶν θεοφόρων πατέρων, ἐθέσπισαν ἵνα μηδεὶς ἐπὶ τὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν ἔλθῃ ἀνεξετάτως, ἀλλὰ διὰ καθαρᾶς ἐξομολογήσεως, ὅπως μὴ πράττειν τὸ παραλόγως τὰ θεῖα. Ὅθεν καὶ τὸν κατὰ πνεῦμα μοι υἱὸν ἀναστάσιον⁹ μέλλοντα ἱερωθῆναι, παραστησάμενος ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τοῦ ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ ἐρευνήσας ἀκριβῶς τοὺς λογισμοὺς αὐτοῦ καὶ μὴ εὐρῶν (τι) τὴν ἱερωσύνην κωλῶν πλημμέλημα κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν, ὁμολογῶ αὐτὸν ἄξιον τῆς ἱερωσύνης.

1838 : αὐγούστου 31 :

καγὼ πατὴρ πνευματικὸς αὐτοῦ πα(πὰ) γρηγόριος».

5

Ἐπιγρφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ ὀσιοτάτῳ Ἱερομονάχῳ κὺρ Χρυσάνθῳ ἡμετέρῳ Ἐπιτρόπῳ καὶ τέκνῳ ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητῷ. Εὐχετικῶς εἰς Κόνιτσαν».

«Ὅσιώτατε Ἱερομόναχε κὺρ Χρυσανθε Πατρικῶς ἀπὸ ψυχῆς εὐχόμεθά σε. καὶ διὰ τῆς παρουσίας ἡμῶν Κυριαρχικῆς Ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθά σε ὅπως ἅμα τοῦ λαβεῖν αὐτὴν σὲ διορίζομεν ἐπίτροπόν μας, ὅπως ἀναδέχεσαι πᾶσαν ἐμπίπτουσαν ὑπόθεσιν μας καὶ ἐπιστατῆς εἰς ὅλα ὡς ἄλλοι ἡμεῖς. σὲ διορίζομεν προσέτι νὰ μὴ ἀκούης κανένα, οὔτε κανεὶς νὰ ἀνακατώνηται εἰς τὰς Κυριαρχικὰς μας ὑποθέσεις ἕως οὐ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰ αὐτόθι. προσέτι σὲ ἐπιτάτουμεν σφοδρῶς ἵνα ἐπαγρυπνῆς εἰς ὅλα, καὶ νὰ προσέχῃς ἀπὸ τὴν Μητρόπόλιν μας, εἴτε ἀπὸ τὸν ὄνδᾶν τοῦ Παρθενίου, νὰ κοιμᾶσαι εἰς τὴν Μητρόπόλιν μας νὰ μὴν ἐξέλθῃ μήτε βελώνη, οὔτε κανένα νὰ ἀφήσῃς νὰ πάρῃ τίποτε εἴτε πρᾶγμα τῆς Μητροπόλεώς μας, καὶ νὰ ἐπιτάξῃς τὴν Στάμον νὰ προσέχῃ καλὰ νὰ μὴ σκορπίζῃ τίποτε τὰ χρέη, (;) ἢ

ὅτι οὗτος, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων ἐγγάφων καὶ ἐνθυμήσεων, διετέλεσεν ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν Κονίτση.

Ἐξ ἄλλου, ἄλλη ἐνθύμησις ἐπὶ Εὐαγγελίου τῆς Ἱ. Μονῆς Στομίου κατὰ τὸ ἔτος 1845, ἔχει σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς :

«...ἀρχιερατεύοντος κὺρ Ἰωαννικίου καμινιώτη ζαγορέου ἐπιτροπεύοντος κονίτις κυρίου Παρθενίου σιφνί(ου;)...».

Ἐπίσης ὁ Λαμπρίδης εἰς τὰ Ἠπειρ. αὐτοῦ Μελετήματα τευχ. Γ' σελ. 70, ἀναφέρει Παρθένιον τὸν Μπατουμᾶνον Ἠγούμενον τῶν ἠνωμένων Μοναστηρίων Ρωμανοῦ καὶ Στρούνη, μὲ τὴν ἐξῆς ὑποσημείωσιν.

«(1) Ἐχρημάτισεν ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος εἰς Κόνιτσαν, Παραμυθίαν καὶ Ἰωάννινα. Ἀναλαβὼν δὲ τὴν διεύθυνσιν τῶν μονῶν τούτων ἀπὸ τοῦ 1856 ἀφιέρωσεν εἰς ἀνάπτυξιν καὶ σωτηρίαν τῶν ἰδιοκτησιῶν αὐτῶν, αἵτινες ἐκινδύνευον ν' ἀπαλλοτριωθῶσι, πᾶν ὅ,τι μέχρι τῆς στιγμῆς εἶχεν οἰκονομήσει διὰ τῆς τιμίας αὐτοῦ ἐργασίας. Καὶ πάντες μὲν εἰσέρχονται εἰς τὰς μονὰς ἵνα σφετεριζόμενοι καὶ κλέπτοντες πλουτίσωσι καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν συνδράμωσιν. οὗτος δὲ εἰσῆλθεν εἰς αὐτάς, ἵνα καὶ τὰ ἴδια εἰς ἀγαθοεργίας δαπανήσῃ.

Σημείωσις.

Αὐτά, ἐν ὀλίγοις, γράφει ὁ Ἱ. Λαμπρίδης διὰ τὸν ἀείμνηστον τοῦτον Παρθένιον, ὁ ὁποῖος, συμφώνως μὲ τὴν ἐνθύμησιν τοῦ 1845 ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Ἱ. Μονῆς Στομίου, ἴσως πράγματι νὰ κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Σίφνον.

9) Πρόκειται περὶ τοῦ κατόπιν Οἰκονόμου ἐν Ἱερεῦσιν παππᾶ Ἀναστασίου Καραγιάννη ἐκ τοῦ χωρίου Χιονιάδων εἰς οὗ τὸ ἀρχεῖον μόνον ἢ συμμαρτυρία αὕτη εὐρέθη.

ἄλλο τι ὅπου ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν της. καὶ ἐὰν ἰδῆς καὶ δὲν σὲ ἀκούει νὰ πάρης ὅλα τὰ κλειδιά ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ νὰ τὴν ἀποβάλλης ἀπὸ μέσα. Περιττοὺς ἀνθρώπους δὲν θέλομεν. τοὺς περιττοὺς νὰ ἀποβάλλης, καὶ τὸν Κότζον νὰ τὸν διορίσης νὰ κλαδέψῃ τὸ ἀμπέλι, καὶ ὅτι ἄλλην δουλείαν ἔχει. Τὸν Παρθένιον νὰ μὴν ἀκούης τίποτες καὶ ἂν σοὶ γράψῃ, καὶ εἰς τὸν ὄνδᾶν του νὰ μὴν ἀφήσης κανένα νὰ ἔμβῃ οὔτε πρᾶγμα νὰ ἐκβάλλῃ, διότι ἀποκρισιν δὲν εἴμπορεῖς νὰ μᾶς δώσεις. Εἶναι συμφέρον τοῦ κυρ Νικόλα Ζήση νὰ στείλῃ τὸ Μουλᾶρι ὅπου τῷ ἔδωσεν ὁ Παρθένιος εἰς τὴν Μητρόπολιν χωρὶς νὰ ἔχωμεν λογοτριβὰς οὔτω εἶπέ του ὃν καὶ εὐχόμεθα. Εὐχόμεθα εἰσέτι καὶ ἅπαντας τοὺς χ(ριστια)νοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους, νέους καὶ Γέροντας ἄνδρας τε καὶ Γυναῖκας. νόει ἂ γράφομεν, καὶ πρᾶττε ὡς σοὶ ἐπιτάττομεν καὶ μὴ ἄλλως. ἐξ ἀποφάσεως, ἵνα καὶ ἡ τοῦ θεοῦ χάρις, καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογία εἶη μετὰ τῆς ὀσιότητός σου.

α ω μ' Ἀπριλλί(ου) κα'

† Ὁ Πωγωνιανῆς καὶ Βελλᾶς Ἱερόθεος
ἐν Χ(ριστῷ αὐτῆς εὐχέτης)».

6

«ἅγιε κύριε οἰκονόμε κύριε Ἰωαννίκιε χαρζῆ κύριε παπᾶ χρίστο ἀσπάζωμαί σας. κύριε Ἰωάννη λούπα κύριε Τέγο γιώτη καὶ κύριε γιάννη στέριο χωρίου Παλιοσέλι εὐχόμεθά σας. σᾶς εἶδοποιούμεν σήμερον ἐλθὼν πρὸς τὴν Ἱεράν μητρόπολιν ὁ στίλος ζῖσις ἐκ τοῦ χωρίου σας καὶ μᾶς ἐζήτησεν ἕνα ἐπιτίμιον. λοιπὸν ἡμεῖς μὴ ἠξεύροντας εἰς τί λωγοφέρουντε μετὰ τῆς γιάνενας μίχου, λοιπὸν διορίζεστε ἢ τημιώτη σας ἐροτῶ κριτὲ (=αίρετοὶ κριταὶ) παρὰ τῆς μιτροπόλεως καὶ νὰ κράζετε τὸν ζῆσι στίλο καὶ τὴν γιάνενα μίχου παρῶν, καὶ νὰ τοὺς θεωρίσετε αὐτὴν τὴν διαφορὰν ὅπου λωγοφέρουνται. νὰ τοὺς κρίνετε δικέος μὲ φόβον θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς σας καὶ μὲ ὄλην σας τὴν σινίδισιν χωρὶς νὰ ἀδικηθῇ κανεὶς εἰς τὸ παραμικρόν. καὶ ὅτι δίκαιον κρίνετε ὅπου νὰ λάβῃ ὁ ζῆσης παρὰ τῆς γιάνενας, νὰ τῆς εἰπῆτε νὰ τὸ δικαιώσῃ. εἰ δὲ καὶ θέλῃ παρακούσῃ τοὺς λόγους σας, νὰ μᾶς φανερώσετε. μὲ δεύτερον θέλομεν τὴν παιδεύσῃ ἐκκλησιαστικῶς, ὁμίως καὶ μὲ φρικτὸν ἐπιτίμιον. καὶ δι' αὐτὸν τὸν κόπον ὅπου θέλετε κάμη, θέλετε τὸν λάβῃ παρὰ τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ Χριστοῦ. οὔτω ποιήσον. ὕγιαίνε.

1844 τῇ 19 ὀκτομβρί(ου)

ὁ τοῦ ἀγίου Ἰωαννίνων καὶ βελλᾶς
ἐπιστάτης παπαχρῖστος».

7

«Ἴσον ἀπαραλακτον

Πανιερώτατε.

κατὰ τὴν ἀπὸ 5 Ἰουλί(ου) τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους διαταγὴν σας ἐν ἣ διατάξατε ἡμᾶς ἵνα θεωρήσωμεν τὴν διαφορὰν Χρυσάνθου Ἱερομονάχου μετὰ τῶν στρατζανήτων πρωτοπαπαδαίων Γεωργί(ου) καὶ Δημητρ(ίου) συνισταμένην ἀπὸ συντριμὸν φορεμάτων προικὸς ἀδελφῆς Χρυσάνθου ἀγγελικῆς, ἀπὸ ἔξοδα τροφῆς εἰς σπῆτι φλώρου καὶ σπῆτι λέγκως (=Ἐλένης) καὶ ἀπὸ ψωνίσματα ὅπου ἔστειλεν ὁ Χρυσάνθος εἰς στρατζανὴν δι' ἐγγράφων ὀρδηνιῶν

τῶν πρωτοπαπαδαίων Γεωργί(ου) καὶ Δημητρί(ου). συναχθέντες λοιπὸν ἅπαξ καὶ δις ἐθεωρήσαμεν τὴν διαφορὰν τῶν μετ' ἀκριβείας καὶ τόσον ἀπὸ συντριμὸν φορεμάτων καθὼς καὶ ἀπὸ ἔξοδα καὶ ψωνίσματα καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλου εἴδους ληψοδοσίας ὅπου εἶχον μεταξύ τῶν μέχρι τῆς σήμερον εὔρομεν εὔλογον νὰ δώσωσι οἱ πρωτοπαπαδαῖοι στρατζανῖται Γεώργιος καὶ Δημήτριος πρὸς τὸν Ἱερομόναχον Χρῦσανθον Λαῖνᾶν Κονιτζιότην γρ(όσια) 1.200 χίλια διακόσια, ἓνα τηγάνι, τέσσερα σαγάνια, δύο ταβᾶδες καὶ μίαν ἀπλάδαν. καὶ ὅτι ἔγγραφα εὐρίσκονται τόσον εἰς τὸ ἓν μέρος καθόσον καὶ εἰς τὸ ἄλλον, εἶναι καὶ νομίζονται ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα, καθότι ἐσυμπεριελήφθησαν εἰς τὴν παροῦσαν ἀπόφασίν μας. δὲν συγχωρεῖται καὶ εἰς τὰ δύο μέρη νὰ κάμη τις ἀφορισμὸν ἐπ' οὐδεμιᾶ προφάσει. αὐτὸ εὔρομεν εὔλογον, νόμιμον καὶ δίκαιον καὶ ὑποσημειούμεθα.

τῆ : 9 : Ἰουλ : (ίου) (1)846 : Κόνιτσα

ταπεινοὶ Δοῦλοι σας

»Χαράλαμπος Ἰωάννου παπᾶ ρίζου
»σπυρίδων Γρηγορίου

ἽΟ Ἰωαννίνων Καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος ἐπιβεβαίωσι.

ὄπισθεν τοῦ ἐγγράφου

«1846 : αὐγούστου 14 : ἐμετρήθησαν ἀκόντῳ τῶν ὄπισθεν γρ : 800

1847 : ἀπριλλ(ίου) 27 : ἐμετρήθησαν ἀκόντῳ ἐκ τῶν ὄπισθε γρ: 160

1847 : νοεμβρ(ίου) 24 : ἐμετρήθησαν ἔτι ἀκόντῳ » 100

χίλια ἑξήντα 1.060

1847 : νοεμβρ(ίου) 24 : ἐδόθησαν πρὸς τελείαν ἐξώφλησιν τῆς παρουσίας συντάντιζας μετρητῶν τε καὶ μπακηρικῶν, γρ(όσια) 155 : ἑκατὸν πενήντα πέντε. καὶ μένομεν ἀκαταζήτητοι ὁ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου μέχρι τῆς σήμερον τόσον ἀπὸ εἶδη προικός, καθόσον καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλου εἴδους ληψοδοσίας (ψωνίσματος) καὶ πακηρικῶν. ἐκάμαμεν ἱμπρᾶ ἡσκεβὲ ἀμέγι νταβαντᾶ¹⁰, καὶ ὑποφαινόμεθα. 1847 : σαράντα ἑπτὰ νοεμβρίου εἴκοσι τέσσαρες 24 : Κόνιτσα. χρῦσανθος Ἱερομόναχος ὁ λαῖνᾶς ἐξώφλησα καὶ βεβαιῶ τ' ἄνωθεν.

»σπῦρος γρηγορί(ου) μαρτυρῶ

»νώτης πορφυρί(ου) ὄστανιτσιώτης μαρτυρῶ

»Δημήτρ(ιος) Ἰ. πα(πᾶ) ρίζου μαρτυρῶ

»Ἰωάννης Σούρλας μαρτυρῶ ὅτι ἴσον ἀπαράλακτον ἐστὶ τοῦ πρωτοτύπου

»Νικόλαος ζήση ὡσαύτως.

»παναγιώτης φάκας μάρτυρας=

»χαράλαμπος Ἰ. πα(πᾶ) ρίζου μαρτυρῶ ὅτι ἴσον ἀπαράλακτον ἐστίν.

† Ὁ Ἀπολλωνιάδος Χριστοφόρος ὑποβεβαιοῖ ὅτι ἴσον ἀπαράλακτο ἐστίν.

«† εὐλαβέστατοι ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς χωρίον πληκάδες καὶ τίμιοι πρόκριτοι καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοὶ χάρις εἶη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία καὶ συγχώρησις. ἡ παροῦσα χρίστενα ζήκου εὐσταθίου ἀνέφερεν ἡμῖν καὶ ἐζήτησεν ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτί-

10) Ἐκάμαμε ἐξώφλησιν ἀποσβεστικὴν γενικῶς ὄλων τῶν δικαιωμάτων μας.

μιον καὶ φανέρωσιν τῆς ἀληθείας ὅτι ὁ Κώστας Μιχαήλης Γαμβρός μου ἐπὶ λόγῳ λέγει ὅτι ἔδωσεν τῆς θυγατέρας μου γρόσια διακόσια καὶ τὰ ἔχασεν καὶ λέγει ὁ Γαμβρός μου ὅτι τὰ ἐπῆρα ἐγὼ τὰ γρόσια. ἐὰν μετέχω ἐγὼ ἀπ' αὐτὰ τὰ γρόσια εἶμαι ἐγὼ ὡς ἡ ἀφωρισμένη, εἰ δέ, νὰ εἶναι αὐτοὶ ποὺ μὲ ἀδικοῦν. καὶ ὁποῖος ἤξεύρη καὶ δὲν μαρτυρεῖ, ὑπάρχουν παρὰ κυρίου παντοκράτορος ἀφωρισμένοι κατηραμένοι ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπα-νιαῖοι αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται αὐτοὶ δὲ οὐδαμῶς. νὰ ἀποκτή-σουν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων ἕως ὅτου νὰ μαρτυ-ρήσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τότε συγχωρηθήσονται.

τῆ : 26 Αὐγούστου : 1848 : τούρναβον

Ἐὸ Ἀπολλωνιάδος Χριστοφόρος¹¹».

9

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ Ὀσιωτάτῳ κὺρ Χρυσάνθῳ Λαενᾶ καὶ ἐλλογίμῳ διδασκάλῳ κὺρ Χριστοδούλῳ Χατζῆ τοῖς ἐν Χριστῷ ἡμῖν ἀγαπητοῖς : εὐχρητικῶς εἰς Κόνιτζαν».

«Ὀσιώτατε κὺρ Χρῦσανθε, καὶ ἐλλογιμώτατε διδάσκαλε κὺρ Χριστό-δουλε. εὐχόμεθά σας. ἐπειδὴ μετεκαλέσαμεν εἰς τὰ ἐνταῦθα τὸν αὐτόσε ἐπι-τροπεύοντα ἡμᾶς Κύριλλον, νὰ παρευρεθῆτε ὑμεῖς αὐτόσε μετὰ τοῦ Οἰκονό-μου μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἀποστελλομένου παρ' ἡμῶν ἀγίου Ἀρίστης κὺρ Γερασίμου. οὕτω ποιήσατε. ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἶη μεθ' ἡμῶν.

(1)853 : ὀκτωβρίου 30 :

Ἐὸ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος

Ἐν Χριστῷ εὐχέτης ὑμῶν».

10

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως ὡς τὸ ἄνωθεν.

«Ὀσιώτατε κὺρ Χρῦσανθε καὶ ἐλλόγιμε διδάσκαλε κὺρ Χριστόδουλε εὐχόμεθά σας. ἔλαβον τὸ γράμμα σας καὶ εἶδον τὰ Γραφόμενά σας καὶ ἀπαν-τῶν πάλιν σᾶς λέγω ἵνα ἀκολουθήσητε ὡς σᾶς προέγραφον μέχρι τῆς εἰς τὰ αὐτόσε ἀφίξεως τοῦ ἀγίου Ἀρίστης. ὅταν δὲ ἔλθῃ θέλετε τοῦ παραδώσῃ τὴν σφραγίδα τοῦ Μενζιλισί(ου).

ταῦτα εὐχρητικῶς. ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἶη ὑμῖν.

(1)853 : νοεμβρίου 3 : Ἰωάννινα

Ἐὸ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος

Ἐν Χριστῷ εὐχέτης ὑμῶν».

11) Τὸ ἔγγραφο τοῦτο, τοῦ ὁποῖου τὸ κείμενον κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν διωρθώσα-μεν ὀρθογραφικῶς, εὗρέθη μεταξὺ ἄλλων εἰς μικρὸν σκευοφυλάκιον ἐν τῷ Ἱερῷ Βήμα-τι τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ Κοιμ. Θεοτόκου Πληκάδων.

Τοῦτο, ὡς καὶ ὅσα ἄλλα ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὸ χωρίον Πληκάδες, μοὶ παρε-χώρησε ὁ Ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ Ἱερομόναχος κὺρ Γεράσιμος Στώγιας, διὸ καὶ ἀπ' ἐν-τεῦθεν θερμῶς τοῦτον εὐχαριστοῦμεν.

11

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ Ὀσιωτάτῳ κύρ Χρυσάνθῳ λαενᾶ ἐν χριστῷ ἡμῖν ἀγαπητῷ καὶ περιποθήτῳ. εὐχαιτικῶς εἰς Κόνιτζαν».

«Ὀσιώτατε κύρ Χρυσάνθε εὐχόμεθά σε ἐκ ψυχῆς, ἐρωτῶντες μετὰ πόθου τὸ αἴσιον τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ὑγείας σου. διὰ τοῦ παρόντος μας σὲ εἰδοποιούμεν ὅτι νὰ στέκεσαι ἐν τῇ Μητροπόλει μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀρίστης, καὶ τὰ χρήματα τῆς συνάξεως τῶν εἰσοδημάτων μας νὰ τὰ βαστᾷς ἢ ὀσιότης σου καὶ νὰ κάμῃς τὰ ἔξοδα μὲ οἰκονομίαν, καὶ εἰς κάθε μῆνα νὰ μᾶς στέλῃς τὸ κατάστιχον τῆς ληψοδοσίας διὰ νὰ τὸ ἐπικυρῶμεν. περὶ τούτου γράφομεν καὶ τοῦ ἁγίου Ἀρίστης. ταῦτα εὐχαιτικῶς, ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἶη μετ' αὐτῆς.

(1)853: νοεμβρίου 10 Ἰωάννινα

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

12

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως πρὸς τὸ ἀνωτέρω.

«Ὀσιώτατε κύρ Χρυσάνθε εὐχόμεθά σε ἐκ ψυχῆς τὸ ἀπὸ τῆς 19: τοῦ παρόντος Γράμμα σου ἐλάβομεν, καὶ ἐχάρημεν διὰ τὸ αἴσιον τῆς ὑγείας σου. μᾶς γράφεις ὅτι ἔλαβες διὰ τοῦ ἁγίου Ἀρίστης τὸ Γράμμα ἡμῶν, καὶ θέλεις ἐξακολουθήσης προθύμως τὴν διαταγὴν. πάλιν καὶ διὰ τοῦ παρόντος μας εὐχαιτικοῦ σοὶ λέγομεν νὰ ἐξακολουθήσης ὡς σοὶ προεγράφομεν, μετὰ τῆς συνήθους πρὸς ἡμᾶς προθυμίας σου. ταῦτα εὐχαιτικῶς. ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἶη μετὰ τῆς ὀσιότητός σου.

(1)853: νοεμβρίου 21 Ἰωάννινα

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

(ὁ Γ.) ἀσπάζομαι τὸν ἅγιον Ἀρίστης. γράψατε τοῦ ἡγουμένου τῆς Μολίστας¹² νὰ μᾶς στείλῃ τὰ χρήματα ὅσον τάχιστα διότι ἔχομεν ἀνάγκας. ἐπιμελεσθεῖτε καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Γεωργίου Ζίσση καὶ εἰδοποιήσατέ μας. τὸν ἀγαπητὸν δάσκαλον εὐχομαι ἐκ ψυχῆς».

13

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως πρὸς τὸ ἀνωτέρω.

«Ὀσιώτατε κύρ χρυσάνθε εὐχόμεθά σε. ἐλάβομεν τὰ κατὰ καιροῦς Γράμματά σου καὶ τοὺς λογαριασμούς. καὶ ἀπὸ τὰς 27: ὀκτωβρίου παρελθόντος ἕως τέλη νοεμβρίου ἐκπίπτωντας τὰ ἔξοδα μένουσιν νὰ ἐμβάσης Γρόσ(ια) 355: 20 ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸν δεκέμβριον » 13: καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον » 436: τὸ ὅλον Γρόσια 804: 20

12) Ὡς ἐμφαίνεται ἐξ ἐπιγραφῆς τοῦ 1851 ἐπὶ μεγάλης φορητῆς εἰκόνας ἀγ. Ἀνθίμου ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μολίστης, οὗτος ὠνομάζετο Ἀνθιμος.

τὰ ὁποῖα νὰ μᾶς ἐμβάσης μὲ πρῶτον ἀσφαλῶς, καθὼς καὶ κάθε μῆνα ὅσα περισσεύουν ἀπὸ τὰ ἔξοδα νὰ μᾶς ἐμβάζης. ταῦτα πρὸς εἶδησίν σου καὶ ἐπυχομέθα αὐτῆς. μένω.

(1)854 φεβρουαρίου 4 Ἰωάννινα

Ἦ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

14

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ ὀσιωτάτῳ κὺρ Χρυσάνθῳ ἐν Χριστῷ ἡμῖν ἀγαπητῷ εὐχετικῶς,
εἰς τὴν Μητρόπολιν Κονίτζης».

«Ὁσιώτατε κὺρ Χρυσάνθε εὐχομέθᾳ σε. ἐλάβομεν τὸ Γράμμα σου, ὁμοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ περικλειστα, εἰς τὰ ὁποῖα θέλομεν ἀπαντήσῃ μετὰ ταῦτα. πρὸς τὸ παρὸν δὲ σοὶ λέγομεν νὰ μᾶς στείλῃς μὲ πρῶτον τὰ χρήματα ὅπου ἔχεις εἰς χεῖρας σου ἀπὸ τὰ αὐτόσε δικαιώματά μας κατὰ τὴν σημείωσιν ὅπου μᾶς προέστειλες ἢ μὲ τὸν διασακτῆζήν ὅπου ἔχετε αὐτοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν ἢ μὲ ἄλλον ὅποιον ἐγκρίνης νὰ μᾶς στείλῃς ἐξάπαντος, διότι ἔχομεν ἀνάγκην χρηματικὴν. Οὕτω ποίησον, ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἶη μετ' αὐτῆς.

(1)854 : φεβρ(ουαρίου) 12 : Ἰωάννινα.

Ἦ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

«(Ὑ. Γ.) ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς τὸν Ἅγιον Ἀρίστης πρὸς τὸν ὅποιον ἀκολούθως θέλω ἀπαντήσῃ καθὼς καὶ πρὸς τὸν διδάσκαλον, τὸν ὅποιον εὐχομαι ἐκ ψυχῆς».

15

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως σχεδὸν τῶν ἀνωτέρω.

«Ὁσιώτατε κὺρ χρυσάνθε εὐχομέθᾳ σε ἐκ ψυχῆς. ἐλάβομεν τὸ Γράμμα σου ὁμοίως καὶ τὸ ἀμανέτι. ἐχάρημεν δὲ καὶ διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ὑγιείας σου. μὲ τὸν ἴδιον Γραμματοκομιστὴν στέλλομεν ἓνα ὀψάρι καὶ νὰ τὸ γευθῆτε ὑγιῶς. μὴ διαλίπῃς γράφουσα ἡμῖν καὶ τὸ αἴσιον τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ὑγιείας, καὶ περὶ πάσης ὑποθέσεως τῆς αὐτόθι μητροπόλεώς μας. ἢ δὲ τοῦ ἁγίου Θεοῦ χάρις εἶη σοι.

(1)854 : φεβρουαρίου 17 : Ἰωάννινα.

Ἦ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

(Ὑ. Γ.) «νὰ μοῦ στείλῃς τὸν Τόλη ἐξάπαντος. τὸν θέλω νὰ τὸν βαστάξω ἐδῶ, διότι δὲν ἔχω ἄνθρωπον. καὶ τὸν περιμένω ἕως τὴν ἐρχομένην κυριακὴν νὰ εἶνε ἐδῶ».

16

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως πρὸς τὰ ἀνωτέρω.

«Ὁσιώτατε κὺρ Χρυσάνθε εὐχομέθᾳ σε. ἐλάβομεν τὸ γράμμα σας καὶ εἶδομεν τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενά σου μὲ ἀπορίαν μας, ἀλλ' ὑπομονὴ καὶ ὅλα

διορθώνονται. γράφομεν τῷ ἁγίῳ Ἀρίστης νὰ ἐπιστρέψη εἰς Κόνιτζαν ἀπὸ τὴν περιοδείαν τῆς παλιοπωγῶνης καὶ ὁ ἅγιος Ἀπολλωνιάδος ἄς περιέρχεται τὸ τοῦρι. ἅμα λοιπὸν φθάση αὐτόσε ὁ ἅγιος Ἀρίστης, ἡ ὀσιότης σου νὰ πηγαίνης εἰς τὸ παλαιοπωγῶνι, καὶ νὰ περιέλθης μαζὺ μὲ τὸν ἅγιον Ἀπολλωνιάδος, εἰς ὅλον τὸ δοῦρι τῆς Ἐπαρχίας Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς, ὁ δὲ παπᾶ φῶτος ὅστις εἶναι ἤδη μὲ τὸν ἅγιον Ἀπολλωνιάδος νὰ κινήση καὶ (νὰ) ἔλθῃ εἰς Ἰωάννινα. μὲ τὸν Ἀπολλωνιάδος ὁποῦ θὰ περιέλθης, ἡ ὀσιότης σου νὰ βαστᾶς καὶ σακκούλα καὶ κατάστιχον. δεῖξε τὸ παρὸν γράμμα τοῦ ἁγίου Ἀπολλωνιάδος διὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ ἀποστείλῃ καὶ τὸν παπᾶ φῶτον, μὲ πρῶτον νὰ μᾶς στείλῃς καὶ ὅσα χρήματα σοὶ ἐπαράδωσεν ὁ ἅγιος Ἀρίστης μὲ σίγουρον ἄνθρωπον. δῶσε καὶ τοῦ Δασκάλου τὰ διακόσια γρόσια. μένομεν ἐν βίᾳ

τῆ 21 Ἰουλίου 1854 Ἰωάννινα

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

17

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως.

«Ὀσιώτατε κύρ χρύσανθε Λαενᾶ εὐχόμεθά σε. ἅμα λάβῃς τὸ παρὸν μας νὰ πηγαίνης νὰ εὔρης εἰς τὴν περιοδείαν τὸν ἅγιον Ἀπολλωνιάδος, καὶ νὰ ἀκολουθήσης μαζὺ του βαστῶν τὰ κατάστιχα τῆς συνάξεως τῶν Ἀρχιερατικῶν μας δικαιωμάτων, ὁ δὲ παπᾶ φώτης νὰ ἐπιστρέψη εἰς Ἰωάννινα. τὸ παρὸν μας Γράμμα θέλεις δεῖξῃ καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἀπολλωνιάδος. ταῦτα εὐχετικῶς. ἡ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις εἴη σοι.

(1)854: Ἰουλίου 24: Ἰωάννινα.

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

18

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν

«τῷ Θεοφιλεστάτῳ ἁγίῳ Ἀπολλωνιάδος κύρ χριστοφόρῳ, καὶ τῷ ὀσιωτάτῳ χρυσάνθῳ, τοῖς λίαν ἡμῖν ἀγαπητοῖς».

«Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε ἅγιε Ἀπολλωνιάδος κύρ χριστοφόρε, ἀδελφικῶς ἀσπαζόμεθά σε, καὶ ὀσιώτατε χρύσανθε εὐχόμεθά σε. ὅταν σὺν θεῷ ἀπεράσητε ἀπὸ τὸ χωρίον Γότισταν, θέλετε μετρήσῃ γρόσια 1.000 χίλια ἀπὸ Γρόσια συνάξεως τῶν ἀρχιερατικῶν μας δικαιωμάτων εἰς τὸν Γοτιστινὸν στέλιον Γιάννη χαρατζάρη, καὶ μετρῶντας τα θέλετε λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἔγγραφον ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς ὑπογεγραμμένην παρ' αὐτοῦ καὶ μεμαρτυρημένην.

(1)854: Ἰουλίου 28: Ἰωάννινα

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος

ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης».

19

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν

«Τῷ ὀσιωτάτῳ κὺρ χρυσάνθῳ Λαενᾷ ἐν Χριστῷ ἡμῖν ἀγαπητῷ εὐχετικῶς».

«† Ὀσιώτατε κὺρ χρύσανθε εὐχόμεθά σε ἐκ ψυχῆς. καὶ μετὰ τὴν ἐπερώτησιν τῆς εὐκταίας ἡμῖν ὑγείας σου σὲ εἰδοποιούμεν, νὰ λάβης τὰ χρήματα τὰ ἐκ τῆς συνάξεως τοῦ δουρίου μας καὶ νὰ ἔλθης πρὸς ἡμᾶς ἔχομεν λόγον νὰ σοὶ εἴπωμεν. οὕτω ποιήσον ἐν τάχει. ἡ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις εἴη μετὰ σοῦ.

(1)854 : σεπτεμ(βρίου) : 10 : Ἰωάννινα

Ἄλλο Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

20

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως πρὸς τ' ἀνωτέρω.

«† Ὀσιώτατε κὺρ Χρύσανθε εὐχόμεθά σε. μετὰ τὸν ἐπίτηδες ἀνθρώπον μας νὰ μᾶς στείλῃς ὅσα χρήματα ἔχεις ἀπὸ τὴν σύναξιν τοῦ δουρίου¹³ καὶ ἕως αὔριον τὸ ἑσπέρας ἢ τὴν Πέμπτην τὸ ἑσπέρας νὰ εἶναι ἐδῶ ἐξάπαντως διότι τὴν Παρασκευὴν ἀναχωροῦμεν. ἀσπάζομαι τὸν ἅγιον Ἀπολλωνιάδος καὶ μένω.

τῆ 28 : 7βρίου 1854 : Ἰωάννινα

Ἄλλο Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

21

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«τοῦ ἁγίου Ξανθο(υ)πόλεος διὰ γρ(όσια) 1301 νοεμβρίου 20.

«Κατὰ τὴν ἐγγραφὸν διαταγὴν τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς, ἵνα πληρώσωμεν τόκους αὐλικῶν τοῦ ὁμολογιῶν, ἐλάβομεν παρὰ τοῦ κὺρ χρυσάνθου Λαενᾷ ἀπὸ σύναξιν δουρίου τῆς αὐτοῦ πανιερότητος ὅπου εἶχεν εἰς χεῖρας τοῦ Γρόσια 1301: χίλια τριακόσια ἕνα καὶ δίδομεν αὐτῷ τὴν παροῦσαν ἀπόδειξιν μας δι' ἀσφάλειάν του.

(1)854: νοεμβρίου 20: Ἰωάννινα.

† ὁ Ξανθουπόλεως Καισάριος ἀποφαίνεται».

22

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως πρὸς τ' ἀνωτέρω.

«Τῷ ὀσιωτάτῳ κ.τ.λ.

εἰς Ἰωάννινα».

«† Ὀσιώτατε κὺρ Χρύσανθε εὐχόμεθά σε πατρικῶς. Ἐλάβομεν τὸ υἱικὸν γράμμα σου καὶ πληροφορηθέντες ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀγαθὴν ὑγείαν σου ὑπερή-

13) ντοδρι. δοδρι=περιφέρεια=Ἐπαρχία.

σθημεν. εἶδομεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενά σου. ἀπαντῶντες σοὶ λέγομεν διὰ τὰ χρήματα τὰ ὅποια ἔχεις ἐπάνω σου ἀπὸ τὴν σύναξιν τῆς περιουσίας νὰ τὰ μετρήσης τῷ κυρίῳ Παναγιώτῃ Ἀραβαντινῷ, διότι τοῦ χρεωστοῦμεν, καὶ ἔχε τὸ παρόν μας εἰς ἐνδειξιν καὶ ἀσφάλειάν σου. μὴ δυσκολευθῆς τοῦ νὰ τὰ μετρήσης ὡς σοὶ γράφομεν, καθ' ὅτι εἶναι χρήματα ἰδικά μας ἀφιλονίκητα, καὶ δὲν εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ σὲ ἐνοχλήσῃ περὶ τούτου. μὴ λυπῆσαι διὰ τὴν στέρησίν μας, οὕτως ηὐδόκησεν ὁ Θεός, καὶ πάλιν δὲν θέλεις μᾶς ἐγκαταλείψῃ. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν βία, καὶ ἐπευχόμεθά σοι ὑγείαν καὶ πᾶν ἐφετόν, διαμένω.

τῆ δ' 10βρίου αὐτῷ Κωνσταντινούπολις

Ὁ Π(ρῶην) Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίκιος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου».

κάτωθεν τούτου.

«Κατὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω διαταγὴν ἔλαβον σήμερον διὰ τοῦ κυρ Χρυσάνθου Λαϊνᾶ γρόσια δώδεκα χιλιάδες Ἀρ. 12.000.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῆ 23 : Δεκεμ(βρίου) 1854.

Παναγιώτης Ἀραβαντινός».

23

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ Ὁσιωτάτῳ ἐν Ἱερομονάχοις Κυρίῳ Χρυσάνθῳ τέκνῳ ἐν κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητῷ. Εὐχετικῶς

εἰς Κόνιτζαν».

«Ὁσιώτατε ἐν Ἱερομονάχοις Κύριε Χρυσάνθε. τὴν ὀσιότητά σου πατρικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχόμεθα. Καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν κυριαρχικοῦ γράμματος δῆλον σοὶ γίνεται ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὁ ἡμέτερος αὐτόθι διατελῶν ἐπίτροπος αἰδεσιμώτατος οἰκονόμος Παππᾶ Κύρ Ἰωάννης¹⁴ ἐδέησε διὰ κατεπειγούσης αἰτίας νὰ μὲνη παρ' ἡμῖν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, καὶ ἐπειδὴ ἡ αὐτόθι θέσις μὲνει ἄνευ ἐπιτρόπου πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν συμβαινουσῶν ὑποθέσεων, μέχρις οὗ ἐπανέλθῃ ὁ ἐπίτροπος, διορίζομεν τὴν ὀσιότητά σου, ἵνα ἐν φιλοθέῳ ζήλῳ καὶ ἐν φρονήσει ἐπιστατῆς ἐν τῇ αὐτόσε Ἱερᾷ Μητροπόλει, δίδων ἀδείας Γάμων, συμφώνως μὲ τούς περὶ βαθμολογίας Ἱεροῦ κανόνας ἵνα μὴ ὑποπέσης εἰς ἔγκλημά τι ἀσυγχώρητον. διὸ δεῖ εἰς τὰς περὶ βαθμολογίας δυσκολίας σου νὰ ἀποτείνῃσαι πρὸς ἡμᾶς. Ἀναθέτοντες δὲ τὴν τῶν αὐτόθι διευθέτησιν εἰς τὴν ὀσιότητά σου, σοὶ προτρέπομεν Κυριαρχικῶς ἵνα συμπεριφέρῃσαι ἐν εἰρήνῃ μετὰ τῶν χριστιανῶν περιορισμένος ὢν εἰς τὰ τῆς Μητροπόλεως μόνον, χωρὶς τὰ ἐπεμβαίνης εἰς οὐδὲν ἄλλο, ἀλλ' οὔτε εἰς σφράγισιν μαζπατάδων. ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη τῇ ὀσιότητί σου.

Ἐν Ἰωαννί(νοις) 1856 Ἰανουαρίου 31 :

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης»

14) πιθανὸν νὰ πρόκειται περὶ τοῦ ἐκ Βησσάνης Οἰκονόμου πατρὸς τοῦ μακαρίου τῆ λήξει Ἀρχιμανδρίτου Νικοδήμου.

24

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως πρὸς τὸ ἀνωτέρω.

«Ὁσιώτατε ἐν Ἱερομονάχοις Κύριε Χρῦσανθε πατρικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχόμεθά σε. Ἐκομισάμεθα καὶ τὸ ἀπὸ τῆς 8 τοῦ ἐνεστῶτος γράμμα σου καὶ ἴδομεν ὅσα ἐν αὐτῷ ἐκθέτεις περί τε τοῦ τόλη μουλᾶ καὶ ὅσα εἶπες αὐτῷ, καὶ ὅτι ἐπειδὴ τώρα εἶνε κατάκειτος δὲν εἴμπορεῖ νὰ κάμη τίποτε πλὴν ὅταν σηκωθῆ θέλει ἔλθῃ μόνος του ἐνταῦθα, ζητῶν συνάμα νὰ σοὶ στείλωμεν καὶ ἀδείας στεφανώματος τοῦ πρώτου γάμου: ἀπαντῶντες σοὶ ἔξαποστέλλομεν πρὸς τὸ παρὸν εἴκοσι βούλας τοῦ πρώτου γάμου· καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾶ τὴν ἐρώτησίν σου τοῦ ἂν πρέπει νὰ γίνωνται γάμοι εἰς τυρινῆς τὴν ἐβδομάδα, σὲ λέγομεν ὅτι ἀπὸ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἄρχεται ἡ παῦσις τῶν γάμων, ἐπειδὴ καὶ αὕτη ἡ ἐβδομάς θεωρεῖται ὡς ἀδιάσπαστος ἀπὸ τὴν τεσσαρακοστήν. δὲν γνωρίζομεν ὅμως αὐτόθι ὁποῖα συνήθεια ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου. διὸ καὶ διατάττεσαι ὅπως ἀμέσως φωτίσης ἡμᾶς περὶ τούτου, καὶ εἶη ἐν κυρίῳ ὑγιαίνων.

Ἐν Ἱωαννίνοις 1856: φευρ(ουαρίου) 12:

† Ὁ Ἱωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

κάτωθεν τούτου

«τάς ἀνωθεν 20: βούλας εἴκοσι ἔλαβα παρὰ τοῦ Χρυσάνθου ἱερομονάχου τοῦ πρώτου γάμου. 1856 τῆ 12 μαΐου κόνιτζα.

οἰκονόμος Π(απᾶ) Ἰωάννης».

25

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως πρὸς τὸ ἀνωτέρω.

«Ὁσιώτατε ἐν Ἱερομονάχοις Κύριε Χρῦσανθε πατρικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχόμεθά σε. Ἐλάβομεν τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1: μαρτίου περιπόθητον ἡμῖν γράμμα σου καὶ ἴδομεν ὅσα ἐν αὐτῷ γράφεις, διὸ καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν Κυριαρχικοῦ Γράμματος ἀπαντῶντες σὲ ὑπαγορεύομεν κυριαρχικῶς ὅπως ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἔξης τὰ κυριαρχικά δικαιώματά σας νὰ μὴ λαμβάνωνται διπλᾶ, διότι ὁ χρόνος ἐτελείωσε ὅπου ἔπρεπε νὰ λαμβάνωνται αὐτὰ διπλᾶ. ὅσον δὲ περὶ τοῦ παπᾶ Ἰωάννου Μολιστινοῦ θέλω διατάξῃ αὐτὸν ἰδιαιτέρως ἵνα ἔλθῃ ἐνταῦθα. Ἰδομεν ἐπομένως ὅσα γράφεις καὶ διὰ τὸν τόλην μο(υ)λᾶ, καὶ διὰ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ αἰδεσιμωτάτου Οἰκονόμου ὅτι διαμένει αὐτόθι. περὶ τούτου σήμερον γράφομεν εἰς τὸν Οἰκονόμον διὰ νὰ τὸν μετακαλέσῃ. Καὶ ταῦτα μὲν εὐχετικῶς. ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος εἶη μετὰ τῆς ὀσιότητός σου.

Ἐν Ἱωαννί(νοις) 1856: Μαρτίου: 3:

† Ὁ Ἱωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

Ἐξωθεν, καὶ ὀπισθεν τῆς πτυχῆς τοῦ ἐπάνωγράμματος:

«ὁ ταπεινὸς δοῦλος τῆς Ἀθανάσιος Λογοθέτης (:)...

4 μαρτίου 1856 Ἰωάννινα».

26

«† Κύριλλος ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς ὑπέριμε καὶ ἔξαρχῆ πάσης Ἡπείρου καὶ Κερκύρας ἐν ἀγίῳ Πν(εύματι) ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύρ Παρθένιε, καὶ τιμιώτατοι Δημογέροντες καὶ Πρόκριτοι καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης τέκνα ἐν Κ(υρί)ῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἔστω γνωστὸν πᾶσιν ὑμῖν, ὅτι ὁ Κραταιότατος καὶ Γαληνότατος ἡμῶν Ἄναξ Σουλτάν Ἀπτούλ Μετζίτ Ἐφέντης μας, πρὸς ταῖς λοιπαῖς εὐεργεσίαις τὰς ὁποίας οὐ διέλιπεν ἀπὸ τῆς αἰσίας αὐτοῦ ἀναβάσεως εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἐπιδαψιλεύειν εὐμενῶς πρὸς πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ αὐτοῦ σκιάν διατελοῦντας πιστοὺς αὐτοῦ ὑπηκόους, διετράνωσε καὶ ἤδη νέα δείγματα τῆς καλοκαγάθου Βασιλικῆς Αὐτοῦ προνοίας ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐημερίας καὶ εὐζωΐας αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦ νεωστὶ ἐκδοθέντος ὑψηλοῦ Βασιλικοῦ Χάττι χουμαγιοῦν κατάδηλα ποιήσας τὰ γενναῖα Βασιλικά αὐτοῦ αἰσθήματα, καὶ τὰς ἐμβριθεῖς φιλανθρώπους ἀποφάσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς, καὶ τῆς περιουσίας ἐνὸς ἐκάστου, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἀοιδίμων αὐτοῦ Προγόνων Βασιλικά Προνόμια, τὰ ἐπικεχορηγημένα καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἐπεκύρωσε Βασιλικῶς καὶ κατωχύρωσε, καὶ διὰ νεωτέρων ἄλλων ἐπηύξησε καὶ ἐξέτεινε, καὶ διὰ πολλῶν συγκαταβάσεων καὶ χαρίτων, καὶ διὰ χορηγίας τιμῶν, καὶ προόδων, καὶ ἀνέσεως θρησκευτικῆς τε καὶ ἠθικῆς παρέστησε τὴν ἐνδόμουχον πατρικὴν κηδεμονίαν καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν εὐνοίαν, ἣν διατρέφει ἐν εὐμενεΐᾳ πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔθνος. Διὸ καὶ μετ' ἐγκαρδίου ἡμῶν ἀγαλλιᾶσεως παρέχοντες πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς ἡμετέρους ὁμογενεῖς τὰς ἀγαθὰς καὶ χαροποιὰς ταύτας ἀγγελίας, πρῶτον παραινοῦμεν καὶ προτρέπομεν ὑμᾶς, ἵνα ὑψώσητε μετ' ἡμῶν χεῖρας Ἰκέτιδας πρὸς τὸν ὕψιστον Θεόν, ὅπως διατηρῆ καὶ περιέπη τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, καὶ ἐνισχύη τὸ κράτος Αὐτοῦ, καὶ παρατείνη τὰ πολύτιμα Αὐτοῦ ἔτη εἰς μακραίωνας, τὴν δὲ Αὐτοκρατορίαν αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν. Ἐπι δε περιφρουρῆ καὶ τοὺς Πολυχρονίους καὶ Εὐμενεστάτους ἡμῶν Αὐθέντας, ὑψηλοτάτους ὑπουργοὺς καὶ ἐνδοξοτάτους Συμβούλους τοῦ Βασιλικοῦ Κράτους, τοὺς ἀόκνους καὶ μετὰ θερμοῦ ζήλου ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τῶν φιλανθρώπων Ἀνακτορικῶν σκοπῶν τῆς κοινῆς εὐημερίας καὶ ἀνέσεως. ἀκολουθῶν δὲ συμβουλευόμεν καὶ παραγγέλομεν πᾶσιν ἡμῖν, ἐπειδὴ πρὸς τῇ βαθυτάτῃ εὐγνωμοσύνῃ τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν καὶ ἐν ταύτῃ τῇ εὐτυχεῖ περιστάσει, νὰ δείξωμεν ἐγκαρδίως διὰ τὰς νέας Βασιλικὰς χάριτας καὶ εὐεργεσίας, μετὰ πραγματικῶν σημείων εἰλικρινοῦς ὑπηκοότητος, καὶ ἀπαρεγκλίτου διατηρήσεως τῶν καθηκόντων τῶν αὐτὴν χαρακτηριζόντων, ἀπαιτεῖται τὰ μέγιστα νὰ εἴμεθα καὶ φρόνιμοι καὶ προσεκτικοὶ εἰς τοὺς τρόπους καὶ λόγους, καὶ τὴν λοιπὴν ἡμῶν συμπεριφορὰν, ὥστε ἀποφεύγοντες πᾶν ἀπρεπὲς κίνημα, καὶ πᾶσαν παράλογον ἔκφρασιν ἐναντίαν τῇ ὀφειλετικῇ ἡμῶν ἀφοσιώσει. οὐ μόνον νὰ διατελώμεν ἀνώτεροι πάσης κατηγορίας καὶ μέμψεως, ἀλλὰ μάλιστα νὰ προσπαθῶμεν εἰς τὸ νὰ πολλαπλασιάζωμεν τὴν Βασιλικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν πρὸς τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ φαινόμενοι ἄξιοι τῶν χαρίτων του, νὰ ἐπαυξάνωμεν τὴν τούτων ἀπόλαυσιν. διὰ ταῦτα ἕκαστος ὑμῶν νὰ μὴν ἔχη διὰ στόματος ματαίας καὶ ἀκαίρους ὀμιλίας, μὴ ἀνηκούσας εἰς τὸν χαρακτήρα ἀνθρώπων τιμίων καὶ εὐυπόληπτων, μήτε νὰ προσέχη εἰς ματαιολογίας ἀνθρώπων ἀκρίτων, καὶ μὴ εἰδότητων ἐαυτοῦς· ἀλλὰ σύμπαντες, φερόμενοι μὲ φρόνιμον καὶ τίμιον χαρακτήρα, μὲ αἰσθησιν ὑπηκόων πιστῶν καὶ εἰλικρινῶν, καὶ μὲ τρόπους πάντῃ ἀκατηγορήτους, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, θηρεῦοντες φιλοτίμως, καὶ κατορθοῦντες τὴν ὑπόληψιν καὶ εὐκλείαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, νὰ καταγίνεται ἕκαστος ἡσύχως εἰς τὸ

ἔργον του, ἀπολαμβάνων ἐν ἀνέσει τὰ ἀγαθὰ τῆς Μεγαλοδώρου Βασιλικῆς δωρεᾶς.

Ταῦτα ἐκ προνοίας Ἐκκλησιαστικῆς συμβουλευόμεν καὶ παραγγέλομεν πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ἡμετέροις ὁμογενέσι, καὶ πνευματικοῖς ἀγαπητοῖς τέκνοις ἐν Κυρίῳ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν.

αὐωνστ' Ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ΙΔ^{ης}».

Ἐξωθεν τούτου

«τὸ παρὸν ἴσον τῷ πρωτοτύπῳ θέλει διευθύνεται ἀπὸ χωρίον εἰς χωρίον ἀπὸ τοὺς Ἱερεῖς εἰς ἀνάγνωσιν ἐπ' ἐκκλησίαις καὶ ἐσχάτως νὰ καταντήση εἰς ἡμᾶς.

1856 : μαρτίου 17.

† Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος».

27

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν ὁμοίως τοῦ πρὸ ἀνωτέρῳ.

«Ὁσιώτατε ἐν Ἱερομονάχοις Κύριε Χρῦσανθε πατρικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχομεθά σε. Ἐκομισάμεθα τὸ ἀπὸ τῆς 14 : τοῦ ἐνεστῶτος περιπόθητον ἡμῖν γρᾶμμά σου, δι' οὗ δηλοποιεῖς ἡμῖν τὴν ἐνταῦθα ἄφιξιν τοῦ Τόλη Γεωργίου τοδούλου. ἤδη δὲ ἀπαντῶντες σοὶ ἐσωκλείομεν τὸ ἀντίγραφον ἑνὸς ἐκκλησιαστικοῦ Γράμματος, τὸ ὁποῖον, σὲ διατάττομεν Κυριαρχικῶς νὰ ἀναγνώσης εἰς τὰς αὐτόθι Ἱερὰς ἐκκλησίας, καὶ μετὰ ταῦτα, νὰ τὸ διευθύνῃς εἰς ὅλα τὰ χωρία νὰ ἀναγνωσθῇ, καὶ πάλιν νὰ τὸ στείλῃς πρὸς ἡμᾶς. οὕτω ποιήσον, καὶ εἶης ἐν κυρίῳ ὑγιαίνων.

Ἐν Ἰωαννίνοις 1856 : μαρτίου 23 :

† Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

(ὕ. Γ.) «Τὸ ῥηθὲν ἀντίγραφον εἰς ὅποιον χωρίον ἀναγνωσθῇ νὰ γράφεται ὀπισθεν αὐτοῦ».

28

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«Τῷ πανοσιωτάτῳ ἐν Ἱερομονάχοις κυρίῳ Χρυσάνθῳ, ἐν Χριστῷ λίαν μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ περιποθῆτῳ.

εἰς Κόνιτσαν».

«Τὴν Πανοσιότητά σας ἀδελφικοασπάζομαι.

Μετὰ τοὺς ἀδελφικοασπασμούς μου σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι ὠμίλησα (μὲ) τὸν ἅγιον Γέροντα διὰ τὰ χρήματα ὅπου χρεωστεῖς, καὶ ἰδοὺ ὅπου γράφω εἰς τὸ ἐσώκλειστον πρὸς τὸν ἅγιον Οἰκονόμον νὰ τ' ἀναδεχθῇ. ἀσπάσατέ μοι ἀδελφικῶς ὄλους τοὺς φίλους. μὴ λείπετε εἰς τὸ ἐξῆς γράφοντές μοι τὰ περὶ τῆς ὑγείας σας πρὸς χαρὰν μου ὅτι

1856 : ἀπριλίου 29 Ἰωάννινα

τῆς Πανοσιότητός σας ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

Ματθαῖος¹⁵».

(15) Πρόκειται περὶ τοῦ ἐκ Παπίγκου τοῦ κατόπιν Πρωτοσυγκέλλου Ματθαίου.

«Τιμιώτατε κύριε Ἰωάννη Γκίκα ἐπίτροπε τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηρίου τῆς Μολυβδοσκεπάστου πατρικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχόμεθά σε. Ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀναγνώστης Κίτζος Πεκλαρίτης, προσπεσὼν εἰς τὸ ἔλεος τῆς Ἐκκλησίας ἔλαβε τὴν συγχώρησιν, διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν κυριαρχικοῦ γράμματος, σοὶ ὑπαγορεύομεν ὅπως σοὶ ἐγχειρισθῆ αὐτὸ παρὰ τοῦ ἐν Κονίτζῃ ἡμετέρου ἐπιτρόπου Αἰδεσιμωτάτου Οἰκονόμου Κύρ Ἰωάννη, ἀμέσως νὰ φροντίσης ἄνευ ἀναβολῆς καιροῦ νὰ ἐξοφλήσεις τὰ ὀμόλογα τὰ ὁποῖα φέρει ὁ Ἀναγνώστης Κίτζος Πεκλαρίτης μετὰ τοῦ νομίμου τόκου αὐτῶν καὶ νὰ ξεπέσης μόνον ὄσα γρόσια (ἐ)πῆρεν ὁ Ἀναγνώστης ἀπὸ τὰ σταφύλια τοῦ ἀμπελιοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ πληρώσης τὰ χρήματα εἰς τὸν Ἀναγνώστην ὄλα καὶ πάρης τὰ ὀμόλογα ἐξωφλημένα, ἀμέσως νὰ κινήσης καὶ νὰ ἔλθῃς ἐνταῦθα πρὸς ἡμᾶς χωρὶς ἄλλο, ἢ δὲ χάρις τοῦ Θεοῦ εἴη μετὰ τῆς τιμιότητός σου.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 24 — 11 — 1856

† Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς

ἐν Χριστῷ εὐχέτης σου¹⁶».

«Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς τὸ χωρίον Δεπαλίτσα τῆς Θεοσώστου ἐπαρχίας Πωγωνιανῆς τιμιώτατοι προκρίτοι καὶ μουχμπίρηδες τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Πληροφορούμεθα μετὰ θετικότητος ὅτι πολλὰ πράγματα τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηρίου τῆς Μολυβδοσκεπάστου εὐρίσκονται αὐτόσε εἰς χεῖρας τινῶν μεταχειριζομένων αὐτά, μὴ ἀνεχόμενοι δὲ τὸ τοιοῦτον ὄπερ ἀφορᾷ τὴν βλάβην τοῦ Μοναστηρίου, διωρίσαμεν τὸν τιμιώτατον κύριον Ἰωάννην Γκίκαν ἐπίτροπον τοῦ μνησθέντος Μοναστηρίου ἵνα μετὰ τῶν αὐτόσε προκρίτων φροντίση, καὶ συνάξας τὰ πράγματα ταῦτα καταθέσῃ εἰς μέρος ἀσφαλέστατον καὶ ποιήσας κατάλογον τούτων ἀποστείλῃ ἡμῖν. Τοῦτο γινώσκοντες προτρεπόμεθα ἵνα ὅστις κατέχει πρᾶγμα Μοναστηριακὸν ἀποδώσῃ εἰς τὴν Τιμιότητά του διότι ὁ παρακούσας θέλει ὑποπέσῃ εἰς τὴν δικαίαν τῆς Ἐκκλησίας ὀργήν, ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Κονίτζῃ τῇ 26 Ἰουνίου 1857

. 17».

«† εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς Πληκάτι στόλης γεωργίου ἔλθων πρὸς ἡμᾶς καὶ παραπονεῖτ ἀποστόλου Ἰωάννου ὅτι τοῦ

(16) Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὡς καὶ τὸ κατωτέρω, ἀντεγράψαμεν ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 633 τῆς 4ης Ἰουνίου 1938 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος «Ἀφῶς» ἐν Κονίτσει ἐκδιδομένης, δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου κ. Σταύρου Γκατσοπούλου μὲ τὸ ψευδώνυμον «Μολυβδοσκεπαστινός». Ὡς δὲ ὁ ἴδιος διητύπωσεν εἰς τὴν ἐν λόγῳ Ἐφημερίδα, τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἐγγράφων τούτων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναγνώσῃ. Χωρὶς δὲ καμμίαν ἀμφιβολίαν, αὐταὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸν Παρθένιον.

(17) Βλέπε τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 16 ὑποσημείωσιν.

βαστᾶ ἀπὸ τὸν λογαριασμὸν γρόσια 130 : ἑκατὸν τριάντα. λοιπὸν νὰ τοῦ εἰπῆτε ἢ νὰ δικαιώση αὐτόν, ἢ νὰ ἔλθῃ νὰ ἀπολογηθῆ. ἔν ἀπὸ νὰ κάμη. καὶ ἂν παρακούση καὶ εἰς τὰ δύο νὰ μένη ἔξω τῆς ἐκκλησίας φαμιλικῶς.

1858 : 2 : ὀκτωμβρίου

† Ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἀρχιμανδρίτης
Εὐάγγελος¹⁸».

32

«† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλωντες εἰς Παλαιοσέλι τίμιοι Προεστῶτες καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς χώρας ταύτης. Ὁ Ἀλέξιος δήμου λούπα ἀνέφερεν ἡμῖν καὶ τὸ παρὸν ἐκκλησιαστικὸν φρικτὸν ἐπιτίμιον ἐζήτησεν γράφοντες ἀποφαινόμεθα. ὁποῖος τῶν χριστιανῶν ἐπῆγεν καὶ ἐχάλασεν τὰ ἀμπέλια κόβοντας τὰ κλήματα καὶ πολλὰ ἐτσάκισαν διὰ νὰ (τὸν) ζημιώσουν ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπῆγαν ἐπίτηδες διὰ νὰ βλάψουν, καὶ ὅσοι Ἰεεϋρουν καὶ δὲν μαρτυροῦν τὴν ἀλήθειαν, ὑπάρχουσι παρὰ κυρίου Παντοκράτορος ἀφορισμένοι, κατηραμένοι, καὶ ἀσυγχώρητοι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι, αἱ πέτραι καὶ ὁ σῆδηρος λυθήσονται, αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς νὰ ἀποκτήσουν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζι καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ιουδα, τρέμωντες καὶ στένωντες ὡς ὁ Κάϊν, ἔχοντες καὶ τὰς ἀρῶς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ Θεοφόρων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ προκοπὴ νὰ μὴ εἶδοῦν, ἕως νὰ μετανοήσουν καὶ ὁμολογήσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ δικαιώσουν καὶ ἀποζημιώσουν τὸν οἰκοκύρη καὶ τότε συγχωρηθήσονται.

τῆ 12 φεβρουαρίου 1860 : ἐν Κονίτζη :

† Ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἐπίτροπος
Ἀρχιμαν(δρίτης) Εὐάγγελος».

33

★

«Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς τίμιοι πρόκριτοι, καὶ λοιποὶ ἅπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τοῦ χωρίου Πηλκάτι, χάρις εἶη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία. τὸ κοινὸν τῆς χώρας σας παρουσιασθὲν ἐνώπιον ἡμῶν καὶ τὸ φρικτὸν τοῦτο ἐπιτίμιον ἐξαιτήσαν διὰ τὴν Βασιλικὴν δεκατιάν, τὴν ὁποῖαν τὸ ἴδιον κοινὸν ἐκράτησεν ἐπάνω του, ὁποῖος λοιπὸν χωριανὸς ἐξ ὑμῶν τολμήσῃ καὶ κρατήσῃ κρυφίως ἢ κλέψῃ, ἢ ἄλλως πως καταχρασθῆ τὸ Βασιλικὸν δέκατον, ἢ ἄνδρας εἶναι ἢ γυναῖκα ἢ ὁποῖας δήποτε καταστάσεως, μὲ σκοπὸν νὰ ἀδικήσῃ τὸ κοινόν, νὰ εἶναι ἀφορισμένος κατηραμένος παρὰ Κυρίου παντοκράτορος, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος, αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς. ἔχοντες καὶ τὰς ἀρᾶς τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτὼ Θεοφόρων πατέρων καὶ προκοπὴ νὰ μὴν εἶδοῦν πώποτε ἕως ὅτου ἀποζημιώσουν τὸ κοινόν καὶ τότε συγχωρηθήσονται.

1861 : Σεπτεμβρίου α' : βούρ(μ)πιανη

Ὁ Ἀπολλωνιάδος Χριστόφορος¹⁹».

(18) Βλέπε τὴν ὑπ' ἀρ. 11 ὑποσημείωσιν.

(19) Βλέπε τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 ὑποσημείωσιν.

« † Διὰ τοῦ παρόντος ἐκκλησιαστικοῦ Γράμματος δηλοποιεῖται ὅτι ὁ κύριος χαράλαμπος Ἰω. παπαρίζου ἀπὸ χωρίον Βούρμπιανην ἔχων λαμβάνειν δι' ὁμολόγου ἀπὸ τὸν μακαρίτην Ἰωάννην λούπα ἀπὸ Παλιοσέλι γρόσια πεντακόσια, ἤναξεν εἰς τὴν Ἱερὰν μητρόπολιν τὸν Ἀλέξιον Δήμου λούπα, ἀνεψιὸν ὑπάρχοντα τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου λούπα καὶ κηδεμόνα τῶν ἀνηλίκων τέκνων του, καὶ διαχειριστὴν ἀπάσης τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου καὶ ἐζήτησεν παρ' αὐτοῦ ὡς τοιούτου τὴν ἐξαργύρωσιν τοῦ ρηθέντος ὁμολόγου ἐκ 500: Γροσίων. Κατὰ συνέπειαν, τοῦτο ἀναγνωρίσας ὁ ῥηθεὶς κηδεμὼν τῶν ἀνηλίκων τὸ χρέος αὐτοῦ τοῦ μακαρίτου, ἐξέδωκε συνάλλαγμα ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2: τρέχοντος ἵνα μεθ' ἡμέρας 41: πληρώσῃ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου χαράλαμπος τὸ ἀνωτέρω ποσόν. Εἰς ἔνδειξιν ὅθεν τούτου συνετάγη τὸ παρὸν ἐκκλησιαστικὸν γράμμα, καὶ ἐδόθη τῷ ῥηθέντι Ἀλεξίῳ ἵνα τὸ χρησιμεύσῃ καὶ φέρῃ εἰς δεῖξιν τῶν ἀνηλίκων, ὅταν ἡλικιωθῶσι.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 2: μαρτίου 1862:

ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς

Πρωτοσύγκελλος Ματθαῖος²⁰ πιστοποιεῖ».

« † Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς χωρίον Σέλιτση καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ χάρις εἰη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. οἱ Κύριοι Σουρλαῖοι (ἐκ) τοῦ χωρίου Πυρσογιάννης δεινοπαθῶς ἐζήτησαν ἡμῖν τὸ παρὸν καὶ φρικτὸν ἐπιτίμιον εἰς φανέρωσιν τῆς ἀληθείας· ὅτι ὁποῖος τῶν χριστιανῶν ἄνδρας ἢ γυναῖκα, μικρὸς ἢ μεγάλος ἔχει καταπλακωμένον κανένα ἀπὸ τὰ χωράφια, ἢ σύνορα αὐτῶν τῶν χωραφίων ὅπου ἔχουν οἱ Κύριοι Σουρλαῖοι εἰς τὰ λυτόπια, ἢ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ χωρίου σας, προσέτι ὁποῖος ἐγνώριζεν ὅτι θὰ φύγουν τὰ παιδιὰ τζιόλα τάτση φαμελικῶς· ἢ ἀγόρασεν, ἢ ἐβάσταξεν εἰδίσματα ἀπὸ αὐτούς· δι' ὅλα ταῦτα, ἂν μὲν φοβηθοῦν τὸν Θεὸν καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν καὶ μαρτυρήσουν τὴν ἀλήθειαν καλῶς· εἰ δὲ ἀπὸ ἐθελοκακίαν τῶν καὶ ἀσυνειδησίαν τῶν κρύψουν τὴν ἀλήθειαν, εἶησαν παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος ἀφωρισμένοι, κατηραμένοι, ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι, αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται, αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς, νὰ κερδίσουν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα, τρέμοντες καὶ στένοντες ὡς ὁ Κάϊν. ἢ μερὶς αὐτῶν μετὰ τῶν Θεοκτόνων Ἰουδαίων τῶν σταυροσάντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς ἐξολόθρευσιν, ἔχοντες καὶ τὰς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἕως οὗ προσπέσουν εἰς τὸ ἔλεος τῆς ἐκκλησίας καὶ δικαιώσουν τοὺς Σουρλαίους καὶ τότε συγχωρηθήσονται.²¹

1863. Ἰουλίου 2 Κόνιτσα

† ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἐπίτροπος

οἰκονόμος Π(απᾶ) Ἰωάννης».

20. ὁ ἐκ Παπίγκου

21. Τὸ ἔγγραφο τοῦτο εὐρέθη ἐν τῷ Ἱ. Ναφ ἁγ. Νικολάου Σέλτσης (νῦν) Ὁξυᾶς, μεταξὺ ἄλλων ἀντικειμένων.

36

«† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς Γκριζμπάνι καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τοῦ χωρίου τούτου. Κατ' αἴτησίν σας ἰδοῦ σᾶς ἀποστέλλομεν τὸν εὐλαβέστατον ἐν Ἱερομονάχοις καὶ Πνευματικὸν κύρ Χρῦσανθον ἵνα προσερχόμενοι πρὸς αὐτὸν ἐξομολογηθῆτε τὰ παραπτώματά σας κατὰ χρέος Χριστιανικόν, καὶ λάβετε τὴν ἄφεσιν ὅπως κοινωνήσητε τῶν ἀχράντων μυστηρίων κατὰ τὰς ἐλευσομένας θείας ἐορτὰς τῆς Θεομήτορος.

Κόνιτσα 2 Αὐγούστου 1865
ὁ τοῦ ἁγίου Βελλᾶς Ἐπίτροπος
οἰκονόμος Π(απᾶ) Ἰωάννης».

37

«† Ὁσιώτατε ἐν Ἱερομονάχοις καὶ Πνευματικὲ ἡμέτερε κύρ χρῦσανθε, εὐχόμεθά σε. Λαμβάνων τὸ Κυριαρχικὸν ἡμῶν τοῦτο Γράμμα θέλεις μεταβῆ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θεόσωστον Κωμόπολιν Παπίγκου, καὶ ὅπου ἄλλοῦ προσκληθῆς, καὶ θέλεις διαμείνει ἐκεῖσε ἐξομολογῶν ἐφ' ὅσας ἡμέρας δεῖσῃ. Ἐφ' ᾧ καὶ εὐχόμεθά σοι θεόθεν ὑγείαν.

1867: Μαρτίου : 2: Κόνιτσα.
εὐχέτης σου ἐν Χριστῷ
Ὁ Βελλᾶς Γερμανός».

38

«† Ἀποστέλοντες εἰς τὰ χωριὰ τοῦ Βιλαστίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐπαρχίας πνευματικὸν τὸν Ὁσιώτατον ἐν Ἱερομονάχοις κύρ Χρῦσανθον, γνωστὸν διὰ τὴν εἰς τὰ μέρη ταῦτα πολυετῆ διαβίωσιν αὐτοῦ, προσκαλοῦμεν ἅπαντας τοὺς ἐκεῖσε ἡμετέρους χριστιανούς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἵνα μετ' εὐλαβείας προσερχόμενοι τῇ ὀσιότητί του, ἐξομολογῶνται τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ μεταλαμβάνωσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῶν δέκα πέντε Αὐγούστου, γινώσκοντες ὅτι εἰς τοὺς ἀνεξομολογήτως μεταλαμβάνοντας κατ' αὐτὴν μάλιστα τοῦ ἔτους τὴν ἐποχὴν, ἀντὶ θεραπείας πληθύνονται αἱ ἀσθένειαι.

1867: Αὐγούστου : 2: Κόνιτσα
Ὁ Βελλᾶς Γερμανός».

39

«† Πρὸς τοὺς εὐλογημένους ἐπαρχιώτας Ἡμῶν Χριστιανούς τῶν τοῦ Ζαγορίου χωρίων, Παπίγκου, Βιτσικοῦ, Ἀρτισίστης καὶ εἴ τινος ἄλλου, ἀποστέλλοντες τὸν Πανοσιώτατον Ἡμέτερον Πνευματικὸν κύρ Χρῦσανθον, προσκαλοῦμεν ὑμᾶς ἅπαντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας καὶ Γέροντας, ἵνα προσερχόμενοι τῇ Πανοσιότητί του, ἐκπληρώσητε ὡς καλοὶ Χριστιανοὶ τὸ κατὰ τὴν ἀμώμητον ἡμῶν πίστιν ἀπαραίτητον εἰς πάντα χριστιανὸν καὶ ἱερὸν καθῆκον τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ οὕτω, ἀποπλύναντες καὶ ἐκκαθάραντες πάντα ρύπον ἁμαρτίας δυνάμενον νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν συνείδησίν σας, δυνηθῆτε ἐπαξίως νὰ κοινωνήσητε τῶν ἀχράντων μυστηρίων συνειδότες ὅτι οἱ ἀνεξομολογήτως μεταλαμβάνοντες τοῦ Ζωοποιοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἄνθρακας πεπυρακτωμένους εἰσάγουσιν εἰς τὴν καρδίαν των ἵνα τοὺς καταφλέξῃ. Ἐπιδαψιλεύομεν δὲ ὑμῖν καὶ τὰς παρ' Ἡμῶν εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

Τῇ 8ῃ Μαρτίου 1869 ἐν Κονίτση.
Ὁ Βελλᾶς Γερμανός
Ἐν Χριστῷ ὑμῖν εὐχέτης».

Η'

Ἐκκλησιαστικά Ἐγγραφα
1871—1912

Τὰ κατωτέρω παρατιθέμενα διάφορα ἔγγραφα, εὔρεθέντα εἰς ἀρχεῖα διάφορα, κατ' ἀρχὰς εἶχομεν τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ συμπεριλάβωμεν ταῦτα τῇ παρούσῃ, ἀλλὰ ἄλλοτε καὶ ὑπὸ ἄλλας συνθήκας νὰ ἴδωσι ταῦτα τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

Ἐπειδὴ ὁμως μέχρι σήμερον, ἐν τῇ μερίμνῃ τῆς περισυλλογῆς τῶν πάσης φύσεως ἔγγράφων, ἤτοι Ἐκκλησιαστικῶν, Ἱστορικῶν, Διοικητικῶν Ἐνθυμήσεων καὶ ἄλλων παρομοίων τοιούτων, ἐτέθη ὡς χρονικὸν ὄριον τὸ ἔτος 1912, τὸ ὁποῖον δι' ἡμᾶς τοὺς Ἡπειρώτας ἀποτελεῖ ἓνα ὑψίστης σημασίας Ἐθνικὸν Ἱστορικὸν σταθμὸν, ἐκρίναμεν ἀπαραίτητον ὅπως μὴ διαχωρίσωμεν ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ νὰ συμπεριλάβωμεν καὶ τὰ νεώτερα αὐτὰ ἔγγραφα μεταξὺ τῶν παλαιωτέρων ἵνα, καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δέ, ἀποτελέσωσι μίαν ἅλυσιν—οὕτως εἰπεῖν— τῆς καθαρῶς στενῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἐπαρχίας Βελλᾶς καὶ Κονίτισης.

Δεδομένου δὲ ὅτι καὶ ὁ τίτλος «Βελλᾶς», κατόπιν Συνοδικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχει ἤδη καταργηθῆ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936 καὶ ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται, ὡς συγχωνευθείσης τῆς Ἐπαρχίας ταύτης μετὰ τῆς Δρυϊνουπόλεως, διὰ τοῦτο, συνηγοροῦντος καὶ τοῦ ἀνωτέρω λόγου, δημοσιεύομεν ταῦτα, ἔστω καὶ ἂν ἀνάγονται εἰς νεωτέραν ἐποχὴν. Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν, ὅτι κύριος σκοπὸς τῆς ἐργασίας ταύτης εἶναι μόνον καὶ μόνον ἡ περισυλλογὴ καὶ ἡ διάσωσις τῶν διαφόρων αὐτῶν ἔγγράφων, ἐπιγραφῶν, καὶ ἐνθυμήσεων, καὶ οὐδὲν ἄλλο. Τίτλοι καὶ ἄλλα παρεμφερῆ εἶναι ἐντελῶς ξένα πρὸς ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο, μὲ ἄκρον σεβασμὸν πρὸς τὴν μνήμην τῶν ἀειμνήστων κληρικῶν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένων, παραθέτομεν ταῦτα κατωτέρω ὡς ἔχουσι.

Κωμοπόλεως Βήσσάνης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐπαρχίας εὐχόμεθα ὑμᾶς πατρικῶς. Τὸν ἐκ τῆς Κοινότητος ὑμῶν Αἰδέσιμον Νικόλαον Παπᾶ Ἰωάννου Οἰκονόμου¹ ἐπιστρέφοντα κεχειροτονημένον παρ' ἡμῶν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας διὰ πάντων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν βαθμῶν εἰς Ἐπαρχιακὸν Ἱερέα, οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλετε ὑποδεχθῆ αὐτὸν ἐν τιμῇ, ἀπονέμοντες εἰς ὃ περιεβλήθη ὑψηλὸν ἀξίωμα τὸν ἀνήκοντα σεβασμὸν οἱ μὲν Ἱερεῖς. πάντες αὐτὸν ὡς ἐν Χριστῷ ἀδελφόν, οἱ δὲ Χριστιανοὶ προσφέροντες αὐτῷ τὸ προῖόν τῆς εὐλαβείας ὑμῶν ὅπως λάβητε παρὰ θεοῦ τὴν χάριν σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐλογία.

1871 : 8/βρίου : 14 : Κόνιτσα.

ἽΟ Βελλᾶς Γερμανὸς
ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

2

«Σεβασμιώτατε.

Εἰσελθέντα(;) πρὸς τὴν ἐμὴν ἐλαχιστότητα τὸν κατὰ πνεῦμα μοι οἶόν Ἰωάννην Θεοδώρου ἐκ τοῦ χωρίου Καβάσιλα τῆς Ἐπαρχίας σας καὶ ζητοῦντα τὸ τῆς ἱερωσύνης μέγα ἀξίωμα, ὃν καὶ παραστήσας ἔμπροσθεν τῆς θεαντρικῆς εἰκόνας τοῦ Δεσπότη χριστοῦ καὶ τῆς Παναμώμου αὐτοῦ Μητρὸς, καὶ τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐρευνήσας, εὔρον αὐτὸν μὴ ἔχων τι τὸ κωλῶν τοῦ ἱερωθῆναι. Ὅθεν κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐξομολόγησιν μαρτύρομαι αὐτὸν ἄξιον τῆς ἱερωσύνης καὶ ὀρισμὸς σας. τῆ 5 : 7/βρίου 1874 : Κόνιτσα.

»ὁ πνευματικὸς, αὐτοῦ, πατήρ, χρύσανθος Ἱερομόναχος ὁ λαϊνᾶς²».

«† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ πάλλοντες εἰς τὸ θεόσωστον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐπαρχίας χωρίον Χιονιάδες, καὶ τιμιώτατοι Πρόκριτοι καὶ Δημογέροντες καὶ οἱ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοὶ τοῦ χωρίου τούτου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἰη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία. Ὁ συνεγγάριος ὑμῶν Κώνστας Παπᾶ Κώνστα, καθὰ μετὰ δεινοπαθείας ἐλθὼν, ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς, ὅτι ἔχων λαμβάνειν Γρ(όσια) 1200 δι' ὀμολόγου παρὰ τοῦ Κώνστα Καραγιάννη, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ περιέρχηται τὰ δικαστήρια πρὸς εἰσπραξιν αὐτῶν, κατὰ τὸ ἔτος 1870, διώρισεν ἀντιπρόσωπον τοῦ τὸν Νικόλαον Θεολόγη³, ὅστις διὰ μέσου τῆς Διοικήσεως Ἰωαννίνων ἐναγαγὼν τὸν ὀφειλέτην, εἰσέπραξε μὲν τὰ ἡμίση Γρ(όσια) 600 εἰς χρήματα, διὰ δὲ τὰ ἐπίλοιπα ἐδέχθη ὀμολόγον νέον, καταστρέψας τὸ παλαιόν. ἀλλὰ τὰ μὲν χρήματα κατὰ τὸ ἔτος 1872 ἔλαβεν ὁ Κώνστας Π. Κώνστα παρὰ τοῦ μακαρίτου Νικολάου ἐν Τσεπελόβῳ, τὸ δὲ νέον ὀμολόγον ὁ μακαρίτης εἶπεν ὅτι τὸ ἔχει εἰς τὸ χωρίον, καὶ οὕτως ἔγραψε καὶ εἰς τὴν Διαθήκην του. ἀλλ' ἤδη ὁ κηδεμὼν τῆς οἰκογενείας τοῦ μακαρίτου, Δημήτριος Παπᾶ Κώνστα, ἀρνεῖται τοῦτο, διὸ καὶ ἐδέησε νὰ ἐκδοθῆ τὸ παρόν, δι' οὗ γράφοντες Ἐκ-

1—ὁ κατόπιν Ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος Οἰκονόμου. Παραδόξως τὸ ἐγγραφοῦν τοῦτο εὐρέθη ἐν Βησσάνῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωάννου Χαρίση καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ εἰς μέρος τὸ ὁποῖον προητοίμαζεν τὴν βαθμιαίαν καταστροφήν καὶ ἐξαφάνισιν αὐτοῦ.

2—Ἡ συμμαρτυρία αὕτη, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐγγραφα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ χωρίον Καβάσιλλα, μοί παρεχωρήθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1935 ὑπὸ τοῦ κ. Χρήστου Παπαγιάννη, υἱοῦ τοῦ ὡς ἄνωθεν Παπᾶ Ἰωάννου Θεοδώρου.

3—Τὸ ἐπίθετον Παπαδιαμάντης.

κλησιαστικῶς ἀποφαινόμεθα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὅτι, ὅστις γνωρίζει ποῖος κατέχει τὸ νέον τοῦτο ὁμολογον, καὶ ἐκ συμπαθείας. ἢ (ἐξ) ἄλλης τινὸς αἰτίας κινούμενος δὲν μαρτυρήσῃ, εἶναι ἀφωρισμένος παρὰ Θεοῦ καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος, αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται, αὐτὸς δὲ οὐδαμῶς, ἔξει δὲ καὶ τὰς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ Θεοφόρων Πατέρων μέχρις οὗ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ συγχωρηθῇ.

Ἐν Κονίτῃ τῇ 16 8/βρίου 1874

Ὁ Βελλᾶς Γερμανὸς

ἐν Χριστῷ ἀποφαίνεται⁴».

4

«† Εὐλαβέστατε Ἐφημέριε, καὶ τιμιώτατοι Πρόκριτοι καὶ Δημογέροντες τοῦ χωρίου Πιλκάδων τῆς καθ' ἡμᾶς Θεοσώστου Ἐπαρχίας, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή καὶ εὐλογία. Ἐπειδὴ ἀποδημούντος τοῦ συνεγχωρίου ἡμῶν Ἀθανασίου Κώστα, συνέβη εἰς τὴν οἰκίαν του τῇ 10 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. κλοπή, ἧς ὁ αὐτουργὸς δὲν ἀπεκαλύφθη, ὁ δὲ οἰκοδεσπότης οὗτος τῆς οἰκίας ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ ταξιδίου του ἐπιρρίπτει τὴν εὐθύνην τῆς κλοπῆς ταύτης ἀδικρίτως εἰς ἅπασαν τὴν χριστιανικὴν κοινότητα τοῦ χωρίου. Διὰ ταῦτα ἐδέησε νὰ ἐκδοθῇ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο ἐπιτίμιον. Δι' οὗ γράφοντες ἀποφαινόμεθα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὅτι ὅστις διέπραξε τὴν ἐν λόγῳ κλοπὴν καὶ ὅστις εἰδὼν ἢ ἀκούσας γνωρίζει τὸν κλέπτην, προσέτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀθανάσιος Κώστα ἂν χωρὶς νὰ ἔχη βασίμους πληροφορίας περὶ τίνος ἀτόμου ὡς κλέπτου τῆς οἰκίας του, ἀδίκως ἐπιμένει καταδιώκων διὰ τῆς ἐξουσίας τοῦ συνεγχωρίου του, — μὴ εἰδότας τι περὶ αὐτῆς, — ὡς δῆθεν ἐνόχους εἰς τὴν κλοπὴν, εἶψαν ἀφωρισμένοι παρὰ Θεοῦ καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι. αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται αὐτοὶ δὲ οὐδαμῶς, ὑποκείσθωσαν δὲ καὶ ταῖς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ Θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁγίων, μέχρις οὗ ὁ μὲν τυχὸν κλέπτης ἀποδοῖ τα κλαπέντα, ὁ δὲ Ἀθανάσιος παύσῃ καταδιώκων ἀδίκως τὴν Κοινότητα, καὶ ἐξαιτησάμενοι λάβωσι τῆς Ἐκκλησίας τὴν συγχώρησιν.

Ἐν Κονίτῃ τῇ 21 8/βρίου 1874.

Ὁ Βελλᾶς Γερμανὸς

ἐν Χριστῷ ἀποφαίνεται⁵».

5

«† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς χωρίον Καστάνιανη Τιμιώτατοι Πρόκριτοι καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ λίαν ἡμῶν ἀγαπητά χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή καὶ εὐλογία. Ὁ συνεγχώριος ἡμῶν Κώστα Παράσχης ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον ἡμῶν ἐξέθεσε δεινοπαθῶς ὅτι ὁ Χαρίσης Γεωργίου ἐπίσης συγχωριανὸς σας κατακρατεῖ ἀπὸ λ/σμὸν γρόσια ὀκτακόσια (Ἄριθ. 800)—ἅπερ δυστροπεῖ νὰ δώσῃ πρὸς τὸν Κώστα Παράσχη. ἐὰν οὗτος ἔχη, ἀπὸ δυστροπίαν καὶ ἐθελο-

4—Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὡς καὶ ὅσα ἄλλα ἀναφέρονται εἰς τὸ χωρίον Χιονιάδες, εὑρέθησαν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιμανδρίτου Ἰωάννου Δημητρίου (=Μαρινᾶ).

5—Βλέπε τὴν ἀνωτέρω ἐν τῷ Ζ' Κεφαλαίῳ ὑπ' ἀρ. 11 ὑποσημείωσιν.

κακίαν κινούμενος ὁ ῥηθεὶς Χαρίσης καὶ ὡς μέλος σεσηπὸς τῆς Ἐκκλησίας ἔστω ἀφωρισμένος καὶ κατηραμένος παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος, στένων καὶ τρέμων ὡς Κάϊν, τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ νὰ κληρονομήσῃ, καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα—ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὴν Κεφαλὴν αὐτοῦ, προκοπὴν οὐ μὴ ἴδη πόποτε, ἐχέτω καὶ τὰς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ Θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁγίων, ἕως οὗ μεταμεληθεὶς δικαιοσύνη τὸν διαληφθέντα Κώσταν καὶ τότε τύχη συγχωρήσεως. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος εἶη μεθ' ὑμῶν.

Ἐν Πυρσογιάννῃ τῇ 13 8/βρίου 1877

Ἄποφαινεταὶ ὁ Βελλᾶς Βασίλειος ἀποφαίνεται⁶».

6

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν.

«Διὰ τὸν Θεόδωρον Συμεῶνος ἐκ Χιονιάδων 1879»

«Ἡ Διὰ τῆς παρούσης Ἐκκλ. Πράξεως δῆλον καθίσταται ὅτι συνεπεὶ ἀγωγῆς τῆς Αἰκατερίνης Δημητρ. Καραλῆ σύζυγου τοῦ ποτὲ Συμεῶνος ἐκ τοῦ χωρίου Χιονιάδες κατὰ τοῦ προγόνου αὐτῆς Θεοδώρου ἀπαιτούσης παρ' αὐτοῦ τὰ τε προικῶνα δικαιώματά της καὶ τὸ ἀνδρομοίριόν της, προσκαλέσαντες ἀρμοδίως τὸν διαληφθέντα Θεόδωρον καὶ γνωστοποιήσαντες αὐτῷ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς διαληφθείσης Μητρειᾶς του, ὠρίσαμεν ἡμέραν συζητήσεως τὴν σήμερον 16 Ἰουλίου 1879 ἐννάτου ἔτους ἡμέρα Δευτέρα καὶ ὥραν πρώτην καθ' ἣν παρουσιάσθησαν ἀμφοτέρω οἱ διαφερόμενοι, τῶν ὁποίων τὰς ῥήσεις καὶ ἀντιῤῥήσεις ἐνστάσεις, ἀντενστάσεις καὶ ἐπαντενστάσεις λαβόντες ὑπ' ὄψιν, θεωρήσαντες δὲ καὶ τὸν κατάλογον τῶν προικῶν τῆς Αἰκατερίνης Δημ. Καραλῆ ἐκτιμηθέντων ὑπὸ εὐσυνειδήτου πραγματογνώμονος, ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐκτὸς τῆς προικῶν αὐτῆς δικαίωμα νομῆς της ἐπὶ ἀναλόγου μέρους τῆς ἀνδρικήας αὐτῆς περιουσίας ὡς καὶ τὰς ἀνταπαιτήσεις τοῦ προγόνου αὐτῆς ἐπὶ τινων κινήτων κατὰ τῆς μητρειᾶς αὐτοῦ, λαβόντες δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ῥηθεὶς Θεόδωρος ἐπλήρωσε καὶ χρέη τινὰ ἐπιβαρύνοντα τὴν πατρικὴν αὐτοῦ περιουσίαν «Συνωδᾶ τῷ δικαίῳ καὶ τοῖς καθιερωμένοις ἐθίμοις περὶ προικῶν καὶ Ἀνδρομοιρίου»,

ἀπεφασίσσαμεν ἵνα πρὸς τελείαν ἐξόφλησιν ἐκατέρωθεν τῶν διαφερομένων μερῶν καὶ ἀποσβεσιν πάσης ἀγωγῆς προσωπικῆς τε καὶ πραγματικῆς, πληρῶση ὁ ῥηθεὶς Θεόδωρος τῇ διαληφθείσῃ Μητρειᾷ αὐτοῦ Αἰκατερίνη λίρας ὀθωμανικῆς δέκα ἀριθ. 10 εἰς δόσεις δύο. ἦτοι τὰς μὲν πέντε μετὰ μῆνας τρεῖς ἀπὸ σήμερον, τὰς δὲ ἑτέρας πέντε μετὰ μῆνας ἕξ ἀπὸ σήμερον ἀτόκως καὶ ἐν περιπτώσει ὑπερημερίας μετὰ τόκου. Τὴν ἀπόφασιν δὲ ἡμῶν ταύτην παρεδέχθησαν οἱ ῥηθέντες διαφερόμενοι Αἰκατερίνα Δημ. Καραλῆ καὶ Θεόδωρος Συμεῶνος ἀνεκκλήτως ἅτε παραιτούμενοι παντὸς ἐνδίκου μέσου, ἐφ' ᾧ περ καὶ συνετάχθη τὸ παρὸν πρακτικὸν ἐν τῇ Ἐπισκοπικῇ ταύτῃ ἔδρᾳ.

(ὑπογρ. Διαδίκων)

»Θεόδωρος Συμεῶν

»Αἰκατερίνη Δημ. Καραλῆ, σύζυγος Συμεῶνος ὡς ἀγράμματος ὑπογράφομαι διὰ τοῦ Ζήση Ἀ. Σούρλα ὄστις καὶ μαρτυρῶ.

6=Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εὐρέθη ἔσωθεν τῆς ἐπενδύσεως Εὐαγγελίου ἐν τῷ Ἱ. Ναῶ ἀγ. Νικολάου Καστάνιανης.

7=Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εὐρέθη εἰς τὸ οἰκογενειακὸν ἡμῶν ἀρχεῖον. Ὁ ἐν τῷ ἔγγραφῳ ἀναφερόμενος Θεόδωρος Συμεῶν ἔχων σύζυγον τὴν ἀδελφὴν τοῦ πάππου ἡμῶν Εὐγενίαν ὀνόματι, ἔμεινεν ἀκληρος.

Ἄκριβές ἀντίγραφον τοῦ πρωτοτύπου. (αὐθημερόν).

Ἦ Βελλᾶς Βασίλειος
ἐπικυροῖ τὸ γνήσιον τῆς ἀντιγραφῆς⁷».

7

«Ἦ Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς Τιμιώτατοι πρόκριτοι καὶ Μουχταροδημογέροντες τοῦ χωρίου Χιονιάδες εὐχόμεθά σας πατρικῶς. Λαμβάνοντες τὴν παροῦσαν ἡμῶν ἀπόδειξιν νὰ προσκαλέσητε τὸν Θεόδωρον Συμεῶνος καὶ ἐπιτάξητε αὐτὸν ἐξ ὀνόματος ἡμῶν νὰ δώσῃ τὰ δύο ὁμόλογα τῇ ἀδελφῇ του Μαρία Γεώργαινα Χαρίση ἅτινα ὑπεξαίρεσεν ἐκ τῶν ἐγγράφων αὐτῆς. ἐν περιπτώσει ἀπαθείας θὰ ἐκδοθῶσιν κατ' αὐτοῦ ἐπιτίμια, περιμένοντες ὅθεν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν σας. ταῦτα καὶ θεόθεν ὑγιαίνοιτε.

τῇ 26 Αὐγούστου 1879—Βούρμπιανη—

Ἦ Βελλᾶς Βασίλειος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης⁸».

8

«Οἱ τὰ θεῖα καλῶς διαταξάμενοι θεοκήρυκες Ἀπόστολοι, καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ τῶν Θεοφόρων πατέρων σύλλογος, κανονικῶς ὥρισαν καὶ ἐθέσπισαν, μηδένα τοῦ θεοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱεροσύνης καταξιουῖσθαι δίχα πολλῆς ἐρεύνης καὶ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως, ἵνα μὴ ὑπὸ ἀναξίων τὰ θεϊοτάτα τελεσιουργῶνται. Προσελθὼν τοίνυν καὶ ὁ κατὰ πνεῦμα μοι υἱὸς Δημήτριος Γεωγίου ἐκ Πυρσογιάννης, ἐζήτησε λαβεῖν τὸ μέγα τῆς Ἱεροσύνης ἄξιωμα. ὃν καὶ στήσας ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς εἰκόνας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐρευνήσας, καὶ μηδὲν εὐρῶν ἐν αὐτῷ κατὰ νόμους κωλύον, μαρτύρομαι αὐτὸν ἄξιον τῆς Ἱεροσύνης, ὄντα καὶ τέλειον τῇ ἡλικίᾳ καθὼς οἱ ἱεροὶ κανόνες διακελεύονται. Ὅθεν καὶ ἐδόθη αὐτῷ τὸ παρὸν εἰς ἐνδειξιν, κεκυρωμένον ἰδίᾳ ἐμῇ ὑπογραφῇ.

Κόνιτσα τῇ 11 Αὐγούστου 1881.

ὁ Πνευματικὸς αὐτοῦ Πατήρ
Χρῦσανθος Ἱερομόναχος ὁ λαϊνᾶς».

9

«Ἦ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος Ἐκκλησιαστικοῦ Γράμματος δηλοποιεῖ ὅτι τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Πυρσογιάννης ὀρμώμενον Δημήτριον Γεωργίου Σχῶρεμα τὴν δωδεκάτην τρέχοντος μηνὸς Αὐγούστου τοῦ παρόντος ἔτους, προεχειρίσατο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς ἄνω συνοικίας τῆς Κωμοπόλεως Κονίτισης ὑποδιάκονον καὶ βαθμηδὸν εἰς Διάκονον, δεκάτην τρίτην δὲ ὀδεύοντος τελουμένης τῆς Θείας καὶ Ἱερᾶς μυσταγωγίας ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ, ἐχειροτόνησε Πρεσβύτερον κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς γερραῆς ἡμῶν Μητρὸς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐπαφίεται αὐτῷ τὸ παρὸν Ἐκκλησιαστικὸν Γράμμα.

Κόνιτσα τῇ 13 Αὐγούστου 1881

Ἦ Βελλᾶς Βασίλειος ἀποφαίνεται⁹».

8=Βλέπε τὴν ὡς ἀνωτέρω ἐν τῷ παρόντι Κεφαλαίῳ ὑπ' ἀρ. 4 ὑποσημείωσιν.

9=Τὸ χειροτονητήριον τοῦτο, τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 8 συμμαρτυρίαν, ὡς καὶ μερικὰ ἄλλα ἐγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὴν Πυρσογιάννην, εὐρεθέντα ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1881 χειροτονηθέντος Παπᾶ Δημητρίου Σχῶρεμα τοῦ κατόπιν Συγκέλου, πάνυ εὐγενικώτατα μοί παρεχώρησε ταῦτα ὁ τούτου ἐγγονος Παπᾶ Χρῆστος, πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ ἀπ' ἐντεῦθεν ἐκφράζομεν καὶ πάλιν τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας.

10

«Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς χωρίον Πλικάδες τίμιοι πρόκριτοι καὶ Μουχταροδημογέροντες καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι Χριστιανοὶ εὐχόμεθά σας ἐν Κυρίῳ πατρικῶς, καὶ σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι ὁ συγχωριανός σας Ῥίζος Νικολάου ἀνενεχθεὶς πρὸς ἡμᾶς ἐξέθηκεν δεινοπαθῶς ὅτι οἱ συγχωριανοὶ σας Βασίλειος Ἀθανασίου καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πάντος ἀδικοῦσι αὐτὸν κατακρατοῦντες τὸ δίκαιόν του ἀπὸ ὅσας ἐργασίας μέχρι τοῦδε εἰργάσθησαν μαζί. διὰ τοῦτο ἐξαιτήσατο τὸ παρὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον κατὰ τῶν ἀδικούντων αὐτόν, καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὅτι ἐὰν οἱ ῥηθέντες Βασίλειος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πάντος μετὰ τὸ ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι τὸ παρὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον τὸν Θεὸν φοβηθέντες καὶ τὸ πῦρ τῆς κολάσεως διανοηθέντες δικαιώσωσι τὸν Ῥίζον Νικολάου, ἔχει καλῶς. εἰ δὲ μή, ἐπιμένοντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῶν, ἔστωσαν ἀφωρισμένοι καὶ κατηραμένοι παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς, ἐχέτωσαν δὲ καὶ τὰς ἀρὰς τῶν πανσέπτων ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁγίων μέχρις οὗ δικαιώσωσι τὸν εἰρημένον Ῥίζον Νικολάου καὶ τότε συγχωρηθήσονται. Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἶη μεθ' ὑμῶν.

Ἐν Κονίτῃ τῇ 18 Ἰουλίου 1884

Ὁ Βελλᾶς Βασίλειος».

11

«† Ἱερεῖς καὶ Μουχταροδημογέροντες τοῦ χωρίου Πλικάδες καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ Πατρικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχόμεθά σας. Καὶ ἄλλοτε μὲν σᾶς παρηγγείλαμεν νὰ συνάξητε τὰ χρήματα τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτας αὐτῶν, καὶ μέχρι τοῦδε οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο. τώρα δὲ σᾶς παραγγέλομεν Ἐκκλησιαστικῶς ἅμα τῇ παραλαβῇ τῆς παρούσης νὰ προσκαλέσητε ἐκείνους οἵτινες χρεωστοῦν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἴτε δι' ὁμολόγων εἴτε ἄνευ ὁμολόγων νὰ πληρώσουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κεφάλαια καὶ διάφορα. καὶ ὅσοι δὲν ἔχουν νὰ πληρώσουν, αὐτοὶ νὰ δώσωσι νέα ὁμόλογα χρεωστικὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· ἄλλως καὶ παρακούσουν, θὰ ἐκδώσωμεν Ἐκκλησιαστικὰ ἀφωριστικὰ κατὰ τῶν τοιούτων, καὶ πρὸς γνῶσιν των.

Ἐπειδὴ ὁ συγχωριανός σας Παπᾶ Δημήτριος ἔχει νὰ λαμβάνη καὶ αὐτὸς ἀπὸ πολλοὺς δι' ὁμολόγων τὰ ὁποῖα ἀφιέρωσεν εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου σας καὶ ἐπειδὴ τὸ σχολεῖον κτίζεται τώρα νεωστὶ καὶ ἔχει ἀνάγκην χρηματικὴν καὶ διὰ τὴν συντήρισιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο προτρεπόμεθα καὶ παραγγέλομεν πάντας ὑμᾶς, ὅσοι δύνανται νὰ πληρώσουν ὅτι χρεωστοῦν, καὶ νὰ λάβουν τὰ ὁμόλογα ἐξοφλημένα· ὅσοι δὲ δὲν δύνανται νὰ πληρώσουν, αὐτοὶ νὰ ἀλλάξουν τὰ ὁμόλογα καὶ νὰ γράψωσι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ πληρῶνωσι τοὺς τόκους κατ' ἔτος εἰς τοὺς ἐπιτρόπους πρὸς πληρωμὴν τοῦ διδασκαλικοῦ μισθοῦ. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀπειθείας θὰ ἐκδοθῶσι καὶ κατ' αὐτῶν Ἐκκλησιαστικὰ ἀφωριστικὰ, καὶ πρὸς γνῶσιν πάντων ὑμῶν. Οὕτω ποιήσασθε ἐξ ἅπαντος καὶ Θεόθεν ὑγιαίνετε.

τῇ 16 Ἰουλίου 1887 Πλικάδες

Ὁ Βελλᾶς Βασίλειος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

«† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς χωρίον Πελκάδες Τίμιοι Πρόκριτοι καὶ Μουχταροδημογέροντες καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ χάρις εἴη ἅπασιν ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' Ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Οἱ συγχωριανοὶ σας Κώστας Ἀθανασίου καὶ Θεόδωρος Ἀναστασίου Βασίλειος Ἀναστασίου καὶ Λάμπρος Ἀναστασίου καὶ Δημήτριος Κώστα Νάτση, παρουσιάσθησαν ἐνώπιον Ἡμῶν παραπονούμενοι ἐναντίον τοῦ Ἀθανασίου Κώστα ὅτι ἠδικήθησαν παρ' αὐτοῦ ἀπὸ τὴν συνεργασίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμον κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα· καὶ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας ἐζήτησαν τὸ παρὸν Ἐκκλησιαστικὸν φρικτὸν Ἐπιτίμιον· καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὅτι, ἐὰν οἱ εἰρημένοι ἀπὸ ἐθελοκακίαν κινούμενοι ἐναντίον τοῦ Ἀθανασίου Κώστα, ἔστωσαν ἀφωρισμένοι καὶ κατηραμένοι παρὰ Κυρίου Θεοῦ Παντοκράτορος· ἐὰν ὅμως ὁ Ἀθανάσιος Κώστα ἀδικεῖ τοὺς εἰρημένους, καὶ κατακρατεῖ τὰ χρήματά των τότε ἔστω ἀφωρισμένος καὶ κατηραμένος παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος, αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται αὐτὸς δὲ μηδαμῶς. καὶ ὅποιος γνωρίζει καὶ δὲν μαρτυρεῖ τὴν ἀληθειαν ἔστω καὶ αὐτὸς ἀφωρισμένος. ἐχέτωσαν δὲ καὶ τὰς ἀράς των 318 Θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν πανσέπτων ἑπτὰ οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μέχρις οὗ μετανοήσωσι καὶ δικαιώσωσι τοὺς εἰρημένους, καὶ ζητήσωσι τὸ ἔλεος τῆς Ἐκκλησίας τότε συγχωρηθήσονται. Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος εἴη μεθ' ἀπάντων ὑμῶν.

τῆ 16 Ιουλίου 1887 Πελκάδες

ὁ Βελλᾶς Βασίλειος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

«† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς Πληκάταις, τίμιοι Πρόκριτοι καὶ Μουχταροδημογέροντες καὶ λοιποὶ πάντες Εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα, χάρις εἴη ἅπασιν ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ Εὐχή καὶ Εὐλογία. Σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι αἱ ἐκ τοῦ χωρίου σας Χάηδω, Αἰκατερίνη καὶ Στέργιο(ς), τέκνα ἀποστόλου Γιάννη, μὴ γνωρίζοντες ἔνεκα τοῦ πολλοῦ χρόνου τὰ σύνορα τῶν πατρικῶν των χωραφίων ἀνηνέχθησαν ἐπὶ τούτῳ πρὸς ἡμᾶς ἐξαιτούμενα τὴν ἐκδοσιν ἐκκλησιαστικοῦ Ἐπιτιμίου κατὰ τε τῶν συνοριτῶν αὐτῶν Πέτρου Νικολάου, Ρούσιας Ἰωάννου Τζιάμαινας Νικόλαινας Στόγια, Πάντου Βασιλείου καὶ κατὰ τῶν εἰδότην ταῦτα καὶ μὴ μαρτυρούντων εἰς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας. Ἐν τῇ πατρικῇ ὁμως ἐπιεικείᾳ καὶ προνοίᾳ ἡμῶν ἔγνωμεν ἵνα προειδοποιήσωμεν αὐτοὺς περὶ τούτου, διὰ τοῦ παρόντος προτρεπτικοῦ ἡμῶν Γράμματος δι' οὗ προτρεπόμεθα τοὺς τε ἀναφερομένους συνοριῖτας καὶ πάντα ἄλλον γνωρίζοντα τὰ σύνορα τῶν πατρικῶν χωραφίων τῶν παραπονουμένων τέκνων Ἀποστόλου Γιάννη πατρικῶς ἵνα ἅμα τῇ ἀναγνώσει αὐτοῦ μαρτυρήσωσι τὰ περὶ τῶν συνόρων ὡς ἕκαστος γνωρίζει, ἄλλως εἰδοποιοῦμεν αὐτοὺς ὅτι θὰ ἐκδοθῇ φρικτὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ἐπιτίμιον. Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος σὺν τῇ παρ' Ἡμῶν Εὐχῇ καὶ Εὐλογίᾳ εἴησαν μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Κονίτῃ τῆ 28 7/βρίου 1888

Ὁ Βελλᾶς Βασίλειος ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

«ἀντίγραφον

Βιβλίον πρακτικῶν τοῦ Ἱερατικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπισκοπῆς Βελλᾶς πρῶτον.

Ἄριθ. 38ος

Ἐν συνεδριάσει καὶ ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ τοῦ Ἱερατικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπισκοπῆς Βελλᾶς προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Θεοφιλίας τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς κυρίου Βασιλείου καὶ συγκειμένου ἐκ τῶν μελῶν Παπᾶ Ἀναστασίου, Παπαδημητρίου καὶ Παπαχαραλάμπους παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπισκοπῆς Γεωργίου Παπαχρηστίδου τῆ 21 τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆ καὶ ὥρα δωδεκάτη Π. Μ. Τουρκιστὶ ἐμφανισθεὶς ὁ Ἀπόστολος Μπρόϊκος, κάτοικος τοῦ χωρίου Πλεκάτης, ὑπήκοος ὀθωμανὸς καὶ τὸ ἐπάγγελμα κτίστης ἐπέδωκεν ἀναφορὰν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους κατὰ τῆς συζύγου του Σοφίας Ἀθ. Δέδου, κατοίκου τοῦ χωρίου Ῥαχώβης τῆς Ἐπαρχίας Καστορίας ὑπηκόου ὀθωμανίδος καὶ τὰ γυναικεῖα μετερχομένης, δι' ἧς ἐκθέτει ὅτι πρὸ δύο ὡς ἔγγιστα ἐτῶν συνεζεύχθη εἰς πρῶτου γάμου κοινωνίαν τὴν εἰρημένην Σοφίαν Ἀθ. Δέδου καὶ μόλις συζήσας μετ' αὐτῆς ἔτος, αἴφνης τῆ 20 Σεπτεμβρίου παρελθόντος ἔτους, ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ τε καὶ τῶν περὶ αὐτὸν μετέβη εἰς τὸν πατρικὸν τῆς οἴκον, ὁπόθεν εἰσέτι δὲν ἐπανῆλθεν, καὶ ὅτι τοῦτο ὑπέβαλλε τῆ Α. Θεοφιλίᾳ τῷ ἀγίῳ Βελλᾶς προέδρῳ τοῦ Δικαστηρίου διὰ τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 25 Σεπτεμβρίου παρῆλυσαντος ἔτους ἀναφορᾶς του. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀναφερομένη σύζυγός του Σοφία ἄνευ τῆς ἀδείας του οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ του μετέβη εἰς τὸν πατρικὸν τῆς οἴκον· ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον μακρὰν αὐτοῦ διαμονὴ αὐτῆς ἐμβάλλει αὐτὸν εἰς δικαίας κατ' αὐτῆς ὑπονοίας καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὑπονοιῶν τούτων ἀδύνατος ἀποβαίνει ἢ ἐν τῷ μέλλοντι μετ' αὐτῆς συμβίωσις του, ἐξαιτεῖται διὰ ταῦτα καὶ δι' ὅσα προφορικῶς θέλει καταθέσει, τὴν ἀπ' αὐτῆς Ἐκκλησιαστικὴν του διαζευξίν.

Κλητευθείσης νομίμως τῆς ἐναγομένης Σοφίας Ἀθ. Δέδου ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ὑφ' ἡμερομ. 22 Ἰουλίου ἐ. ἔ. κλήσεως τῆς νομίμως κοινοποιηθείσης αὐτῇ καὶ μὴ ἐμφανισθείσης κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν δικάσιμον τῆς 25ης Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 12ην Π. Μ. Τουρκιστὶ οὔτε αὐτοπροσώπως οὔτε διὰ πληρεξουσίου διὰ τὴν παθοῦσαν ὑγείαν της, τοῦ δὲ ἐνάγοντος ἐμφανισθέντος αὐτοπροσώπως, ἐξαιτήσατο τὴν ἀπὸ τῆς ἐναγομένης ἐρήμην διαζευξίν του ἐπειδὴ δὲν ἐνεφανίσθη καίτοι νομίμως ἐκλητεύθη. Τὸ Ἱερατικὸν Συμβούλιον θεωρῆσαν νόμιμον τὸ κώλυμα τῆς μὴ ἐμφανίσεως τῆς ἐναγομένης προσεκάλεσεν αὐτὴν νὰ ἀποδείξη τοῦτο διὰ πιστοποιητικοῦ τῶν Ἱερέων καὶ Μ(ουχαροδημο)γερόντων τοῦ χωρίου Ῥαχώβης κατὰ τὴν 15ην τοῦ μηνὸς 9βρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τετάρτην ἣτις καὶ ὠρίσθη δικάσιμος ἀναβληθείσης τῆς διαδικασίας, ὅτε συνελθὼν καὶ αὐθις τὸ Ἱερατικὸν Συμβούλιον ὑπὸ τὴν ἀντιπροεδρίαν τῆς Αἰδεσιμότητός του τοῦ Παπαναστασίου, καὶ μὴ οὔσης ἀπαρτίας τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἀνεβλήθη ἡ διαδικασία διὰ τὴν σήμερον 20ὴν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἡμέραν δευτέραν καὶ ὥραν Τρίτην Π. Μ. Τουρκιστὶ ὅτε συνελθὼν καὶ πάλιν τὸ Ἱερατικὸν Συμβούλιον ὑπὸ τὴν ἀντιπροεδρίαν τῆς Αἰδεσιμότητός του τοῦ Παπαναστασίου καὶ ἀπαρτίας οὔσης καὶ τῆς μὲν ἐναγομένης ἐμφανισθείσης αὐτοπροσώπως τοῦ δὲ ἐνάγοντος μὴ ἐμφανισθέντος οὔτε αὐτοπροσώπως, οὔτε διὰ πληρεξουσίου, ἢ ἐναγομένη προσκληθεῖσα νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς κατ' αὐτῆς κατηγορίας τοῦ ἐνάγοντος συζύγου της, ἐδήλωσεν ὅτι αὐταὶ εἶναι ψευδεῖς· ὅτι αὕτη ἀφήκε τὸν συζυγι-

κόν της οίκον διωχθεῖσα καὶ οὐχὶ ἐκουσίως καὶ ὅτι εἰς τὸ χωρίον της Ῥά-
 χοβον μετέβη ἐν συνοδείᾳ εἴκοσι πέντε ἀνθρώπων μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ
 δύο συγγενεῖς τοῦ ἐνάγοντος συζύγου της οἱ Νάτζ Κώτα Νάτση καὶ Νατζ¹⁰
 Γκόγκου οἵτινες καὶ ὠδήγησαν αὐτὴν εἰς τὸν πατρικὸν της οἶκον, προσαγα-
 γοῦσα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν καταθέσεων της τούτων καὶ πιστοποιητικὸν
 τῶν Ἱερέων καὶ Μ(ουχταροδημο)γερόντων τοῦ χωρίου Ῥαχώβης ὑφ' ἡμερο-
 μ(ηνίαν) 13ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐν ᾧ καὶ οὗτοι δηλοῦσι ταῦτα, καὶ καταθέ-
 σασα ἕτερον πιστοποιητικὸν τῶν αὐτῶν πιστοποιοῦν τὴν ἔνεκα ἀσθενείας
 μὴ ἐμφάνισιν αὐτῆς κατὰ τὴν ὠρισμένην δικάσιμον τῆς 25ης Αὐγούστου ἐ.ἔ.
 καὶ φέρον ἡμερομ. 9 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐξητήσατο δὲ νὰ ἀπορριφθῇ ἡ κατ'
 αὐτῆς ἀγωγή τοῦ ἐνάγοντος συζύγου της ὡς ἀνυπόστατος καὶ νὰ καταδικασθῇ
 οὗτος ἐρήμην νὰ παραλάβῃ αὐτὴν εἰς τὸν συζυγικὸν του οἶκον ἅτε νόμιμόν
 του οὖσαν σύζυγον. Τῆς διαδικασίας περαιωθείσης ἡ ὑπόθεσις ἐτέθη ὑπὸ
 συνδιάσκεψιν, καθ' ἣν τὸ Ἱερατικὸν Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀγωγήν
 τοῦ ἐνάγοντος καὶ τὰς καταθέσεις τῆς ἐναγομένης σὺν τῷ ὑφ' ἡμερ. 13 Νοε-
 πιστοποιητικῷ τῷ φέροντι τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ἱερέων τοῦ χωρίου Ῥαχώβης
 Παπααναστασίου καὶ Παπααθανασίου καὶ τὰς ὑπογραφὰς τῶν Μουχταρο-
 δημογερόντων Γιάννη ζήσου, Δημητρίου Ἰωάννου καὶ Δημητρίου Θεοδοσίου
 καὶ τὴν Β(ασιλικήν) Σφραγίδα τοῦ χωρίου καὶ σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον.—
 Ἐπειδὴ ἡ αἴτησις τῆς ἐναγομένης περὶ ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγον-
 τος συνωδᾶ τοῖς σχετικοῖς ἄρθροις τῆς... Πολ(ιτικῆς) Δικονομίας τυγχάνει
 οὖσα νόμιμος. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμεναι αἰτίαι δὲν ἀποτε-
 λοῦσι λόγον διαζεύξεως, καὶ ἐπειδὴ ἡ αἴτησις τῆς ἐναγομένης νὰ καταδι-
 κασθῇ ὁ ἐνάγων σύζυγός της νὰ παραλάβῃ αὐτὴν εἶνε ὡσαύτως ἔννομος,

Διὰ ταῦτα,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐνάγοντος, ἀποφαίτεται παμψηφεί ὅτι ἀπορρίπτει τὴν
 ἀγωγήν τοῦ ἐνάγοντος Ἀποστόλου Β. Μπρόϊκου καὶ καταδικάζει αὐτὸν νὰ
 παραλάβῃ τὴν ἐναγομένην σύζυγον του Σοφίαν Ἀθ. Δέδου εἰς τὸν συζυγικὸν
 του οἶκον καὶ ὑποχρεοῖ αὐτὸν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων
 μετριαζομένων εἰς χρ(όσια) εἴκοσιν.

Ἐγένετο καὶ ἐδημοσιεύθη τῇ 20ῃ Νοεμβρίου 1889 ἐνάτου.

Ἐστὶ ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἐν Κονίτῃ τῇ 20ῃ Νοεμβρίου 1889

Ὁ Γραμματεὺς

Γεώργιος Παπαχρηστίδης

(Τουρκικὸν χαρτόσημον)

καὶ τύπος Σφραγ. τοῦ Ἐπισκόπου.

Ὁ Ἀντίπρόεδρος

Παπᾶ Ἀναστάσιος».

«Ἴσον ἀπαράλακτον ἐστὶ τῷ προτοτύπῳ

† Αἰδεσιμώτατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἐκκλησίαις τῶν
 χωρίων τῆς καθ' ἡμᾶς Θεοσώστου Ἐπαρχίας Ὀσιώτατοι Ἡγούμενοι καὶ Το-

10. Ἀθανάσιος.

ποτηρηταὶ τῶν ἐν αὐτῷ κειμένων Ἱερῶν Μονῶν καὶ Τιμιώτατοι Μουχταροδημογέροντες καὶ Ἐπίτροποι τῶν Ἱερῶν Ἐκκλησιῶν ἐκάστης Κοινότητος τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ χάρις εἶη πᾶσιν ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ θεοῦ παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία.

Ἡ Σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις συνεννοηθεῖσα προηγουμένως μετὰ τῶν Πατριαρχείων περὶ τῶν γαιῶν τῶν ἀνέκαθεν ὑπαγομένων ὑπὸ τὴν νόμιμον διακατοχὴν καὶ κυριότητα τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἐκκλησιῶν ὅπως αἱ γαῖαι αὗται ἐγγραφῶσιν εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν δευτερχανὲ καὶ ἐν ὀνόματι τῶν Ἱερῶν Σκηνωμάτων εἰς ἃ αὗται ὑπάγονται, ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Νομαρχίας ἡμῶν εἰδικὸν ὑπάλληλόν της ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν ἀπογραφὴν τῶν εἰρημένων γαιῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ Ἰωαννίνων μεταβήσεται προσεχῶς καὶ ἐνταῦθα εἰδικὴ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴ κατὰ συνέπειαν ἐντέλεσθε Ἐκκλησιαστικῶς ἵνα ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς παρούσης ἡμῶν ἐξαποστείλητε εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ὅσα ἐπίσημα ἐγγραφα Φιρμάνια, Ταπιὰ, Χοιζέτια, καὶ λοιπὰ σχετικὰ καταδεικνύοντα τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας τῶν κτημάτων ἐν γένει τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἐκκλησιῶν, μετὰ εἰδικοῦ καὶ ἐξηκριβωμένου καταλόγου τῶν εἰς αὐτὰς ὑπαγομένων κτημάτων κατὰ τὸ διάγραμμα ὅπερ καταχωροῦμεν ἐν τῇ παρούσῃ ἡμῶν. τὰ δὲ ἐγγραφα ἀσφαλῶς πάλιν ἐπιστραφήσονται ὑμῖν καὶ σπεύσατε νὰ συμμορφωθῆτε ἐξάπαντος καὶ ὅσον τάχιστα ὡς γράφομεν. ἐκάστη Κοινότης κρατεῖτω ἀντίγραφον εἰ γε βούλεται τῆς παρούσης ἡμῶν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Κονίτῃ τῇ 9 Ἰουλίου 1890.

Ὁ Βελλᾶς Βασίλειος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

— Διάγραμμα —

Δευτέριον περιέχον τὰς θέσεις, τὰ ὄρια, τὸ ποσὸν τῶν κομματίων καὶ τὰ στρέμματα τῶν γαιῶν καὶ κτημάτων τῶν προσηρτημένων ἀνέκαθεν εἰς τὰς ἐν τῷ Καζᾷ Κονίτσης κειμένας Μονὰς καὶ Ἐκκλησίας».

Σημ. Ἀκολουθεῖ τὸ διάγραμμα τοῦτο κεχωρισμένον εἰς πέντε στήλας μετὰ τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας ἐπικεφαλίδας τῶν κτημάτων, καὶ τοῦ εἴδους αὐτῶν, ἦτοι: ἀγροί, λειβάδια, ἄμπελοι, καὶ τὰ παρόμοια¹¹.

16

«† Αἰδεσιμότητα Παπαϊωάννη Ἀρχιμανδρίτα ὁ ἐφημερεύων εἰς χωρίον Χιονιάδες καὶ τιμιώτατοι Μουχταροδημογέροντες εὐχόμεθά σας πατρικῶς ἐν Κυρίῳ. Ἐσωκλείοντες ἐν τῇ παρούσῃ ἡμῶν κλήσιν εἰς διπλοῦν τοῦ καθ' ἡμᾶς Σ. Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἐντέλλεσθε Ἐκκλησιαστικῶς ἵνα κοινοποιήσῃτε αὐτὴν νομίμως εἰς τὸν ἐναγόμενον Ὀδυσσεᾶ Ἰ. Μακρῆ· μετὰ δὲ τὴν κοινοποίησιν νὰ ἐπιστρέψῃτε πρὸς ἡμᾶς ἐν (ἐκ) τῶν δύο ὁμοίων ἀντιτύπων αὐτῆς ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ μεμαρτυρημένον ὑφ' ὑμῶν ὡς ὁ νόμος καὶ ἡ τάξις. Οὕτω ποιήσατε καὶ θεόθεν ὑγιαίνοιτε.

Ἐν Κονίτῃ τῇ 28ῃ Φεβρουαρίου 1891 ἕνα.

Ὁ Βελλᾶς Βασίλειος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

¹¹ Εὐρέθη τοῦτο εἰς Χιονιάδες μετὰ τῆς ἰδιωτικῆς ἀλληλογραφίας καὶ ἄλλων ἐγγράφων ἰδιοκτησίας, εἰς τὸ ἀρχεῖον τῶν ἀειμνήστων ἀγιογράφων Ἀναστασίου, Χριστοδούλου καὶ Θωμᾶ τῶν Μαρινάδων, ἐδημοσιεύθη δὲ εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 180—182 Τριπλοῦν Τεῦχος τῆς Ἡπειρ. Ἑστίας 1967 σελ. 159.

(Τύπος Σφραγίδος) φερούσης ἐν μὲν τῷ μέσῳ τουρκικοὺς χαρακτήρας, γύρωθεν δὲ τὰ γράμματα «Ὁ ταπεινὸς Ἐπίσκοπος Βελλᾶς Βασίλειος¹²».

17

«† Αἰδεσιμώτατε Παπαχριστόδουλε ὁ ἐφημερεύων εἰς χωρίον Πλικάτη καὶ τιμιώτατοι Μουχταροδημογέροντες εὐχόμεθά σας πατρικῶς ἐν Κυρίῳ. Διατάττεσθε Ἐκκλησιαστικῶς ὅπως ἅμα τὴν παροῦσαν ἡμῶν λάβητε προσκαλέσητε τὸν καθένα ὅπου χρεωστεῖ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν σας χρήματα εἴτε μὲ ὁμόλογα εἴτε χωρὶς ὁμόλογα καὶ ἐξ ὀνόματος ἡμῶν τοῖς ἐπιτάξητε ἵνα ὅσοι ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ πληρώσουν, πληρώσωσι χωρὶς ἄλλο πρὸς τοὺς Ἐπιτρόπους, ὅσοι δὲ δὲν ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος, νὰ κάμωσι νέα ὁμόλογα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, διότι ἂν κάμωσι διαφορετικά, τότε θὰ φέρωσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμωμεν τακρίρι¹³ πρὸς τὸ Σεβαστὸν Χουκιμέτι, καὶ νὰ γίνωσι ταξίλι μὲ τὴν σεβαστὴν Ἐξουσίαν καὶ τότε θὰ πληρώσωσι καὶ ὅλα τὰ ἐξοδα, καὶ τελευταῖον παρὰ τὴν θέλησίν μας θὰ τοὺς βγάλωμεν ἐξω τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ τοὺς ἀφορίσωμεν. Οὕτω ποιήσατε ἐξάπαντος καὶ νὰ ἔχωμεν ἀπάντησίν σας ὑγιαίνοιτε δὲ ἐν Κυρίῳ.

Ἐν Τουρνόβῳ (ἐκ τῆς περιοδείας) τῇ 12ῃ Ἰουλίου 1891

Ὁ Βελλᾶς Βασίλειος
ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

18

«† Αἰδεσιμώτατε Παπαϊωάννη Ἀρχιμανδρίτα ὁ ἐφημερεύων εἰς Χιονιάδες καὶ τίμιοι Ἐφοροὶ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Μουχταροδημογέροντες εὐχόμεθα ὑμᾶς πατρικῶς ἐν Κυρίῳ. Ὁ Διδάσκαλος Ἰωάννης Μανώλης υπέβαλεν ἡμῖν ὅτι δὲν ἐπληρώσατε εἰσέτι αὐτῷ οὔτε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ διδασκαλικοῦ μισθοῦ τοῦ λήξαντος Σχολικοῦ ἔτους, οὔτε τοὺς τῶν προηγουμένων ἐτῶν καθυστερημένους. διὸ ἀντέλεσθε ἵνα ἐντὸς 15 ἢ εἴκοσι τὸ πολὺ ἡμερῶν πληρώσατε αὐτῷ τοὺς μισθοὺς τοὺς ὁποίους τοῦ χρεωστεῖτε ἐξάπαντος, ἄλλως θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ κάμωμεν τακρίρι εἰς τὴν Σεβ. Ἐξουσίαν. Οὕτω ποιήσατε καὶ θέοθεν ὑγιαίνοιτε.

Κόνιτσα τῇ 21 Νοεμβρίου 1892

Ὁ Βελλᾶς Βασίλειος ἐν Χριστῷ εὐχέτης».

19

«† Αἰδεσιμώτατε Ἀρχιμανδρίτα κὺρ παπᾶ Ἰωάννη ἐφημέριε τοῦ χωρίου χιονιάδες ἀδελφικῶς ἐν Χριστῷ σᾶς ἀσπάζομαι.

Συνωδᾶ διαταγῆς τῆς αὐτοῦ σεβασμιότητος τοῦ Ἐπισκόπου ἡμῶν ἀγίου Βελλᾶς ἐντέλλεσθε ἵνα προσκαλέσητε τὸν συγχωριανόν σας χρηστάκην Κυριαζῆν καὶ σύζυγόν του καὶ (νὰ) εἰπῆτε πρὸς αὐτοὺς νὰ πληρώσωσι εἰς τὸν κ. Ἰωάννην Χ. Μανώλην τὰ τεσσαράκοντα ἀρ. 40 γρόσια ἅτινα ὀφείλουσιν αὐτῷ. Ἐναντία δὲ περιπτώσει δυστροπίας αὐτῶν νὰ τοὺς στείλητε ἐδῶ δίδοντες εἰς αὐτοὺς ἵνα φέρωσι καὶ τὴν ἐπισκοπικὴν ἄδειαν δυνάμει τῆς ὁποίας ἐστεφανώσατε αὐτούς· ἐὰν δὲ ἀπειθήσωσι καὶ δὲν ἔλθωσι νὰ μοῦ γράψητε διὰ τὰ περαιτέρω. Οὕτω ποιήσατε καὶ ὑγιαίνοιτε ἐν Κυρίῳ.

12. Βλέπε τὴν ἀνωτέρω ἐν τῷ παρόντι Κεφαλαίῳ ὑπ' ἀρ. 4 ὑποσημείωσιν.

13 Ἐγγραφον.

ὁ γ. Πρὸς τούτοις παρακαλεῖσθε νὰ ἀποστείλητε ὅσον τάχιον τὴν ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς ἀντιγράφου τῆς σεβ. Πατριαρχικῆς ἐγκυκλίου ὅπερ πρὸ ἑβδομάδος ἀπέστειλα ἡμῖν. Νὰ τὴν γράψητε δὲ κατὰ τὸν τύπον τὸν ὁποῖον σᾶς ἀπέστειλα.

Βούρμπιανη τη 31 Ἰανουαρίου 1894

ὁ τοῦ ἁγίου Βελλᾶς ἐπίτροπος παπᾶ Ζήσης οἰκονόμος».

20

«ἔλαβα τὸ ἔμπατήκη¹⁴ τοῦ ἐνενηντα ὀκτώ.

1898 Ἰουλίου 6.

σπῆρος ζῖκος διασυξίς¹⁵ τοῦ Ἁγίου βελλᾶς»

21

«Ἐν Λεσκάτσι τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1899

Πανοσιώτατε Παπᾶ Ἰωάννη σὲ προσκυνῶ

εἰς Χιονάδας

Ἦλθον ἐψὲς εἰς Λεσκάτσι πολὺ ἀργά, καὶ ἔνεκα τούτου δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω ἂν καὶ εἶχον ἐντολὴν νὰ ἔλθω μόνος μου αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὅμως ἦλθον ἀργά καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ γυρίσω διὰ τὸ σχολεῖον διὰ τοῦτο σᾶς γράφω νὰ φροντίσης νὰ φέρης τὴν ἐπιχορήγησιν πρὸς ἐξόφλησιν χωρὶς ἄλλο καὶ τὸ ἔμπατήκιον ἔαν δὲν τὸ ἐπλήρωσες νὰ ἔλθης δὲ ἔχομεν λαμπὸν ἀρχιερέα¹⁶ διὰ νὰ σὲ συστήσω ἐγὼ τὰ ἔχω καλὰ καὶ πάλιν σοῦ λέγω νὰ κάμης κάθε τρόπον νὰ ἐξοφληθῇ ἡ ἐπιχορήγησις¹⁷, ἐπειδὴ εἶνε ἡ πρώτη φορὰ νὰ μὴν τὸν δυσαραστήσητε, αὐτὸς αὔριον θὰ λειτουργήσῃ καὶ θὰ φύγῃ τὸ ἑσπέρας διὰ τὴν Πυρσόγιαννην, σὺ ἢ τὸ ἑσπέρας νὰ ἔλθης ἢ ἂν θέλῃς νὰ λειτουργήσης νὰ ἔλθης αὔριον πρωῖ. μὴν ἀμελήσης σᾶς λέγω διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν.....

Ἐν τούτοις σᾶς προσκυνῶ ὁ σὸς

Ἀπόστολος Βεηζαδεύς¹⁸».

22

«Κώστας Παπακώστας

γρόσια 93

Γεώργιος Κώτα

» 30

Ἀνασφόσaina Μ(ήτση) Χρήστου

» 25

Ἀγγελῆς Φίλης

» 40

Κώσταινα Νάτση

» 30

218

Πανοσιώτατε Ἀρχιμανδρίτα ὁ ἑφημερεύων εἰς τὴν κοινότητα Χιονάδων, ἐπειδὴ τὰ ἄνωθι ὀνόματα κατὰ τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22 Ἰανουαρίου 1896 ἀπάντησίν σας εἰς τὸν προκάτοχόν μου ἀρνοῦνται νὰ πληρώσωσι εἰς

14. Βλέπε τὴν κατωτέρω ὑπ' ἀρ. 17 ὑποσημείωσιν.

15. σωματοφύλαξ. ἀκόλουθος. κλητήρ.

16. Πρόκειται περὶ τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Κωνσταντίνου Ἀράβογλου.

17. Ἐπὶ Τουρκοκρατίας οἱ Ἀρχιερεῖς, μὴ ἔχοντες μισθὸν ἐξ ἰδιαιτέρου τινὸς Ταμείου, ἐλάμβανον παρὰ τῶν χριστιανῶν ἐλάχιστα τινὰ ποσὰ ἔμπατήκιον ἢ Δεσποτικά καλούμενα. Ἡ δὲ ἐπιχορήγησις ἦτο καὶ αὐτὴ χρηματικὴ τις προσφορὰ τῶν Χριστιανῶν ἀποστελλομένη εἰς τὸ Πατριαρχεῖον διὰ μέσου τῶν Ἀρχιερέων.

18. Ὁ ἐκ Βουρμπιάνης Ἑλληνοδιδάσκαλος γνωστὸς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ ὑπὸ τὸ παρῶνυμον «Πανούκλης».

τὴν χήραν Ἰωάννου Χ. Μανώλη τὰ ἄνω ποσὰ προερχόμενα ἐκ διδασκαλικοῦ μισθοῦ τοῦ μακαρίτου ἀνδρὸς αὐτῆς, παραγγέλεσαι νὰ εἴπης εἰς τὰ ἄνω ὀνόματα νὰ πληρώσωσιν, ἄλλως διατάττεσαι νὰ μὴ τοὺς εὐλογῆς.

Ἐπὶ τούτοις εἶητε ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Βούρμπιανη τῆ 17 Ὀκτωβρίου 1899

Ὁ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος».

23

«Οἱ τὰ θεῖα καλῶς διαταξάμενοι θεοκήρυκες Ἀπόστολοι, καὶ ὁ μετ' αὐτοὺς τῶν θείων Πατέρων Ἱερὸς σύλλογος κανονικῶς ὥρισαν, μηδένα τοῦ θείου βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης ἀξιουῖσθαι, δίχα πολλῆς ἐρεύνης καὶ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως, ἵνα μὴ ὑπὸ ἀναξίων τὰ θεϊότατα τελεσιουργῶνται. Προσελθὼν τοίνυν τῆ ἐμῇ ἐλαχιστότητι καὶ ὁ κατὰ Πνεῦμα μοι υἱὸς Γεώργιος Κωνσταντίνου στέργιου Κοτσίνας ἐκ χώρας Κάντσικον, ἔγγαμος καὶ πατὴρ τέκνων, ἐζήτησε λαβεῖν τὸ μέγα τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα. ὄν καὶ στήσας ἔμπροσθεν τῆς Ἱερᾶς καὶ θεαντρικῆς εἰκόνας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐρευνήσας, καὶ μηδὲν εὐρῶν ἐν αὐτῷ κατὰ τοὺς κανόνας κωλύον, μαρτύρομαι αὐτὸν ἀξίον τῆς Ἱερωσύνης, ὄντα ἐν τῇ ἡλικίᾳ τέλειον, καθὼς οἱ αὐτοὶ Ἱεροὶ κανόνες διακελεύονται. Ὅθεν καὶ ἐδόθη αὐτῷ τὸ παρὸν εἰς ἐνδειξιν, κεκυρωμένον τῇ ἰδίᾳ ἐμῇ ὑπογραφῇ.

Τῷ 1900. Ἀπριλίου. 14 ἐκ Μονῆς Κλαδόρμης¹⁹

«Πνευματικὸς) Πατὴρ Ἀρχ..... Ἡγούμενος Ἀγαθάγγ(ελος)».

Σ η μ.

Τὸ ὡς ἄνω ἔγγραφο ἐπιγράφεται ἔξωθεν.

«Συμμαρτυρία Ἐξομολογήσεως Γεωργίου Κωστούλα

1900 Ἀπριλίου 14».

24

Ἐπιγραφόμενον ἔξωθεν

«Ἐνταλτήριον χειροτονίας Παπα Γεωργίου 1900».

«† Εὐλαβέστατε Ἱερεῦ, τίμιοι Πρόκριτοι καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοὶ τοῦ χωρίου Κάντσικου τὸν Παπᾶ Γεώργιον Κωστούλα συνεγχώριον ὑμῶν κεχειροτονημένον παρ' ἡμῶν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, συνιστῶντες εἰς τὴν φιλευσέβειαν ὑμῶν, προσκαλοῦμεν ὑμᾶς ἵνα προσφέρητε εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ τὸ ὅποιον ἔλαβεν ὑψηλὸν ἀξίωμα τῆς Ἱερωσύνης, τὴν ὀφειλομένην τιμὴν καὶ τὸν σεβασμόν.

τῆ 24η Ἀπριλίου 1900 ἐννεακόσια Κόνιτσα

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Κωνσταντῖνος²⁰».

25

«Ὅσιώτατε Ἀρχιμανδρίτα κ. Ἰωάννη ὁ ψάλλων εἰς τὸ χωρίον Χιονιάδες εὐχόμεθά σε πατρικῶς.

19. Τοῦ χωρίου Φούρκας.

20. Τὰ δύο ὡς ἀνωτέρω ἔγγραφα μοὶ παρεχώρησε κατὰ Μάρτιον τοῦ 1946 ὁ ἐφησυχάζων τέως Ἐφημέριος Καντσίκου Παπᾶ Γεώργιος Κωστούλας.

Ἡ συνεγχώριος ὑμῶν Κώστενα Νάτση ἀνηνέχθη πρὸς Ἡμᾶς παραπο-
νουμένη ὅτι συνεγχώριοι αὐτῆς ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτὴν 3 φλωρία καὶ μίαν καρ-
φίδα καὶ ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀνοίκειον καλοῖς χριστιανοῖς ἐντελλό-
μεθά σε ὅπως προσκαλέσης τοὺς τοιοῦτους καὶ νουθετήσης αὐτοὺς ὅπως ἐπι-
στρέψωσι τὰ κλαπένα εἰς τὴν εἰρημένην Κώστεναν. ἐν ἐναντία δὲ περιπτώ-
σει, θέλομεν λάβει αὐστηρὰ Ἐκκλησιαστικὰ μέτρα κατὰ τῶν τοιούτων.

Ἐν Βουρμπιάνη 17 Ἰουλίου 1900

Ἄλλοι
Ὁ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος».

26

«Ἐὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς τὸ καθ' Ἡμᾶς χωρίον Κάν-
τσικον εὐχόμεθα ὑμῖν ἐν Κυρίῳ Πατρικῶς.

Συνεπεῖα ἀναφορᾶς ἐπιδοθείσης ὑπὸ τινων συνεγχωρίων ὑμῶν πρὸς τὴν
Α. ἐξοχότητα τὸν Βαλῆν Ἰωαννίνων καὶ δι' ἧς ἐξητήσαντο συνδρομὴν ἀπὸ
μέρους τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως διὰ μερικὰς πτωχὰς οἰκο-
γενεῖας, ἐνεκρίθη σήμερον ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἰνταρὲ Μεντζιλίσι²¹ ἵνα ἀποσταλῆ
ἀκριβὴς κατάλογος τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν καὶ ψυχῶν. συνεπῶς φέροντες
τοῦτο εἰς γνῶσιν ὑμῶν ἐντελλόμεθα ὑμῖν ἵνα προσέξητε πολὺ νὰ γείνη ὁ
κατάλογος ἀκριβοδίκαιος δηλαδή νὰ καταχωρίσητε τὰς πραγματικὰς πτωχὰς
οἰκογενεῖας καὶ ψυχὰς διότι ἂν ἐξακριβωθῆ ὅτι θὰ ἀπερασθῶσι καὶ οἰκο-
γένειαι δυνάμεναι ὅπως δήποτε νὰ συντηρηθῶσι, τότε θὰ στερηθῶσι τῆς συν-
δρομῆς καὶ αἱ πενόμεναι οἰκογένειαι. Ταῦτα ἐξάπαντος καὶ εἴητε ὑγιαίνον-
τες ἐν Κυρίῳ.

Ἐν τῇ Ἱ. Μητροπ. Κονίτισης τῇ 24 Μαΐου 1901

Ὁ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος».

(Τ.Σ) κυκλοτεροῦς φερούσης γύρωθεν μὲν τὰ γράμματα «Ἱερὰ Μητρό-
πολις Βελλᾶς καὶ Κονίτισης 1899», ἐν δὲ τῷ μέσῳ Σταυρὸν μετὰ στεφάνου.

υ. γ. πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἀποστέλλεται ὁ ἐκ τῶν ἀζάδων²² Σεχ.
Μουχεδδὶν Ἐφέντης».

27

«Ἄριθ. 73

Ἐπαρχία Βελλᾶς

Ἀπόδειξις πληρωμῆς

Ἡ ἱερὰ Ἐκκλησία τοῦ χωρίου Χιονιάδες ἐπλήρωσε τὴν ἐτησίαν συν-
δρομὴν τοῦ ἔτους 1902 ὑπὲρ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας λίρ. τουρ(κίας)
 $\frac{1}{4}$ ἢ ἐν τέταρτον.

Ἐν Χιονιάδες τῇ 19 Ἰουλίου 1902

Ὁ Λαβῶν

ὁ Ἱεροδιάκονος Χρυσόστομος²³».

21. Διοικητικὸν Συμβούλιον.

22. Μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

23. Τὴν ἀπόδειξιν ταύτην, ὡς καὶ τὰ κατωτέρω ὑπ' ἀρ. 36, 40, 43, 52 καὶ 53 ἔγ-
γραφα, μοὶ παρεχώρησε ὁ ἀγιογράφος Ν. Ἱ. Παπακώστας, Ἐπίτροπος τότε τῆς Ἐκκλη-
σίας καὶ Ταμίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Παρθεναγωγείου.

«Πρὸς τὸν Ἐλλόγιμον Κύριον Θεοφάνην Ἀθ. Γάτσην
εἰς Βήσσανην

Ἀριθ. Πρωτ.

565

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν καὶ ἐγκρίνοντες τὰς συστάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὀνομάζομεν ὑμᾶς διὰ τοῦδε τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κυριαρχικοῦ Γράμματος Ἐπόπτην τῶν σχολῶν Βησσάννης Ἀρρένων τε καὶ Θηλέων. Ἐρειδόμενοι ἐπὶ τῆς μορφώσεως ὑμῶν καὶ τῆς ἰδιαζούσης ἀγάπης πρὸς τὰ εὐαγγῆ τῆς πατρίδος ὑμῶν καθιδρύματα ἐπεκδεχόμεθα λυσιτελεῖν τ' ἀποτελέσματα ἐπ' ἀγαθῶ τῆς μαθητιώσης νεολαίας.

Ἐπὶ τούτοις δὲ ἐπευχόμενοι ὑμῖν ὑγείαν καὶ πᾶν τὸ σωτήριον ἀγαθὸν διατελοῦμεν.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπ. Κονίτισης τῇ 10 Ἰουνίου 1903

Ὁ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος».

(Τ. Σ.)

«Ἱερὰ Μητρόπολις
Βελλᾶς καὶ Κονίτισης

† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς χωρίον Πυρσόγιαννη εὐχόμεθά σας ἐν Κυρίῳ πατρικῶς.

Ἐπειδὴ παρατηροῦμεν ὅτι ἐκ τῆς μερίδος τοῦ Μουχτάρη Πέτρου Τσίπα καθυστεροῦνται ἡμῖν γρ(όσια) ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ὀκτὼ ὑπόλοιπον τῆς Ἀρχ(ιερατικῆς) ἡμῶν ἐπιχορηγήσεως παρελθόντος ἔτους 1903, ἐντέλλεσθε ἅμα λάβετε τὴν παροῦσαν μας νὰ ζητήσετε ἀμέσως παρὰ τοῦ Πέτρου Κατάλογον ποῖα ὀνόματα κατακρατοῦσι τ' ἀνωτέρω χρήματα τὰ ὁποῖα ἀφοῦ εἰσπράξετε σεῖς οἱ Ἱερεῖς νὰ τὰ στείλετε ἀμέσως. ἐπειδὴ δὲ καθυστεροῦνται καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἐκ τῆς μερίδος τοῦ Κύρκα χρήματα τῆς ἐπιχορηγήσεως νὰ λάβετε καὶ παρ' αὐτοῦ τεφτέρι καὶ θὰ εἰσπράξετε ταῦτα ὡς καὶ τὰ προηγουμένα. ὅστις ὁμως δυστροπήσῃ καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ πληρώσῃ θὰ παύσῃτε εὐλογοῦντες αὐτὸν καὶ ἀγιάζοντες. Αὕτη εἶναι ἡ τετάρτη διαταγὴ ἡμῶν. ἐν περιπτώσει ἀδιαφορίας ὑμῶν θὰ τιμωρηθῆτε δι' αὐστηρῶν ἐκκλησιαστικῶν μέτρων. εἴητε ὑγιαίνοντες ἐν Κυρίῳ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κονίτισης 3 Μαρτίου 1904

Ὁ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος».

(Τ. Σ.)

«Ἱερὰ Μητρόπολις
Βελλᾶς καὶ Κονίτισης

† Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς χωρίον Κάντικον εὐχόμεθά σας ἐν Κυρίῳ πατρικῶς. ἐντελόμεθά σας ἅμα λάβετε τὴν παροῦσαν μας ἀμέσως καὶ ἄνευ προφάσεως νὰ εἰσπράξετε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀρχιερατικῆς ἡμῶν ἐπιχορηγήσεως παρελθόντος ἔτους. συνάμα νὰ εἰσπράξετε καὶ τὰς δύο λίρας τὰς ὁποίας ὁ συγχωριανός σας Ἀντώνιος Γεωργίου

ἐμέτρησεν ἡμῖν πρὸς εὐκολίαν τοῦ χωρίου διὰ τὴν ἀρχιερ. ἐπιχορήγησιν παρελθόντος ἔτους. ὅσοι ὁμως δυστροπήσουν ἐκ τῶν συγχωριανῶν σας, θὰ λάβωμεν αὐστηρὰ μέτρα. Εἴητε ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κονίτσης 18 Μαρτίου 1904

ἽΟ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος²⁴».

(Τ. Σ.)

31

«† Ἰωακεῖμ ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ Οἴκουμενικὸς Πατριάρχης.

ἹΑριθ. πρωτ.

3386

«Ἱερῶτατε Μητροπολίτα Βελλᾶς καὶ Κονίτσης καὶ ὑπέρτιμε ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύρ Κωνσταντῖνε, χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Διαβιβάζοντες ἐγκλείτως ἐν μεταφράσει ἀντίγραφον τοῦ ὑπουργικοῦ τεσκερὲ καθαρτομένου αὐτῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν διατυπωθεῖσαν κατὰ τοῦ Μάλ - Μουδῖρου²⁵ περὶ καταχρήσεως κατηγορίαν, ἀποδειχθεῖσαν δι' ἐπισήμου ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τῆς Νομαρχίας ἀνυπόστατον, ἐντελλόμεθα τῇ αὐτῆς Ἱερότητι, συνοδικῇ διαγνώμη ἵνα σπεύσασα ὑποβάλη ἡμῖν τὰς δεούσας περὶ τούτου πληροφορίας, διὰ τὰ περαιτέρω. ἽΗ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς αὐτῆς Ἱερότητος.

α ρ δ' Μαΐου κβ'

ἽΟ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός».

32

«Διὰ τοῦ παρόντος ἹΗμετέρου ἹΕκκλησιαστικοῦ ἹΕνταλτηρίου Γράμματος δῆλον γίνεται ὅτι τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἀνεθέσαμεν τὸ τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος ἹΙερὸν ὑπουργημα τῷ Πανοσιωτάτῳ ἹΑρχιμανδρίτῃ Παπᾶ ἹΙωάννῃ ἐφημερίῳ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ Χιονιάδων ἹΙερῶν Ναῶν, ὅς ὀφείλει ἵνα ἀποδέχεται τοὺς προσερχομένους αὐτῷ πρὸς ἐξομολόγησιν καὶ τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτῶν ἐρευνᾷ, καὶ τὰ οἰκεῖα φάρμακα ἐπιθέσσει συμφώνως τοῖς Θείοις καὶ ἹΙερεῖς Κανόσι.

ἹΕφ' ὧ καὶ ἀπελύθη τὸ παρὸν τῇ Πανοσιότητι του.

ἹΕν Βουρμπιάνῃ τῇ 31 Αὐγούστου 1904

ἽΟ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος».

33

«Εὐλαβέστατοι ἹΙερεῖς καὶ τιμιώτατοι Μουχταροδημογέροντες εἰς Μπλίσγιανην.

ἽΗ συνεχώριος Δάφνη παραπονεῖται εἰς ἡμᾶς ὅτι ὁ σύζυγός της Νικόλαος φέρεται πρὸς αὐτὴν μὲ μῖσος καὶ ψυχρότητα καὶ καθημερινῶς ἐκδιώκει

4=Τὸ ἐγγραφον τοῦτο, τὸ ὡς ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 26, ὡς καὶ τινὰ ἄλλα ἀναφερόμενα εἰς Κάντσικον, εὐρεθέντα εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ μακαρία τῇ μνήμῃ Παπᾶ Στεργίου, μοὶ παρεχώρησε ταῦτα ὁ τούτου υἱὸς Νικόλαος κατὰ Μάρτιον τοῦ 1946, διὸ καὶ ἀπ' ἐντεῦθεν θερμῶς τοῦτον εὐχαριστοῦμεν.

25 = Οἰκονομικὸν ἹΕφόρου.

αὐτὴν ἀπὸ τὸ σπῆτι. ὅθεν ἐντελλόμεθα ὑμῖν νὰ διατάξητε τὸν εἰρημένον Νικόλαον Ἡλία Νάτση νὰ ἀγαπᾷ καὶ περιποιηθῆται τὴν γυναῖκα αὐτοῦ διότι ἄλλως θὰ τὸν καταδικάσωμεν εἰς διατροφήν καὶ θὰ μετανοήσῃ πικρῶς.

Εἴητε δὲ ὑγιαίνοντες ἐν Κυρίῳ.

Καστάνιανη 3 Δεκεμβρίου 1904

ἽΟ Βελλᾶς Κωνσταντῖνος».

34

«Ἱερὰ Μητρόπολις Βελλᾶς καὶ Κονίτσης

ἹΑριθ.

106ος

ἽΟ Αἰδέσιμος παππᾶ Δημήτριος ἐφημέριος ἐν τῷ χωρίῳ Πυρσόγιαννη ἐπλήρωσε γρόσια ἀργυρᾶ εἴκοσι πέντε διὰ τὸ ἐμβατήκιόν του τρέχοντος ἔτους 1906 ἔξ.

Πυρσόγιαννη τῆ 9 Ἱουνίου 1906

(Τ. Σ.)

35

«(Τ. Σ.)

† Πρὸς τοὺς ἐν ἹΕλλάδι παρεπιδημούντας ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Καβάσιλα, τοὺς λοιποὺς ἹΗπειρώτας καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς φιλευσεβεῖς καὶ φιλοθρήσκους χριστιανοὺς.

ἹΗ πτωχὴ καὶ ἄπορος κοινότης Καβάσιλα ἐρειδωμένη ἐπὶ τὴν θεῖαν ἀντίληψιν καὶ ἀρωγὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν, ἤρξατο ἀπὸ τινος τῆς ἐκ βάθρων ἀνεγέρσεως τῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας σεμνυνομένης Ἱερᾶς ἹΕκκλησίας, ἧτις ὡς ἐκ τῆς πολυχρησιότητος αὐτῆς ἠπεῖλει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν πτώσιν καὶ κατάρρευσιν, ἀλλ' ὁ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία τῶν πτωχῶν κατοίκων ἀφ' ἑνὸς ἐργαζομένων καὶ κοπιῶντων νυχθημερόν, καὶ αἱ ἄχρι τοῦδε συνδρομαὶ τῶν φιλοθρήσκων χριστιανῶν ἀφ' ἑτέρου, οὐδόλως ἐπήρκεσαν εἰς τὴν αἰσίαν ἀποπεράτωσιν τοῦ Ἱεροῦ τούτου ἔργου, ὅπερ κατ' ἀνάγκην ἡμιτελὲς μεῖναν, εἰς μεγάλην λύπην καὶ στενοχωρίαν κρατεῖ τοὺς χριστιανοὺς τοῦ χωρίου στερουμένους εὐκτηρίου οἴκου πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν χριστιανικῶν καθηκόντων καὶ δοξολογίαν τοῦ μεγάλου ἡμῶν καὶ Παναγάρχου Θεοῦ. Ὅθεν πρὸς ἀποπεράτωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ ἀναγκαιοτάτου τούτου Ἱεροῦ οἰκοδομήματος ἔκκλησιν ποιούμενοι εἰς τὰ φιλογενῆ καὶ φιλόθρησκα αἰσθήματα τῶν ἐν ἹΕλλάδι ἹΗπειρωτῶν καὶ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν, παρακαλοῦμεν διαθέρμως καὶ προτρεπόμεθα ἐκθύμως συντελέσωσιν εἰς τὴν αἰσίαν ἀποπεράτωσιν τοῦ εἰρημένου οἴκου τοῦ θεοῦ, προσφέροντες πᾶν ὅ,τι προαιροῦνται τῷ ἐκ τοῦ χωρίου Καβάσιλα ὀρμωμένῳ καὶ ἐν Καλαβρύτοις παρεπιδημούντι Τιμιωτάτῳ κ. Χαραλάμπει Ν. Κουτρομπίνα καὶ ἐγγράφοντες τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου προσφερόμενον βιβλίον, ὅπως μνημονεύωνται ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τοῦ χωρίου καθ' ὄλας τὰς Ἱεροτελεστίας. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἡ δὲ τοῦ θεοῦ καὶ δοτῆρος παντὸς ἀγαθοῦ χάρις καὶ εὐλογία, καὶ τὰ πλούσια καὶ ὑπεράφθονα αὐτοῦ ἔλεη, τῆ πρε-

σβεία τῆς ὑπεραγίας καὶ παναχράντου ἡμῶν Θεοτόκου, εἶησαν μετὰ τῶν εὐγε-
νῶν συνδρομητῶν καὶ τῶν κατ' οἶκον ἐκκλησιῶν αὐτῶν. Ἄμῃν.

Ἐν τῇ ἱ. Μητροπ(όλει) Κονίτσης τῇ 31 Ἰουλίου 1906 ἔξ.

† ὁ τοῦ Ἁγίου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Γενικ. Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος

Ἀρχιμανδρίτης Γρηγόριος²⁶».

(Τ. Σ.)

36

«Πρὸς τὴν Κοινότητα

εἰς Χιονιάδαις

Περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τῆς Α. Σεβασμιότητος ἡ ὑπὸ χθεσινὴν ἡμερομη-
νίαν αἴτησις ὑμῶν, καὶ εἰς ἀπάντησιν δηλοῦμεν κατ' ἐντολὴν Αὐτῆς ὅτι ἡ
ἱερὰ Μητρόπολις ἔχει λόγους ἵνα μὴ ἀναγνωρίσῃ ὡς διδάσκαλον ἐν τῇ κοι-
νότητι ὑμῶν τὸν κ. Κ. Καζαμίαν καὶ συνεπῶς ἔδει ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιστο-
λῆς ἡμῶν νὰ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Α. Σεβασμιότητος. Ἦδη
ἐξουσιοδοτοῦμεν ὑμᾶς ἀπὸ μέρους τῆς Α. Σεβασμιότητος, ἵνα προβῆτε εἰς
τὸν διορισμὸν ἐτέρου καταλλήλου διδασκάλου ἐὰν ἔχητε ὑπ' ὄψινι κατάλλη-
λον πρόσωπον, ἢ νὰ μᾶς εἰδοποιήσητε ὅπως ἐγκαίρως μεριμνήσωμεν ἡμεῖς
περὶ καταλλήλου Διδασκάλου.

Ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Κονίτσης τῇ 13 Αὐγούστου 1907

Ὁ Γραμματεὺς

Σπ. Δόβας».

(Τ. Σ.) φερούσης ἐν μὲν τῷ μέσῳ δικέφαλον ἀετὸν μετὰ στέμματος, γύ-
ρωθεν δὲ τὰ γράμματα.

«Ἱερὰ Μητρόπολις Βελλᾶς καὶ Κονίτσης 1906».

37

«Ἀπόδειξις

ὅτι ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Αἰδέσιμου Παπᾶ Στεργίου γρόσια ἑκατὸν ἑπτὰ (107)
ἀπέναντι Ἀρχιερ(ατικῆς) ἐπιχορηγήσεως τοῦ παρελθόντος ἔτους 1906 τοῦ
χωρίου Κάντσικο εἰς ἐνδειξιν.

Ἐν τῇ ἱ. Μητρ. Κονίτσης τῇ 22 ὀκτωβρίου 1907

Ὁ Γραμματεὺς

Σπ. Δόβας».

(Τ. Σ.)

38

«Ἀρ. πρωτ.

113

«† Αἰδέσιμοι Ἱερεῖς Τιμιώτατοι Πρόκριτοι ΜουχταροΔημογέροντες
καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοὶ τοῦ καθ' Ἡμᾶς χωρίου Κάντσικον εὐχό-
μεθα ὑμῖν ἐν Κυρίῳ πατρικῶς.

Τῆς περιόδου τῆς ἘφοροἘπιτροπῆς τῆς Κοινότητος ὑμῶν ληξάσης,
καὶ ἐπικειμένης κατὰ τὴν τάξιν νέας ἐκλογῆς ἘφοροἘπιτροπῆς πρὸς κανο-
νικὴν λειτουργίαν καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τῶν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν καθ-

26 = Βλέπε τὴν ἐν τῷ παρόντι Κεφαλαίῳ ὑπ' ἀρ. 2 ὑποσημείωσιν.

ιδρυμάτων τῆς Κοινότητος ὑμῶν συνιστῶμεν πατρικῶς καὶ παραγγέλομεν Ἀρχιερατικῶς ἵνα μετὰ τὸ Πάσχα συνέλθητε ὅλοι ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Σχολείου Σας καὶ ἐν πληρεσιάζῃ χριστιανικῇ ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ προβῆτε εἰς ἐκλογὴν ἘφοροἩπιτροπῆς ἐκ τῶν καταλληλοτέρων καὶ τὰ μάλιστα εὐπόληπτων ἐξ ὑμῶν συντάσσοντες ἀμέσως τὸ σχετικὸν ἐκλογικόν, ὅπερ καὶ ἀποστείλλητε πρὸς ἡμᾶς διὰ τὴν νόμιμον ἀναγνώρισιν καὶ ἐπικύρωσιν κατόπιν τῆς ὁποίας θὰ δώσωμεν τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας καὶ διαταγὰς περὶ παραδόσεως τῶν λ(ογαρια)σμῶν ἀπὸ μέρους τῆς ἀποχωρούσης ἘφοροἩπιτροπῆς εἰς τὴν ἐκλεγησομένην νέαν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς Βαγγελῆς συνιστῶμεν καὶ αὖθις ἵνα καταπέισητε χριστιανικῶ τῷ τρόπῳ τὸν θεῖον της Βασιλείον νὰ τραβίξη χέρι ἀπὸ τὸ χωράφι, καὶ ὅσας ἀπαιτήσεις ἔχει ἀναλαμβάνομεν νὰ κανονίσωμεν ἡμεῖς ταύτας κατὰ τὸ δίκαιον εἰς τὴν περιοδεῖαν.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἐπευχόμενοι πατρικῶς εἰς ὅλους Σας ἵνα διέλθητε τὰς λαμπροφόρους ἑορτὰς τῆς ζωηφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐν ὑγείᾳ καὶ ψυχικῇ ἀγαλλιᾶσει διατελοῦμεν.

ἐν τῇ ἰ. Μητρ. Κονίτσης τῇ 10 Ἀπριλίου 1908

Ἐ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων».

(Τ. Σ.)

39

Ἐπὶ σφραγιστοῦ χάρτου ἀνωθεν ἀριστερά.

«Ἱερὰ Μητρόπολις
Βελλᾶς καὶ Κονίτσης

1906

Ἀρ. Πρωτ.

195

Ἐν Κονίτση τῇ 19 Ἰουλίου 1908

Ἀξιότιμοι κ. Ἐφοροὶ τῆς καθ' ἡμᾶς κοινότητος Βησσάνης

Τὴν τοῦ κ. Βακάλη ἀντικατάστασιν πληρέστατα ἐγκρίνομεν καὶ ἀποδεχόμεθα καὶ ἀξιοῦμεν ἵνα μὴ δι' οὐδένα πλέον λόγον σκεφθῆτε περὶ ἀναδιορισμοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ σχολῇ τῆς κοινότητός σας. Ἐπίσης ἐπιθυμοῦμεν νὰ μάθωμεν ὡς τάχιστα τὰ περὶ διορισμοῦ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ καὶ ἰδίᾳ τοῦ κ. Λούτση, οὗτινος τὸ σχετικὸν συμβόλαιον ἐπικεκυρωμένον ὑμῖν ἐπιστρέψαμεν. Ἀξιοῦμεν ἵνα ἡ ἀπόφασις ὑμῶν ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολῶν ἢ σεβαστὴ παρ' ἀπάντων τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος ὑμῶν. Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀντιφρονούντων θέλομεν σχετικᾶς ταχείας πληροφορίας σας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις διατελοῦμεν ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς τὰς εὐλογίας τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος.

διάπυρος πρὸς θεὸν εὐχέτης

Ἐ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων».

(Τ. Σ.)

Σ η μ. ὡς εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν, ὁ διορισμὸς τοῦ διδασκάλου τούτου ἐματαιώθη ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι διωρίσθη ἐκ νέου εἰς Δελβινάκιον ὅπου καὶ προὔπηρέτει.

«Ἐν Κονίτῃ τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1908

Αἰδέσιμοι Ἱερεῖς, ἔντιμοι Ἐφοροεπίτροποι, τίμιοι Μουχταροδημογέροντες καὶ λοιποὶ πρόκριτοι τοῦ καθ' ἡμᾶς χωρίου Χιονιάδων.

Ἐπεδόθη εἰς ἡμᾶς ἀναφορὰ δι' ἧς ἐκτίθεται ὅτι τινὲς ἐξ ὑμῶν ἀδιαφοροῦντες πρὸς τὸ συμφέρον τῆς κοινότητός σας λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν μόνον τὰς συμπαθείας των κατὰ τὴν πάκτωσιν τοῦ βουνοῦ. Ἐντελλόμεθα λοιπὸν ὑμῖν καὶ προτρεπόμεθα ὑμᾶς πατρικῶς ἵνα εἰς τὸ ζήτημα τῆς πακτώσεως οὐχὶ μόνον προτιμᾶται ὁ τελευταῖος πλειοδότης, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ἐξ αὐτῶν ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μᾶλλον ἀξιόπιστος καὶ ὁ ὁποῖος παρουσιάζει ἀξιόχρεον ἐγγυητήν. Δὲν πρέπει δὲ οὔτε νὰ βιάζεσθε κατὰ τὴν πάκτωσιν οὔτε νὰ ἀποβλέπετε εἰς φίλους καὶ ἀτομικὰ συμφέροντα, ἀλλ' εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον τῆς κοινότητος. Ἄν δὲ κατὰ τὴν ἐφετεινὴν πάκτωσιν διεπράχθη ἀδικία τις ἢ ζημία εἰς τὴν κοινότητά σας, θέλομεν νὰ μᾶς πληροφορήσητε ἐνωρὶς διὰ τὰ περαιτέρω. Οὕτω ποιήσατε καὶ εἴητε ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

† Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτῃς Σπυρίδων».

υ. Γ. Θὰ θεωρήσωμεν ἄκυρον τὴν πάκτωσιν, ἂν δὲν γείνη μὲ τὴν συγκατάθεσιν ὄλων τῶν μελῶν τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς.

(Τ. Σ.)

«Ὁ ὑποφαινόμενος Ἄνθιμος Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μολίστης δίδω σήμερον εἰς τὸν Δημήτριον Παπαχρήστου Ἀλεξόπουλον ἐν κομάτι χωράφῃ εἰς θέσιν Ἁγίου Χαράλαμβον οὗ τὰ σύνορα διαλαμβάνουν τὸ νόμιμον ταπὴν διὰ Γιὰρ χακί²⁷ διὰ τριάκοντα ἔτη ἀριθ. 30 ὁ ὁποῖος θὰ δίδῃ κατ' ἔτος εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς Ἡγουμένους Γρόσια ἑκατὸν δέκα ἀριθ. 110. Τοῦναντίον καὶ δὲν πληρώσῃ τὴν ἀνωθεν συμφωνίαν θὰ ἐπιστρέφειτε πάλιν τὸ χωράφῃ εἰς τὴν Κυριαρχίαν τῆς Μονῆς. Ἐὰν ὁμοῦς κανεῖς ἀπὸ τοὺς Ἡγουμένους ἤθελε τὸν ἐνοχλήσῃ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποζημιώσουν τὸν εἰρημένον Δημήτριον Παπαχρήστου Ἀλεξόπουλον πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐκτάκτου ἐργασίας του. διὸ ἐδόθη τὸ παρὸν παρ' ἐμοῦ τοῦ Ἡγουμένου πρὸς ἀσφάλειάν του μέχρι τῶν τριάκοντα ἔτων ἀριθ. (30) διὰ τὸ ρηθὲν χωράφῃ καὶ εἰς ἔνδειξιν ὑποφαίνομαι.

Ἐν Μολίστῃ τῇ 4 Μαρτίου 1909

» Ἄνθιμος ἡγούμενος

» Παπ(ᾶ) Δημήτριος Χρ : μαρτυρῶ

» Παπᾶ Ἀπόστολος παπᾶ Ἰωάννου μαρτυρῶ.

» Ἄνθιμος ἡγούμενος

ἔλαβα γρόσια ἑκατὸν δέκα τὸν Σ(ενὲ) 1909».

(Τ. Σ.) τῆς Μονῆς.

Σ η μ.

Τὸ πανομοιότυπον τῆς σφραγίδος ταύτης φέρει ἐν τῷ μέσῳ τὴν εἰκόνα τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, γύρωθεν δὲ διὰ Κεφαλαίων Βυζαν. Γραμμάτων ἀντιστρόφων, ὡς ἑξῆς :

«† Η ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΜΟΝΑΣΤ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΤ Χ ΜΟΛ».

27 = γερ χακ = ἑδαφονόμιον.

ἦτοι :

«Ἡ σφραγὶς τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηρίου) τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου) χ(ωρίον) Μόλ(ιστα)».

Ὅμοίως ἐπὶ τῆς δευτέρας σελίδος τοῦ ἐγγράφου τούτου.

«1911 ἐλ(ογ)αριάσθη μὲ τὸν Δημήτριον Πα(πᾶ) Χρήστου διὰ τὸ γιὰρ χακὶ ὅπου ἔχει νὰ δώσῃ ὁ Δημήτρης τὸ ἐξώφλισεν εἰς τὰ ὄψωνια ὅπου εἶχε νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήρι, ὡς φαίνεται σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόδειξή του ὅπου ἔλαβα ἐγώ.

τῆ 20 Ἰανουαρίου 1911

ὁ προσορινὸς Βεκῆλης

Πα(πᾶ) Δ(ημήτριος) Χρ: Μπολ(ούλης)».

ἔλαβα διὰ τὸ Γιὰρ χακὶ μία λίρα 9 Ἰουλίου 1911.

Παπ(ᾶ) Δημήτριος Χρ: Μπολ.

1912 Φεβρουαρίου 18

Παπ(ᾶ) Δημήτριος Χρ: Μπολούλη.

1913 Φεβρουαρίου ἔλαβα γρόσια 110

Οἰκονόμος Παπᾶ εὐθύμιος».

Ὅμοίως μέχρι καὶ τοῦ 1918 μὲ χρηματικὸν ποσὸν τῶν 25 δραχμῶν κατ' ἔτος, καὶ μὲ ὑπογραφήν τοῦ ὡς ἀνωτέρω ἐκ Καστανιανῆς Παπᾶ Εὐθυμίου.

42

«(Τ. Σ.)» τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζέρμας φερύσης ἐν τῷ μέσῳ τὴν εἰκόνα τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου, γύρωθεν δὲ Κεφαλαῖα Βυζαν. Γράματα ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Κίμησις τῆς Θεοτόκου Μοναστήριον Ζέρμας 1618».

«Ἄριθ. πρωτ. 21

Ἐρίτιμα φίλε,

Πάνυ εὐχαρίστως ἐδεξάμην τὴν ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου ὀδεύοντος φιλικὴν Σας εὐχομένην ἡμῖν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει καὶ εἰς ἀπάντησιν ταύτης σπεύδων καὶ τὰ ἴσα ἀνταποδίδων ἐπὶ τῷ ἐπανατείλαντι ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἱσταμένου εἰς τὸν Χριστιανικὸν ὀρίζοντα Νέῳ τῆς Χάριτος ἔτει ἐπεύχομαι ὑμῖν ἀμετάπτωτον ὑγίαν καὶ πᾶσαν οἰκογενειακὴν εὐδαιμονίαν.

Σᾶς ὑπερευχαριστῶ ἀγαπητὲ διὰ τὸν ἀγῶνα εἰς ὃν ὑπεβλήθητε καλλωπίσαντες καὶ ἐπὶ τὰ βελτίω διασκεύασαντες τὴν πραγματείαν τῆς Μονῆς, ὡς μᾶς πληροφορεῖτε, καὶ εὐχαρίστως ἀποδεχόμεθα τὰ δέκα σώματα τοῦ Ἡπειρωτικοῦ ἡμερολογίου πρόθυμοι ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ νὰ ἀποστείλωμεν τὸ ἀντίτιμὸν τῶν ἑκατὸν γρόσια, ἅμα λάβωμεν αὐτά. Εἰς τὸν ἐκδότην τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Ἡμερολογίου μεθ' οὗ ἀλληλογραφεῖτε νὰ διαβιβάσητε τὰς εὐχὰς μου. Θάρρος ἀντλῶν πρὸς τούτοις ἐκ τοῦ ἐν τῇ φιλικῇ Σας δηλουμένου ἐνδιαφέροντος ὑμῶν περὶ καταστήσεως γνωστοῦ τοῦ ὀνόματος τῆς Μονῆς καὶ τῶν κατ' αὐτὴν ἐν εὐρυτέρῳ κύκλῳ, διατυπῶ τὴν παράκλησιν ὅπως ἐκ τῆς ὕλης τὴν ὁποίαν ἐγκλείω ἐν ἰδιαιτέρα σελίδι, συνυφάνητε εἰ δυνατόν καὶ μορφώσητε τὸν ἱστορικὸν βίον τῆς Μονῆς ὅστις θὰ μοὶ χρησιμεύσῃ πολὺ διὰ νὰ ἐφιχθῶ εἰς τὸ σημεῖον τῆς βελτιώσεώς της διὰ τῶν ἐράνων τῆς ἀπανταχοῦ ὁμογενείας ὃν ἐπιδιώκω. Ἔστε δὲ μᾶλλον ἢ βέβαιοι ὅτι διὰ τὸν νέον ἀγῶνα ὃν θὰ διαθέσητε μορφοῦντες τὸν ἱστορικὸν τῆς Μονῆς βίον, θὰ ἔχητε μεγίστην τὴν ἀντιμισθίαν παρὰ τῆς Μεγάλῃς τῶν Χριστιανῶν προστάτιδος τῆς

καθημένης εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης τοῦ Παντάνακτος Θεοῦ, Παναγίας Μαρίας.

Ἐπὶ τούτοις μετὰ τῶν διαπύρων πρὸς Θεὸν εὐχῶν μας ὑπὲρ τῆς ὑγίας καὶ εὐδαιμονίας ὑμῶν δέξασθε καὶ τοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμοὺς ἡμῶν.

Ἱ. Κοινοβία Μονὴ Ζέρμας 25 Ἰανουαρίου 1910

Ὁ τῆς Ἱερᾶς Κοινοβίας Μονῆς Ζέρμας Ἡγούμενος

Ἄρχιμ(ανδρίτης) Διονύσιος Παπαδάτος».

(Τ. Σ.)

κυκλοτεροῦς, φερούσης ἐν τῷ μέσῳ Σταυρὸν μετὰ κλάδων δάφνης καὶ τὴν χρονολογίαν 1903, γύρωθεν δὲ Κεφ. Γράμματα ὡς ἐξῆς :

«Ἄρχιμ. Διονύσιος Παπαδάτος Κουτλουμουσιανός²⁸»

43

«Τιμιώτατε Κύριε Νικόλαε Μάτσε

εἰς Χιονιάδαις

Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 8 τρέχοντος μηνὸς ἐπιστολὴν σου τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας ἔγνωμεν. Μετ' ἐκπλήξεως καὶ ἀπορίας παρατηροῦμεν ὅτι οὔτε κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἐτησίας ἐπισκέψεις ἡμῶν ἐν τῷ χωρίῳ Σας ὑπεβλήθησαν ἡμῖν παράπονα κατὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν κοινοτικῶν πραγμάτων, οὔτε καὶ ἐγγράφως ὑπεβλήθησαν ἡμῖν τοιαῦτα ἄχρι τοῦδε. Σεῖς ἀφοῦ γνωρίζετε ὅτι εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ἱεροῦ χρήματος λαμβάνουσι χώραν καταχρήσεις, πρὸς τί οὐδὲν εἶπατε ἡμῖν κατὰ τὰς περιοδείας; καὶ πρὸς τί οὐδεμίαν ἄχρι τοῦδε ἐγγραφὸν κατὰγγελίαν ἀπεστείλατε εἰς τὴν Μητρόπολιν ὠρισμένην καὶ ἐπεξηγηματικὴν τῶν καταχρήσεων; Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀξιοῦμεν καὶ παραγγέλλομέν σοι ἵνα παραχρῆμα μετρήσης εἰς τὴν Ἐφοροεπιτροπὴν τὰ 5 εἰκοσόφραγκα καὶ ἀποστείλης ἡμῖν τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν ἐντὸς 10 τὸ πολὺ ἡμερῶν ἵνα μὴ ἀναγκασθῶμεν καὶ λάβωμεν αὐστηρὰ καὶ δυσάρεστα ἐναντίον ὑμῶν ἐκκλησιαστικὰ μέτρα. Συγχρόνως δὲ ἀξιοῦμεν ἵνα διὰ σαφοῦς καὶ ἀναλυτικῆς ἐκθέσεώς σου πληροφορήσης ἡμᾶς περὶ τῶν ἐπισυμβαινουσῶν καταχρήσεων. Εἴης δὲ ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνων.

ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Κονίτισης τῇ 15 Μαρτίου 1910

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτισης Σπυρίδων»

(Τ. Σ.)

44

«Αἰδέσιμε Παπαϊωάννη καὶ τιμιώτατοι Ἐπίτροποι Πρόκριτοι καὶ Μουχταροδημογέροντες.

εἰς Καβάσιλα.

«Διὰ τελευταίαν φορὰν ἐντελλόμεθα ὅτι πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ διορίσητε Διδάσκαλον διὰ νὰ μὴ μένη πλέον τὸ σχολεῖον κλειστὸν διότι εἶναι μεγάλη ἁμαρτία νὰ φέρουν γύρω τὰ παιδιὰ Σας στοὺς δρόμους. Ἐὰν καὶ τὴν

28 = Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, καθὼς καὶ ὅσαι ἄλλαι φέρουσι τὴν σφραγίδα τῆς Ἱ. Μονῆς Ζέρμας, ἀπευθύνονται πρὸς τὸν ἐν Βουρμπιάνη ἀείμνηστον σήμερον Χαράλαμπον Ρεμπέλην παρ' οὗ καὶ μοὶ παρεχωρήθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1945, ὁμοῦ μετὰ τινῶν ἄλλων ἐγγράφων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Βελλᾶς καὶ Κονίτισης, ὡς κατωτέρω ἐμφαίνηται.

φορὰν αὐτὴν δὲν φροντίσητε νὰ διωρίσητε Διδάσκαλον θὰ θέσωμεν τὸν Ἐφημέριόν Σας εἰς ἀργίαν. Ταῦτα ἐξάπαντος καὶ εἶητε ὑγιαίνοντες ἐν Κυρίῳ.

ἐν τῇ ἰ. Μητροπόλει Κονίτσης τῇ 16 ὀκτωβρίου 1910.

Ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος
Ἀρχιδιάκονος Δημήτριος».

(Τ. Σ.)

45

(Τ. Σ.)

τῆς Ἱ. Μονῆς Ζέρμας

«Ἐν Βησσάνη τῇ 22 Νοεμβρίου 1910

Ἀξιότιμε κ. Οἰκονομίδη

Πολιτσιάνην.

Παρὰ τοῦ κ. Χαραλ. Ν. Ῥεμπέλη ἔμαθον ὅτι ἐκδίδεται Ἡπειρωτικὸν Ἡμερολόγιον προσεχοῦς ἔτους. Μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἤκουσα τοῦτο καὶ δηλῶ ὑμῖν ὅτι θὰ φροντίσω περὶ τῆς εὐρείας διαδόσεως τοῦ Ἡμερολογίου Σας εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Ἡπείρου ἀρκεῖ νὰ δημοσιευθῇ τὸ περὶ (τῆς) Μονῆς θέμα τοῦ κ. Χ. Ῥεμπέλη πρὸς ἄμεσον ἐνδιαφέρον τῶν Κοινοτήτων. ὁ κ. Ῥεμπέλης θὰ σᾶς γράψῃ ἐκτενῶς.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετὰ πολλῆς τῆς πατρικῆς ἀγάπης.

† ὁ τῆς Ἱερᾶς Κοινοβίας Μονῆς Ζέρμας Ἡγούμενος
Ἀρχιμ. Διονύσιος Παπαδάτος».

(Τ. Σ.) ἰδιωτικῆς

46

«Ἐλλόγιμε φίλε Κύριε Χαράλαμπε Ν. Ῥεμπέλη

εἰς Βούρμπιανη.

Ἀκριβῶς σήμερον ἔλαβον τὰς ὑμετέρας φιλικὰς μοι ἐπιστολάς αἰ(τινες) φέρουσιν ἡμερομηνίαν ἢ μὲν 20 παρελθόντος, ἢ δὲ 6 τρέχοντος. καὶ ἀναγνώσας τὸ περιεχόμενον των ἀπαντῶ ὅτι ἡ Ἱστορία τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερ. Κοινοβ. Μονῆς ἄς συνταχθῇ καὶ τὸ θέρος πὺ βεβαίως θὰ μᾶς ἐπισκευθῆτε ὡς μοὶ ὑπεσχέθητε, οὐχ οὐτονόμος²⁹ νὰ μάθετε ὅτι ἔστειλον ὑπ' ἀριθμ. Πρωτοκ. 18 καὶ ἡμερ. 20 Ἰανουαρίου Ἐκθεσιν Γενικὴν διὰ τὴν κατάστασιν τῆς καθ' ἡμᾶς Μονῆς πρὸς τὸν Μητροπολίτην, ὅστις ἐνέκρινεν αὐτὴν καὶ ἐψήφησεν, μάλιστα Πρωτοκόλισαν αὐτὴν εἰς τὰ πρωτόκολλα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὑπ' ἀριθ. 466 καὶ ἐδώθη ἡμῖν ἄδεια πρῶτον μὲν εἰς τὰς Ἐπαρχίας Σι(σ)ανίου καὶ Καστορίας καὶ δεῦτερον ὅπου δεῖ διὰ τὸ Πανελλήνιον ὥστε γνῶρισε φίλε μου ὅτι τὰ πάντα ὅσα ἐσκεπτώμην περὶ τῆς Μονῆς ἔγιναν, μόνον χρειάζεται τώρα κόπος καὶ ἰδρώτας τὸν ὅποιον οὐδόλως ψιφῶ ἀλλὰ δι' ἀγάπην τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος θὰ τρέξω ὅπου δεῖ ἵνα ἀποπερατώσω τὸ ἀπαρέτητον καθήκον ὃ μοῦ τὸ ἐπιβάλλει τὸ αἶσθημα τῆς θρησκείας καὶ τοῦ Γένους. Ἡ Ἱστορία ἀφοῦ θὰ συνταχθῇ κατὰ βάθος ψυχολογούμενη ὡς μοὶ ἔχητε γράψῃ τότε θὰ παρουσιάσω αὐτὴν εἰς τὴν Α. Σεβασμιότητα ἵνα ἐπικυρώσῃ αὐτὴν, ὥστε τώρα θεωρεῖται περιτὸν ἀφοῦ ἐν τῇ ἐκθέσει μου γράφω ὅτι καταγίνωμαι εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Ἱστορίας τῆς Μο-

29 = οὐχ' ἥττον ὁμως

νης καὶ μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Α. Σεβ. θὰ ἐκτυπωθῆ ὥστε ὁ Ἀρχιερεὺς περιμένει νὰ παρουσιάσω αὐτὴν συντεταγμένην. Λοιπὸν φίλε μου ἂν ἡ Ὑμετέρα ἀγάπη εὐαρεστούμενη νὰ μᾶς ἐπισκευθῆ κατὰ τὸ θέρος καὶ εἶδη ὀφθαλμοφανῶς πάντα τὰ τῆς Μονῆς, τότε μὲ τὴν εὐχαρίστησιν καὶ φιλικὴν ἀγάπην δύναται νὰ κοπιάσῃ ὀλίγον καὶ συντάξῃ αὐτὴν χάριν τοῦ Γένους καὶ τῆς Θρησκείας. Ἐπιθυμῶν ὅμως ὅπως ἡ Ὑμ. ἀγάπη νὰ μᾶς ἐπισκευθῆ κατὰ τὸ θέρος καὶ τότε θὰ εἶπομεν προφορικῶς πολλά, ἐπίσης καὶ διὰ τὰς κυψέλας τῶν μελισσῶν ὧν ὑμεῖς γνωρίζετε κατὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν σύστημα.

Τὰ ἡμερολόγια τὰ περιμένω ἄνευ πολλῶν ἄλλων λέξεων.

Εἰς τεκμηρίωσιν τῶν φιλικῶν τῆ Ὑμετέρα ἀγάπη αἰσθημάτων εὐχομαι ἐκ βάθους καρδίας ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ν' ἀνατείλωσιν εἰς τὸν χριστιανικὸν ὀρίζοντα κοσμοσωτηρίαις Ἑορταῖς τοῦ Μ. Πάσχα νὰ ἀξιῶται ἐορτάζειν ταύτας ἐν ἀμεταπτώτῳ τῆ ὑγία εἰς πολλῶν ἐτῶν περιόδους.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετ' εὐχῶν ἐγκαρδίων ἀσπαζόμενος ὑμᾶς ὁλοψύχως.

Ἱερ. Κοινοβ. Μονὴ Ζέρμας 8 Ἀπριλίου 1911

Ὁ διάπειρος ταπεινὸς πρὸς Χριστὸν Εὐχέτης

Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Κοινοβ. Μονῆς Ζέρμας

Ἀρχιμ. Διονύσιος Παπαδάτος».

(Τ. Σ.)

47

(Τ. Σ.) τῆς Ἱ. Μονῆς Ζέρμας

Ἀριθ. Πρωτ. 43

Ἀγαπητέ μοι φίλε κ. Χ. Ρεμπέλη

εἰς Βίσσανην

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ὑπερμεσοδντος ἔγραψα ὑμῖν ἐπιστολὴν καθ' ὅτι καὶ δι' αὐτῆς ἐξαπέστειλον καὶ τὰ 100 γρόσια τὸ ἀντίτιμον τῶν βιβλίων. Τὴν ἐπιστολὴν ἡμῶν τὴν ἔδωσα εἰς χεῖρας τοῦ Αἰδ. Σακελλαρίου Π(απᾶ) Βασιλείου (=Ἐξάρχου) ἐκ Βουρμπιάνης καὶ Ἐφημερίου Μολίστης Γαναδιοῦ ὡς ἀπ' ἐκεῖ ἔγραφον, ἵνα οὗτος δώσῃ τὴν ἐπιστολὴν μου ὡς καὶ τὰ ἑκατὸν γρόσια εἰς τὸν Αἰδ. Π(απᾶ) Βασιλείον Ἀρχιμανδρίου Ἐφημερίου Βουρμπιάνης, ἐπειδὴ εὐρισκόμην κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς Μόλισταν καὶ ἐπρόκειτο ὀριστικῶς νὰ ὑπάγῃ ὁ Σακελλάριος εἰς Βούρμπιανη εὐρίκα κἀγὼ κατάλληλον στιγμὴν καὶ ἔστειλον ὑμῖν τὰ ἀνωτέρω. Ἄγνοῶ ὅμως ἂν τὰ ἐλάβετε διότι μέχρι τοῦδε ἴστεροῦμαι ἀπαντήσεώς σας. Γράφω πάλιν καὶ δεύτερον διὰ μέσον τοῦ Π(απᾶ) Βασιλείου Ἀρχιμανδρίτου ἵνα μάθω τὰ καθ' ὑμᾶς καὶ λάβω πληροφορίας ἂν ἐλάβετε τὰ χρήματα. εἰσέτι παρακαλῶ ἅμα λάβης τὴν παροῦσαν μου νὰ μὲ ἀπαντήσῃς τάχιστα. Μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῆς Ὑμετέρας Σχολῆς νὰ προσδιορήσωμεν δι' ἀλληλογραφίας τὴν ἡμέραν καθ' ἣν θὰ ἐλθῆτε ἐνταῦθα ἵνα καγὼ εὐρίσκομαι ἐν τῇ Μονῇ διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπουσιάζων ἐπασχολούμενος εἰς διαφόρους ἐργασίας τῆς Μονῆς. Τοῦτο δηλῶ σοι ὡς φίλος ὀρμόμενος ἐξ ἀγάπης καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς ἵνα ἐλθῆτε ἐνταῦθα καὶ περιγράψωμαι τὴν Ἱστορίαν τῆς Μονῆς καὶ πρέπει ἵνα κατὰ τὸν σκοπὸν ὃν σκοπεύω νὰ ὠφεληθῆ ἡ Μονὴ καὶ νὰ ἀποπερατώσωμαι τὸν πατριωτικὸν σκοπὸν μας κ.τ.λ. καθ' ὅτι ἡ Ὑμετέρα ἀγάπη ἔχει καὶ πολλὰς γνώσεις καὶ ἀνώτερος πολλῶν διδασκάλων. Ἡμεῖς δὲ διὰ τὸν ὑμέτερον κόπον θέλωμεν φανῶμεν πρόθυμοι ἵνα ἀνταποκριθῶμεν. Ταῦτα ἀγαπητέ μοι ἐν συντόμῳ

ἀναμένων ὑμᾶς ἐνταῦθα τὸ καλοκέριον ἐξάπαντος καὶ ταχεῖαν ἀπαντησίν
σας. διατελῶ μετ' εὐχῶν ἐγκαρδίων ἀσπαζόμενος ὑμᾶς ὀλοψύχως.

Ἱερὰ Κοινοβία Μονὴ Ζέρμας 26 Μαΐου 1911

Ὁ ὀλοπρόθυμος φίλος Σας καὶ διάπυρος Εὐχέτης
τῆς Ἱερᾶς Κοινοβίας Μονῆς Ζέρμας Ἡγούμενος

Ἄρχιμ. Διονύσιος Παπαδάτος»

(Τ. Σ.)

48

«Ἐν Κονίτση τῇ 19 Αὐγούστου 1911

Ἑλλόγιμε κ. Χ. Ρεμπέλη

εἰς Βούρμπιανην.

Τὸν ἐκ Στρατσιαάνης μαθητὴν Εὐστάθιον Λάμπρον Κοσκινᾶ θὰ παρα-
δεχθῆτε ὡς ἐσωτερικὸν εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν σας σχολεῖον καὶ οἰκο-
τροφεῖον μὲ τὰ ἡμίση τῶν τροφείων ἅτινα ἀναλαμβάνει νὰ πληρώσῃ τακτι-
κῶς ὁ πατὴρ του Λάμπρος. Ἐγγράφετε λοιπὸν αὐτὸν εἰς τὴν σειρὰν τῶν
ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως συνιστωμένων.

Ἐπὶ τούτοις περιβάλλον ὑμᾶς διὰ τῶν διαθέρων εὐχῶν μου

διατερῶ μετὰ πατρικῆς ἀγάπης

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων

Υ. Γ.

Τὰς θέσεις ὑποτροφίας τὰς ὁποίας σᾶς εἶχον εἶπη νὰ κρατήσετε, σᾶς
ὑπενθυμίζω καὶ πάλιν νὰ τὰς κρατήσετε. ἴδιος».

49

Ἱερὰ Μητρόπολις

Βελλᾶς καὶ Κονίτσης

Ἑλλόγιμε κ. Χ. Ρεμπέλη

Ἀγαπῶ μὲν καὶ ἐκτιμῶ καὶ ὑποστηρίζω πάντα ἱκανὸν τῆς ἐπαρχίας μας
διδάσκαλον, πολὺ δὲ περισσότερον ἐκείνους οὓς οὐδέποτε ἐθεώρησα ὡς ἀ-
πλοῦς ὑπαλλήλους ἐξηρητημένους ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς Μητροπόλεως, ἀλλ' ὡς
συνεργοὺς καὶ δεξιούς ἀντιλήπτορας καὶ πολυτίμους συνεργάτας τῆς Μητρο-
πόλεως εἰς τὸ ἱερὸν ἔργον ὑπὲρ οὗ μοχθοῦμεν καὶ εἰς ὃ μετὰ χρηστῶν ἐλ-
πίδων ἀπεδύθημεν, δὲν ἐννοῶ ὁμῶς καὶ νὰ γίνηται κατάχρησις τῆς τοιαύτης
μου διαθέσεως πρὸς ἐκείνους μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ πράττωσι παρὰ τὰ
ῤητῶς συμπεφωνημένα καὶ νὰ καταπατῶσιν ἀποφάσεις σεβαστὰς καὶ ἀπὸ κοι-
νοῦ ληφθείσας. Καὶ ἂν μὲν ἡ ὑπὸ σοῦ γενομένη ἀθέτησις τῆς ἐπισήμου ὑπο-
σχέσεώς σου ἐν τῷ διορισμῷ τοῦ κ. Μάρκη εἶναι ἡ πρώτη καὶ τελευταία
συγγινώσκω(;) σοὶ καὶ ὀλοψύχως εὐχομαι ἵνα μὴ συμβῆ σοὶ τι δι' ὃ νὰ μετα-
μεληθῆς διὰ τὸν τοιοῦτον διορισμόν. ἡ ὑποτροπὴ δὲ ἀποκλείεται διότι θεω-
ρῶ σε ἄρκετὰ φρόνιμον καί..... Ἀφ' οὗ δὲ οὕτως ἐγένετο τὰ περὶ Μάρκη
ἐπαφίεται σοὶ ἡ διακανόνησις τῶν θέσεων Λισκάτσι καὶ Τουρ(ν)όβου μεταξὺ
τῶν διδασκάλων Γκιώχα καὶ Κ. Κύρκα πρὸς ὃν ἤδη ἔγραψα. εἰς Σέλτσι ἂν
δὲν ἔλθῃ ὁ Σιουρᾶς θὰ ἔλθῃ ἄλλος κατάλληλος. Προσπάθησον νὰ πείσης
τὴν Ἀναστασίαν Καλογεροπούλου νὰ μεταβῆ εἰς Στράτζανην διαβεβαιῶν

αὐτὴν ὅτι τὰ τοῦ μισθοῦ τῆς κανονισθῆσονται ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως. Περὶ τοῦ Οἰκοτροφείου ἐπιθυμῶ ἵνα καταβληθῇ πᾶσα φροντίς ὅπως τοῦτο ἐκπληροῖ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβέστερα τὸν προορισμὸν του. Θὰ φυλάξετε δὲ τὰς θέσεις ἅς ἤδη σᾶς εἶπον. λυποῦμαι πάρα πολὺ διότι οἱ τοῦ Συμβουλίου δὲν ἀπήντησαν εἰσέτι εἰς σχετικὴν ἐπιστολὴν μου περὶ ἀποστολῆς χρημάτων διὰ τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας, καὶ φοβοῦμαι μὴ εἰς τὸ ἐπιὸν σχολικὸν ἔτος δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἔχωμεν τὸ νέον οἰκοτροφεῖον. Εὐχαρίστως λίαν θὰ μελετήσω τὸ ἐπιθεωρήσεως ὑπόμνημα ὅπερ συντάτιετε μετὰ τοῦ κ. Δημαράτου εἰς ὃν διαβίβασον τὰς πατρικὰς εὐχὰς μου. Ἐπιθυμῶ ἵνα κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπομνήματος λάβητε ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ σχολεῖα τῶν μαστοροχωρίων δέον νὰ ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς αὐτόθι διευθύνσεως, παρ' ἧς καὶ θὰ λαμβάνωσι οὐ μόνον τὰ σχετικὰ προγράμματα καὶ ὠρολόγια, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην ὁδηγίαν σχετιζομένην πρὸς τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τῶν Σχολῶν των.— Βιβλία θὰ λάβητε παρὰ τοῦ ἐδῶ Λαμπρίδου συμφώνως πρὸς τὸ Βιβλιολόγιον(;) τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Ἐπὶ τούτοις περιβάλλον σε διὰ τῶν διαθέρων εὐχῶν μου
διατελῶ μετὰ πατρικῆς ἀγάπης διάπυρος εὐχέτης

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων.

Ἐν Κονίτση τῆ 25/8/911».

50

«Ἱερὰ Μητρόπολις
Βελλᾶς καὶ Κονίτσης

Ἐλλόγιμε κ. Χ. Ρεμπέλη.

Διὰ ταύτης συνιστῶμεν τῆ σῆ Ἐλλογιμότητι τὸν ἐκ Στρατσίανης μαθητὴν Γεώργιον Παναγιωτόπουλον, εἰς ὃν θὰ παραχωρήσης μία τῶν θέσεων, ἅς δι' ἐμὲ ἐν τῷ οἰκοτροφεῖῳ ἐκράτησες. Τὸ δὲ ζήτημα τῶν τροφείων θέλομεν κανονίσῃ βραδύτερον.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετὰ πατρικῆς ἀγάπης

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων.

Ἐν Κονίτση τῆ 29 Αὐγούστου 1911».

(Τ. Σ.) κυκλοτεροῦς φερούσης ἐν μὲν τῷ μέσῳ Τουρκικοῦς χαρακτῆρας, γύρωθεν δὲ τὰ γράμματα :

«Ἱερὰ Μητρόπολις Βελλᾶς καὶ Κονίτσης 1906».

51

«Ἐν Κονίτση τῆ 30 Αὐγούστου 1911

Ἐλλόγιμε κ. Χ. Ρεμπέλη.

Συνιστῶμεν τῆ σῆ ἀδελφικῆ ἀγάπῃ τὸν νέον συνάδελφον καὶ διευθυντὴν τῶν Σχολῶν Πυρσογιάννης κ. Κ. Οἰκονόμου καὶ ἐπιθυμοῦμεν ἵνα ἐν πᾶσι φανῆτε αὐτῷ χρήσιμοι ὡς καλοὶ γείτονες καὶ πλήρη ἔχοντες τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἱεροῦ σας καθήκοντος ἐπιβάλλοντος τοῖς συναδέλφοις τὴν εἰλικρίνειαν ἐν τῇ συνεργασίᾳ ὑπὲρ τῆς φιλτάτης πατρίδος, ἣτις ἀφ' ὑμῶν προσδοκᾷ ἡμέρας κρείσσονας.

Περιβάλλομέν σε διὰ τῶν διαθέρμων ἡμῶν εὐχῶν καὶ διατελοῦμεν μετὰ πατρικῆς ἀγάπης.

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων.

υ. Γ.

Θὰ χαρῶ πάρα πολὺ ἐὰν ἐν εἰλικρινεῖ ἀγάπῃ καὶ ἀμοιβαίᾳ ἐκτιμήσει συνεργαζόμενοι μετὰ τοῦ κ. Οἰκονόμου δυνηθῆτε νὰ συμπεριλάβητε ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν σας ὅλα τὰ Σχολεῖα τῶν μαστοροχωρίων. εἶπε τῷ Δημαράτῳ ὅτι τὸν ἀναμένω εἰς τὴν πανήγυριν τῆς Βελλᾶς».

52

«Αἰδέσιμε ΠαπαΖήση καὶ Τιμιώτατοι ἘφοροΕπίτροποι Πρόκριτοι καὶ ΜουχταροΔημογέροντες τῆς καθ' Ἡμᾶς Κοινότητος Χιονιάδαις εὐχόμεθα ὑμῖν ἐν Κυρίῳ Πατρικῶς.

Ὁμολογουμένως ὑπερέβη πλέον τὰ ὄρια ἡ ἐμμονή σας εἰς τὴν ὁδὸν τῆς παρανομίας καὶ τῆς σκληρότητος τοῦ νὰ μὴ θέλετε ἐπὶ τέλους νὰ σεβασθῆτε μίαν ἀπὸ κοινοῦ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, καὶ νὰ δίδετε τακτικῶς τὸ κεκατονισμένον ἐπίδομα εἰς τὸν Γέροντα ἐν ἀποστρατεία Ἀρχιμανδρίτην. ἡ ἀπὸ κοινοῦ ληφθεῖσα ἀπόφασις εἶνε ἀπόφασις στηριζομένη ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἐπ' αὐτῆς τῆς στοιχειώδους φιλανθρωπίας καὶ ἀποροῦμεν τῇ ἀληθείᾳ πῶς καὶ τίνι τρόπῳ καθησυχάζετε τὴν συνείδησίν σας βλέποντες καθημερινῶς πάσχοντα καὶ ἀναξιοπαθοῦντα Γέροντα ἱερεῖα συγχωριανόν Σας. Εἴμεθα ἠναγκασμένοι καίτοι μετὰ λύπης νὰ λάβωμεν ὠρισμένως τὰ προσήκοντα μέτρα ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ θλιβερά αὕτη ἄπονος καὶ ἄδικος συμπεριφορά Σας καὶ πρὸς τοῦτο ἀναμένομεν ταχεῖαν καὶ σαφῆ ἀπάντησίν σας.

ἐν τῇ ἰ. Μητρ. Κονίτσης τῇ 3 Δ/βρίου 1911

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων³⁰».

(Τ. Σ.)

53

«Αἰδέσιμε ΠαπαΖήση καὶ Τιμιώτατοι ἘφοροΕπίτροποι Πρόκριτοι καὶ ΜουχταροΔημογέροντες τῆς καθ' Ἡμᾶς Κοινότητος Χιονιάδων εὐχόμεθα ὑμῖν ἐν Κυρίῳ Πατρικῶς.

Μετὰ πολλῆς τῆς λύπης πληροφοροῦμεθα ὅτι ἔριδες καὶ κομματισμοὶ ἀνεφύθησαν ἐν τῇ ὑμετέρᾳ Κοινότητι καὶ οἱ ὅποιοι πάντοτε μὲν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις, εἶναι καταστρεπτικώτατοι. Ξενιζόμεθα ἐν ταῦτῳ διότι ἄνευ ἐπιγνώσεως τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως προβαίνουσι τινὲς ἐξ ὑμῶν εἰς ἐκλογὰς ἘφοροΕπιτροπῆς. Ἐπιθυμοῦντες ἐκ παντὸς τρόπου ἵνα μὴ τὸ παράπαν διασαλευθῇ ἡ κοινοτικὴ ἀγάπη καὶ ὁμόνοια, ἀποστέλλομεν τὸν Ἐλλόγιμον κ. Ἀπόστολον Βεηζαδὲ ἵνα ἐξακριβώσῃ τὰ γενόμενα καὶ συστήσῃ πᾶσιν ὑμῖν ἀπὸ μέρους ἡμῶν τὰ δέοντα. τὸ γε νῦν συνιστῶμεν πατρικῶς ἵν' ἀφήσητε κατὰ μέρος τὰς ἀναμεταξύ σας ἔριδας καὶ ἐξακολουθήσητε πάντες συνεργαζόμενοι ἀδελφικῶς διὰ τὸ καλὸν τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς σχολῆς. Προκειμένου δὲ περὶ ἐκλογῆς ἘφοροΕπιτροπῆς καὶ ἐξελέγξεως τῶν λ/σμῶν τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐν ἐνεργείᾳ τοιαύτης, δηλοῦμεν ὑμῖν ὅτι ταῦτα πάντα θὰ γείνωσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἡμῶν κατὰ τὴν προ-

30 = Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰωάννου Δημ. Παπακώστα τοῦ Μαρινᾶ, τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Παπαγιάννης.

σέχῃ μετὰ τὸ Πάσχα περιοδεῖαν. Ἦδη ἀξιοῦμεν ἵνα προσκαλέσητε τὸν ἐκ Βουρμπιάνης ΠαπαΚύρκον καὶ ἀναθέσητε εἰς αὐτὸν νὰ ἐκπονήσῃ³¹ ἀντίγραφον τοῦ σχεδίου τῆς νέας σχολῆς μετὰ λεπτομεροῦς σημειώματος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς δαπάνης ὑπολογιζομένης πάντοτε εἰς λίρας Τ(ουρκίας) 270 Ἀκολουθῶς ἀποστείλητε πρὸς ἡμᾶς τὸ σχέδιον καὶ τὸ σημείωμα τοῦ προϋπολογισμοῦ συνοδεύοντες ταῦτα μὲ ἀιτησίαν σας πρὸς ἡμᾶς ἐν τῇ ὁποίᾳ ν' ἀναφέρητε ὅτι ἐδαπανήσατε διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς σχολῆς τὸ ὄπερ εἶχατε νὰ διαθέσητε ποσὸν ἐξ 150 λιρῶν καὶ ὅτι ἐλλεῖπει πλέον ἄλλου χρήματος καὶ ἐτέρων πόρων, τὸ οἰκοδόμητα μένει ἡμιτελὲς πρὸς ἀνυπολόγιστον βλάβην καὶ ζημίαν τῆς μαθητιώσης νεολαίας. Εἴητε δὲ ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

ἐν τῇ ἰ. Μητρ. Κονίτισης τῇ 20 Φεβρουαρίου 1912

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτισης Σπυρίδων

(Τ. Σ.)

υ. Γ.

εἰς τὸν αὐτὸν κ. Βεηζαδέα ἀναθέσαμεν τὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τῶν καθυστερουμένων καὶ τοῦ ἐπιδόματος τοῦ Ἀρχιμανδρίτου».

54

«Ἐλλόγιμε Κύριε Χαρ. Ῥεμπέλη

εἰς Βούρμπιανην.

Προτιθέμενοι ἵνα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς συγκροτήσωμεν ἐν τῇ ἰ. Μονῇ Βελλᾶς Διδασκαλικὸν Συνέδριον³² ἀξιοῦμεν πατρικῶς ἵνα εὔρεθῆτε τὴν παραμονὴν τῆς πεντηκοστῆς εἰς τὴν ἰ. Μ. Βελλᾶς, ὅπως λάβητε καὶ σεῖς μέρος εἰς τὸ ἐν λόγῳ συνέδριον. Εἴητε δὲ ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Δολιανὰ τῇ 30 Ἀπριλίου 1912

Ὁ Βελλᾶς Σπυρίδων».

55

«Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βελλᾶς τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1912

Ἀγαπητὲ Χ. Ῥεμπέλη

εἰς Βούρμπιανην.

Τὰς ἐπιστολάς σου ἔλαβον καὶ τὰ ἐν αὐταῖς εἶδον ἄν καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἴδω σε τὸν ἴδιον καὶ ἵνα ἐν ἐκτάσει ὁμιλήσωμεν καὶ ἵνα καὶ σὺ ξεσπάσης λιγάκι. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ τοῦ οἰκοτροφείου δύνασθε νὰ πράξητε ὅ,τι θεωρεῖτε καλλίτερον. διὰ τοὺς δωρεὰν δεκτοὺς θὰ σᾶς γράψω μετὰ τὴν εἰς Κόνιτσαν ἐπάνοδόν μου. θὰ φροντίσητε νὰ παραλάβητε τὸν ἐκ Μπλίζγιανης μαθητὴν. Περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς σας παρατηρῶ ὅτι ὁ κ. Ῥεμπέλης δὲν ἔπρεπε νὰ παραλάβῃ τὸν ἀδελφὸν Χατζῆ, τὸν ὁποῖον εἰς οὐδεμίαν τῆς Ἐπαρχίας μου θέσιν θὰ διώριζον καὶ τοῦ ὁποῖου τὸν διορισμὸν αὐτοῦ μεθ' ὄλην τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐκτίμησίν μου ἀδυνατῶ νὰ ἀναγνωρίσω διὰ τὸν ἀπλούστατον καὶ δικαιοτάτον λόγον ὅτι ἐν ᾧ ἡ Μητρόπολις μου περιέβα-

31 = Ὁ ἀειμνηστος οὗτος Ἱερεὺς, σὺν τοῖς ἄλλοις, εἶχε καὶ ἀρκετὰς γνώσεις Ἀρχιτέκτονος.

32 = Ὡς ἔχομεν ἐκ στόματος τοῦ ἀειμνήστου σήμερον Χ. Ῥεμπέλη, ὑπῆρξε τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ — ἵνα μὴ εἴπωμεν ἐν Ἠπείρῳ — διδασκαλικὸν συνέδριον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Τουρκοκρατίας, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν μόνον οἱ Διευθυνταὶ τῶν Μεγάλων Σχολείων καὶ οἱ ἐκλεκτώτεροι τῶν διδασκάλων.

λεν αὐτὸν διὰ μεγίστης εὐνοίας, ἐκεῖνος οὐδ' ἵχνος σεβασμοῦ ἐτήρησε πρὸς τὴν προϊσταμένην ἀρχήν. Ἐπρεπε λοιπὸν αὐτοῦ πᾶς ἄλλος νὰ διορισθῆ καὶ ὄχι νέος ἀχάριστος καὶ εἰς τὸ συμφέρον μόνον ἀποσκοπῶν. Εὐχαριστῶ ὑμᾶς διὰ τὰς ὑπὲρ συνδρομῶν διὰ τὸ Ἱεροδιδασκαλεῖον προσπαθείας σας.

Διατελῶ δὲ μετὰ πατρικῆς ἀγάπης
εὐχέτης καὶ φίλος πρόθυμος
Ὁ Βελλᾶς Σπυρίδων

υ. Γ.

φρονῶ ὅτι καὶ Σὺ θὰ συμφωνήσης μαζί μου ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ Χατζῆ ἔπρεπε νὰ μεταβῆ εἰς τὸ Τούρ(ν)οβον».

56

«Ἀγαπητέ μοι Ῥεμπέλη

Ὁ κ. Ζήκας ἔρχεται αὔριον ἐδῶ καὶ θὰ τὸν στείλωμεν ἀμέσως. Ἐπαναλαμβάνω νὰ Σᾶς εἶπω ὅτι δι' οὓς γνωρίζετε λόγους ὁ κ. Χατζῆς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θ' ἀναγνωρισθῆ εἰς Βούρμπιαννην καὶ συνεπῶς ἵνα ἀπαλλαγῆτε καὶ σεῖς μιᾶς στενοχώρου θέσεως, ἐκρίθη καλὸν νὰ τοποθετηθῆ ὁ Χατζῆς εἰς Τούρ(ν)οβον καὶ εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ νὰ προσλάβητε τὸν ἐκ Φούρκας κ. Γεώργιον Τζιούμην. Τοιοῦτοτρόπως παρεκτὸς τοῦ κ. Ζήκα δυνατοῦ καθ' ὅλα εἰς τὰ Γαλλικὰ καὶ Τουρκικὰ, ἔχετε καὶ τὸν κ. Τζιούμην πολὺ γερὸν διὰ τὰ Ἑλληνικὰ καὶ ἄλλα μαθήματα. Ἀποστείλατε λοιπὸν ἀμέσως τὸν Χατζῆν εἰς Τούρ(ν)οβον καὶ ἐξακολουθήσατε λοιπὸν μὲ καλῶς συμπεπληρωμένον προσωπικὸν ἀπρόσκοπτον τὴν πορείαν Σας. Προκειμένου περὶ τῆς μισθοδοσίας τόσον τοῦ κ. Τζιούμη ὅσον καὶ τοῦ κ. Ζήκα αὕτη διακανονισθήσεται ὅσον οὕπω μεταξὺ τῆς Α. Σεβ. καὶ ὑμῶν. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁ Χατζῆς δέον νὰ λάβῃ παραχρῆμα τὴν εἰς Τούρνοβον ἄγουσαν πρὸς πρόληψιν περαιτέρω δυσαρεσκειῶν.

Εἶπατε εἰς τὸν ΠαπαΚατσένην γιατί δὲν ἐπέρασαν τὰ παιδιὰ γιὰ τὴν Βελλᾶ; Τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ ἔλθουν διότι οὐδεὶς φόβος δι' αὐτὰ ὑπάρχει.

Ἐμέτερος Σ. Ν. Δόβας».

Σ η μ.

Τὸ ὡς ἄνω ἔγγραφον εἶναι μὲν ἀχρονολόγητον, ἀλλὰ σύγχρονον, καὶ ἔγγραφήν διὰ χειρὸς τοῦ τότε Γραμματέως τῆς Μητροπόλεως Σ. Δόβα.

Θ'

Συστατικὰ Μοναστηριακὰ Γράμματα

Μεταξὺ διαφόρων Ἐγγράφων καὶ λοιπῶν ἄλλων ἱστορικῶν στοιχείων καὶ ἐνθυμήσεων, ἐναποκειμένων ἐν τῇ Κοινοτικῇ Βιβλιοθήκῃ Βησσάνης Πωγωνίου, εὗρέθη καὶ ἐν ἀχρονολόγητον Συστατικὸν Γράμμα, τὸ ὁποῖον, εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ Μοναστηριακὴν γλῶσσαν, καλεῖται «Πανταχοῦσα¹»

Δι' αὐτῆς ἐφωδιάσθη ὁ τότε μοναχὸς² Ἰάκωβος, μέλος τῆς ἀδελφότητος τῶν Μοναχῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Βησσάνης, μὲ τὸν σκοπὸν τῆς διενεργείας ἔρανου ὑπὲρ τῆς ἐν λόγῳ Μονῆς, τόσον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἐπισκοπῆς Βελλῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Μονὴ αὕτη ὑπήγετο, ὅσον καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς.

Γράφει λοιπὸν ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς Διονύσιος εἰς τὴν ἐν λόγῳ Πανταχοῦσαν, καὶ ἐκθέτει τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἀναγκάζεται νὰ διενεργήσῃ ἔρανον καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν Χριστιανῶν, διὰ τὴν τελείαν ἀποπεράτωσιν τῆς Μονῆς.

Τὸ πότε ὅμως ὁ ἐν λόγῳ Ἡγούμενος συνέταξε τὴν ἀχρονολόγητον αὐτὴν Πανταχοῦσαν, ἀκριβῶς δὲν γνωρίζομεν. Λαμβάνοντες ὅμως ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἐνός μὲν τὸ ὅλον περιεχόμενον αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἀπαιτούμενον χρονικὸν διάστημα τῆς περιουσίας τοῦ Ἰακώβου καὶ ἔξω τῶν ὁρίων τῆς Ἐπισκοπῆς, καὶ στηριζόμενοι εἰς τὴν ὑπέρθυρον ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ ἐπιγραφὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὅτι ἐπερατώθη ἡ ἀνοικοδόμησις ὡς καὶ ἡ ἀγιογράφησις αὐτῆς κατὰ τὸ ἔτος 1776³, δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν ὡς χρονικὸν

1 = Παντοῦ ἡχοῦσα. παντοῦ ἔχουσα τὴν ἰσχύν.

2 = μᾶλλον Ἱερομόναχος.

3 = Εἰς τὸ εἰς δεκάλεπτον ἀπὸ τῆς Μονῆς ἀπόστασιν εὕρισκόμενον Παρεκκλήσιον «Παναγία». ὑπάρχει ἐν τῷ Τέμπλῳ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν: «δὴ χιρὸς κωνσταντίνου ἐκ χορίον Χηονιάδες 1770».

Τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν ἡμεῖς τὴν ἀντεγράψαμεν πρὸ ἐτῶν μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιγραφῶν τῆς Βησσάνης. Καὶ ὅταν, μακρὰν τῆς περιοχῆς αὐτῆς εὕρισκόμενοι, ἐπεχειρήσαμεν νὰ ταξινομήσωμεν τὰς ἐπιγραφὰς αὐτάς, ἐνθυμούμεθα ὅτι ἡ περὶ ἡ ὁ λόγος ἐπιγραφὴ τοῦ Παρεκκλησίου δὲν συνεφώνει χρονολογικῶς μὲ τὴν ὑπέρθυρον τοιαύτην τῆς Μονῆς, ἀλλὰ διέφερε ἐκείνης κατὰ ἕξ ἔτη. Νομίσαντες δὲ ὅτι ἡμεῖς κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν ὑπεπέσαμεν εἰς λάθος, προέβημεν εἰς τὴν διόρθωσιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ 1776 εἰς τὸ 1770, στηριζόμενοι πρὸς τοῦτο εἰς τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ἐσχηματίσαμεν, ὅτι ὁ ἐκ Χιονιάδων ἀγιογράφος, ἐργαζόμενος εἰς τὴν Μονὴν τὸ 1770, κατεσκεύασε καὶ τὴν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ εἰκὼνα τῆς Θεοτόκου. Ὅμως, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ χρονολογίας, ἡ ἀγιογράφησις αὐτῆς ἐπερατώθη τὸ 1776^a.

^a Ὅσον ἀφορᾷ δὲ διὰ τὴν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ εἰκὼνα τοῦ 1770, ἴσως αὕτη νὰ ἐχρησιμοποιήθη ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ ἀγιογράφου ἐκείνου ὡς δεῖγμα κατὰ τὴν συμφωνίαν, διὰ

διάστημα τῆς συντάξεως τῆς ἐν λόγῳ Πανταχούσης, τὸ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1772—1773 τοιοῦτον, ἢ καὶ ὀλίγον ἐνωρίτερον ἀκόμη.

Αὐτὴ κατὰ προσέγγισιν, φίλοι ἀναγνώσται, εἶναι ἡ ταπεινὴ μας γνώμη περὶ τῆς χρονολογίας τῆς συντάξεως τοῦ ἐν λόγῳ συστατικοῦ τούτου Γράμματος (τῆς Πανταχούσης), ἡ ὁποία, κατὰ τὴν ταξινόμησιν τῶν χειρογράφων τῆς Βιβλιοθήκη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου σήμερον Θεοφάνους Γ. Μέντζου, φέρει αὐξ. ἀριθμὸν 102, τὴν κατηγορίαν «σπάνιον», καὶ δωρητὴν αὐτῆς τὸν Κων. Χρ. Καλτσουνίδην.

Οὕτως λοιπὸν ἐχόντων τῶν πραγμάτων, καὶ ἀποβλέποντες πάντοτε εἰς τὸ σύντομον τῆς παρούσης, ἐν ἀκόμῃ ἐναπέμεινεν εἰς ἡμᾶς νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ τὰς συνθήκας δηλαδὴ καὶ τὰ αἷτια ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Πανταχοῦσα αὕτη περιῆλθεν εἰς χεῖρας ἡμῶν. Τὰ ἐξιστοροῦμεν λοιπὸν καὶ αὐτὰ ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου δεκαημέρου τοῦ Αὐγούστου 1967, συντηθήθημεν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ Βησσάνης μετὰ τοῦ παιδικοῦ φίλου καὶ νῦν ἱστοριοδίφου καὶ συγγραφέως κ. Σπ. Στούπη, ὁ ὁποῖος ἐμελέτα ἐκεῖ ὠρισμένα ἱστορικὰ χειρόγραφα τῆς Βιβλιοθήκης, καὶ ἐκράτει σημειώσεις ἀφορώσας τὴν Ἱ. Μονὴν Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἄβελ, πρὸς κατάρτισιν εἰδικῆς περὶ τῆς Μονῆς ταύτης μελέτης, ὡς καὶ περὶ τῆς Βησσάνης γενικώτερον.

Μεταξὺ δὲ τῶν χειρογράφων ἐκείνων, εὐρέθη καὶ ἡ ἐν λόγῳ Πανταχοῦσα, διαστάσεων 44X33, Βυζαντινῆς Γραφῆς, τὴν ὁποίαν λίαν εὐγενῶς καὶ προθύμως μοὶ παρεχώρησε ὁ κ. Στούπης πρὸς ἀντιγραφήν, διὸ καὶ ἀπ' ἐντεῦθεν θερμῶς τοῦτον εὐχαριστοῦμεν.

Κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἡμεῖς, ἐκτὸς τῆς ἀντιγραφῆς, προέβημεν καὶ εἰς τὴν φωτοτύπωσιν αὐτῆς, πανομοιότυπον τῆς ὁποίας καταχωροῦμεν κατωτέρω, ἀφ' οὗ πρῶτον προηγηθῆ ἡ δημοσίευσίς τοῦ κειμένου, μὲ πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς ἐν αὐτῇ παρατηρουμένης ἀνορθογραφίας, ὡς ἐξῆς :

(Τύπος Σφραγίδος)

φερούσης γύρωθεν Κεφαλαῖα Γράμματα.

«† ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ ΚΗΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗΣ
Θ(ΕΟΤΟ)ΚΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΒΗΣΙΑΝΗ».

«† Οἱ ἀπανταχοῦ διατελοῦντες παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου Συστήματος Πανιερώτατοι καὶ Θεοπρόβλητοι μ(ητ)ροπολίται Θ(ε)οφιλέστατοι καὶ λογιώτατοι ἀρχιεπίσκοποι καὶ Ἐπίσκοποι σεβασμιώτατοι Οἰκονόμοι καὶ Πρωτοσύγγελοι πανοσιώτατοι καθ(η)γούμενοι καὶ ἀρχιμανδρίται καὶ πν(ευματ)τικοὶ αἰδεσιμώτατοι Ἐντιμώτατοι κληρικοὶ εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς κ(αὶ) Ἱεροδιάκονοι, κ(αὶ) μοναχοί, ἐν Χ(ριστ)ῷ ἀδελφοί, σοφώτατοι διδάσκαλοι καὶ λογιώτατοι, πανευγενέστατοι ὕρχοντες πραγματευταὶ κ(αὶ) караβοκύριοι, χρησιμώτατοι πρόκριτοι τῶν ρουφετίων³, Τίμιοι ἑξαρχοὶ καὶ Γέροντες τῶν

τὴν ἀνάληψιν ὑπ' αὐτοῦ τῆς ὅλης ἐργασίας τῆς Μονῆς. Οὕτω λοιπὸν ἔχουσι τὰ πράγματα περὶ τοῦ θέματος.

Τώρα, ἄς ἔχωσι τοῦτο ὑπ' ὄψιν των, ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. ἀναγνοστών θὰ ἀσχοληθῶσι μὲ τὴν Ἱστορίαν τῆς Μονῆς αὐτῆς, καὶ ἄς ἐπιφέρωσι τὴν δέουσαν διόρθωσιν τῆς χρονολογίας, ἡμᾶς δὲ ἄς κρίνωσι μὲ ἐπιείκειαν, διὰ τὴν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἐκείνῃ παρατηρουμένην ἀνακρίβειαν.

α = Βλέπε Σπ. Στούπη «Πωγωνησιακὰ καὶ Βησσανιώτικα» Τόμος Α' σελ. 176.

3 = Σωματείων.

χωρίων, πρωτομαγίστορες κ(αι) μεγίστορες παντοίας τέχνης κ(αι) ἐπιτηδεύ-
σεως και ἅπας ὁ τοῦ κ(υρίου) χριστεπώνυμος κ(αι) περιούσιος λαὸς ἔθνος
ἅγιον και κληρὸς ἐπιπόθητος χαίροντες κ(αι) εὐφραινόμενοι εἴητε ἐν πν(εύ-
ματι) ἀγίῳ τὴν πρέπουσαν κ(αι) ὀφειλομένην μετάνοιαν σὺν τῷ (ἐν) Χ(ρι-
στῷ) ἀσπασμῷ ἰκετικῶς ἀπονέμεμεν ἐνὶ ἐκάστῳ ὑμῶν κατ' ἀξίαν⁴ κ(αι) τὸ
ἐπάγγελμα αὐτοῦ, Δεόμενοι ἐκτενῶς τοῦ παμβασιλέως Χ(ριστοῦ) τοῦ ἀληθι-
νοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἵνα και διὰ πρεσβειῶν τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπερευλογημέ-
νης ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου κ(αι) ἀειπαρθένου μαρίας, διαφυ-
λάτῃ ὑμᾶς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν κ(αι) σωτήριον εἰς ἑτῶν πολλῶν περιό-
δους, εἰς δόξαν Χ(ριστοῦ) και αἴνον(;) κ(αι) εἰς ἡμετέραν εὐφροσύνην και
πνευματικὴν ἀγαλλίασιν. Γνωστὸν οὖν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν τοῖς εὐσεβεστάτοις
χριστιανοῖς ὡς⁵ τὸ ἡμέτερον μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι σεμνυνόμενον ἢ κοι-
μησις τῆς Θεοτόκου διατελεῖ κ(α)τ(ὰ) τὴν Ἐπαρχίαν τῆς ἀγιοτάτης Ἐπι-
σκοπῆς Βελλᾶς πλησίον (τοῦ) χωρίου βήσσανης, και ἀπὸ τὰς διαπεράσεις
τῶν ἐξωτερικῶν, και τῶν λησιῶν, ἤλθεν εἰς τελείαν ἐρήμωσιν. Τώρα λοι-
πόν, θείῳ ζήλῳ κινούμενοι, τὸ ἀνακαινίσασμεν, κ(αι) μετὰ τὰς συνδρομὰς
τῶν Χριστιανῶν οἰκοδομήθησαν πάντα, τὰ τῆς περιοχῆς και ἡ Ἐκκλησία
εἰς πλάτος κ(αι) εἰς ὕψος κ(αι) ἔμεινεν ἀζωγράφιστη, κ(αι) διὰ γὰρ μὴν ἀρ-
κοῦν τὰ ἔξοδα νὰ τελειώσωμεν τοῦτο τὸ θεῖον ἔργον τὴν ζωγραφία(ν) τῆς
ἐκκλησίας κ(αι) τὸ τέμπλον, (ἰ)δεῖν(;) ἔγνωμεν προσδραμεῖν μ(ε)τ(ὰ) Θεο(ν)
εἰς τὰ φιλοικτίρμονα σπλάγγνα ὑμῶν τῶν φιλελεημόνων χριστιανῶν χάριν
ἐλέους κ(αι) βοηθείας και δὴ⁷ πέμπομεν ἐκ μέρους ἡμῶν τὸν ὀσιώτατον ἐν
(Ἱερο)μονάχοις κύρ ἰάκωβον τὸν ὁποῖον ὑποδεχόμενοι εὐμενῶς και ἰ-
λαρῶ τῷ προσώπῳ, παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν ἀγάπην (ὅπως) συνδράμετε κ(αι)
βοηθήσετε αὐτὸ λόγῳ τε και ἔργῳ κ(αι) ἐλεημοσύνη πλουσιοπαρόχως ἐπί-
δοτε (— ἐπιδίδοντες) ἐκ τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐδώρησατο ὑμῖν ἡ φιλανθρωπία τοῦ
Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς ὑμῶν ὁ μὲν πολὺ ὁ δὲ ὀλίγον ἕκαστος
δηλονότι καθὰ δύναται και προαίρεται ἵνα ἐλεηθῆτε και τοῦ μακαρισμοῦ
ἀξιωθῆτε παρὰ κυρίου τοῦς ἐλεήμονας μακαρίσαντος, και κληρονόμοι γέ-
νητε τῆς παρ' αὐτοῦ ἡτοιμασμένης ὑμῖν Βασιλείας και ρυσθῆτε ἐκ θανάτου
ἐν ἡμέρᾳ⁸ πονηρᾶ. γὰρ δεόμεθα, Φανῆτε νέοι κτίτορες εἰς τὴν ἱεράν μονὴν
ἡμῶν, διὰ τῆς χορηγίας και βοηθείας ὑμῶν Γραφόμενοι και τὰ ἀξιωματι-
νευτα ὀνόματα ὑμῶν ἐπὶ τὸ μνημονεύεσθαι ἐν αὐτῇ ἀκαταπαύστως μ(ε)τ(ὰ)
τῶν παλαιῶν κτίτόρων ὁ μὲν πρόθεσι(ν) ὁ δὲ Παρρησίαν, ἄλλος σαραντα-
λείτουργον (ἢ) και ἕτερον σαραντάριον ἢ και ἀδελφῶτον, ἢ ἄλλο τι ὡς ἐκ
θεοῦ φωτισθῆ, οὕτω ποιήσατε. δεόμεθα τῆς ὑμετέρας ἀντιλήψεως ὅπως διὰ
τῆς Θεοφιλοῦς ὑμῶν ἐλεημοσύνης Συνδρομῆς τε κ(αι) Βοηθείας, ἡμεῖς μὲν
δυνηθῶμεν κ(αι) τελειώσωμεν τοῦτο τὸ θεῖον και ἱερὸν ἔργον, ὁ δὲ μισθα-
ποδότης Θεο(ς) διὰ πρεσβειῶν τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπερευλογημένης ἐνδόξου
Θεοτόκου και ἀειπαρθένου μαρίας τὸν μισθὸν μυριοπλάσιον ἀνταποδώσῃ
ὑμῖν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι και ἐν τῷ μέλλοντι κ(αι) τῆς δεξιᾶς μερίδος τῶν σω-
ζομένων ἀξιώσῃ πάντας ἡμᾶς τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπία και χάριτι, ᾧ ἡ δόξα
και ἡ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

† Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς και Θείας μονῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς
Θεοτόκου Διονύσιος Ἱερομόναχος Καὶ οἱ ἐν Χ(ριστῷ) σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί».

Σ η μ.

Βλέπε κατωτέρω και τὸ πανομοιότυπον αὐτῆς.

4 = εἰς τὸ κείμενον, καταταξίαν.

5 = ἀνάγνωθι ὅτι.

6 = εἰς τὸ κείμενον, μετὰ συνδρομῆς.

7 = εἰς τὸ κείμενον, καιδί.

8 = εἰς τὸ κείμενον, ἐνημέρα.

Τώρα δὲ σχετικῶς μὲ τὴν λέξιν «Πανταχοῦσα», μὲ τὴν ὁποίαν τιτλοφοροῦμεν τὸ ὡς ἀνωτέρω συστατικὸν αὐτὸ Γράμμα, ταύτην ἀπαντῶμεν καὶ εἰς μίαν ἐνθύμησιν ἐν ἐξωφύλλῳ Παρακλητικῆς τοῦ 1857, γραφεῖσαν κατὰ τὸ ἔτος 1879 ὑπὸ τοῦ τότε Ἡγουμένου μιᾶς ἄλλης Μονῆς, τῆς Ἱερᾶς—δηλαδή—Μονῆς Στομίου Κονίτσης, καὶ τὴν ὁποίαν, χάριν τῆς Ἱστορίας τοῦ τόπου, καταχωροῦμεν καὶ ταύτην κατωτέρω, μὲ διόρθωσιν τῶν ἐν αὐτῇ παρατηρουμένων ἀνορθογραφιῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς πληρεστέραν ἐπιβεβαίωσιν τῶν ἰσχυρισμῶν μας τῶν σχετιζομένων μὲ τὸν τίτλον «Πανταχοῦσα». Αὕτη ἔχει ὡς ἐξῆς :

«Σημειῶνω τὸν καιρὸν ὅπου ἔλαβα τὸ Ἡγουμενεῖον εἰς τὴν Μονὴν ταύτην. Πρῶτον ἐχρημάτισα ὑποτακτικὸς εἰς γρηγόριον Πεκλαρίτην χρόνους ἑνδεκα. ἔπειτα φύγαμαν μὲ τὸν γέροντά μου ὅλοι. ἐγὼ ἐχώρισα τὸ ἄλλον ἔτος καὶ πῆγα εἰς γρεβενὸν¹ καὶ ἐχρημάτισα εἰς ἓν χωρίον διδάσκαλος τέσσαρα ἔτη μὲ μισθὸν 1800 γρόσια κατ' ἔτος καὶ τὴν ζωοτροφίαν μου. ἔπειτα κατέβηκα εἰς τρίκκαλα εἰς ἓν χωρίον διδάσκαλος ἔτη ἕξ : ἐδῶ ἐστάθησαν τρεῖς καὶ τέσσαρες ἡγούμενοι εἰς αὐτὰ τὰ χρόνια καὶ ἀπὸ πολλὰς αἰτίας ὅλοι ἔφυγαν διὰ νυκτός. οἱ πολῖται ἐνθυμήθησαν ἐμὲ καὶ κατέπεισαν τὸν Ἀρχιερέα Γερμανόν² καὶ ἔστειλε γράμμα εἰς ἐμὲ μὲ ὑπογραφὰς τῶν πολιτῶν διὰ νὰ ἔλθω καθὼς καὶ ἦλθα τὸ ἔτος 1867 καὶ ἔλαβα τὸ Ἡγουμενεῖον ἀπριλίου 27 ἀλλὰ φεῦ ἐγελάσθηκα διότι μὲ ἄφησαν τὸν κάμπον ἡγουν τὰ χωράφια τρία χρόνια ἔπειτα τὰ ἔδωσαν εἰλιτζάμι καὶ ἔπαιρναν τὰ χρήματα οἱ πολῖται, ἐμὲ δὲ οὔτε ὄβαλὸν δὲν ἔδιναν. ὑπόφερα καὶ ἐγὼ ἄλλα δέκα χρόνια μὲ μεγάλην δυσκολίαν. δύο καὶ τρεῖς ἀναφορὲς ἔριξα διὰ νὰ βάλουν ἡγούμενον ἄλλον καὶ νὰ βάλουν κανέν³ (δὲν) ἔγινε νὰ ἀφίσουν μέρος τι τοῦ χωραφίου τοῦ κάμπου δὲν ἐστάθη τρόπος. τέλος ἐγύρεψα⁴ τοῦ σεβαστοῦ δεσπότη νὰ μοῦ δώσῃ μία πανταχοῦσα διὰ νὰ περιέλθω γρεβενὸν καὶ τρίκκαλα ὅπου ἤμουν γνῶριμος, καὶ αὐτὸ δὲν τὸ ἐπέτυχα. ~~δὲν~~ ~~θέλησε~~ δὲν θέλησε νὰ μοῦ δώσῃ. βλέποντας καὶ ἐγὼ τὴν πολλὴν ἀμέλειαν ἦτοι τὴν ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου ὅπου πάσχει διὰ νὰ τὸ κλείσῃ, φεῦ ἀπεφάσισα σήμερον καὶ φεύγω χωρὶς νὰ γνωρίζῃ κανεὶς.

1870 ὀκτωβρίου 27.

Γεράσιμος ἡγούμενος στομίου».

Σ η μ. Α

Ἡ ἐνθύμησις αὕτη ἐδημοσιεύθη μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐνθυμήσεων τῆς Ἱ. Μονῆς Στομίου καὶ εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις Περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» κατὰ τὸ ἔτος 1956, τεύχ. Ἰουνίου σελ. 563.

Σ η μ. Β'

Γενομένου λόγου ἀνωτέρω περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στομίου Κονίτσης καὶ τοῦ Ἡγουμένου αὐτῆς Γερασίμου, ἃς μᾶς ἐπιτραπῆ ἐκ μέρους τῶν κ. κ. ἀναγνωστῶν νὰ καταχωρήσωμεν ἐδῶ καὶ μίαν ἐνθύμησιν τοῦ 1793 διατυπωμένην εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου, ἐπὶ τῆς τελευταίας ἀγράφου σελίδος, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας δύο μόνον φύλλα σώζονται. Σώζονται—δηλαδή—αἱ σελίδες 33 καὶ 34, ὡς καὶ ἡ 59 ἔνθα τὸ τέλος καὶ τὸ ἔμβλημα τοῦ ἐν Βενετίᾳ Τυπογραφείου Νικ. Γλυκῆ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ἐπὶ δὲ τῆς ἀγράφου σελίδος 40, ἡ ἐν λόγῳ ἐνθύμησις.

1 = Γρεβενά.

2 = 1863—1876.

3 = κανέν δρομολόγιον.

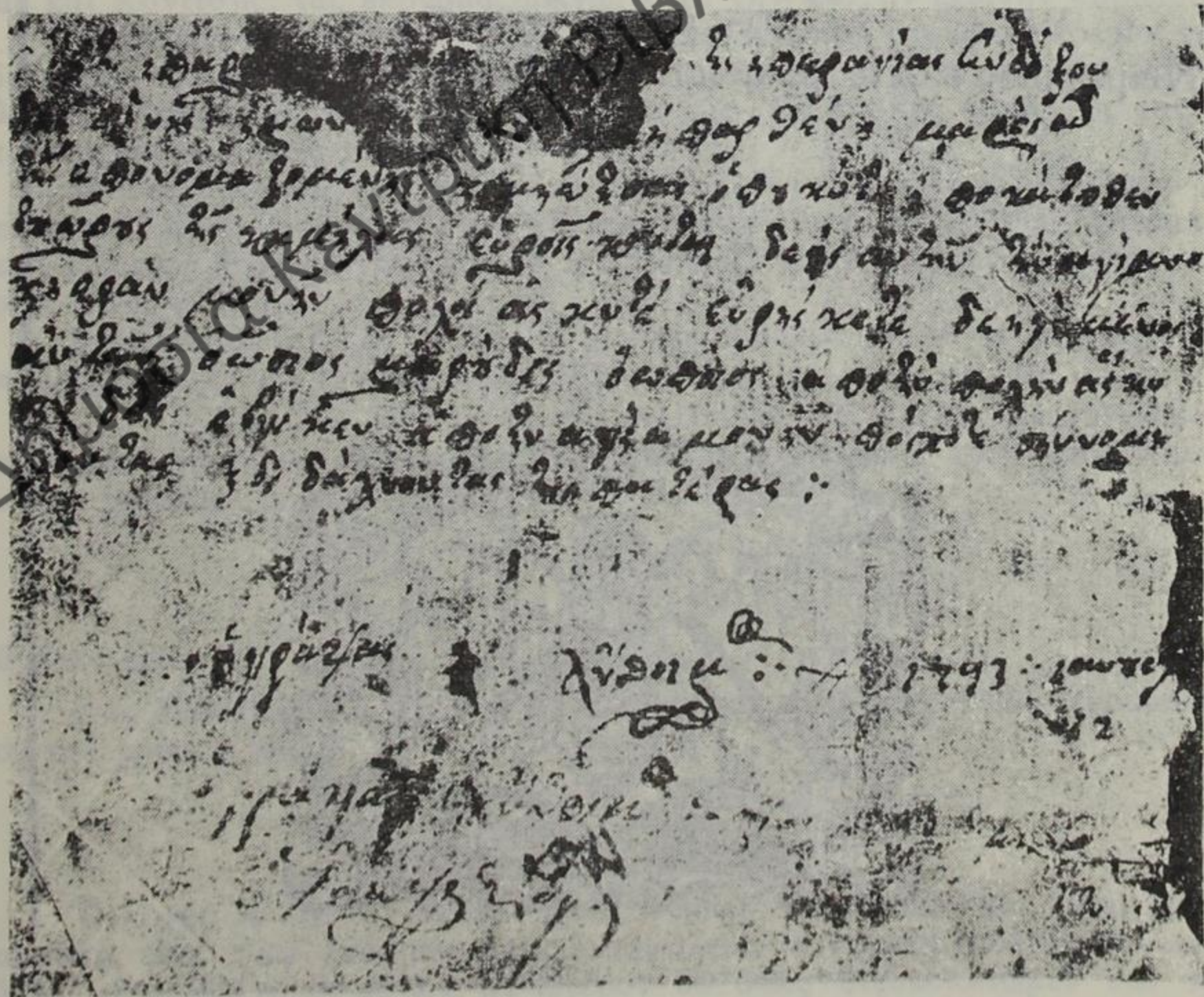
4 = ἐζήτησα.

Καὶ ἐπειδὴ τὰ δύο αὐτὰ φύλλα, τὰ ὅποια εὐρέθησαν εἰς τὸ ἐν Κονίτση κελλίον τοῦ ἀειμνήστου Χρυσάνθου Ἱερομονάχου τοῦ Λαενᾶ, εἶναι δυνατὸν εὐκόλως νὰ παραπέσουν καὶ νὰ ἀπωλεσθοῦν, διὰ τοῦτο συμπεριλαμβάνομεν καὶ τὴν ἐνθύμησιν αὐτὴν ἐν τῇ παρούσῃ, ὡς ἀναφερομένην εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Μονῆς Στομίου—Κονίτσης κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ σχετιζομένην μὲ τὴν πνευματικὴν ζωὴν καὶ ἄσκησιν τῶν μονασάντων ἐκεῖ ἀοιδίμων Πατέρων τῆς Μονῆς.

Τοῦτο νομίζομεν οὐδόλως ἐκφεύγει τῶν ὁρίων τῆς παρούσης ἐργασίας, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ συγκέντρωσις ἐν αὐτῇ παντὸς στοιχείου ἀφορῶντος τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ταύτης Ἐπαρχίας.

Σημειωτέον δὲ ὅτι, ἐκτὸς τῆς ἐνθυμήσεως ταύτης, ὑπάρχουν καὶ 20 ἄλλαι τοιαῦται (1724 — 1879) ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἱ. αὐτὴν Μονήν, αἱ ὅποια καὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις Περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» τοῦ 1956 τεύχος Ἰουνίου σελ. 561—563. Ἄλλ' ἡμεῖς ἀποσπῶμεν ἀπ' ἐκεῖ μόνον τὴν τοῦ 1793 τοιαύτην, τὴν ἀντιγράφομεν ἐδῶ, καὶ ἐν συνεχείᾳ παραθέτομεν καὶ τὴν φωτοτυπίαν αὐτῆς.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐνθύμησις αὕτη ἔχει ὡς ἐξῆς: «ἐτούτη ἡ παροῦσα φηλάδα ὑπάρχη τῆς ὑπεραγίας ἐνδόξου δεσπίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας τῆς ἐπονομαζομένης στομηώτισας ὅπου κείται ὑποκάτωθεν τοῦ ὄρους τῆς καμήλας. εὐρίσκονται δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν καὶ ἱεράν Μονὴν πολ-

Πανομοιότυπον τῆς ὡς ἄνω ἐνθυμήσεως αοῦ 1793

λοι ἀσκηταί. εὕρισκεται δὲ ἡγούμενος αὐτῶν ὁ ὄσιος μαρούδης ὁ ὅποιος ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀσκησιν δὲν ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν ἀγίαν μονὴν πώποτε συνομιλῶντας καὶ διδάχνωντας τοὺς πατέρας.

ὁ γράψας Ἄνθοιμ(ος)
1793 : Ἰανουαρίου 12».

ΤΟΥΤ' ΑΓΙΟΥΤ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. 39

Ζήτει Δεκεμβεῖς ς'.

Ἀλληλῆϊα, ἦχος, βαρύς.

Οἱ Γ' οὐρεῖς σε Κύριε ἐπδύσονται δικαιοσύνῃ.

ἦ. Ὅτι ἤξελέξατο Κύριος τὴν Σιών.

Εὐαγγέλιον ἐκ τῆς κτ' Λευκῆς.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔφη ὁ Ἰησοῦς Ἐπὶ τῆς πεδιῶν, ἡ
ὄχλος μαθητῶν αὐτῆς.

Ζήτει Δεκεμβεῖς ς'.

Κοιτωρικό. Εἰς μνημόσυτον αἰώνιον.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου ἔνθα καὶ τὸ ἔμβλημα τοῦ ἐν Βενετία Τυπογραφείου Ν. Γλυκῆ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων

Γ

Ἄδειαι Στεφανώματος

Κατωτέρω παραθέτομεν ἐν φωτοτυπία τὰς διαφόρων τύπων ἀδείας Στεφανώματος, ἐκδοθείσας ὑπὸ τῶν τότε Ἐπισκόπων καὶ τῶν ἀρχιερατικῶν αὐτῶν Ἐπιτρόπων, τῶν Μητροπόλεων α') Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς, καὶ β') Βελλᾶς καὶ Κονίτισης, τὰς ἐπονομαζομένας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην «Βούλας».

Ἡ ὀνομασία αὕτη ἐδόθη εἰς αὐτὰς ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι αὐταὶ ἔφερον τὴν ἰδιότυπον σφραγίδα ἐνὸς ἐκάστου τῶν Ἀρχιερέων, μὲ τὰ ἀρχικά ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Γράμματα τοῦ ὀνόματος τῶν καὶ τῆς Ἐπισκοπῆς αὐτῶν, ὡς καὶ τὸ ἔτος τῆς ἐνθρονίσεώς των.

Μία ἐξ αὐτῶν ἢ τοῦ 1895 φέρει ἐπικεφαλίδα «εἰς ἔλλειψιν βούλας». Ἡ ἐπικεφαλὶς αὕτη ἐγγράφητο ὅταν βέβαια ἐξηντλοῦντο αἱ ὑπὸ τῶν Μητροπόλεων εἰς τοὺς ἀρχιερατικούς των Ἐπιτρόπους ἀποστελλόμεναι ἄδειαι, ὡς τοῦτο εἶναι εὐνόητον.

Σχετικῶς δὲ διὰ τὰς βούλας αὐτὰς διαλαμβάνει καὶ τὸ ἐν τῇ παρούσῃ ὑπ' ἀρ. 24 (Κεφ. Ζ') ἐγγραφον τοῦ 1856 ὡς ἑξῆς :

«..... ζητῶν συνάμα νὰ σοὶ στείλωμεν καὶ ἀδείας στεφανώματος τοῦ πρώτου γάμου : ἀπαντῶντες σοὶ ἐξαποστέλλομεν πρὸς τὸ παρὸν εἴκοσι βούλας τοῦ πρώτου γάμου.»

ἐν Ἰωαννίνοις 1856 φευρ(ουαρίου) 12

† ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος».

κάτωθεν τούτου :

«τὰς ἄνωθεν 20 : βούλες εἴκοσι ἔλαβα παρὰ τοῦ χρυσάνθου ἱερομονάχου τοῦ πρώτου γάμου.

1856 τῇ 12 μαΐου 1856 κόνιτζα

Οἰκονόμος Π(απᾶ) Ἰωάννης».

Ὁ λόγος δὲ διὰ τὸν ὁποῖον ἡμεῖς συμπεριλαμβάνομεν καὶ αὐτὰς ἐν τῇ παρούσῃ, εἶναι : ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅπως διασώσωμεν ἱστορικῶς τοῦλάχιστον τοὺς τύπους τῶν σφραγίδων αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως διευκολύνωμεν καὶ τὸν

μελετητήν τῆς αὔριον ἵνα εὐχερέστερον σχηματίσῃ γνώμην περί τῶν ἐν γένει ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας ἐν Ἠπείρῳ.

Ἔπονται δὲ αἱ φωτοτυπίαὶ αὐτῶν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ὡς ἑξῆς :

Πανομοιοτύπων ἀδείας στέψεως τοῦ 1856 μετὰ τὴν εἰδικὴν σφραγίδα τοῦ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθενίου.

Πανομοιοτύπων ἀδείας στέψεως τοῦ 1856 μετὰ τὴν εἰδικὴν σφραγίδα τοῦ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθενίου.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κονίτσας

ΕΠΙΛΑΡΧΙΑ ΒΕΛΛΑΣ.
ΑΔΕΙΑ ΣΤΕΨΕΩΣ.

Αριθ. — 19

† Ιερείς οι ψάλλοντες εις χοροῦν Χριστοῦ
μετὰ τῆς εὐχαριστίας
προεξετάζοντες ἑκ μὴ ὑπάρχη ἐπιπόδιόν τι ἀπὸ τούτων Ἱεροῦ νόμου καὶ νὰ μὴ εἶναι
ξένος ὑπήκοος ὡς λόγον ἀποδώσοντες.

σεφανώσατε τὸν λαόν
εἰς γάμον

Κόνιτσα

1835.

οὐκ ἔστιν ἀποδοτέον

Πανομοίωτον ἀδείας στέψεως τοῦ 1887 (καὶ οὐχὶ 1837), μετὰ τὴν εἰδικὴν σφραγίδα τοῦ
Ἐπισκόπου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Βασιλείου, 1876 — 1899

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
ΑΔΕΙΑ ΣΤΕΦΕΝΣ.

Αριθ. 5

Ταπεινὸν ψάλλοντες εἰς

Χριστοῦ Χριστιανῶν

στιφάνωσάτα τῶν

Κοιταβίων Ἰστανμποῦ

μετὰ τῆς ἐπιφανείας τῶν Χριστιανῶν

Ἰστανμποῦ

προστέλλοντας ἵνα μὴ ὑπέρχῃ ἰμποδὶς τι ἀπὸ τοῦς Ἰσραὺς νόμοις καὶ

νὰ μὴ εἶναι ἕνως ὑπὲρ τοῦς ἀποδιδόντας.

Κόνητος τῆ 24 Ἰουλίου 1891

Ὁ Πρωτὸς Ἰστανμποῦ καὶ Κοιταβίων Ἰστανμποῦ

Ἰστανμποῦ

Πανομοιότυπον ἀδείας στέψεως τοῦ 1891 μετὰ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐπισκόπου Βελγῶν καὶ Κο-
νιτσης Βασιλείου.

Δημόσια ΚΑΛΕΣΗ ΒΟΥΛΑΣ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΚΑΛΕΣΗ ΒΟΥΛΑΣ

αριθ. 22

Επειδή οι εργαζόμενοι στην περιοχή της Βουλίας, οι οποίοι εργάζονται στην περιοχή της Βουλίας, έχουν υποστεί σημαντικές ζημιές λόγω της κακοκαιρίας που έλαττε να συμβεί στην περιοχή της Βουλίας, ο Δήμος αποφασίζει να λάβει τα ακόλουθα μέτρα:

1. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα απορρίμματα που έχουν συσσωρευτεί εκεί.

2. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα κλαδιά που έχουν πέσει εκεί.

3. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα φύλλα που έχουν πέσει εκεί.

4. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα κλαδιά που έχουν πέσει εκεί.

5. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα φύλλα που έχουν πέσει εκεί.

6. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα κλαδιά που έχουν πέσει εκεί.

7. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα φύλλα που έχουν πέσει εκεί.

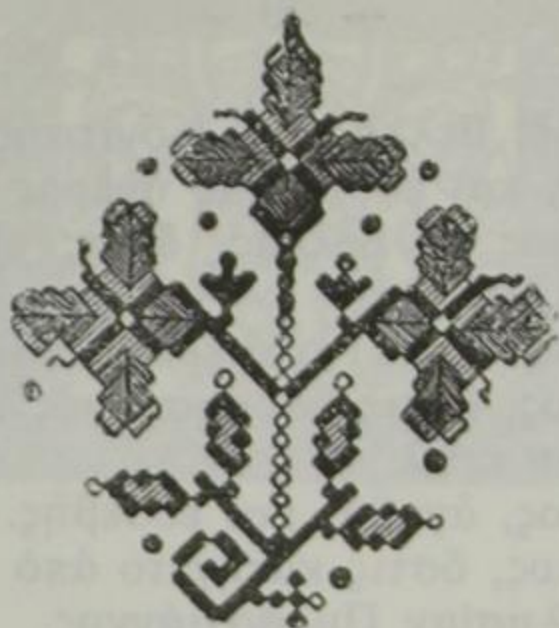
8. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα κλαδιά που έχουν πέσει εκεί.

9. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα φύλλα που έχουν πέσει εκεί.

10. Να καθαριστεί η περιοχή της Βουλίας από τα κλαδιά που έχουν πέσει εκεί.

Πανομοιότυπον άδειας στέψεως του 1895 με την διατύπωσιν «Εἰς ἐλείψιν βούλας».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΙΒ΄

Κατάλογος

Τῶν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς ὑπαγομένων ἄλλοτε χωρίων

Ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἠπείρου τοῦ 1856 Παν. Ἀραβαντινοῦ σελ. 328—367, ἀπαντῶμεν τοὺς Στατιστικοὺς Πίνακας τῶν οικογενειῶν τῆς Ἠπείρου κατὰ χωρία καὶ Διοικήσεις, μὲ ἰδιαιτέραν στήλην τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ χωρία ταῦτα ὑπήγοντο.

Ἐπειδὴ ὁμως ὠρισμένα ἐκ τῶν ἐν τῷ Πίνακι τούτῳ χωρία — ἰδίως ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Κονίτσης — δὲν ὑφίστανται πλέον¹, καὶ ἐπειδὴ σκοπὸς ἡμῶν εἶναι νὰ συγκεντρώσωμεν ἐδῶ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς, καὶ ἐπειδὴ ἡ Χρονογραφία αὕτη τοῦ Ἀραβαντινοῦ σπανίζει, καὶ εἶναι δυσεύρετος διὰ τοὺς πολλοὺς, διὰ τοῦτο ἐκρίναμεν καλὸν νὰ ἀποσπάσωμεν ἐκ τοῦ Στατιστικοῦ Πίνακος τὰ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς καὶ Κονίτσης ὑπαγόμενα ἄλλοτε χωρία², μὲ τὴν προϋπόθεσιν νὰ συμπεριλάβωμεν αὐτὰ εἰς τὴν παροῦσαν μας ἐργασίαν.

Τοῦτο λοιπὸν πραγματοποιοῦντες σήμερον, καταχωροῦμεν ἐδῶ τὸν ἐν λόγῳ κατάλογον αὐτόν, ὡς κατωτέρω ἐμφαίνεται, καὶ παρακαλοῦμεν τοὺς κ. κ. ἀναγνώστους ὅπως κρίνωσιν ἡμᾶς μὲ ἐπιείκειαν, διὰ πᾶσαν τυχὸν — καὶ ἐὰν ἔχωσιν — ἀντίθετον γνώμην, ἐπάνω εἰς τὸ θέμα αὐτό. Ὁ κατάλογος δὲ οὗτος, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τμῆμα Κουρέντων

- 1) Χοίνικα
- 2) Ζωργιάννου
- 3) Κούρεντα
- 4) Βουτζαρᾶ
- 5) Πετσάλι
- 6) Γουργιάνιστα

1 = Μποῦσι, Ἀμάρι, Ἀλποχώρι, Πεστιλιάπι καὶ Σαραντόπορον.

2 = Τὰ δι' ἀστερίσκου ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ σημειούμενα χωρία, 18 τὸν ἀριθμὸν, προσηρτήθησαν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, κατὰ τὸ ἔτος 1863, ἐκ τῆς καταργηθείσης τότε Μητροπόλεως Πωγωνιανῆς.

- 7) Γρίμποβον
- 8) Καλοχώρι
- 9) Σούλι Πολυχρόνη
- 10) Ἄραχωβίτσα
- 11) Κοκκινόχωμα
- 12) Δραγομή
- 13) Δελβινακόπουλον
- 14) Σπήλαιον
- 15) Ράϊκον
- 16) Σούλι Μπιμπρί μπεη
- 17) Μπουρτάρι
- 18) Ριζόν
- 19) Τσερκοβίστα
- 20) Γριτζούνιστα
- 21) Ζελίστα
- 22) Γρανιτσοπούλα
- 23) Χοπόλιανη
- 24) Γερομνήμου
- 25) Μαζαράκι
- 26) Γλύζιανη
- 27) Βρυάνιστα
- 28) Ριάχοβον
- 29) Λίθινον
- 30) Σούτιστα
- 31) Κουκολιοί
- 32) Γρύμπιανη
- 33) Μόσιορη
- 34) Δολιανιά
- 35) Ζαγόριανη.

Τ μ ῆ μ α Ζ α γ ο ρ ί ο υ

- 1) Ἄλιζοτ Τσεφλίκι (νῦν Γεροπλάτανος)
- 2) Μαυροβοῦνι
- 3) Μεσοβοῦνι
- 4) Ἄρτζίστα (νῦν Ἄριστη)
- 5) Ἅγιος Μηνᾶς
- 6) Πάπιγκον
- 7) Βεϊτζικόν
- 8) Ἄνω Ραβένια

Τ μ ῆ μ α Κ ο ν ί τ σ η ς

- 1) Κόνιτζα
- 2) Μπότα = Ξένοι
- 3) Ραντάνι
- 4) Περάτι *
- 5) Λιασκοβίκι *
- 6) Βιθοῦκι (νῦν Πυξαριά) *
- 7) Μποῦσι

- 8) Μάζιο *
- 9) Ἀμάρι (εἰς τὴν Χρονογραφίαν Ἀρμάρι)
- 10) Ἀλποχῶρι
- 11) Γορίτζα (νῦν Καλλιθέα)
- 12) Κλειδωνιάνιστα
- 13) Μπράζια (νῦν Δίστρατον)
- 14) Πεκλάρι (νῦν Πηγὴ)
- 15) Γρήσπανη (=Γκριζμπάνι νῦν Ἐλεύθερον)
- 16) Μελίσδιανη (νῦν Λαγκάδα)
- 17) Φετόκα (νῦν Θεοτόκος)
- 18) Κεράσοβον
- 19) Βούρμπιανη
- 20) Φούρκα
- 21) Πιλκάδες
- 22) Τούρνοβον (νῦν Γοργοπόταμος)
- 23) Σέλτζι (νῦν Ὁξυά)
- 24) Πυρσόγιαννη
- 25) Στράτζανη (νῦν Πύργος)
- 26) Μόλιστα
- 27) Ἀρμάτοβον
- 28) Καστάνιανη
- 29) Πάδαις
- 30) Βράνιστα (νῦν Τράπεζα)
- 31) Ζέλιστα (νῦν Ἐξοχή)
- 32) Πεστιλιάπι
- 33) Βίσεντζκον (νῦν εἰς Μητρόπολιν Καστορίας)
- 34) Ζλάταινα (νῦν Χρυσῆ ὁμοίως ὡς ἄνωθεν)
- 35) Παλιοσάλι
- 36) Σταρίτζανη (νῦν Πουρνιά)
- 37) Ἰσβορος (νῦν Ἀμάραντος)
- 38) Πλάβαλη (νῦν Ἁγία Βαρβάρα)
- 39) Κάντζον (=Κάντζικον νῦν Δροσοπηγὴ)
- 40) Ζύρμα (=Ζέρμα)
- 41) Δέντζικον (νῦν Ἀετομηλίτσα)
- 42) Λούτζικον (=Λούψικον νῦν Λυκόρραχη)
- 43) Κουτζούφλοιανη (νῦν Ἡλιόρραχη)
- 44) Κροτίνιστα (νῦν Νικάνορας)
- 45) Καβάσιλα
- 46) Τσέρτζικον *
- 47) Σαραντάπορον
- 48) Σανοβόν * (νῦν Ἀετόπετρα)
- 49) Μπομπίτσικον *
- 50) Μελισσόπετρα *
- 51) Περοβίτζκα * (νῦν Καλόβρυση)
- 52) Δερβένια *
- 53) Μελισσίνι *
- 54) Κούκεσι *
- 55) Συργιάνη *
- 56) Διπαλίτζα (νῦν Μολυβδοσκεπάστος) * σελ. 367
- 57) Ὁστανίτζα (νῦν Ἀηδονοχῶρι *)

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

- 58) Μεσαριά
- 59) Βλάχοι *
- 60) Βαλεβίστα *
- 61) Μπούτζικον (=Μποντσικόν νυν Πωγωνίσκος) *
- 62) Συκιά³
- 63) Λισκάτσι (νυν Ἀσημοχῶρι)
- 64) Χιονιάδες⁴

Τ μ ἦ μ α Π ω γ ω ν ί ο υ

- 1) Κακόλακκον
- 2) Κρυονέρι
- 3) Βίσσανι
- 4) Λαχανόκαστρον
- 5) Τζαραπλανά (νυν Βασιλικόν)
- 6) Ρομπάτες⁵ (νυν Μερόπη)
- 7) Φραστανά (νυν Κάτω Μερόπη)
- 8) Μέβγεζα (νυν Παλιόπυργος)
- 9) Κακοποιούς (=Κακουσιούς νυν Ἅγιος Κοσμάς)

Τ μ ἦ μ α Π α ρ α μ υ θ ί α ς

1) Πράδαλη	σελ. 353
2) Βουρσίνα	
3) Κοῦτσι	σελ. 356
4) Λεπτοκαρυά	
5) Βράνια	

Σ η μ.

Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω, ἃς προστεθῶσιν καὶ τὰ κάτωθι πέντε ἄλλα χωρία ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Κουρέντων καὶ Πωγωνίου, ὡς μὴ ἀναφερομένων ὑπὸ τοῦ Ἀραβαντινοῦ.

- 1) Ποχδόριανη (νυν Παρακάλαμος)
- 2) Μαυρονόρος
- 3) Κάτω Ραβένια
- 4) Ρουσιά καὶ
- 5) Μεντζητιές (νυν Κεφαλόβρυσον).

Τὸ τελευταῖον τοῦτο δεδικαιολογημένως δὲν τὸ ἀναφέρει ὁ Ἀραβαντινός, διότι δὲν ὑπῆρχε. Κατ' ἐκείνην σχεδὸν τὴν ἐποχὴν συνωκίσθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάν Μεντζήτ, ἐξ οὗ ἔλαβε καὶ τὸ ἀρχικὸν αὐτοῦ ὄνομα.

3 = Κατὰ λάθος τὴν κατατάσσει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἰωαννίνων.

4 = Τὰ δύο τελευταῖα αὐτὰ χωρία τῆς Κονίτισης, κατατάσσει διοικητικῶς εἰς Μακεδονικὴν Ἐπαρχίαν.

5 = Ἐπίσης κατὰ λάθος τὰ δύο αὐτὰ χωρία Τζαραπλανά καὶ Ρομπάτες, τάττει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἰωαννίνων.

ΙΓ'

Σ φ ρ α γ ῖ δ ε ς

Καὶ τέλος, ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ καταχωρήσωμεν ἐδῶ καὶ τρεῖς τύπους διαφόρων Μοναστηριακῶν σφραγίδων τοὺς ὁποίους ἀπαντῶμεν εἰς διάφορα κατὰ καιροὺς Μοναστηριακὰ Ἐγγραφα, ἐκδοθέντα ὑπὸ τῶν τότε Ἡγουμένων τῶν Μονῶν, εἰς τὰς ὁποίας ταῦτα ἀναφέρονται.

Καὶ τὸν μὲν τύπον τῆς σφραγίδος τῆς Ἱ. Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Ζέρμας, τὸν ἀπαντῶμεν εἰς ἐπιστολὰς τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1910 — 1912 Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς Διονυσίου Παπαδάτου (Κουτλουμουσιανοῦ) ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν ἐν Βουρμπιάνη διδάσκαλον ἀείμνηστον σήμερον Χαράλαμπον Ρεμπέλην. (Βλέπε πρὸς τοῦτο καὶ τὰς ἐν σελ. 78, καὶ 80 ὑπ' ἀρ. 42, 45, 46 καὶ 47 ἐπιστολὰς).

Ἀκολουθῶν δέ, τὸν τύπον τῆς σφραγίδος τῆς Ἱ. Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Βησσάνης, τὸν ἀπαντῶμεν εἰς ἀχρονολόγητον Ἐγγραφον (= Πανταχοῦσαν) συνταχθεῖσαν — πιθανῶς — κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1772 — 1773 ἢ καὶ ὀλίγον ἐνωρίτερον ἀκόμη, ὑπὸ τοῦ τότε Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς Διονυσίου. (Βλέπε καὶ τὸ σελ. 90 ὑπ' ἀρ. 1 Ἐγγραφον (= Πανταχοῦσαν).

Καὶ τρίτον, τὸν τύπον τῆς σφραγίδος τῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Μολίστης, τὸν ἀπαντῶμεν εἰς ἐνοικιαστήριον Ἐγγραφον τοῦ 1909 φέρον καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τότε Ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀνθίμου. (Βλέπε καὶ τὸ εἰς σελ. 77 ὑπ' ἀρ. 41 δημοσιευθὲν Ἐνοικιαστήριον τοῦτο Ἐγγραφον).

Καὶ ἐπειδὴ σήμερον αἱ παλαιαὶ αὐταὶ σφραγίδες δὲν εὐρίσκονται πλέον, διὰ τοῦτο χάριν τῆς Ἱστορίας τοῦ τόπου, ἀλλὰ καὶ χάριν τῆς Ἱστορίας ἐκάστης τῶν ἐδῶ ἀναφερομένων Ἱερῶν αὐτῶν Μονῶν, προήλθομεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ καταχωρήσωμεν καὶ τοὺς τύπους τῶν ἐν λόγῳ σφραγίδων αὐτῶν, ἵνα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διασώσωμεν αὐτοὺς ἱστορικῶς τοῦλάχιστον.

Παραθέτοντες δὲ κατωτέρω τοὺς ἐν λόγῳ τύπους τούτους, παρακαλοῦμεν τοὺς κ. κ. ἀναγνώστας ὅπως μὴ θεωρήσωσι τοῦτο ὡς ἰδικὴν μας πολυπραγμοσύνην, καὶ κρίνωσιν ἡμᾶς μὲ δυσμένειαν καὶ αὐστηρότητα, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἱστορικὴν τῶν σφραγίδων αὐτῶν χρησιμότητα ἀποβλέποντες, νὰ δικαιώσουν ἡμᾶς διὰ τὴν ἐνέργειάν μας ταύτην πλήρως.

Αὐτὴν λοιπὸν τὴν γνώμην σχηματίσαντες, καταχωροῦμεν ἐδῶ καὶ τὰ κλισέ τῶν ἐν λόγῳ σφραγίδων αὐτῶν, ὡς ἀκολουθῶν ἐμφαίνεται.

Πανομοιότυπον τῆς Σφραγίδος τῆς Ἱ. Μονῆς Κοιμ. Θεοτόκου Ζέρμας με χρονολογίαν 1618. (Βλέπε καὶ τὰς πρὸς τὸν ἀείνμηστον Ρεμπέλην ἐπιστολὰς τοῦ Ἡγουμένου αὐτῆς Διονυσίου Παπαδάτου σελ. 78 καὶ ἐφεξῆς.

Πανομοιότυπον τῆς Σφραγίδος τῆς Ἱ. Μονῆς Κοιμ. Θεοτόκου Βησσάνης. (Βλέπε καὶ τὸ εἰς σελ. 90 καὶ 91 πρῶτον καὶ μόνον Ἔγγραφον

Πανομοιότυπον τῆς Σφραγίδος τῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Μολίστης. (Βλέπε καὶ τὸ εἰς σελ. 77 ὑπ' ἀρ. 41 Ἔγγραφον).

Σημειώσεις:

Τὸ πανομοιότυπον τῆς Σφραγίδος ταύτης ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ἐξώφυλλον τοῦ ἐν Ἀθήναις περιοδικοῦ «Κόνιτσα», τεῦχος Ὀκτωβρίου 1966, ἔνθα ἐδημοσιεύθη καὶ ὀλιγοσέλιδος ἐργασία περὶ τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς, ἀφορῶσα τὴν Ἱστορίαν της. (Βλέπε πρὸς τοῦτο περιοδικὸν «Κόνιτσα» Διπλοῦν τεῦχος Αὐγούστου Σεπτεμβρίου 1966 σελ. 5, 6, καὶ 7, ὡς καὶ τὸ ἐπόμενον τεῦχος Ὀκτωβρίου σελ. 6 καὶ 7.

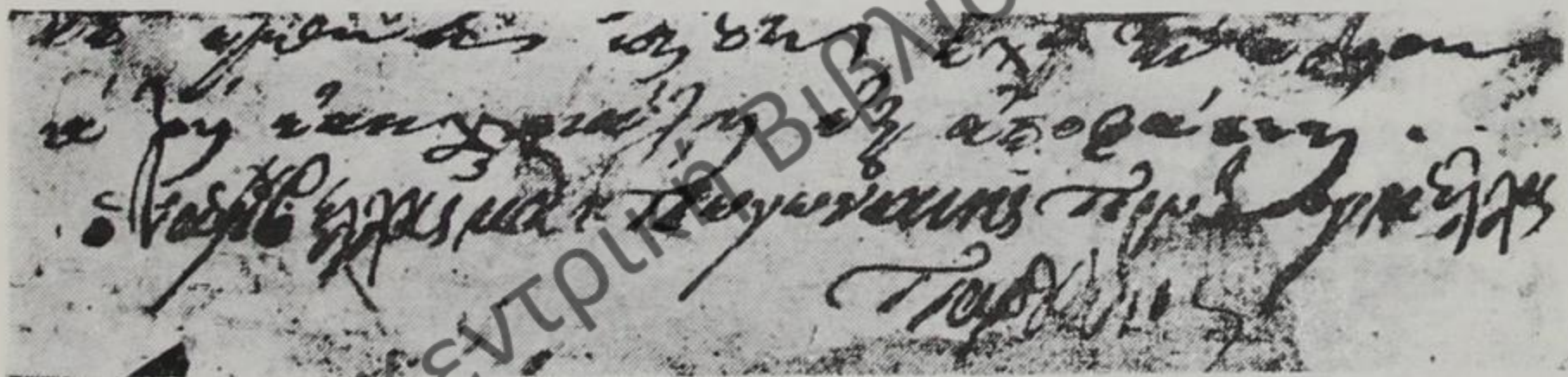
Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΙΔ'

Φωτοτυπία Ἐγγράφων

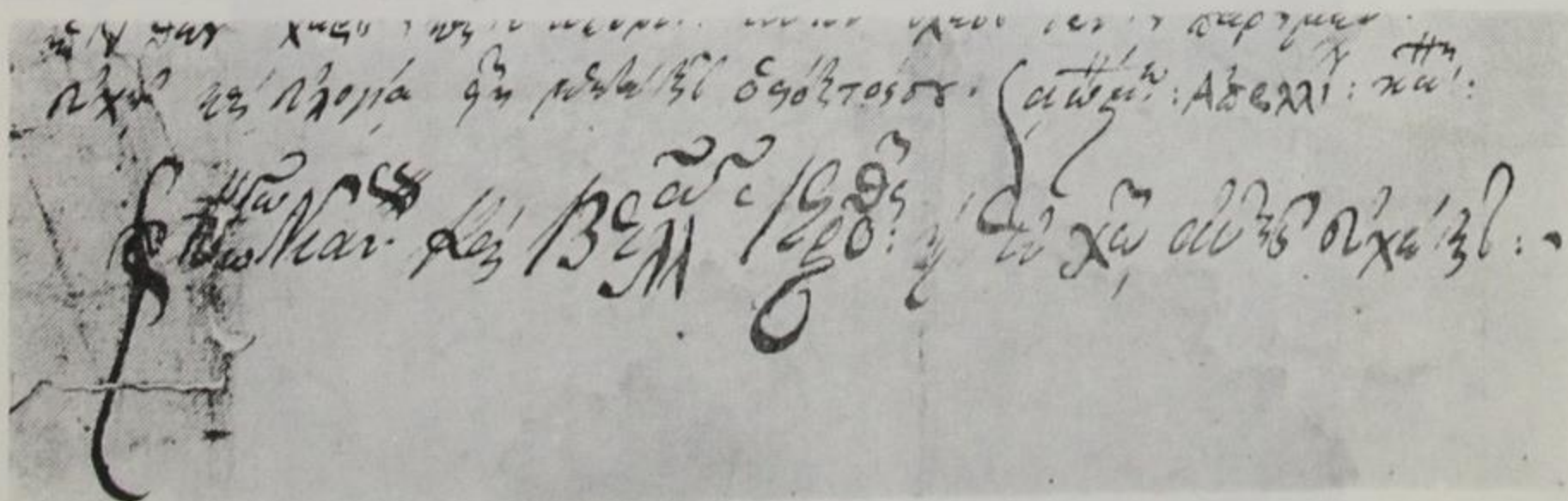
Κατωτέρω παρουσιάζομεν τὰς φωτοτυπίας ἐνίων ἐκ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ καταχωρηθέντων ἐγγράφων, κατὰ τὴν χρονολογικὴν αὐτῶν σειράν, ὡς καὶ μετὰς κατατοπιστικὰς δι' ἓνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν σημειώσεις, ὡς ἀκολουθῶς ἐμφαίνονται.

Τὴν ὑπογραφήν ταύτην ἀπαντῶμεν εἰς σωζόμενον τεμάχιον Ἐπιτιμίου σχήματος 14X3, ἀνήκει δὲ εἰς νεωτέραν τοῦ 1837 ἐποχὴν.

(Βλέπε καὶ τὸ εἰς σ. 41 ὑπ' ἀρ. 3 ἐγγράφον, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀρ. 8 ὑποσημείωσιν).

Εὑρέθη δὲ ἐν Πεκλαρίῳ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ ἀγίου Γεωργίου ὅπου καὶ ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ἐπικόλλησιν ἐσχισμένων φύλλων Μηναίου.

Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πωγωνιανῆς καὶ Βελλὰς Ἱεροθέου.

(Βλέπε εἰς σελ., 42 τὸ ὑπ' ἀρ. 5 ἐγγράφον τοῦ 1840).

f Ουδὲν μὲν κρίσαντα ἀχόρῳ α, ἀγαθὸν δὲ γὰρ
 οὐκ ἐστὶν καὶ ἐν αὐτῷ γενεῶν αὐτῶν μὴ ἀπορίαι μὴ,
 ἀλλ' ἕως οὗ καὶ ἐν ἀποδείξει γενεῶν δὲ ἀπὸ τῆς
 καὶ ἀποδείξει ἐν κρίσει αὐτῶν ἐν ἀποδείξει δὲ ἀποδείξει
 ἢ ὁ ἀπὸ ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει δὲ ἀποδείξει, ἀπὸ τῆς
 ἀποδείξει αὐτῶν ὁ ἀπὸ ἀποδείξει, ἢ ἀποδείξει αὐτῶν, καὶ ἀποδείξει
 αὐτῶν ἀποδείξει, καὶ ἀποδείξει αὐτῶν μὴ δὲ ἀπὸ ἀποδείξει
 αὐτῶν, ἢ ἀπὸ ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει ἀποδείξει, ὁ ἀπὸ
 ἀποδείξει αὐτῶν, ἢ ἀπὸ ἀποδείξει αὐτῶν μὴ δὲ ἀπὸ ἀποδείξει
 αὐτῶν καὶ ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει ἀποδείξει, ὁ ἀπὸ
 ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει, ἢ ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει καὶ
 ἀποδείξει αὐτῶν. ἀπὸ τῆς ἀποδείξει αὐτῶν ἀπὸ ἀποδείξει
 ἀποδείξει αὐτῶν καὶ ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει ἀποδείξει,
 μὴ ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει ἀποδείξει ἀποδείξει, ἢ ἀπὸ
 ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει ἀποδείξει ἀποδείξει, ὁ ἀπὸ
 ἀποδείξει αὐτῶν ἀποδείξει ἀποδείξει ἀποδείξει.

21. 1854.

ἐν τῷ ἰκτῶν αὐτῶν

Ομορφιάς Εύνοιας ἀγαθῶν ἡμετέρων ἀνδρῶν καὶ
 ἰσοπέδη γαλανότης, δι' ἧς ἔλασεν ἅπαντες ἀνὰ τὸ
 πᾶν, ἀγαθὴ καὶ εὐχὴ γαλανότης, ἵνα ἀνὰ τὸν οὐρανὸν
 καὶ ἐπιπέσειεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀνὰ τὸν οὐρανὸν
 καὶ ἐπιπέσειεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀνὰ τὸν οὐρανὸν
 καὶ ἐπιπέσειεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀνὰ τὸν οὐρανὸν

Οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ ἕλκος
 καὶ ἀνὰ τὸν οὐρανὸν καὶ γῆν
 καὶ ἀνὰ τὸν οὐρανὸν καὶ γῆν

1854 Ὁκτ. 28. Ἰωάννη

Πανομοιοτύπων τοῦ εἰς σελ. 48 ὑπ' ἀρ. 18 ἐγγράφου τοῦ 1854.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Οφείλει
 3386
 Ημερομηνία: 17/11/1904
 Αριθμός: 3386

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Βελλῶς καὶ Κονίτιδος καὶ ὑπέριμε, ἐν ἁ-
 γίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετροπό-
 λητος κύρ Κωνσταντῖνε, χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη
 παρὰ Θεοῦ. Διαβιβάζοντες ἐγκλείστως ἐν μεταφράσει ἀντίγραφον
 ὑπουργικοῦ τεσκερὲ καθαυτομένου αὐτῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν δι-
 ατυπωθεῖσαν κατὰ τοῦ Μαλ-Μουδίου περὶ καταχρήσεως κατηγορί-
 αν, ἀποδειχθεῖσαν δι' ἐπισήμου ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τῆς Νομαρχί-
 ας ἀνυπόστατον, ἐντελλόμεθα τῇ αὐτῆς Ἱερότητι, συνοδικῇ δια-
 γνώμῃ ἵνα σκεύσασα ὑποβάλλῃ ἡμῖν τὰς δεούσας περὶ τούτου κλη-
 ροφορίας, διὰ τὰ περὶ αὐτῶν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον
 ἔλεος εἴη μετὰ τῆς αὐτῆς Ἱερότητος.

Ἄδδ. Μαΐου κβ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κονίτιδος
 Ἐπιχρῶ ἀγαπῶν ἀδελφῶν

1062
 Ο Βασιλεύς των Γερμανών
 επιβεβαιώνει εις το Χερσίον Μοναστήριον
 προσαφηνίζοντες εις το ειρηναίον
 φέρουσαι ελευθέρως εις το
 Μοναστήριον το 1900

Πανομοιότυπον τῆς εἰς σελ. 74 ὑπ' ἀρ. 34 ἀποδείξεως τοῦ 1906.
 Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Εργασια κ. Α. Κωνσταντίνου
 Ημερομηνία 24/11/1911
 Αξιότιμοι κύριοι μέλη της Επιτροπής
 Στρατιωτικού Συμβουλίου Παιδείας και Κοινωνίας
 Αθήναι
 Επειδή διαμαρτυρούμαι για την κατάσταση
 των βιβλίων της βιβλιοθήκης της Κόνιτσας
 και επειδή η βιβλιοθήκη αυτή είναι
 κεντρική βιβλιοθήκη της Κόνιτσας
 και η κατάσταση των βιβλίων
 είναι πολύ κακή και πρέπει να
 ληφθούν μέτρα για την
 αποκατάσταση της βιβλιοθήκης
 και την αγορά νέων βιβλίων
 και την επισκευή των παλιών
 βιβλίων.

Πανομοίωτον του εις σελ. 83 υπ' αρ. 50 έγγραφου του 1911.

Επίσημο έγγραφο

από τον κ. Κωνσταντίνου

Προσέχω να ενημερώσω ότι η επιτροπή που
αποτελείται από τους κ.κ. Κωνσταντίνου, Κωνσταντίνου
και Κωνσταντίνου, με την υπεύθυνη διαχείριση
των υποθέσεων, έχει ολοκληρώσει τα έργα που
αφορούν στην κατασκευή του κτιρίου, το οποίο
θα χρησιμοποιηθεί για την αποθήκευση των
αποβλήτων, σύμφωνα με τα σχέδια που
έχουν καταρτιστεί.

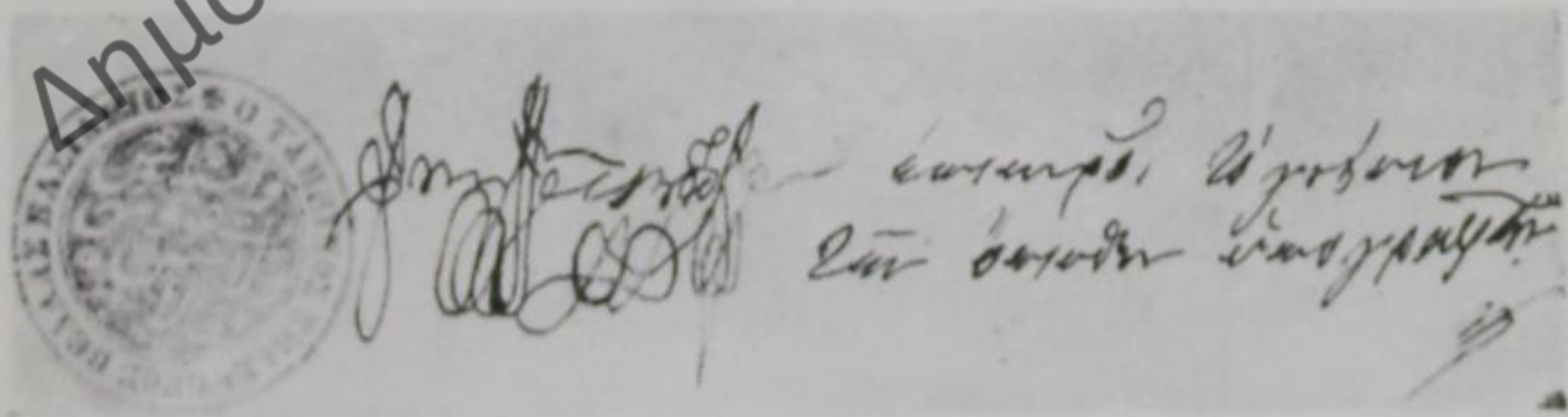
Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου

Δημοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κωνσταντίνου

Πανομοιότυπον τῆς ἰδιοτύπου Σφραγίδος τοῦ ἰδίου Πατριάρχου μετὰ τὰ ἀρχικὰ καὶ τελευταῖα γράμματα τοῦ ὀνόματός του κάτωθεν τοῦ δικεφάλου αἰετοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν AN MS, ὡς καὶ τὸ ἄνω τῆς ἐνθρονήσεως αὐτοῦ, α φ κ α 1895.

Αὕτη ἐχρησιμοποιεῖτο κατὰ τὴν τότε συνήθειαν διὰ τὴν σφράγισιν ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων ἐγγράφων δι' Ἰσπανικοῦ κηροῦ (κοινῶς βουλοκέρι), ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ σωζομένου ἔξωθεν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης Ἰσπανικοῦ κηροῦ.

Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Βασιλείου δι' ἧς ἐπικυροῖ τὸ γνήσιον τῶν ὑπογραφῶν εἰς ἰδιωτικὸν διανεμητήριον Ἐγγραφον τοῦ 1890.

Οι υπογραφεύμενοι εφορευτικοί της επαρχίας
 του χωρίου Χιονιάδες διατάξαντες ως δεδουλευσέν τον
 ο βαβυμον Παναγιώτην επί των εδ. δύνανται
 τε (επ. 15) ας υποχρεωθήτε ετησίως αὐτῶν εἰς ἕνα
 ρας δότους εἰς τὴν ἀρχὴν ἰσχυροῦς λογισμῶν. ὁ
 δεδουλευσέν υποχρεωθῆναι εἰς δόταν κατὰ τὸν ἀριθμὸν
 τῶν ἐκ τῶν ἐπιπέδων διατάξαντες ἐπιπέδων τοῦ ἰσχυροῦ
 ἡ δὲ ἐπιπέδων ἡ ἐπιπέδων ἡ δὲ ἐπιπέδων εἰς δόταν
 αὐτὰ τὸ εἶδος ἡ υποχρεωθῆτε. Χιονιάδες τῆς 7: Οὐλο-
 βρίου 1897.
 Βασίλειος Παπαλάμπρου
 Εὐαγγέλιος Μπαλαμῆς
 Χρῆστος Ζαχαρίας
 Ἀρθεμιός
 Δημήτριος
 Γεώργιος

Εὐαγγέλιος Μπαλαμῆς
 Ἐπιπέδων

Πανομοιότυπον διορισμοῦ διδασκάλου

Πανομοιότυπον διορισμοῦ ὑπὸ τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς Χιονιάδων τοῦ διδασκάλου Βασιλείου Παπαλάμπρου κατὰ τὸ ἔτος 1897.

Σ η μ.

Καταχωροῦμεν ἐδῶ καὶ τὴν φωτοτυπίαν τοῦ διορισμοῦ τούτου τοῦ φέροντος τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Βασιλείου, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ διὰ πολλοστήν φοράν ἢ πέραν τῆς θρησκευτικῆς ἐξουσίας, πολιτικῆ καὶ ἐκπαιδευτικῆ τοιαύτη, τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν οἱ πνευματικοὶ ἡμῶν ἀρχηγοί, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μακραίωνος δουλείας τοῦ Ἔθνους ἡμῶν.

Οὗτος ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον καὶ εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις περιδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» εἰς τὴν μελέτην ἡμῶν «Τὰ Σχολεῖα Χιονιάδων ἐπὶ Τουρκοκρατίας» κατὰ τὸ ἔτος 1966, τριπλοῦν τεύχος Φεβρουαρίου - Ἀπριλίου σελ. 107, ἐκ τῆς ὁποίας ἐκυκλοφόρησαν καὶ ὠρισμένα Ἀνάτυπα.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ἱεροστάτου Μητροπολίτου Βελγίας καὶ Κονίτισης καὶ ὑπέκρινε, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφεὲ καὶ συλλειτουργεῖ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Πανάρετε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρῃ Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἱεροστάτου
462.

Εἰς ἀπάντησιν εἰς τὸ ἀπὸ η'. τοῦ παρελθόντος μηνὸς γράμμα τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος, οἱ οὗ ζητεῖ τὰς ὁδηγίας τῆς Ἐκκλησίας ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς γάμους μεταξὺ κροσφύγων, ἀνακοινοῦμεθα ἀπὸ τῆς συνοδικῆς διαγνώμῃ τῆς ἐξῆς: Κατ' ἀρχὴν προκειμένου περὶ γάμου μεταξὺ κροσφύγων ἀνάγκη οὐδὲν τοι νὰ παρουσιάζωσι κιστοκοινητικὰ ἐλευθερίας ἀπὸ μέρους τῶν οικείων Μητροπολιτῶν, ὡς ἀναγράφεται περὶ τούτου καὶ ἐν τῇ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ ὑπ' ἀριθμ. Πρωτ. 378 καὶ ἡμερομ. 18. Ἰανουαρίου. ε. ε. Ἐὰν τὸ τοιοῦτον τυγχάνῃ ἀδυνατόν, ἀκαιτεῖται κατὰ τὸν νόμον ἡ ἐνορκος ὁμολογία μαρτύρων, τούτων δὲ κάλιν μὴ ὑπαρχόντων ἢ τῶν οικείων τῶν νεονόμων, οἵτινες ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλουσι, λαμβάνοντες γνώσιν καὶ τοῦ σχετικοῦ νόμου περὶ ἐκιορκίας καὶ τῶν προβλεπομένων διὰ τοὺς ἐκιορκούς κοινῶν, νὰ καταθέτωσι καὶ σχετικὸν ἐνυπόγραφον ἔγγραφον ὁηλωτικὸν τῆς ἐλευθερογαμίας τῶν μελλόντων νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν.

Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος.

Λογ. Φεβρουαρίου α'

Ἱεροστάτου
εἰς τὴν ἀγαπήν ἀδελφίαν

Πανομοιότυπον Πατριαρχικοῦ Ἐγγράφου τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1923 Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μελετίου τοῦ Μεταξάκη.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω — ὡς θὰ παρατηρήσῃ καὶ ὁ ἀναγνώστης — εἶναι ἔξω

τοῦ θέματος τῆς παρούσης, ἡ ὁποία — ὡς γνωστὸν — ἔχει ὡς χρονικὸν αὐτῆς ὄριον τὸ ἔτος 1912, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἥπειρος ἠλευθερώθη.

Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα τὰ εἰς χεῖρας μας εὐρισκόμενα σήμερον Ἐκκλησιαστικά Ἐγγραφα κ.λ. συμπεριελήφθησαν τῇ παρούσῃ, δὲν ἐκρίναμε καλὸν νὰ διαχωρίσωμεν αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἀπ' ἀλλήλων, ἐκ μόνου καὶ μόνου τοῦ λόγου ἵνα μὴ τυχὸν αὔριον ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας παραπέσωσι ταῦτα καὶ ἀπωλεσθῶσιν. Διὰ τοῦτο καὶ παρακαλοῦμεν τοὺς κ. κ. ἀναγνώστας ὅπως συγχωρήσωσιν ἡμᾶς διὰ τὴν διατυπωθεῖσαν ἐδῶ παρέκβασιν ταύτην.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ὁ Βυζαντινῆς Γραφῆς Κώδιξ οὗτος διαστάσεων 0,22 X 0,15 καὶ πάχους 0,5 ἀποτελεῖται ἐκ 510 ἐν ὄλῳ σελίδων. Καὶ εἰς μὲν τὰς 42 πρώτας σελίδας ἀπαντῶμεν τὰ περιεχόμενα, εἰς δὲ τὴν ἐπομένην 43ην, τὸν τίτλον αὐτοῦ, ἐντὸς κιγκλιδωτῆς διὰ χρωμάτων διακοσμήσεως σχήματος **Π**, ἔχοντα — ὡς θὰ διαπιστώσῃ καὶ ὁ ἀναγνώστης — ὡς ἑξῆς :

«Νόμιμον συλλεχθὲν ἐκ διαφορῶν ἀναγκαίων κανόνων τῶν θείων καὶ ἱερῶν ἀποστόλων καὶ τῶν ἀγίων καὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων τῶν θεοφόρων καὶ ἐτέρων ἀγιοτάτων ἀρχιερέων καὶ τινων νεαρῶν βασιλικῶν νόμων καὶ ἄλλων τινῶν μεταφρασθὲν εἰς τὴν κοινὴν γλῶτταν».

Ἐπίσης, εἰς τὸν ἐν λόγῳ Κώδικα αὐτὸν καὶ εἰς σελίδα 472, καταχωρεῖται καὶ εἰς κατάλογος τῶν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπαγομένων ἄλλοτε Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ σήμερον δὲν ὑφίστανται.

Ὅμοίως κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ Μονὴ αὕτη εἶχε καὶ ἐν ἐπὶ μεμβράνης Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον — ὡς ἔχομεν ἐκ στόματος τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1942 ἐπιζώντων τότε γερόντων Νέστορος Βέργου, Νικολάου Ἰ. Γκάνιου καὶ Εὐαγγέλου Μακαρίου—, ἀπωλέσθη, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος.

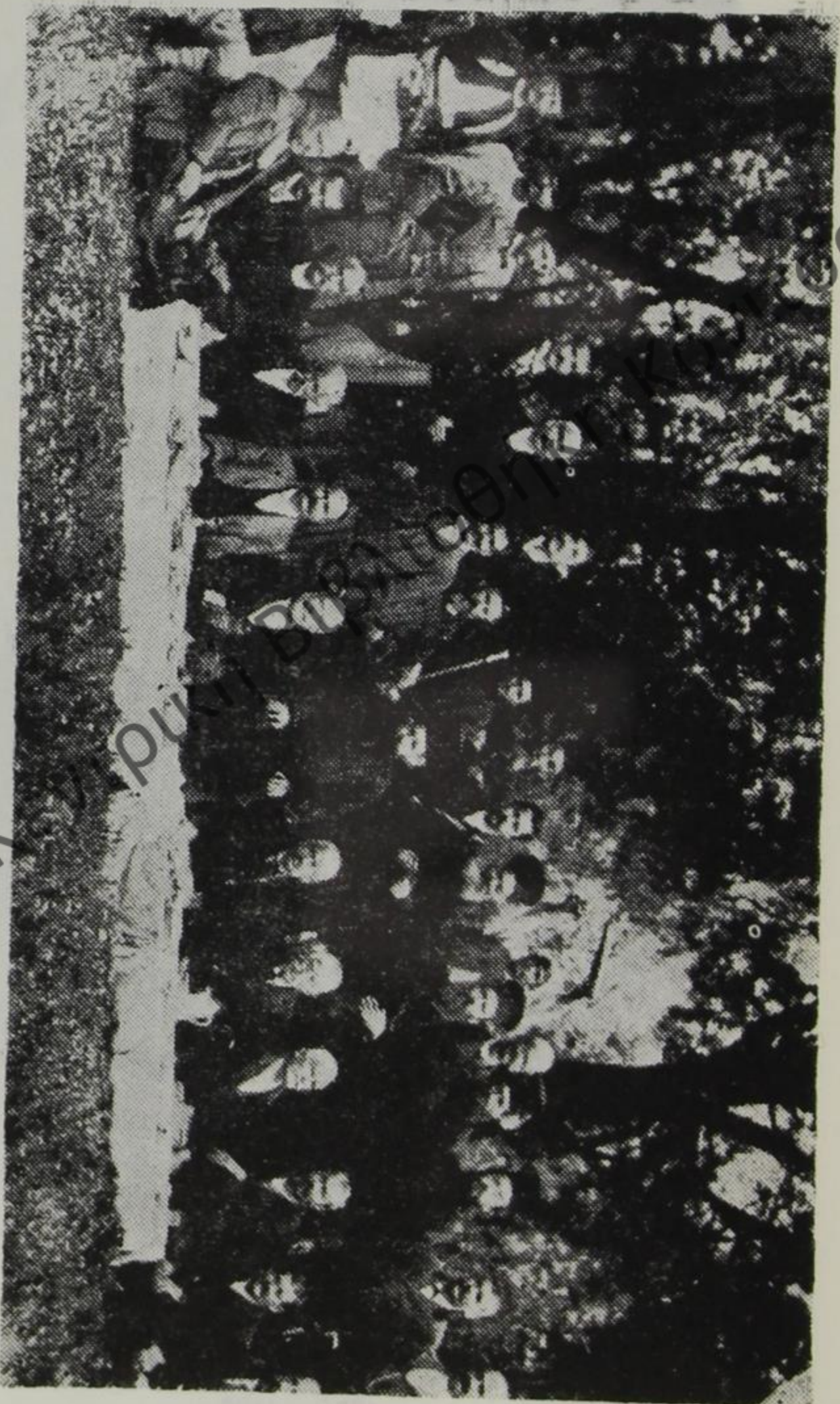
Περὶ ἐνὸς δὲ Καταστήχου τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ καὶ αὐτὸ τὰ Δίπτυχα τῆς Μονῆς, βλέπε σχετικῶς καὶ τὰς ὀλίγας περὶ αὐτοῦ γραμμὰς εἰς τὴν σελ. 24 τῆς παρούσης Κεφ. Δ', ὡς καὶ εἰς τὸ περιοδικὸν «Κόνητος» Σεπτέμβριος καὶ Ὀκτώβριος 1966.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθηκὴ Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΖΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Μητροπολίτης Βελλᾶς καὶ Κονίτσης
1876 — 1899

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΑΒΟΥΛΟΥ
Μητροπολίτης Βελλάς και Κοιτίτης
1899 — 1906

(Ὁ ἐν τῷ μέσῳ καθήμενος εἰς ἐξοχικὸν γεῦμα παρατεθεὶς πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Κοινότητος Βησσαίνης κατὰ τὸ ἔτος 1904 εἰς τὸ ἐξώθεον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀβελ λειβάδιον (κοινῶς Τσαίρι τοῦ Μαναστηριοῦ), ὑπὸ τὴν σκιάν αἰωνοβίων δένδρων).

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Μητροπολίτης Βελλᾶς καὶ Κονίτσης

(Ὁ μὲ τὸ κομβολόγιον ἐν τῷ μέσῳ καθήμενος πέμπτος ἐξ ἀριστερῶν, εἰς Διδασκαλικὸν ἐν Κονίτση Συνέδριον, πιθανῶς κατὰ τὸ ἔτος 1923 ἢ 1924).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΙΣΤ'

Σ η μ ε ι ώ σ ε ι ς

α') Ἡ εἰς σελ. 40 ὑπ' ἀρ. 1 Συμμαρτυρία, ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» τεύχος Αὐγούστου - Σεπτεμβρίου 1957 σελ. 590.

β') Ὁμοίως τὸ εἰς σελ. 43 ὑπ' ἀρ. 7. ἔγγραφον ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Κόνιτσα» τεύχος Μαΐου - Ἰουνίου 1963 σελ. 23.

γ') Τὸ εἰς σελ. 45 ὑπ' ἀρ. 9 ἔγγραφον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» Τεύχος Ἀπριλίου 1953 σελ. 354.

δ') Τὸ εἰς σελ. 47 ὑπ' ἀριθ. 16 ἔγγραφον ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ὡς ἄνω περιοδικὸν τεύχος Αὐγούστου - Σεπτεμβρίου 1957 σελ. 590—591.

ε') Τὸ εἰς σελ. 58 ὑπ' ἀρ. 1 χειροτονητήριον ἔγγραφον τοῦ 1871, ἐδημοσιεύθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1964 εἰς τὸ ἐν Κερκύρα ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Στούπη ἐκδοθὲν βιβλίον «Πωγωνησιακὰ καὶ Βησσανιώτικα» τόμος β' σελ. 281.

στ') Τὸ εἰς σελ. 66 ὑπ' ἀρ. 15 ἔγγραφον ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ τριπλοῦν τεύχος τῆς «Ἡπειρ. Ἑστίας» Ἀπρίλιος - Ἰούνιος 1967 εἰς τὴν στήλην τῶν Ἐπιστολῶν, σελ. 159.

ζ') Ὁμοίως τὰ εἰς σελ. 68 ὑπ' ἀρ. 18 καὶ 19 ἔγγραφα, εἰς τὸ τεύχο Μαΐου 1966 σελ. 256.

η') Ὁμοίως τὸ εἰς σελ. 69 ὑπ' ἀρ. 22, εἰς τὸ τεύχος Μαΐου 1966 σελ. 256.

θ') Τὸ εἰς σελ. 72 ὑπ' ἀρ. 28 ἔγγραφον τοῦ 1903 ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Στούπη ἐκδοθὲν βιβλίον «Πωγωνησιακὰ καὶ Βησσανιώτικα» τόμος β' σελ. 281. Προέρχεται δὲ ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖον τοῦ ἀειμνήστου σήμερον Ἰατροῦ θεοφάνους Ἀθ. Γάτση.

ι') Τὸ εἰς σελ. 75 ὑπ' ἀρ. 36, εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» τεύχος Μαΐου 1966 σελ. 257.

ια') Τὸ εἰς σελ. 76 ὑπ' ἀρ. 39 ἔγγραφον τοῦ 1908 ἐδημοσιεύθη καὶ τὸ 1962 ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Στούπη εἰς τὸ ἐν Πάτραις ἐκδοθὲν βιβλίον «Πωγωνησιακὰ καὶ Βησσανιώτικα» τόμος Α' σελ. 187 οὐχὶ ἰδιαιτέρως ὡς ἔγγραφον, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ κειμένου, ἐκ τοῦ ὁποίου εὐκόλως δύναται τις νὰ τὸ ἐκχωρίσῃ.

ιβ') Τὸ εἰς σελ. 77 ὑπ' ἀρ. 41 ἐνοικιαστήριον ἔγγραφον τοῦ 1909, ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Κόνιτσα» τεύχος Αὐγούστου - Σεπτεμβρίου 1966 σελ. 7, ὡς καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον τεύχος Ὀκτωβρίου σελ. 6.

ιγ') Τὸ εἰς σελ. 84 ὑπ' ἀρ. 53 ἔγγραφον, ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις περιοδικὸν «Ἡπειρ. Ἑστία» τεύχος Μαΐου 1966 σελ. 262.

ιδ') Ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας κατὰ τὴν στοιχειοθέτησιν μετὰ τὴν σελ. 97, δὲν ἠκολούθησαν αἱ ὑπόλοιποι ἄδειαι στεφανώματος. Διὰ τοῦτο καὶ προσετέθησαν ἄλλαι σελίδες χωρὶς ἀρίθμησιν.

ΙΖ'

Ἐπίλογος

Συντάσσοντες τὸ Α' Κεφάλαιον τῆς παρούσης ἐργασίας, τὸ ἀφορῶν τὸν Ἐπίσκοπον Βελλᾶς Παχώμιον καὶ τὴν Ἱ. Μονὴν Ζέρμας, ἀνεφέρθημεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1947 ἐπισυμβᾶσαν πυρκαϊᾶν ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ, ἡ ὁποία ἀπετέφρωσε καὶ ἠφάνισε διὰ παντὸς ὄλα τὰ Ἱερὰ αὐτῆς Βυζαντινὰ κειμήλια, ἦτοι: εἰκόνας, βίβλια, δίπτυχα κ.τ.λ.

Ἐκ τῆς αἰτίας δὲ ταύτης, ἠναγκάσθημεν εἰς ἓνα σημεῖον τοῦ ὡς ἀνω-Κεφαλαίου νὰ γράψωμεν, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τὰ ἐξῆς, ἀφορῶντα ἰδίως τὰ Δίπτυχα.

«... Ἄς παραδειγματισθῶμεν δὲ ἐκ τοῦ γενότος τούτου καὶ ἄς φροντίσωμεν νὰ περισώσωμεν καὶ ἀπὸ τὰς διαφόρους ἄλλας αἰτίας πάντα ἐκεῖνα τῆς Ἐπαρχίας τὰ κειμήλια, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ περισωθοῦν, ἐφ' ὅσον τὸν καιρὸν ἔχομεν, ἐὰν θέλωμε νὰ μὴ θρηνήσωμε καὶ ἄλλα παρόμοια...».

Καὶ ὁμῶς δὲν διεφύγαμε τοὺς φόβους μας ἐκείνους.

Μετὰ πάροδον δεκαπενταετίας ἀπὸ τῆς ἀποτεφρώσεως τῆς Ἱ. Μονῆς Ζέρμας, θρηνοῦμεν σήμερον καὶ ἄλλη παρόμοιαν ἀπώλειαν Βυζαντινῶν κειμηλίων, τὸ παρεκκλήσιον Ἁγ. Παρασκευῆς Ἀρματόβου τὸ ὁποῖον ἦτο ἐσωτερικῶς κατάμεστον τοιχογραφιῶν ἐξαιρετικῆς τέχνης τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος (1724). Πυρκαϊὰ προελθοῦσα ἐκ κρητῶν τὰ ὁποῖα ἠναψαν ἔμπροσθεν τοῦ τέμπλου ἀνήλικα παιδία, ἀπετέφρωσε τὸ παρεκκλήσιον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ. Ὅλα ἔγιναν παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Εἰς αὐτὴν λοιπὸν τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων εὕρισκόμενοι σήμερον, πρὸ τετελεσμένων — δηλαδὴ — γεγονότων, ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν τὸ «Ἄς παραδειγματισθῶμεν». Ἄς παραδειγματισθῶμεν, καὶ ἄς φροντίσωμεν διὰ τὴν διάσωσιν τῶν ἐναπομεινάντων ἀκόμη Βυζαντινῶν ἄλλων κειμηλίων, ἂν θέλωμε νὰ μὴ μᾶς καταλογίσουν τὰ τέκνα μας καὶ οἱ ἔγγονοί μας αὔριον βαρυτάτας ἐπιθέτας διὰ τὴν ἀμέλειάν μας αὐτὴν καὶ ἀδιαφορίαν τὴν ὁποῖαν ἐπιδεικνύομεν ἡμεῖς σήμερον πρὸς τὰ τοιαύτης φύσεως ζητήματα.

Ἄς ἐργασθῶμεν εἰς τὸ θέμα αὐτό, ἕκαστος βέβαια κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεώς μας. Ἡ Πατρίς αὔριον θὰ μᾶς εὐγνωμονῇ.

Τέλος, καὶ τῷ Θεῷ δόξα.

† ΠαπᾶΓεώργιος Παῖσιος

Χιονιάδες

ΙΗ'

Βιβλιογραφία

- ν. Ἀραβαντινοῦ: Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου 1856, τόμ. Β', «Κατάλογος Ἐπισκόπων Βελλᾶς».
- τρ. Σάρδεων Γερμανοῦ: Ἠπειρ. Χρονικά 1957, τόμ. ΙΒ', «Ἐπισκοπικοὶ Κατάλογοι Ἠπείρου καὶ Ἀλβανίας» Ἰωάννινα.
- άννου Λαμπρίδου: Ἠπειρ. Μελετήματα, τεύχ. Α' καὶ Γ', Ἀθήναι.
- δαῦτοῦ: Περί τῶν ἐν Ἠπείρῳ Ἀγαθοεργημάτων 1880, τόμ. Β', Ἀθήναι.
- κ. Μυστακίδου: Ἐφημερίς «Κόνιτσα» 1915, ἀρ. φύλου 19, Κόνιτσα.
- ίν. Βρανούση: Ἡ ἐν Ἠπείρῳ Μονὴ Σωσίνου 1957, Ἀθήναι.
- κ. Μυστακίδου: Ἠπειρωτικὸς Ἀστὴρ 1904, «Ἀρχιεπίσκοποι Πωγωνιανῆς», Ἀθήναι.
- έως Γεωργ. Παϊσίου: Ἠπειρ. Ἑστία 1953, «Γεράσιμος Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Ἀρίστης», Ἰωάννινα.
- δαῦτοῦ: Ἠπειρωτικὴ Ἑστία 1957, «Χρῦσανθος Ἱερομόναχος ὁ Λαϊνᾶς», Ἰωάννινα.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

III
Βιβλιογραφία

Παν. Αρβανιτίδης: Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Μπ. Ζαχαράκης: Ημερολόγιο Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Γεωργ. Παπαδόπουλος: Ημερολόγιο Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Το έργο αυτό είναι ημερολόγιο Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Νικ. Μουστακίδης: Εφημερίδα Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Λέων Βραυοννίδης: Ημερολόγιο Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Νικ. Μουστακίδης: Εφημερίδα Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Γεωργ. Παπαδόπουλος: Ημερολόγιο Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.
Το έργο αυτό είναι ημερολόγιο Χρονολογία της Ελλάδας 1826, τόμ. Β, εκδόσεις
Εκδόσεις Βιβλίου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΙΘ'

Παροράματα

Σελίς	7	στίχος	18	ἀντί	ἀναμφισβήτητον καθρέπτην, ἀνάγνωθι ἀναμφισβήτητον τὸν καθρέπτην
»	17	»	15	»	κατό, ἀνάγνωθι κατὰ
»	17	»	17	»	κατὰ 1673 » κατὰ τὸ 1673
»	20	»	13	»	ΑΧΞΑ' » ΑΧΞΕ'
»	21	»	26	»	ἡλικίον » ἡλικίαν
»	26	»	26	»	Γερανοῦ » Γερμανοῦ
»	26	»	45	»	1723 » 1733
»	29	»			ὁ προτελευταῖος. ἀντί θὰ σώζονται καὶ τῶν θείων τοῦ Ἀρχιερέων, ἀνάγνωθι θὰ σώζονται περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν θείων τοῦ Ἀρχιερέων
»	30	»	22	ἀντί	Βυζαντινῆς ἀνάγνωθι Βυζαντινοῖς
»	31	»	25	»	ὀσδήνης » ὀσδήνας
»	31	»	27	»	Κορίνθου » (Κ)ορίνθου
»	34	»	8	»	ἀντιγράψαμεν ἀντεγράψαμεν
»	34	»	14	»	Ἐπ(ισκοπή) Βελᾶ » Ἐπ(ισκοπή) Βελᾶ
»	38	»			Ἡ ὑπὸ στοιχεῖον α πρώτη ὑποσημείωσις ἀναφερομένη εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Γερμανόν, δὲν εἶναι ἐκεῖ ἢ θέσις τῆς, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπ' ἀρ. 6 ὑποσημειώσεως.
»	38	»			Ὅμοίως εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 6 ὑποσημείωσιν ἀντί Ἱεράρχου ἀνάγνωθι Ἱεράρχου.
»	39	»	3	ἀντί	ὡς τούτου ἀνάγνωθι ὡς ἐκ τούτου
»	39	»	11	»	κατωτέρω » κατωτέρω
»	39	»	21	»	ἐπιμελεῖτο » ἐπεμελεῖτο
»	40	»	8	»	ἀνάξιοι σήμερον » ἀνάξιοι ἡμεῖς σήμερον
»	40	»	33	»	Ἰωάννευς » Ἰωάννης
»	42	»	21	»	Μετὰ τὴν φράσιν «ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν μας», νὰ προστεθοῦν τὰ ἑξῆς: «νὰ μὴ ἐξέλθῃ βελώνη, οὔτε κανένα νὰ ἀφήσῃς νὰ πάρῃ τίποτες εἴτε πρᾶγμα τῆς Μητροπόλεως...».
»	43	»	17	ἀντί	Ἰωαννίκιε χαντζῆ, ἀνάγνωθι Ἰωαννίκιε χατζῆ.
»	43	»	27	»	νὰ τὸ δικαιώση » νὰ τὸν δικαιώση
»	45	»			εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 11 ὑποσημείωσιν στίχος 4 ἀντί ἀναφερόμενα, ἀνάγνωθι ἀναφέρονται.
»	51	»	9	ἀντί	εἰς τυρινῆς ἀνάγνωθι εἰς τῆς τυρινῆς
»	62	»	9	»	ἀπαθείας » ἀπειθείας
»	63	»	11	»	καλάσεως » κολάσεως
»	63	»	22	»	Πιλκάδες » Πλικάδες
»	63	»	41	»	ποιήσασθε » ποιήσατε
»	63	»	42	»	Πιλκάδες » Πελκάδες
»	65	»			ὁ προτελευταῖος ἀντί ἀπαντάση » ἀπαντήση

Σελίς	66	στίχος	26	ἀντί	ἀποφαίτεται	»	ἀποφαίνεται
»	67	»	6	»	Πατριαρχείων	»	Πατριαρχείων
»	67	»	33	»	Αἰδεσιμότητε	»	Αἰδεσιμώτατε
»	69	»	27	»	Ἐνασνάσαινα	»	Ἐναστάσαινα
»	69	»	27	»	Χρήστη	»	Χρήστου
»	71	»	26	»	ἄζάδων	»	ἄζάδων
»	72	»	8	»	ἐπεκδεχόμεθα	»	ἀπεκδεχόμεθα
»	73	»	14	»	ἐγκλείτως	»	ἐγκλείστως
»	74	»	32	»	προτρεπόμεθα ἐκθύμως συντελέσωσιν, ἀνάγνωθι προ- τρεπόμεθα ἐκθύμως ἵνα προθύμως συντελέσωσιν.		
»	78	»	21	»	Γράματα	ἀνάγνωθι	Γράματα
»	81	»	29	»	Ἐρχιμανδρίου	»	Ἐρχιμανδρίτου
»	81	»	34	»	Π(αχᾶ)	»	Π(απᾶ)
»	82	»	10	»	Λάμπρον	»	Λάμπρου
»	82	»	16	»	διατερῶ	»	διατελῶ
»	82	»	27	»	Μητροπόλῃως	»	Μητροπόλεως
»	85	»	9	»	οἰκοδόμητα	»	οἰκοδόμημα
»	87	»	29	»	περὶ ἡ ὁ λόγος	»	περὶ ἧς ὁ λόγος
»	88	»	6	»	Βιβλιοθήκη	»	Βιβλιοθήκης
»	88	»	35	»	καθοδηγούμενοι	»	καθηγούμενοι
»	88	»	38	»	καραβολύριοι	»	καραβοκύριοι
»	92	»	19	»	κάμπουν	»	κάμπον
»	92	»	26	»	Νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ δευτέρα φράσις «δὲν ἤμουν γνώριμος».		
»	93	στίχ.	τελευταῖος	»	ἀντί τοῦ 1739, ἀνάγνωθι τοῦ 1793.		
»	98	»	27	»	εἰς τὸ Σωφρόνιον τοῦ 1626, νὰ προστεθοῦν αἱ λέξεις «λόγιος καὶ εὐσεβής».		
»	101	»	30	»	ἀντί Ζαγορία	ἀνάγνωθι	Ζαγορίου.
»	102	»	32	»	Κάητσικον	»	Κάντσικον

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κομπότσας

Κ'

Περιεχόμενα

	Σελ.	
Ἀφιέρωσις	3	
Πρόλογος	7	»
Εἰσαγωγή	9	»
Α' Παχώμιος	13	»
Β' Ἰωαννίκιος	17	»
Γ' Φιλάρετος	21	»
Δ' Γερμανὸς	24	»
Ε' Παῖσιος	28	»
ΣΤ' Λεόντιος	32	»
Ζ' Ἐκκλησι. Ἐγγραφα 1836 — 1869	38	»
Η' » » 1871 — 1912	58	»
Θ' Συστατικὰ Μοναστ. Γράμματα	87	»
Ι' Ἀδειαι Στεφανώματος	95	»
ΙΑ' Κατάλογοι Ἐπισκόπων Βελλᾶς	98	»
ΙΒ' Κατάλογος τῶν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ χωρίων	100	»
ΙΓ' Σφραγίδες	104	»
ΙΔ' Φωτοτυπίαι Ἐγγράφων	109	»
ΙΕ' Ὀλίγα περὶ τοῦ χειρογράφου Νομοκάνονος	128	»
ΙΣΤ' Σημειώσεις	131	»
ΙΖ' Ἐπίλογος	133	»
ΙΗ' Βιβλιογραφία	135	»
ΙΘ' Παροράματα	137	»
Κ' Περιεχόμενα	139	»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

13719

KON